

KŐSZIKLA

Tibeti regény

Írta:
Ti - Tonisza láma

Fordította:
Dr. Balogh Barna

1948.

„Légy erős, mint egy kőszikla,
melyen kolostorunk áll, mert
sziklára épít majd Az is, aki
egyszer eljövendő lesz. . . .”

/ A Főpap Vízszentelés – ének
elveszett szövegéből. /

„Kövesd az élet kerekét. Fajoddal, rokonaiddal, barátaiddal és ellenségeiddel szemben kövesd a kötelesség kerekét...”

/Tibeti Szabályok Könyve/

I.

Én, Ti – Tonisza láma, akit ma nem ezen a néven ismer a világ, az Abu-Szimbeli sziklasírból küldöm ujjongó üzenetemet szeretett mesteremnek és tanítómnak, akit több mint két évezrede elvesztettem. A Mesternek és a Főpapnak üdv a Nagy Tudás és Böd-Jul nevében! Szanteminek, a Papnőnek is, a Szent Sugalmazónak, akit mellette megtaláltam, üdv, béke és reménység úgy ma, mint egykoron! . . . La gyaló de thomcse pham! – így köszöntelek az ősi üdvözléssel.

Igen, győzött az Isten – áldott legyen szent Neve, bármilyen alakban is tiszteljük őt – mert a Démon, ímé porban hever előtte!

Évszázadokon át keresett szellemem e földön és az égben, amióta fényetek a tampo–nibri kolostorban elhomályosult és kihunytt Ós–Tibet két legfényesebb csillaga. Ám most az utolsó idők küszöbén, megérintett a kegyelem és megtudtam, hogy ismét a földön éltek.

Tudtam, ha eljön ez az idő, rendkívüli dolgok történnek majd a világban – és velünk. A legrendkívülibb mágia az a mód, ahogyan az égiek segítségemre siettek és veletek végre kapcsolatba léphettem, hegyeken és tengereken át. Ám erről majd később szólok, mert most időm kevés. Isten akaratából – áldott legyen Neve – nagyon sokat kell még közölnöm veletek. . . .

Mint ma is érezhetitek még lelketek mélyén, ha régi tudásotokat új földi létetek szűk börtöne el is homályosította már: nem találkozhattunk addig az ősi jóslat szerint, míg végső megváltásunk ideje el nem érkezik, s a Szerartások Könyvét a Gyógyítás Könyvével együtt, melyeket a Papnő és Gonisza semmisítették meg, karmátok letelése idején vissza nem adjátok a világnak. Hogy újra megismerhessék az emberek Ós–Tibet szellemi titkait: az igazi tudást, melyet a Virágzó Föld elsüllyedése óta Böd – Jul hegyóriásai között a mi népünk mentett át az utókor-
nak.

Áldott legyen a Fenséges Tudás, a Mindenható Teremtő, aki ma mindezt lehetővé tette! Most még egyet mielőtt időm letelik, mert mély transzom ideje ki van szabva. Az elveszett tudást, amelyet elbukásotokkor ti semmisítettetek meg, sem én, sem ti nem adhattuk volna vissza a világnak külön-külön. Én, a te régi utasításaid alapján, csak annyira jutottam mostani életemben, hogy Tibet kolostoraiban rábukkantam ősi életünk nyomára, mely az Isten földi megtestesülése előtti nyolcszázadik évre mutatott. A Papnőnek ugyanott talált korabeli feljegyzéséből azt is megtudtam, hogy ebben a században fogtok újra megszületni, de más országban, más világrészben, s én nem ismerlek majd benneteket.

Te pedig, óh Mester és te Szantemi, ugyan hogy tudátok volna újra leírni azt, amit új életetekben nem ismertek, s amit elégettetek egykoron?

„Felment a hatalom a mennybe, visszatért a tudás az égbe az emberektől, mert nem voltak képesek azt magukhoz méltóan megtartani!” Emlékszel még rá? A te imád volt ez, így kezdődött a Főpap imája felszenteléskor, mintha csak figyelmeztető lett volna mindnyájunk számára: mily könnyű a legmagasabb csúcson is megszédülni, s a Szűk Ösvényről a szélesebb útra lépni!

Megtántorodtunk mi is és elvesztettük ősi tudásunkat, de nem annyira, hogy régi dicsőségünk emléke a mennyben, és jám-

borságunk szerzett erényei a Kőszikla ősi kolostorában valaha is elhomályosultak volna legbensőbb énünk rejtekén.

S most itt vagyunk újra a földön: én Egyiptomban, ahová Tibetből menekültem, mint egykoron az elsüllyedt Világrész papjai, mikor a nagy Katakizma előtt tudásukat égi sugallatra kelet felé mentették – ti pedig Európa szívében, ahol az ősi tudás visszatértét várjátok, mely elveszett. . . . Nem ismerjük egymást testben és ti nem is tudatok rólam eddig, pedig karmátok beteljesedésének ideje, amikor minden helyre állítatik, s az egykor elbukott adeptusok ismét visszanyerik a kegyelem ajándékát, immár elközelgett.

Hatalmas Tudás! - így sóhajtottam fel kétségbeesésemben abu – szimbeli számkivetésem első évfordulóján. – Téged, aki tudod, mily méltatlan az ember arra, hogy felemeld és megoszsd vele hatalmad, - régi romlatlan életünk emlékére kérek, tégy csodát, és szerezz igazságot! Főpapod és Papnőd lent élnek újra a káprázat e földi világában velem, a méltatlan tanítvánnyal együtt, akit utánuk küldtél, hogy segítsek! Mit tegyek? Nem ismerem őket! Szétszórt bennünket a végzet. Ők más világrészben laknak és nincs tudomásuk rólam! Én pedig még ősi szülőföldemet is kénytelen voltam parancsszóra elhagyni, mert nagy zavarok vannak Böd-Julban, a hit leáldozott és közeledik hozzá a pusztító. . . . Eljöttem hát egyiptomi kopt testvéreimhez, a régi beavatottak leszármazottainak egy sziklák közé rejtett kis kolostorába, hogy itt maradjak mindaddig, míg el nem múlik haragod napja, mellyel megtisztítod a földet. . . . De mit tegyek? Hogyan találjam meg őket? S ha meg is találnám, hogyan közöljem velük a régi tudást, amelyet magam sem ismerek, s amit ők vesztek el egykoron? A karmának, tudom teljesednie kell, mert Te megígérted nekik az ősi jóslat szerint, amit megtaláltam, hogy idők végeztével, „amikor a tanítvány ismét olvassa Főpapja üzenetét „, felemeled őket és visszaadod Főpapodnak a jogart! De mit tehetnék én, véges elméjű ember ott, ahol az emberi tudás megáll? S mit jelenthet kinyilatkoztatá-

sod, hogy mindez akkor történik meg, „mikor a tanítvány ismét olvassa Főpapja üzenetét? Itt már csak Te tehetsz csodát, óh szent Tudás, a Te Kegyelmed és az én hitem !

Az én hitem! . . . – amikor ezt a szót kimondtam, egyszerre megváltozott körülöttem a világ. Nyugodt lettem. Elszállt minden gyötrő kétségem, béke költözött a szívembe. Az a különös, zsongító érzés fogott el, amit reggeli elmélyülő imáim és elragadtatásaim idején érzek mindig. Most is magasan állott már a nap, s bár utána voltam már reggeli ájtatosságomnak, nem bírtam ellenállni az indíttatásnak, hogy ismét cellámba ne térjek. Különösképpen mégsem ültem le szokásomhoz híven imádkozni, hanem nyugtalanul tekintetem körül. Szemem az üres cserépkorsóra esett, amelyben déltájban szoktam mindig a közeli forrásból vizet hozni. Kora délelőtt volt, nem jött el még a vízfordás ideje, mégis felvettem a korsót, s mint az alvajáró, indultam lassú léptekkel a kút felé. . . .

Hogy megértsétek a csodát, mely velem történt, ki kell térnem még valamire. Nem tudom, emlékszel-e még rám álmaidból, hogy letűnt életünkben, mikor kedvenc tanítványod voltam, azzal nyertem meg tetszésedet, hogy phö-ba gyakorlatokban, melyeket a te felügyeleted alatt végeztek naponta a beavatás előtt álló tanítványok, az én szellemem tudott a legtávolabbi kihelyezkedni a testből? Ezért sok dicséretet kaptam úgy tőled, mint a Papnőtől, és engem állítottatok példaképül a többi újonc elé, akik a kihelyezésben még nem voltak ilyen jártasak. Arra is emlékezhetsz, hogy én tudtam legpontosabban beszámolni a közbenső lét síkján tapasztalt szellemi benyomásokról, s vezetőink, a láthatatlan guru-k tanácsairól, amelyek felébredésem után villanásszerűen jutottak mindig eszembe.

E régi életekben kifejlesztett képességem idők folyamán sem homályosult el bennem. Hiszen még te tanítottad annak idején, hogy sem jó, sem rossz meg nem semmisül a lélekben, s az egyszer megszerzett tapasztalatok örökre szellemi tulajdonaink maradnak. . . Mostani életemben az U-beli Csang-La-Ce

kolostorban is ezt a kegyelmet adta meg nekem Jé-Szesz, dicsőség és magasztalás nevének az Örökkévaló Tudásával együtt! Igaz emiatt sok titkos irigyem támadt, és ez is egyike volt azoknak az okoknak, amelyek miatt Tibetet idő előtt el kellett hagynom. Nem az már Böd-Jul, ami a mi időnkben volt, óh Kotonisza! A dogma éppúgy elhatalmasodott felettünk, mint Izrael népén a Nagy Küldött születése előtt, vagy a kereszténység manapság. Hiszen ez volt az oka annak is, hogy a mi időnk után, amikor a Bön tiszta tana ördöngössé és fekete mágiává süllyedt, az isteni vezetés Szong-de-Gampo királyt küldte el Tibetbe, hogy Szangré tisztább tanaival új bort töltsön a tömlőkbe. A repedt tömlők azonban erősebbeknek bizonyultak, és ezerkétszáz évvel a nagy megújulás után, Buddha új bora is megáporodott bennük. A Magas Böd, a Világ Teteje, mely egykor a Legmagasabb Tudást képviselte a földön, sem a Bön-t, sem a Szangyét nem tiszteli már hieratikus értelemben, hanem dogmába fulladva várja új világi megváltó érkezését. Ez a megváltó közel is van hozzá már, és pusztulását okozhatja nem-sokára.

Azért sem volt maradásom a kolostorban, mert mindent előre láttam, és aggodalmaimat közöltem is: Kusoggal. Amellett mindig külön utakon jártam vallási téren – hiszen a te tanítványod voltam valaha! Egy ízben azt a kijelentést kockáztattam meg a drpunggi kolostor apátja előtt, hogy Jé-Szesz, a Legfőbb Bölcsesség istene, akit többek közt tisztelünk, a keresztények Jézusának felel meg, s hogy ő volt az Istenség inkarnációja, nem pedig a mi szentjeink Zülkui. Ez természetesen éppoly szentségtörés volt a szemében, mintha te egy keresztény főpapnak a lélek többszörös újjászületésének a szükségességéről beszélnél. Hát nem különös a világ? Az egyetlen, örök igazságnak két változatát hirdeti a Kelet és Nyugat: a kerék agyát az egyik, a küllőit a másik. Nélkülük megállna az élet kereke, nem lenne többé körforgás. Az egyik mégiscsak a tengelyre esküszik, s a küllőre a másik. Mindegy! A Szent Kerék azért önélkülük is

egy egészben forog tovább és viszi küllőin az emberek sorsát új reinkarnációkon át. Egyeseket le a mélybe, hogy sárba tapadva vesztegeljenek, másokat föl a föld porából a magasságokig, ahol már elválhatnak az anyagtól, és megtisztult, csillogó kvarc-szemként repülhetnek a szél szárnyán örök hazájuk, a felhőkben úszó hegycsúcs felé.

A kötelesség kereke, melyet fájdalommal, barátaimmal és ellenségeimmel szemben egész életemben követni igyekeztem, így dobott engem is a magasba, hogy isten közellétét érezhessem. Ezért távolított el szülőföldemtől is. Ebben az időben különös nézeteim és bevált jövődöléseim miatt már olyan rossz szemmel néztek rám, hogy eltávolítottak a kolostorból és azt a megbízatást adták, hogy négy tagból álló kis karavánnal összekötő szolgálatot teljesítsek az örök kolostorok között. Így jutott tudomásomra az ország többi lámáival való érintkezésem éve alatt, hogy közöttünk is vannak néhányan, akiket nem elégített ki a dogma, s akik az atlantiszi ősvallás magas transzcendenciáját Egyiptom átmentett misztikájával, a Bön tiszta tanaival, Buddha nagy igazságaival, és a keresztények Krisztusának fenséges megváltó munkájával összhangzásba hozva, isteni sugallatra készültek elő a Vízöntő eljövételére.

Új korszak köszönt a világra, egy nagy vallási béke szövetsége – így tudtuk, így éreztük mindannyian. S mindazok, akik az újkorra nem érettek meg lélekben és testben, el fognak pusztulni a nagy világ megrázkódtatásban.

Ha nem tudtam társaimmal beszélgetni – mert a hét hónap még nem telt el, amikor lámakolostorunk sorra került volna – pedig fontos látomásom, vagy közlendőm volt számukra abban a gonsában, ahol épp az éjszakát töltöttem, kihelyeztem magam a bön ősi szokása szerint, és sorra látogattam őket álomban. Ilyenkor közöltem velük mindazt, amit kívántam, és megkértem őket, hogy kolostoromba címzett levélben értesítsenek: megértettek-e mindent? Egyik üzenet a másik után várt rám ilyenkor, mire hazatértem. Ami igen nagy örömet szerzett

nekem, mert különös lelki adományomnak mindig újabb bizonyítékául szolgált. Egyik legutóbbi látomásomat úgy fejtetem meg, hogy már küszöbén áll az Idő, amikor nekünk, a Hét Testvérnek – ahogyan titkos társaságunkat elneveztük – világgá kell mennünk Egyiptomba, India és Kína rejtett kolostoraiba, ahol adeptus-testvéreink élnek. Együtt akartunk lenni velük, hogy közösen készüljünk fel a nagy tanítómunkákra: tovább adni az ősi tudás gyakorlati részét a Harmadik Kinyilatkoztatás, a Szent Szellem sugallata alatt álló és mőködő nyugati beavatottak számára.

Igen, tudtuk már mindannyian, hogy a közös munka ideje elérkezett, és nekünk nemsokára el kell hagynunk Tibetet. Ebben az időben történt az is, hogy a megszületésed előtti időkben, velem álomban közölt utasításaid alapján régi életünk nyomaira akadtam a Tampol-Bori kolostor romjainak egy földalatti, bedőlt kamrájában. A szent könyvek megsemmisítésének, valamint karmátok eljövendő kiteljesedésének titka így világosodott meg előttem. Óh, mennyi álmatlan éjszakát töltöttem imádkozással, hogy Istenünk segítségét elnyerjem! Tudtam már, hogy legfőbb sorsszabta feladatom a te felkutatásod, mester. De sejtelmem sem volt róla szerény képességeimmel, hogyan segíthetném én elő ennek beteljesedését, ami számodra az idők végén beteljesedett. Különösen akkor lettem nyugtalan, amikor harminc évvel ezelőtt a papnő is megjelent előttem álomban és közölte velem új inkarnációjának pillanatát. Ettől kezdve mindketőtökkel elvesztettem a kapcsolatot, s bár örömöm teljessé vált, hogy ismét együtt élhetünk a földön, mélységes szomorúság fogott el annak tudatában, hogy hiába minden! Távoli világrészek szülöttei vagyunk, és egyikünk sem tud a másikról.

Ezekben a hónapokban nagyon sokat imádkoztam és könyörögtem a Legfőbb Tudáshoz, hogy világosítsa meg elmémet és küldjön, hacsak egy fénysugarat is kétségeim éjszakájába. Segítsen megtalálni nyomokat! Mindhiába.

Látomásaimat mintha elvágták volna, álmaimban nem láttam semmit, kihelyezésemkor csupán eljövendő nagy utamra kaptam az égiektől utasítást, de ezt is olyan formában, hogy testembe visszatérve nem emlékeztem már rá, ki és hogyan beszélt velem. Ám, ha meg is tudtam volna, hol vagyok, mit tehettem volna karmátok kiterjedése érdekében? Ti nem emlékezhettetek a múltra, a régi tudásra még kevésbé! Én sem – hiszen az ősi szent könyveket éppen ti semmisítettétek meg! Azt pedig, amit a mai Tibet naldzsorpai tudnak a magas mágiáról, ha nyugati értelemben sok is, semmi Ős-Tibet igazi misztikájához képest! Hogy teljesedjék be, tehát mindháromunk karmájára vonatkozó régi jóslat, melyet a Tampol-Bori kolostor romjai alatt találtam meg kőbe vésve: hogy a Tudás Könyvét, melyet elégettek, a Főpapnak és a Papnőnek kell az utolsó időkben a tanítvány segítségével visszaadni a világnak?

Így gyötörtem magam vég nélküli éjjeleken át, de felelet nem érkezett rá felülről. Valami azonban mégis történt, mely sorsomat gyökeresen megváltoztatta. Láma-testvéreim egyik „álomjárásomat” nyugtázó levele távollétemkor a kolostor apátjának kezei közé került, aki elolvasta azt és jelentést tett róla Tashi-Lhünpo-ba. Meglehet, még őfelsége a Gyelva-Rinpo-Cse elé is került az ügy – ezt soha nem tudtam meg. Tény, hogy a hét testvér tervezett elutazása a főnti események következtében sokkal hamarabb megvalósult. Így kerültem Egyiptomba. Távoli testvéreimnek, az egyiptomi igazi adeptusoknak rejtett kolostora fogadott be – akiknek már jeleztem jöveteletem – az Abu-Szimbeli sziklasírok vidékén. Éveket töltöttem már itt, s a veletek kapcsolatos problémám megoldásán meditáltam, amikor a Második Nagy Háború idején egy európai fogoly katonával találkoztam. Egy munkacsoporttal dolgozott kolostorunk közelében a földeken. Egy napon rosszul lett, s mivel épp arra jártam, felajánlottam az őrnök segítségemet. A katona meggyógyult, és nagyon hálásnak mutatkozott irántam: megkért, hogy ő hordhassa a vizet ezentúl számunkra. Az útkanyarulatnál várt

mindig rám, ahol átadta a tele korsót, mert remetelakunk helyét senkinek sem árulhatta el. A vidék békés fellahjai ugyanis szent embernek tartottak, nem kíváncsiskodtak, sőt babonás félelemmel tekintettek rám. Egy reggel, mikor ismét találkoztunk, a katona Egyiptom ősi tudományáról és a régi híres csillagjósokról beszélt előttem. Elmondta, hogy mindig nagy vonzódást érzett a rejtett tudományokhoz és hisz ezekben a dolgokban, egy pillanásra láttam még első találkozásunk idején, hogy Vízöntő ember. A kezébe tekintetem, megvizsgáltam homlokredőit és szivárványhártyáját. Azután elmondtam egész életét úgy, ahogy az lefolyt. Mondanom sem kell, mennyire meglepődött – bár nem olyan értelemben, ahogy én gondoltam, - Ta szidik -kiáltotta elsápadva, mert már tudott valamennyire arabul. Alig tudok szólni a meglepetéstől! Mindaz, amit mondtál, szóról-szóra megegyezik azzal a szöveggel, amit Közép-Európában egy írásszakértő készített számomra, amikor abban az országban állomásoztunk! . . . Azóta is mindig magamnál hordom. . . . Hol is vannak csak?

Idegesen kutatott kopott tárcájában, s egy gyűrött, zöld papírlapot húzott elő, amely előttem ismeretlen nyelven, furcsa, jellegzetes betűkkel volt teleírva. A katona felolvasta, s most rajtam volt a csodálkozás sora, mert kísérteties pontossággal állt benne egész múltja, úgy ahogy azt én is elmondtam. Még ősi műszerünkre is ráismertem, mert nem a jellemzésen volt a hangsúly, hanem a múlt és jelen olyan pontos leírásán, - tehát tisztánlátáson -, amit Európában ilyen magas fokon senki nem ismerhet. Ehhez csak az elsüllyedt Világrész hagyományait átmentett keleti mágusok ivadékai ismernek és értenek. Kezembe vettem a papírlapot és rámeredtem. Betűi teljesen elütöttek az általam ismert írásmódtól, bár kétségkívül európai betűk voltak. Különös hurkolásai mégis, mintha keleti jelleget árultak volna el. . . . Megfordítottam az írást és a katona felé nyújtottam, hogy visszaadjam. Ekkor azonban különös dolog történt. A déli nap átsütött a papíron kezem árnyékában, s a betűk

most az írás hátlapjáról nézve, egész más képet mutattak! Jellegzetes tibeti sorok vonultak végig ámuló szemeim előtt, s én felismertem a te írásod!

Meleg remegés futott át testemen és öreg szívem úgy dobogott, hogy reszkető kezemből kihullott a papír. , Amikor a tanítvány ismét olvassa majd a Főpap üzenetét. . . . , – suhant át agyamon az ősi jóslat, és ebben a pillanatban tudtam, hogy megkönyörült rajtam az ég, hogy eljött az idő, amikor hitemnek ajándékaképp a csodák sorozata megkezdődik. Elkértem hát a katonától a papírt, aki felindulásomat látva, természetesen vette, hogy engem is meglep az általam adott életírás, s az írásban foglaltak azonossága. Szívesen nekem ajándékozta azt, és kért, hogy tartsam meg őt jó emlékezetemben. Másnap délben, amikor a forráshoz indultam, nem találtam ott többé – munkacsoportjával másfelé vezényelték. Sosem láttam őt viszont.

Aznap este cellám magányába vonulva, órákig imádkoztam és hálát adtam a Fenséges Tudásnak, hogy hitemet megerősítette és csodát tett. Tudtam most már bizonyosan, hogy élsz. Azt is, hogy ebben az életedben is megmaradt benned az ősi tudás egy drágaköve, ami csak úgy volt lehetséges, hogy Isten útján jársz ismét és a Keskeny Ösvényt választottad!

Boldogságom olyan nagy volt, hogy imádkozás közben teljesen feloldódtam a szeretetben, mely Istenhez és embertársaimhoz kötött. Éreztem, hogy abba az állapotba kerülök, amikor a hallgatag ima mély meditációba megy át, és megközelíti azt a síkot, amit nyugaton elragadtatásnak, mi pedig a kihelyezés előkészületének nevezünk. Hasonló e két állapot, de mégsem ugyanaz, mert mi módszeres, öntudatos, mély koncentrációval érzjük el, és erre is összpontosítunk, hogy felébredés után emlékezni tudjunk mindenre. Ilyenkor a legteljesebb nyugalomra van szükségünk, mert a legkisebb zavarás halálos veszélyt jelentene. Egyszer éreztem még csak életemben azt, amit ezen az estén, hogy a kihelyezés állapota, mint egy kívülről közeledik

felém, és nem saját akaratommal irányítom és indítom meg. Küzdöttem az álmosító érzés ellen, mert semmi előkészületet nem tettem. . . . Az esti órákban a megváltozott kozmikus kisugárzások miatt különben is veszélyes a phö-ba. Akaratom teljes megfeszítésével ellenálltam tehát a lelki kényszernek, és megpróbáltam a csendes szemlélődés állapotába kerülni. Keresztbe tett lábbal ültem cellám kőpadlóján, szememet lehunytam. . . – Várj – szólalt meg lelkem mélyén egy hang, amelyet már ismertem. –Várj még. . . . Térj nyugovóra ma este, de táplálékot ne vegyél magadhoz. Álmodban mindenre feleletet fogsz kapni. A szerint cselekedj. . . .

Hirtelen felriadtam, s a hang elhallgatott bennem. Az esti étkezéseket jelző halk gongszó térített magamhoz. Felkeltem és lementem közénk. Kimentettem magam, hogy nem veszek részt a vacsorájukon, majd megkértem őket, hogy másnap délelőtt ne zavarjanak, mert valószínűleg parancsot kapok rá, hogy lelkem elhagyja a kolostort. . . Korán lefeküdtem, és elalvás előtt szilárdan elhatároztam, hogy álmomat meg fogom érteni. Szellemi vezetőmet is megkértem, hogy az álmom állapotára fényt derítsen. Utána az ősi módszer szerint hét, mély visszatartott lélegzetet vettem, és jobb oldalra fekve, jobb kezem hüvelykujját, lágyan nyakam verőérére tettem. . .

Éjszaka megjelent álmomban a vezető mesterem, arcát most sem láttam, mert fehér, fényes fátyol takarta, mint két régi álmom alkalmával is. Magas alakja mellett még két hófehér szellemalak állott, akik tibeti papi ruhát viseltek. Hozzám szólt, de hangja mégis, mintha bennem visszhangzott volna:

- Időtök elérkezett. Készülj fel, mert nagy és rendkívüli a kegyelem, mely nektek megadatott. Napkelte után három órával vonulj celládba, és készülj el életed leghosszabb kihelyezésére. Azt a munkát, amit Isten számodra előírt, csak testen kívüli állapotban végezheted el. . . Három hétig a legteljesebb katalépsziában kell feküdnöd. Ha megzavarnak, ez halálot jelent – s egy bevégezetlen feladatot. Halld a kegyelmet, amelyben

emberemlékezet óta nem részesült halandó! Jól érezted meg az igazságot. Főpapod él egy távoli országban. A Papnő és Gonisza házában van jelenleg. E földi életükben igaz barátság köti őket össze, mert karmájukból közbeeső életek folyamán, már sokat feldolgoztak és feloldottak. Nyugaton most ők is az igazság és a szellemi fény hordozói közé tartoznak, és régóta kapcsolatban állnak velük, szellemi vezetőikkel is. . . A karmának azonban teljesebben kell. A Szent Könyveket, melyeket tibeti életükben elégettek, vissza kell adniuk a világnak. Erre ők emberileg képtelenek lennének és képtelen lennél te is. Ha meg is engednék, hogy hozzájuk utazz, és testben keresd fel őket, mit érnél vele? Jelenléted nem volna meggyőző számukra és a régi tudást te sem ismernéd többé! Az Atya kegyelme azonban veletek van, mert kiválasztott benneteket, és íme emberileg felfoghatatlan csodát tesz, hogy karmátok végső feloldásához segítsen! Az elveszett tudást – így rendeltetett el – mi nem adhatjuk vissza nekik, csak te. Kihelyezett állapotban tehát elvisszük lelkedet országokon és tengereken át. Volt mestered rendkívüli eszköz a szellemi sugallatok átvételére. E napokban épp azon fáradozik a Papnő, aki már többször kapcsolatban állt velünk közvetlen úton, hogy mestered próbálkozzék meg a transzba való gépies írással, amihez maga sem tudja még, milyen kívülálló érzékenységgel rendelkezik. . . . A mi szellemi síkunkon, amikor már közöttük leszel, felébresztjük régi tudásodat. Visszaadjuk az ősi elpusztított könyvek régi másait az örökké élő és mindeneket feljegyző akasából. . . . Te pedig, Ti-Tonisza láma, a mi segítségünkkel jelentkezel előttünk, és mestered transzállapotba hozva, lediktálod neki a Szerartások Könyvét, majd a Gyógyítás Könyvét, amelyeket két évezreddel ezelőtt elégettek. . . . Így teljesíted te, földi ember létedre azt, ami eleve megíratott. Így fognak ők is kegyelemből eleget tenni régi karmájuknak, hogy megismerjék rég letűnt életük történetét, amelyben legközelebb álltak Istenhez. Hogy miért ily rendkívüli módon, s a Karma Urainak közvetítésével történik mindez? Ne kérdezd! Az Úr különös

kegyelme van rajtatok. . . . Mindenre magatoktól is rájöttök a Nagy Megpróbáltatás után, és akkor majd leborultok Isten nagysága előtt. . . . Készülj a nagy útra, Ti-Tonisza láma! . . .

Eddig tartott az álom, s mikor felébredtem, lejegyeztem minden szavát. Utána végtelen béke szállt szívemre, mely Isten közelségében elpihent. Két kezem az égre emeltem és leborultam cellám kövére a felkelő nap felé, mely éppen akkor aranyozta be az abu-szimbeli királysírok magas rom-oszlopait, halk szellő kerekedett a Nílus felől és felkavarta odalent a sárga homokot. Egy apró kvarckristály szemecske csillogva szállt kőablakom párkányára, majd felkapta a szél, s az ég felé repítette. – Az élet kereke. . . . – suttogtam magam elé. – Íme Isten kegyelme, mely engem is az ég felé emel!

Olyan tisztán emlékeztem álmomra és Vezetőm minden egyes szavára, hogy ébredésemkor az emlékezés gyakorlatát sem kellett elvégezni. Apró, faasztalom mellé ültem, és ekkor kezdtem számotokra megírni ezt az üzenetet, amelynek végére most feljegyzem őrszellememnek álmomban elhangzott szavait is, hogy előttek történő megnyilatkoztatásomat ezzel kezdhessem. Szívemet sohasem érzett öröm járta át. Érzem, az Úr kegyelme van velünk. Ki vagyok én, alázatos és gyenge szolga, hogy a Legmagasabb Lény ilyen magasztos küldetésre válasszon ki? . . . Íme, a Tudást, mely elveszett a Földről, ember által adja vissza az embernek, és három karma beteljesedését túlvilági segítséggel végzi el! Felment a tudás a földből a mennybe, óh Atyám, mert az ember nem méltó rá, - s íme, Te halandó által föl nem fogható módon adod vissza Főpapodnak. . . . Tisztítsd meg szolgálodat minden félelemtől és gyengeségtől! Adj neki erőt, hogy gyenge teste elteljen Szent Lelked tüzével, és szelleme, mint a kőszáli sas emelkedjen a magasba, hogy sivatagokon és tengereken átrepülve, parancsodat teljesítse! . . . Légy áldott! .

Elérkezett az óra. Napkelte után a harmadik. Testvéreimet és kedvenc tanítványomat, Nahmud El-Barranit már magamhoz szólítottam, hogy elindulásomkor segédkezzen. Nem tudom,

visszatérek-e valaha. Bármily jártas is vagyok a phö-bá-ban, eddig csak az asztrál síkban mozogtam, s a magasabb szellemi régiók mindig zárva maradtak előttem. Ami most történik, azt a mi időnkben is alig tapasztalhatta élő ember, óh Lhá-Lu! Öreg szívem hevesen ver a gondolatra, hogy annyi idő után megláthatlak! Pedig ma nyugodtnak kell lennem. . . .

Most pedig keblemre rejtem ezt az üzenetemet, és kezeim összekulcsolom felette, hogy mielőtt eszméletemet elveszteném, a testi érintkezéssel is elősegítsem lelkemnek a szellemi síkon való emlékezését és nálatok történő megnyilatkozásomat. Vezetőm segítségével, ezzel kezdhessem.

Mahmud már itt áll mellettem, hogy a nagy útra előkészítsen. Ő vigyáz majd élettelen testemre, míg Isten segítségével vissza nem térek. Adjon az ég erőt, hogy feladatomban híven teljesíthessem és régi életünk történetét, mely az elveszett tudásról szól majd, híven sugalmazhassam majd neked mesterem. . . .

Imádkozzunk. . . .

Jegyezd fel utolsó szavamat, testvérem és fektess végig ágyamon. Ha pedig felébredésem napja elérkezik, ugyanebben az órában imádkozd el felettem az Előkészület Imáját.

Szent Tudás és ti magas Vezetők!

Nyissátok meg tudatomban a szellemi

Áradás csatornáit!

Adjátok meg a képességet, hogy minden

Látható és létező dolgot a maga

Isteni eredetében szemlélhessek!

Adjátok, hogy pihenő testem és elröppenő

Lelkem minden paránya megteljen a ti

Erőtökkel!

Adjátok meg az éberséget, hogy az álom

Varázslatának képei erőt ne vegyenek rajtam!

Adjátok meg, hogy képességem tiszta fényre

Változzék!

Adjátok, hogy szellemem könnyen elhagyja testemet és
Parancsotokat híven teljesítse!

-Mahmud. Gyengülök. Terítsd rám
köpenyemet. . .

II.

A Csomo-Lum Gam égbevezető csúcsát sárgás-fekete felhő borította és kísérteties fénnel vonta be a völgy szakadékos szurdokait. A nagy fennsíkot nyomasztó félhomály ülte meg. Magasan járhatott már a nap az égen, de hideg fénye nem bírta széttépni a sűrű takarót, mely Böd-Jul istenének palástjaként borult a hegyóriásokra. Vihar közeledett. A hegyi pásztorok megerősítették sátraik cövekeit, és tőzeget dobtak a bent égő tűzhelyre. Sercegve lobbant fel a láng, és füsttel töltötte be a gur belsejét.

A sátrak füstnyílásán kilobbanó fény meg-megvillant előttem a messzeségben és még nagyobb sietségre ösztönzött. Haza akartam jutni a falumba, még mielőtt kitör a vihar. Olyan izgatott voltam, különben is, hogy alig éreztem a hideget. Nagy nap volt ez, és örökké emlékezetes számomra! Éreztem, hogy eddig megszokott életem fordulóponthoz ért, és vagy magasba lendít a sors kereke, vagy eldugott kis falunkban élem le egyhangú életemet továbbra is, apám karavánjait kísérve a távoli Tazik-Jul-ba, vagy Horpák földje felé. Én pedig nem akartam kereskedő lenni! Semmi kedvet nem éreztem ehhez a pályához. – Ott az öcsém, nevelj belőle csongoá-t – mondtam apámnak ma egy éve, mikor málhás öszvéreit szerszámozta. – Én láma leszek, és Isten útjára térek. Tudom, ez az igazi hivatásom! . . . – E nagy kijelentésre, amely már rég nyomta a szívemet és lelkemet, magam is megijedtem, és a nagyszoba sarkába szaladtam, ahol zavartan kezdtem rakosgatni a faggyús málhaszíjakat. Amikor hosszú csend után felemeltem a fejem és oldalvást apámra pillantottam, meglepve láttam, hogy csendesen maga elé mered, és könny csillog a szemében. . . Apám! –kiáltottam megszeppenve és hozzá futva, meghajoltam előtte. – Ne

haragudj, nem akartalak megbántani! De látod én a tavalyi utunkon is, ügyetlenül viselkedtem! Én nem tudok számolni! A múltkor is tíz dri-bőrrel csapott be egy Gyanak-beli kereskedő. Te pedig olyan jó voltál, hogy úgy tettél, mintha nem vennéd észre a dolgot. De jól láttam mennyire bánt, és azon gondolkodsz, hogy elsőszülött fiad hiába eszi apja kenyerét. Ezért gondoltam az öcsémre, Drag-Pá-ra. Ő mindenben ügyes és nagy segítségedre van. . . ! Ne haragudj rám, tudod, hogy mindig különös természetű voltam! Álmodat látok és meg is tudom fejteni! Emlékszel még a Szent lámára, akivel a Zlari-La hágón találkoztunk? Szemembe nézett és fejemre téve kezét azt mondta, sohasem felejttem el: pap lesz belőled, és a Szent Tudást fogod majd szolgálni fiam! . . . Mindig azt vártam, hogy te fogod majd felhozni a dolgot, de nem szóltál. Láttam, hogy kereskedőt akarsz nevelni belőlem, és én belenyugodtam. De tegnap éjjel álmodat láttam megint. . . . Egy nagy kolostorban voltam, papi köntöst viseltem. Ott álltam a többi újonc között, és megérintettük a Főpap díszes zen-jét! . . . Apám felemelte a kezét, és én hirtelen elhallgattam. Egy darabig szótlánul nézett rám. – Mondd fiam, elhatározott szándékos ez? Meggondoltad a dolgot? Elhagynád öreg szüleidet örökre? Te tudod, hogy gazdagok vagyunk, jövőre a távoli Gyagar-ba is karavánt indítok. A nagy kolostorok jól megfizetik a dísz köntösre való drága selymeket, s a finom déli kelmét. Tizenhat éves vagy már, nemsokára férfikorban leszel. Kire hagyjam üzletemet, ha nem terád? Ha szerényen is élünk ebben a kis hegyi faluban, nem vagyok szegény! Azért lakunk csak itt, mert a magas kősziklák völgyében biztonságban vagyunk. Ha akarnám, délre költözhetnénk, és nagyobb kényelemben élhetnénk. De jobb nekünk itt. El akarsz hagyni bennünket?

Még most is előttem volt, ahogy a viharos délelőtt hazafelé igyekeztem, szomorú arca és égő két szeme. Úgy meghatódtam akkor, hogy kész voltam belenyugodni mindenbe. Ám anyám belépett, áldott legyen emléke, és apám felé fordult.

– Hallottad miről beszélgettünk? – kérdezte ő tőle. – Tonisza el akar hagyni bennünket. A kolostorba vágyik. Nem jó neki apja karavánja, mely kanyargó hegyi utakon a földhöz tapadva mozog. Ő a Nyílegyenes Ösvényre áhítozik. – Anyám mosolyogva nézett rám, mintha semmiről sem tudna, pedig egyszer már elárultam neki álmodat. – Igaz ez fiam? Láma szeretnél lenni? És mit szól hozzá apád? Talán nem enged? – Az a szokása volt, hogy, ha nagy dolgokról esett szó, mindig kérdések formájában beszélt, és ezzel teljesen zavarba hozta az embert, mert a feleletet sem várta meg. Különbö apámat szorította ezzel mindig sarokba. – Miért nem engeded a fiadat, Jab? Szegény ember vagy talán? Nem telik a kolostornak elég ajándéokra raktárunkból? Azt hiszed, én szívesen elengedem? Nem az én ölem szülte talán, s nem az én vérem vére? De mit tegyek, ha így rendelték az Istenek? S, ha így jósolta meg a mopa is, a Zlari-La tetején? Gyere ide fiam! – Odaszaladtam, s ő két kezébe fogta fejemet. Szemem sarkából láttam, hogy apám elmosolyodik és megvakarja homlokát. – Mit tegyek csam, ha már te így döntötél? Mondtam én ellent neked valaha? Legyen meg Phag-Pa akarata, és a tied. . . . – Anyám nevetett, és szeretettel nézett rám, de én mégis szomorúságot láttam a szemében. . . .

Ez a régi beszélgetés jutott eszembe, ahogy a hegyi ösvényen lefelé siettem a közelgő vihar elől. Mennyi minden történt azóta! Apám ellenállása végleg megtört azon a napon. Elhatározta, hogy teljesíti kívánságomat. Ki sem tudom mondani, milyen boldog voltam. Egyetlen akadálya lett volna még vágyam teljesülésének, hogy a Nagy Kolostorba jussak, mely tizenkét napi járőföldre volt falunktól. Még kezdő növendéknek sem vettek fel senkit, ha oktatást nem nyert előzően a vallás alapelemeiről. Ezt azonban igen nehéz volt elérni, mert a lámák mind bent laktak a kolostorban, ahová idegennek nem volt szabad belépni, és ritkán lehetett csak találni utazó lámákat akik, mellé elszegődhetett a tanítvány, ha ugyan a papnak volt hozzá kedve és türelme. Ám engem váratlan szerencse ért, mert negyed

napjárásra tőlünk, egy öreg remete lakott, akit szent embernek tartott a környék, és inkább hozzá járt, mint a varázsló ngaspához. Ram-Csen láma volt ez, akinek megadta mindenki a papoknak járó tiszteletet, mert kolostorban élt fiatalabb éveiben, de negyven éves korában fogadalmat tett, hogy elvonul a világtól, és életét a csendes szemlélődésnek szenteli. Őhöz adtak be tehát szüleim egy esztendőre, és én, azóta is naponta jártam ki sziklabarlangjába. Cserébe ételmet és takarót vittem neki, bár a takarót soha nem fogadta el, mert azt mondta, elég neki az, amilyen ül. Milyen más ember lettem azóta! Hány fagyos napot töltöttem szegényes odújában, anélkül, hogy a hideget éreztem volna! Egy új, szebb világ tárult ki előttem, és még boldogabb voltam, hogy erre az elhatározásra jutottam.

Amikor másodjára meglátogattam, és kezdetét vette az oktatás, először a testemet vizsgálta meg tetőtől talpig, és sovány, csontos kezével megtapogatta a lábamat. – Ha nem olyan a lábad, mint a kő, nem lehetsz sohasem láma, gyermekem. . . – csóválta a fejét, miközben én arra gondoltam, ugyan miféle összefüggés lehet a láb és a papi tudomány között? Milyen tudatlan és korlátolt voltam még ekkor! Később aztán nagy kínok között jöttem rá, hogy bizony fontos ez a kezdő lámának, éppúgy, mint a többi testgyakorlat és edzési módok. E nélkül lépten-nyomon térdre rogy az ember a szellemi emelkedés szűk, és meredek ösvényén. Azzal kezdte, hogy keresztbe tett lábakkal kellett helyet foglalnom a hideg sziklapadlón, amely tenyérszerű vastagsággal volt csak alommal leterítve. – Most így maradj fiam – szólott hozzám szelíden. Ül csendesesen, ne mocsanj, és figyelj pislogás nélkül rám. Ne törődj vele, akármilyen kényelmetlen az ülés, és főként ne hunyorgass. Amíg ezt meg nem tanulsz kár minden további szóért, mert ez az alapja az önuralomnak és a lelki fejlődésnek. . . Nagy nehezen a kellő helyzetbe állítottam lábaimat, melyeket megedzett a sok hegymászás, és szememet Ram-Csen atyára függesztve, ajtatosan hallgattam szavait. Magas kora ellenére nyíl-egyenes

derékkel ült előttem, és halkán, suttogva beszélt, mintha csak önmagának mormolna. – Az embereknek az a bajuk, gyermekem, hogy először is túl sokat pislognak. A második fő hibájuk a sok hadonászás. Ezért először is meg kell tanulnod fegyelmezni testedet. A szemem, és a kéz ujjain árad ki minden emberből a leghatalmasabb szellemi erő, a delej! Ezzel gyógyítunk, és ezzel hatunk másokra. Aki sokat, és idegesen hunyorgat, pislog, az állandóan megszakítja a szeméből kiáradó delejes áramot, tehát nem tud az emberekre hatni. Nem tud meggyőzően beszélni, nem képes a magasabbrendű szellemi összpontosításra. . . . Aki kezével hadonászik, az szétszórja saját teste értékes áramait. Maradj tehát nyugodtan mindig, és kezedet felfelé fordított tenyérrel helyezd combodra. Ha állsz, vagy jársz, tartsd kezeidet öködbe szorítva, befelé fordított alvó hüvelykujjal. Erőiket és magjukat csak a bolondok szórják szerte szét. . . . Éreztem, hogy könnybe lábad a szemem az erőltetéstől, de nem mertem pislantani, és szinte sírva néztem mesteremre. Hirtelen tágra nyitotta szemét és rám meredt. Mintha meleg tűzláng csapott volna ki belőle, mely egész testemet átjárta! Egyszerre elmúlt hunyorgási ingerem, szememet teljesen száraznak éreztem. – Úgy! Jól csináltad, . . . dörmögte elégedetten, mintha csak én rajtam múlt volna a dolog. – Jegyezd meg tehát magadnak mindazt, amit mondtam, mert többször nem ismétlem, csupán figyelmeztetni foglak, ha nem ülsz helyesen. . . . Most pedig lássuk, mit tudsz a lélekről? Hány részből áll az ember?

– Kettőből – feleltem boldogan. A testből és lélekből! – Mesterem csendesesen nézett rám egy darabig, mintha azon gondolkodott volna, érdemes-e tovább foglalkozni ilyen fajankóval? – Nem, fiam. Három részből: testből, lélekből, és szellemből. Ezt ne felejtse el, mert nem mondom többé, pedig a túlvilági állapotok megértése ezen múlik. Mi olyan természetes dolog, mint a levegő, melyet belélegzel, azt nem ismétlem. Most pedig felelj nekem a kérdésre: mi gondolkozik az emberben? – Nagyon ideges voltam, szerettem volna, ha már az első leckénél meg-

nyerem magas tetszését. Így hát gyorsan vágtam rá a feleletet, örömben, hogy végre olyat kérdez, amit tudok. – A lélek! – Nem, gyermekem. A szellem gondolkodik. Tehát a te valódi éned. A lélek, mely szellemed láthatatlan ruhája, csupán érez. Ha ezzel tisztába jöttél, nem bánom, ha az egyszerűség kedvéért, ezentúl, csak testről és lélekről beszélünk. . . . Most pedig mondd meg nekem: melyik részed az, amelyik öröme vágyik? – A testem – Jól van. Mi érzi a hideget és a fáradtságot? – A test – feleltem büszkén. – Megint helyesen szóltál, gyermekem. Mi érzi az örömet, bánatot, haragot? – A lélek – Igen, a lélek. És mi érzi az éhséget, szomjúságot? – A test – Nem, fiam. A lélek. A lélek, melyet tisztaságban teremtett meg a Szent Tudás, de elbukott. Azóta állandóan éhezi és szomjúhozza az igazságot. . .

Így folyt le első tanításom a sziklabarlangban, s én nem fe-lejtem el soha azt a napot. Mielőtt sötétedéskor hazamentem, a mester még egy kérdést tett fel, miután a testgyakorlatokkal láthatólag meg volt elégedve. Meg tudnád-e nekem mondani, hány létállapotba kerül a lélek, halála után? – Igen, atyám – válaszoltam gondolkodás nélkül, és ebben a pillanatban, ahogy még mindig ott kucorogtam előtte a hideg sziklán, valami különös, szédült állapotba kerültem. Magam elé bámultam, át Ram-Csen lábán, még talán a sziklafalon is. És amikor megszólaltam úgy éreztem – bár hallottam hangomat – mintha nem is én beszélnék. – Igen, atyám. . . csikáj bardo és a csönyid bardo. Az egyik a halál beállta utáni létállapot, amikor a kábult léleknek fel kell ismernie az Istenség vakító fényének felvilanásakor, hogy meghalt, és nem földi ember többé. Ha megretten a Fénytől elvész, és a legalacsonyabb síkon bolyongva szenved, míg újjá nem születik. . . . A másik a megismerés útja, mely helyes döntés után a Szellemi Vezető megjelenésének ajándékához vezet. . . . – Tanítóm meglepetve nézett rám, majd hirtelen hozzám lépve és kezét fejemre téve, mélyen szemembe nézett. Ekkor már újra tisztán láttam mindent, furcsa szédülésem

elmúlt. Most mindkét karját az ég felé tárta. – Rád esett a Tudás Fénye! suttogta áhítattal. – Fiam, örvend szívem, hogy tanítványommá fogadhatalak. A Vezetőd hangja szólt belőled, az ő sugallatát fogtad fel most. Adj hálát a Tudásnak, hogy ilyen ritka készséggel ruházott fel. Te még, nagy mester leszel, szent életű, igazi láma. . . . – Hátradőlt a sziklafalnak, és szemembe meredt. Ekkor már nyomát sem éreztem különös eszméletlenségemnek és szorongás fogott el arra a gondolatra, hogy nem tudom: hány létformája van a léleknek halál után. Hogy válaszoltam-e, nem emlékszem rá többé. Mesterem ismét égnek emelte kezét, és így fohászodott – Hála neked Nagy Tudás, hogy szolgálásra bíztad leendő papod első lépéseit. Íme, a Te hatalmaddal az is lehetséges, hogy magányos elvonultságomban is szolgálhassak Néked, ha szent kegyelmeddel úgy látod jónak! . . . – Majd hozzám fordult, és mindkét kezét fejemre tette. – Te pedig Tonisza indulj el békével, hittel, bizalommal a felfelé vezető Nyílegyenes Ösvényen. Soha ne nézz se jobbra, se balra. Ha szakadék tátong előtted, és egyik lábad már az úr felett van, akkor is csak felfelé emeld tekintetedet. Az, aki mindig az égre néz, nem tántorodik meg soha. Vezetőd szellemi erejébe kapaszkodva, a mélységek felett is átlebegsz, - most menj fiam, az ég óvjon utadon. Holnap ugyanebben az órában várlak.

Így folyt le előkészületelem első napja Ram-Csen, a remete sziklabarlangjában. Legyen áldott emléke, s a Szent Tudás neve, amiért rögs utam kezdetén ilyen jó kezekbe helyezte sorsomat, hogy botorkáló lépteimet vezesse!

Egy év telt el azóta, s én minden nap felkerestem őt, pedig kora reggeltől csaknem délig kellett gyalogolnom hogy magas kőbarlangját elérjem. Öszvért ezen az úton nem lehetett használni a szűk kő sziklaperemek miatt, ahol sokszor a falon kapaszkodva juthattam csak előre, de ő különben is szigorúan meghagyta, hogy csak gyalog járjak hozzá. Igen nagy szeretettel, de ugyanolyan szigorral bánt velem. Különösen testem érezte meg a szokatlan, sanyargató gyakorlatokat. A sok gyaloglástól

különben is fáradt voltam már, ám ez mit sem számított nála. – Nappal van-e vagy éjszaka, hideg vagy meleg, kövön fekszik-e vagy puha ágyban, szenved-e vagy örül, mindegy az az Istenhez tért léleknek! – ezzel vigasztalt, ha látta, hogy közel állok a letöréshez. Ezt aztán szokásától eltérően többször el is ismételte. Nagyon sokat köszönhettem neki. Az ő bölcs, kemény, és mégis odaadó vezetése nélkül nagyon kevés sikerrel jártam volna, és álltam volna ki a Nagy Kolostor beavatási próbáit. Több jómódú újonc-társam, akik velem együtt indultak el a nagy útra, kiesett már az első vizsganapon. Ram-Csen atya kemény iskolája azonban megerősítette testemet, lelkemet. Isten kegyelmén kívül, mely különös lelki képességekkel ruházott fel, hogy halálon innen és életem túl híven szolgálhassam, az ő tanítása követett végig és erősített meg a magas csúcsok felé vezető nehéz utamon. . . . Igen, tizenkét újhold sem telt el, s én már többet haladtam tudásban, mint mások kétszerannyi idő alatt. Távolba-érzési, gondolatátviteli gyakorlatokat is csaknem minden nap végeztünk. Gondolataim irányítását tanultam ilyenkor, s egyidejűleg el kellett sajátítanom agyam megszabadítását a felesleges gondolatoktól. Ez a kiüresítés, mely Ram-Csen láma szerint mindenféle gondolatátvitelnél előfeltétele – ez volt a legnehezebb. Egyedül, sötétben ültünk ilyenkor egymás mellett és figyelmünket egy fénylő fémgolyóra összpontosítottuk, mely fonalról függött alá a barlang tetejéről. Bizonyos idő múlva el kellett neki mondanom a golyóval kapcsolatos gondolataimat, s a különböző képeket, amelyek agyamban felmerültek. Összehasonlította ezeket saját gondolat összpontosításának egyes képeivel, és megállapította, miben egyeznek meg, miben térnek el. . . . Későbbi gyakorlatok folyamán már csendben kellett ülnöm, nem néztem semmire, befelé tekintettem: önmagam, az agyamon önkénytelenül átsuhanó gondolatokat, képeket figyeltem. Kis idő múlva elmondottam gondolataimat mesteremnek, aki ellenőrizte, vajon az ő általa sugallt képzetek merültek-e fel agyamban? Amikor már látta, hogy fel tudom fogni parancsait,

fokozatosan növelte a köztünk lévő távolságot. Én a barlangban maradtam, ő pedig a távoli sziklán foglalt helyet. Onnan küldötte parancsait, hogy mit kell tennem. Ezeket a gyakorlatokat eleinte mindig csak újholdkor, teleholdkor végeztük, de néhány hónap elteltével már a növekvő hold minden egyes napján is. Nagyon meg voltam elégedve, amikor körülbelül fél esztendő múlva, otthon is képes voltam felém sugárzott gondolatparancsát átvenni, és sokkal hamarabb érkeztem a barlangba, mint rendszeren. . .

Mindez azonban egyáltalán nem töltött el büszkeséggel. Az emberi hiúságnak még a nyomát is olyan alaposan kiölte belőlem mesterem, hogy szüleim napról-napra csodálkoztak szelídségemen. Apám elégedetten csóválta a fejét, és három pokrócot tukmált rám elindulásom reggelén, hogy vigyem el a szent embernek ráadásul, amiért ilyen nagyszerű embert faragott fiából. Nagy értéke volt a kiang-takaróknak, és én hiába tiltakoztam, hogy úgysem fogadja el, apám erősködött, hogy csak vigyem, s ha nem kellene neki, lopjam vissza nesztelenül a barlangjába. El is cipeltem a nehéz takarókat a meredek hegyi ösvényeken át, azon törve fejemet, mi módon beszéljem rá mesteremet elfogadásukra? Közeledtek a nagy hidegek, az én tanítási időm a vége felé járt már, és ő csak jak-subáját viselte meztelen testén. Csupasz vékony karja kint volt, mégis mindig azt mondta, nem fázik. A szent tűznek lélegző-gyakorlatokkal és imával fejlesztett ősi módszerével üzte el magától a hideget. Egyszer arról is adott rövid oktatást, de úgy látszik még nem értem meg rá, mert úgy fáztam továbbra is, amin ő csendesen nevetett. . . . Így ült ott a Gangri-La hágó alatti kis remetelakban a legcsikorgatóbb hidegben is. Sokszor láttam délelőttöként kő otthona előtt a meredek ösvényen ülni, keresztbe tett lábbal, mozdulatlanul, tekintetét a szemközti sziklafal legmagasabb csúcsára függesztve. Meztelen karja, nyaka, lába forró volt ilyenkor, és megolvastotta maga alatt a havat. Egyszer meg is érintettem, mikor valamivel korábban érkeztem, és ő mély meditációjából felriadt. –Mit csinálsz itt kint a szabadban, ebben a

rettentő hidegben atyám? – kiáltottam ijedten. – Azt hittem megfagyttál idekint, azért ülsz ilyen mozdulatlanul! – Melegszem, fiam. De máskor meg ne zavarj ha így látsz, mert veszélyes lehet öreg csontjaimra – mosolygott hamiskásan. – Ha megszakítod a Szent Tűz áramát, csakugyan megdermedhetek. . .

Amikor a pokrócokkal utolsó leckémre megérkeztem, tudtam, hogy úgyis hiába. Nagy bátortalanul mégis leszíjaztam hátamról és kitergettem előtte. – Apám küldte, és arra kér, fogadd el tőle jó szívvel hálája jeléül, amiért embert faragttál belőlem. . . Csendesen ingatta fejét. – Ej Tonisza azért jártál ide ennyi ideig, hogy még most se ismerj? . . . Ám szüleidet nem szabad megsértenünk. – Felvett a három értékes takaró közül kettőt, és intett, hogy menjek vele. A barlang előtt a tisztáson egy vadkecskét láttam legelni. Félénken hegyezte fülét lépteink zajára, és menekülni készült. – Cong! –kiáltott le neki. – Cong! Gyere csak hozzám egy kicsit! . . . A kecske felnézett rá, szinte emberi tekintettel, vígan mekegett, és nagy bakugrásokkal rohant fel a meredek csapáson. Ram-Csen apó ráterítette a két takarót, és szíjjal megerősítette. – Így, most legalább nem fázol any-nyit, szegény kis társam. . . . Te pedig jegyezd meg magadnak fiam – fordult felém, aki ámulva álltam ott - , hogy az oktalan állat éppoly teremtménye Istennek, mint mi vagyunk. Csak az ő lelkét még nem érintette meg a kegyelem, hogy öntudatra ébredjen. Épp ezért gyámolításunkra szorul. Szeresd mindig az állatokat Tonisza. Fiatalabb, gyámoltalan testvéreid ők. Védd meg őket életedben a gonosz emberek kínzása elől: már ezzel is megkönnyítod az utadat a Keskeny Ösvényen. . . Megígéred ezt gyermekem? . . . – Igen, Atyám! – Akkor vedd ezt a harmadik takarót, és tartsd egész életedben magadnál. Használnod nem kell, mert nem lesz szükséged rá. Ám, ha fázó ember, vagy állat kerül eléd életed útján, terítsd reá az én emlékezetemre. . . . Ma nem tanulunk, fiam. Látogatásaid utolsó napja érkezett. Nemsokára útnak indulhatsz a Nagy Kolostor felé, ahová bizonyára bekerül-

sz. Arra kérlek, ne feledd el öreg mesteredet, s ha egyszer majd beavatást nyersz a lélek kihelyezésének titkaiba, látogass el hozzám, és közöld velem életed folyását. Most pedig útravalóul, hadd mondjak el neked két történetet. . . . Minden ember egy kincses ládát kapott a legnagyobb szellemtől, amikor bukása következtében vándorlását a földön elkezdte. Ahogyan lejjebb süllyedt az anyagban a ládikó, mely elidege-níthetetlen tulajdona, egyre kopottabb, rozsdásabb lett a kezében. A végén már sarokba is dobja, mint értéktelen ócskaságot. Régi kincsedet, örökrészedet visszaszerezni csak hit által lehet. Hinned kell benne, hogy a kopott ládikó, melyet már ki sem akarsz nyitni, a legnagyobb kincset tartalmazza számodra. A hitet csak úgy nyerheted el, ha minden embert szeretsz, és magadat megveted. Ez annyit jelent, hogy ellenséged nem lehet soha. Ha bárki megsért, és te fejedet lehajtva, megszegyenülten állsz előtte, gondoldj arra, hogy a lefelé tartott gyertya, a fényé-vel lefelé fordított gyertya annak a kezét égeti meg, aki így tartja. S, ha te egyetlen fegyveredet, lelked fényességét csillogtatod meg előtte, elnémul, mint minden ellenfél, amikor a szembenálló fél nagyobb és fényesebb kardjának ragyogásától elvakul. . . . Szeress tehát mindenkit, és ellenséged ne legyen. . . – Lehajtott fejjel álltam előtte, mert nagyon meghatott ez a gondolat, hogy többé talán nem is látom életemben. – Most pedig halld utolsó intésemet. Csak az igazság követésével juthatsz előre papi pályádon is. Az igazságot, aki tiszteli, Istent is tiszteli, az igazság maga a Szent Tudás. Minden tettetted, minden gondolatodat vizsgálj meg, mielőtt megvalósítanád: megüti-e az Igazság mértékét? A cselekvő igazság fordított arányban áll a cselekvő arzával, a sorstörvényel. Ha az igazság útján haladsz, mente-sülsz az akhor-tól, a folytonos újraszületésének kényszerétől, mert az igazság megvéd. . . – Hogyan véd meg, atyám? – kérdeztem áhítattal. – Oltalmazó pajzsként áll előtted minden lépésednél. Ha félrelépsz, a pajzs egyhelyben marad a leve-gőben, és te már kikerültél védelme alól. Tartsd tehát a pajzsot mindig magad elé, és

egyetlen pillanatra ki ne húzd karod oltalmazó szíjából, különben tévútra kerülsz. És a lebegő pajzsot nehéz újra megtalálni a földi sötétségben! Erősen tartsd hát, s akkor tapasztalni fogod, hogy magától mozog előtted, mindig arra ránt, amerre tartanod kell, és megvéd a hazugság támadásai elől. . . . Most pedig meg tudnád nekem mondani, óh Tonisza, hogy hívják az igazság pajzsát másképpen? – Hit! – feleltem gondolkodás nélkül, és lábai elé térdeltem. – Higgy tehát! – kiáltotta hangosan, most először sok halk hangú tanítása után, és két kezét fejemre tette. – Higgy, sze-ress és küzdj az igazságért. E három egy! Áldjon meg téged a Legragyogóbb Fény, a Szent Tudás őrizze minden léptedet! Menj fiam. . . .

Magam sem tudom, hogyan kerültem ki a barlangból, szívemet annyira elszomorította a szomorúság. Atyámnál is jobban szerettem talán az öreg Ram-Csen lámát és elviselhetetlen volt számomra a gondolat, hogy nem látom már többé viszont. Futva botorkáltam le a meredek ösvényen, nem mertem vissza se nézni. Csak a Nagy Sziklafal mellől tekintettem hátra egy pillanatra. Ott állt az ösvény tetején, s a déli nap elhomályosodott fölötte. Viharfelhők gyülekeztek az égen, és amint eltakarták a napot, különös dicsfény vont a ősz fejét. Mindkét kezét felém nyújtotta, mozdulatlanul állt, mint egy szobor. Torkomban fojtogatást éreztem és visszafordulva a földre borultam előtte, hogy még egyszer imát mondjak érte. Hosszú idő múlva álltam csak fel, de szent alakja ekkor már eltűnt. . . .

Egész délelőtt vándoroltam a megszokott úton, és nagy szomorúság töltötte el szívemet. Nem bírtam el sem képzelni, hogy ne lássam többé jóságos arcát, ne halljam oktató szavait. Félúton járhattam már, amikor Csoma-Lumá felett egyszerre elsötétedett az ég, és félhomály borult a tájra. Tudtam, hogy a Nagy Sziklánál a szél nemsokára lecsap a völgybe, és nagy bajba kerülnek, ha a sötétség leszállta előtt nem érnék el az otthoni csapást. . . . Szerencsémre a távolban nemsokára megpillantottam a mi hegyünk fennsíkján táborozó dokpá-k pásztor tüzeit,

ami még nagyobb sietségre ösztönzött. . . . Valahogy könnyebbnek éreztem magam és szívemet. Szinte szégyelltem magam előtt, hogy a nagy szomorúság egyszerre megszűnt lelkemben, és hiába gondoltam erősen Ram-Csen lámára, már nem fájt úgy az elválás. Különös szokásom volt ez, nem tudom más is így van-e vele? Többször tapasztaltam már életemben, hogyha nagy útra indultam, az otthoniaktól nehéz szívvel búcsút vettem, félútig tartott csak a levertség. Azután már a messze cél vonzott, az ismeretlen tájak varázsa ragadta meg lelkemet. Most is így volt. Azon kaptam magam, hogy örömmel gondolok a Nagy Kolostorra, ahová nemsokára útra kelhetek. Megígérte apám, hogyha tanítóm tisztességgel elbocsát, hamarabb indítja útnak karavánját a tampol-bori Nagy Kolostor felé, kerülőt tesz. Itt majd leadja a tanításokért járó nagy dézsmát, és elbúcsúzik tőlem jó időre. . . .

Késő este volt már, mire hazaértem. Olyan fáradt voltam, hogy alig álltam a lábamon. Tudtam, hogy anyám mint rendesen, nagy, négyszögletes udvarunkon vár. Gondoltam, milyen izgatott lehet, hiszen ő is tudta: a mai napon dől el, alkalmasnak találta-e tudásomat Ram-Csen láma a kolostorba való felvételre? Amikor beléptem a főkapun, szemem a holdvilág fényénél, mely éppen akkor bukkant elő a viharfelhők közül, végigfutott a jól ismert udvaron. A beépített négyszögletes tér három oldalán a csűrök, raktárak, az istállók és a cselédházak álltak. A kapu feletti rész volt lapos tetejű lakóházunk. Az udvarnak a csűrök felőli része egyenesen a szikláknak támaszkodott, mely lejtősen húzódott, nagy kiugrásokkal és szirtekkel tarkítva a magasságba. Tetejét sohasem láttuk, napfényes időben sem. Vadkecskék és kiang-ok ugráltak át néha udvarunk fölött nagy ívben, hogy a szemközti, lejjebb vonuló hegyhát lejtőjén folytassák nyaktörő útjukat. Hányszor megcsodáltam halálugrásnak beillő lendületüket, amellyel százlábnyi udvarunkat átugrották, és úgy szeltek a levegőt, mozdulatlan, merev tartással, mint szárny nélküli hatalmas sasok. Most is átugrott egypár felettem, ahogy

a kapun beléptem, úgy látszott, hogy a vihar elől igyekeztek biztos menedéket találni. Nagy koppanással ütődött vas patájuk odalent a kemény kősziklának, de most is, mint mindig, úgy szökelltek utána tova, mintha csak egy vizes árkot ugrottak volna keresztül. Vajon mikor fogom újra hallani ismerős patájuk dobogását? Mikor látom meg otthonomat, ha elhagyom? Mintha máris feleletet kaptam volna rá, eszembe villant öreg tanítóm mondása: - Fiam, vándorok vagyunk e földön. Otthonunk az ég, ahonnan úgy vetettük le egyszer magunkat, mint a kiang a szakadék mélységébe. Ha talpra is ugrottunk odalent, ki tudja, mikor kaptatunk fel ismét a napfényes magasságok felé? Otthonod az ég, nem a föld. Ezért hát akárhová kerülsz, érezd magad mindig hazátlan vándornak idelent. Mert jól választ az, aki szeretteiről lemondva, elhagyja otthonát, hogy barát, asszony és gyermek nélkül éljen! . . . – Tonisza, te vagy az? – kiáltotta anyám a sötétben. – Csakhogy már hazaérkeztél! Vihar lesz nemsokára, és én már nagyon aggódtam érted. Gyere be fiam! . . .

Együtt volt az egész család. Ünnepelesen ültek a kis kang-kemence mellett, mindegyik ünnepi köntösét viselte. Apám a tűzhely mellett ült, és kezeit térdére fektetve, várakozásteljesen tekintett fel lépteink zajára. Drag-Po, az öcsém, jak-bőr saruját díszítgette színes gyagari szíjakkal, és vidám arcán most is egyetlen vonallá húzta össze szemét az örökös jókedv. Szelidített bharal-ja a lábainál hevert, az én macskám meg a vadkecske alatt. – Tonisza megállotta a próbát – kiáltotta anyám lelkeendezve, mihelyt beléptünk, mert az udvaron nagyjából már mindent elmondtam neki. – Nem megmondtam, Jab? Ugye igazam volt? Még az istenek is papnak teremtették! Kétkedsz még ezután is talán? Elhiszed végre, amit a zlari-lái láma mondott? Toniszának nem kell többé visszamennie a remete hegyére! A szent ember méltónak találta a Nagy Kolostorba való felvételre. Megáldotta őt, és azt mondta: nagy láma lesz még belőle, ugye így mondta, fiam? Drag-Po úgy bámult rám csillogó szemével, hogy gyerekes arcának örökös mosolygása is

megszűnt. Úgy hiszem, ő már kész lámát látott bennem. – Dehogy, mondta anyám – feleltem, miközben apámat köszöntve mélyen meghajoltam. – Azt mondta csak, hogy különös képességet nyertem az égtől. Amikor a döntő kérdést feltette, éreztem, hogy nem tudok rá felelni. De ekkor furcsa szédülés fogott el, s mire magamhoz tértem, már ki is mondtam a feleletet. Ez sokszor megtörtént, és sok ilyen döntő kérdés összegzése volt tulajdonképpen vizsgám. . . – Anyámmal leültünk melléjük a vastag jak-bőrre. Öcsém közelebb húzódott hozzám, és áhítatos szemmel csüngött minden mozdulatomon. – Örült a szent ember a takarónak? – kérdezte apám. – Nagyot nyeltem. – Igen. . . Nagyon. . . – feleltem csendesen és Cong-ra, a vadkecskére gondoltam, amely nem fog többet fájni. Még szerencse, hogy a magammal hozott harmadik pokrócot a külső szobában tettem le.

Anyám felállt, és a tűzhelyről levette az agyag teás korsót. Teaport szórt a vízbe, egy marék árpakását, darab vajot dobott utána és megköpülte. Drag-Po még mindig bámult, én pedig a tűzbe meredtem, és a hirtelen leereszkedő csendben hallgattam a tűzeg sercegését. A lángokban Ram-Csen apó ősz fejét láttam, és magas alakját, amint a messze ösvényen áll és felém nyújtja karjait. – Mondd, Tonisza! – kiáltotta öcsém. – A gyorsmenéshez is értesz? Tegnap láttam egy lun-gom lámát a völgyben! Ijedtemben elbújtam egy közeli barlangban. Úgy futott előre, hogy a lábai alig érintették a földet! Leborultam a földre a barlang szájába és csak a könyököm alól pislogtam ki. De akkor már eltűnt. . . Mondd, a Nagy Surranó Menésre is megtanított a remete? – Ugyan, hallgass már ostoba! – szólt anyám, csészékbe töltve a teát. – csak nem gondolod, hogy egyszerre mindent megtanult? Hát még a sok év a kolostorban! . . . Tonisza, idd meg gyorsan a teádat! Hideg van odakint, és megizzadtál a nagy úton. – Szótlatlanul vettem tenyerem közé a forró csészét. Bántott apám szótlansága. Azt hittem, örülni fog, hogy egy év után megálltam a helyemet. Szemem ekkor anyám tekintetével találkozott, s én rögtön megértettem mindent. Apám sohasem árulta el érzelmeit.

– Mikor indulunk fiam? – emelte fel fejét végre, és mozdulatlan arcán senki sem vette volna észre, hogy örül-e, vagy szomorkodik? – Amikor te akarod, apám. . . . És köszönöm, hogy elősegítetted tanulmányaimat. A te jószágod nélkül nem valósulhatott volna meg életem vágya. Ígérem neked, hogy sokkal jobb pap leszek, mint amilyen kereskedő lettem volna. . . Felemelte kezét, hogy elhallgattasson. – Ne mondj ilyet, fiam. Nagyon jó karavánvezető lett volna belőled! Senki sem ismerte olyan jól a hegyi ösvényeket, mint te. Ám, most már Drag-Po lép öröködbe Szerencse, hogy életrevaló, nem vallok vele szégyent. . . . Szimo a macskám, ölembe mászott és hízelkedve dörzsölte fejét a kezembe, miközben egyet-egyed nyávogott keserves hangon. Mintha érezte volna, hogy nem sokáig leszünk már együtt. Mindenkitől meg kell válnom, akit szeretek? „Jó annak, aki a megszokott környezettől elszakad, hogy szent emberek között, a magányban éljen. . . .”, – hallottam mesterem szavait. „A teremtmények szeretete lenyűgöz. Meg kell szabadulnod a szeretet béklyóitól, hogy mindenkit szeretni tudj! . . .”,

- Készülj elő az útra – szólalt meg apám. – Egy heted van még rá. Addig én is egybe hordom a kolostornak szánt adományt. Szerencse, hogy jómódúak vagyunk, és így nem valasz szégyent szüleiddel. A kolostornak támogatásra van szüksége. A szent lámák imádkoznak értünk fent a hegyen, és gyógyítanak, ha betegek vagyunk. Imádkozásból pedig nem lehet megélni. Boldogan adom, amit adok, mert elsőszülött fiamat bízom gondjaikra. Remélem, nem vallok veled szégyent, fiam. – tette hozzá csendes mosolygással. – A mi családjunkban nem volt még pap, de jó anyagból vagyunk gyúrva. A magas hegyek edzették meg testünket, s az istenek közelsége lelkünket. . . A próbákat ki kell állnod, mert erős vagy. Lelked pedig megedzette Ram-Csen atya. Menj hát, fiam, könnyű lélekkel és erős szívvel. Haladj az istenek ösvényén, mely egyre feljebb vezet majd utadat. S ha bejutottál a szűk kapun, meg ne feledkezz öreg szüleidről. . . .

Odakint felüvöltött a vihar és vadul kezdte rázni az ablakdeszkákat. Mintha ezernyi démon szabadult volna el a Ti-Sze ormairól, vijjogva tépte-rázta a háztetőt. Csak mi ültünk csendesen odabent és szótlanul bámultunk a tűzbe.

III.

A hetedik napon útra keltünk Tampol-Bori felé. Olyan gyorsan elfutott az utolsó néhány nap, mint az álom. Apám tíz öszvérből és három szelídített szárából álló karavánt rakott meg málhával és öcsémet meg három szolgáját is magával vitte. A nagy keleti birodalomban oly nagy becsben álló böd-juli gyógyfüvekből és dri-bőrökből állott a legtöbb csomag. Úgy tervezték, hogy miután engem kis kitérővel letesznek a Nagy Kolostorban, tovább folytatják útjukat Gyanak felé, a Közép Birodalom határ menti városaiba, ahol a Simaorrúak laknak. Egyszer én is megjártam velük e nagy utat: legalább egy hónapig vándoroltunk esőben, fagyban, a havas hegyi ösvények veszedelmeivel és fáradtságával dacolva. Az ilyen utakról azonban, mindig gazdagon, meggyarapodva tért haza apám, mert többnyire selymet hozott magával, amit a sápadt arcú, vonal-szemű gyanak-pák tudtak csak gyártani.

Az volt a szokás országunkban, hogy a kolostorba induló fiatal lámajelölteket egész rokonsága elkísérte az útra. Nekünk azonban nem voltak rokonaink, ezért egyedül indultunk, csupán anyám maradt otthon, hogy cselédeivel együtt vigyázzon a házra. Bizony, fájdalmas volt a búcsú, nem is tudom, hogy szakadtam el tőle. Tekintete még sokáig követett, mintha láthatatlan szállal lenne hozzám fűzve. Ez a láthatatlan szál, mely szívünket összekötötte, éreztem: halálom napjáig megmarad és azon túl sem szakad el.

Csodálatos, vadregényes vidéken haladtunk át, de eleinte nem nagyon figyeltem a tájra. Szomorúan baktattam öszvérem mellett, kantárszáron vezetve a szűk ösvényeken és gépiesen raktam előre lábaimat, mert lelkem még otthon járt. Most is úgy történt azonban, mint már többször életemben. Félút után egy-

szerre megkönnyebbült a szívem, és nem hatott olyan fájdalmasan az elválás. Már az eljövendő események izgalma tartott varázsban: előre néztem, nem visszafelé, a múltba. Égbe nyúló sziklafalak között haladtunk egyre feljebb, a Csona-Lun-Gau egyik hegyláncának oldalán, észak felé. Szülőföldem magas hegyeit régi karavánútjainkon annyira megszoktam, hogy már nem keltettek fel bennem különös érdeklődést, ez a vidék azonban egész más volt. Ilyen hatalmas hegyek, úgy hallottam apámtól, csak észak-nyugat Gyagarban, a khacsé-juli monpák birodalmában láthatóak. Lent, délen vonul csak végig ilyen óriási hegylánc, mint Csona-Lun-Gau – amit ők Nagy Havas Hegynek hívnak. Az a leglakottabb rész, és ott van, úgy hallottam, a legtöbb kolostor. Itt azonban, észak-nyugat felé, amerre most haladunk, elhagyott, de annál lenyűgözőbb volt a táj. Nem hiába építették a Kőszikla-Kolostort – mely a legnagyobb volt Böd-Julban, a legnehezebben megközelíthető hegyek között – ide valóban nehéz volt a feljutás. Mi is már hatodik napja haladtunk egyre feljebb a szinte járhatatlan hegyi ösvényeken, mely sokszor olyan szűk volt, hogy sorban kellett haladnunk egymás után, egy-egy állatot közrefogva. Ilyenkor az elől haladó kötőféken vezette a remegő térdű öszvért, a hátul egyensúlyozó pedig az állat farkát tartotta. Egy néhány százlábnyit lefelé kanyargó thur-lám-on táguló orrlukkal, reszketve állott meg öszvérem, és csak hosszú nógatás után indult meg újra. Apám kétszer is megcsúszott, és csak a karavánvezető odadobott kötele mentette meg. Hol fent másztunk a hegyoldal mentén, hol mély szakadékok sötétjében kaptattunk fel a vízmosás görgetegein át. Ködbe vesző sziklafalak meredtek minden oldalon, bal oldalunkon pedig majdnem mindig mélységbe húzódó gleccser szédített. Szemünket erővel kellett elfordítani, ha közel jártunk hozzá, nehogy a szakadék vonzásának engedve, belezuhanjunk. Így haladtunk nagy kinnal egyre feljebb, jobbra-balra kanyarogva a zegzugos hegyoldalon.

A második hét délelőttjén bezárult előttünk a völgy, s egy

még hatalmasabb hegyóriást pillantottunk meg, amely Csona-Lun-Gau-val vetekedett. Előtte szakadék, két oldalon eget ostromló sziklafalak, s a távolban – hegyek öregapja. Így nevezte el Dzong-Sze, a karavánvezetőnk, aki már járt erre és azt állította, hogy ilyen nagy hegy nem is létezhet még egy a világon. Meg is állt kétszer naponta az apró halmokat, thorjorokat épített kőből a földszellemeknek, hegyi manóknak és vízi emberek tiszteletére, akiktől szerinte hemzsegett az egész környék. Nagyon óvatosan és csak szent gondolatokkal eltelve lehet errefelé járni, mondogatta, mert a gonosz emberek lelkébe a mepá-k és srinpó-k belelátnak, s ha nem nyerik meg tetszésüket, ledobják őket a mélybe. Csak az ég közelében lakó szent lámákat nem bántják, amilyen én is leszek egyszer. Mert Dzong-Sze nagy tisztelettel nézett rám, amióta megtudta, hogy az ország legnagyobb kolostorába készülök. Valóban, ez is a Legmagasabb Tudás szent határozata lehetett, hogy mi éppen ezen a környéken laktunk, s így más választásom nem is volt, minthogy Tampol-Bori-ban jelentkezzem felvételre. Természetesen ide lehetett a legnehezebben bejutni, de nem volt más választásom, s ezzel számolnom kellett.

Az előttünk emelkedő nagy hegy felhőkbe vesző nagy csúcsára meresztettük szemünket, de csak másnap délutánra közelíthettük meg valamennyire. A mi sziklafalunkról, amelynek oldalán eddig haladtunk, rövid lejtő után újabb kapaszkodó vezetett át rá. Késő éjjel, teleholdkor értünk fel az alacsonyabbik hágó magasságába, de itt már olyan ritka volt a levegő, s a khacsar-ral tele jeges-havas ösvényeken olyan nehéz volt a haladás, hogy ismét táborot kellett vernünk éjszakára. A harmadik nap reggelén végre kitisztult az idő és ragyogó nap-sütésben pillanthattuk meg a Tampol-Bori óriáshegy tetejét, amelynek legmagasabb csúcsán, a Riborg alatt állt a kolostor. Mindnyájan kifulladásra álltunk meg és szemünket az elénk táruló csodálatos látványra függesztettük. Mintegy ezerlábnyira felettünk a második hágó kis fennsíkjáról madárfészekként a hegy-

csúcshoz ragasztva fehérlett a Nagy Kolostor erőd előttünk! Innen, a távolból is megdöbbenett bennünket hatalmas méreteivel. Száz és száz kis kiugró, bástya, különálló épület húzódott lépcsőzetes várként a csúcson, s az egészet körülvevő nagy kőfal a keskeny fennsíkban végződött alant, ahová ösvényünk vezetett. Karavánvezetőnk földre vetette magát másik két emberével együtt, homlokukkal megérintették a földet. Apám letérdelt, mikor látta, hogy én is így cselekszem. Olyan látvány volt ez a felhőkösorúta hegycsúcson, alatta a fehéres sziklatömbökből épült nagy kolostorvárral, hogy parányinak érezte magát előtte a vándor, mert önkénytelen tiszteletet és áhítatot váltott ki lelkéből.

Amikor tovább indultunk, útkereszteléshez ért most már szélessé táguló ösvényünk és meglepve láttuk, hogy a másik szurdok felől is karaván közeledik hosszú sorban. Az első, mely már egészen közel járt a kolostor alatti kis fennsíkhöz, ahová végre feljutottunk, alig néhány mállás jak-ból állt. A másik még lent kanyargott a mély larcá-ban és legalább ötven megrakott állatát számoltam meg, nagy csapat kísérelével. Ezen, nagyon elcsodálkoztunk, mert ilyen nagy karavánnal nem is találkoztunk apám kereskedő útjain sem. Az is különös volt, hogy hetekig nem láttunk embert az úton, most meg egyszerre megélénkült a táj. . . Ám nem sok időnk maradt a szemlélődésre, mert máris a Nagy Kolostor széles kőkapuja előtt álltunk. Nem hiába nevezték Kősziklának, úgy tornyosodott felettünk óriási falaiival, mintha a hegyből nőtt volna ki. Amint azonban nyakunkat meresztve feltekintettünk, láttuk, hogy a hegycsúcson még mérhetetlen magasságban nyúlik a kolostor fölé.

Amikor állatainkat vezetve, beléptünk a nagy nyitott kapun, hatalmas félkör alakú udvarra értünk, mely teljesen be volt építve minden oldalán, s mint később megfigyeltem, a hegyoldal nagy bevágását foglalta el. Egyik része teljesen fedett volt – az épületek húzódtak ezen az oldalon – a másikat szabadon érte a napsütés.

Az udvaron legalább száz, minden rendű és rangú ember nyüzsgött. Egyesek állataikat szerszámolták le a hatalmas terület végén lévő istállók előtt, mások leterített prémeikre, takaróikra telepedve falatoztak, vagy apró sátrakat húztak fel. Az udvaron kívül, mint megtudtuk, csak még a földszintről nyíló nagy fogadóterembe volt szabad belépnie a népnek. Itt senkivel sem tettek kivételt, még az előkelők és gazdagok is legfeljebb üres földszinti kis cellát kaphattak, amelyek inkább sziklába vágott apró kis barlanghoz hasonlítottak. Ha hosszabb tartózkodásra érkeztek, legfeljebb saját magukkal hozott holmijukkal tették kényelmesebbé. Mi is leszerszámoltuk öszvéreinket az udvarnak a kapuhoz közel eső egy csendesebb sarkában, és ügyefogyottan néztünk körül.

- Itt volnánk – szólalt meg apám csendesen – de most mitévők legyünk, fiam? Azt sem tudom, merre a bemenet vagy kihez kell ezen a szent helyen fordulnunk? . . .

Én magam is nagy zavarban voltam, szó sem jött ki a torkomon. Az a tudat, hogy végre itt vagyok céloom előtt, s a minden várakozásomat felülmúló hatalmas kolostor épület, elvette minden maradék erőmet. Tanácstalanul néztem körül. Láttam, hogy az udvar végéből nyíló másik nagykapu felé mennek egyesek, melynek bejáratát két vörös-barna köpenyes láma őrizte. Apám egy kereskedőnek látszó emberhez fordult és megkérdezte, nem tudná-e útba igazítani? Kérdésünkre elmondta, hogy ő már harmadszor jár itt, délvidékről származó füveket szállít a kolostornak, az itt lévő látogatóknak legnagyobb része jósolatni jön a földszinten szolgálatot teljesítő lámáikhoz, vagy különböző betegségekre keres orvoslást. A szemközti sziklakapu pedig a fogadóterembe vezet, amelynek különböző szobáiban mopák, a jóslámák ülnek, baloldali helységeiben pedig a delejő orvosok. Amikor megtudta, mi járatban vagyunk, nagy tisztelettel nézett rám, ami olyan zavarba hozott, hogy szerettem volna öszvérem bőrébe bújni.

- Akkor ti nem tartoztok a zarándokok és jósolatátók közé,

uram! – bólogatott udvariasan. – Mert ezek itt mind neszkorpák. Te pedig tódpá-ra hoztad fiadat. Nagy szó! Nagy szó! . . . Úgy meg volt illetődve a jámbor, hogy azon túl, alig mert, szólni hozzánk.

Olyan sokan tolongtak a fogadóterem ajtaja előtt, hogy nem mertünk odamenni. Ebben a pillanatban kagyló-kürt zengése hangzott fel valamelyik magas teraszról, s a tömeg megmerevedett. Mindenki jobbra-balra tekintgetett, meg le, a szakadék felé, találgatva, hogy mit jelent a jel. Egy csapat katonás öltözetet, hegyes süveget és félvállra dobott kiang-bőrt viselő harcos láma vonult ki a túlsó oldalról az udvarra. Átsiettek a zarándokok és látogatók során, akik tiszteletteljesen nyitottak utat előttük, és a nagykapu előtt felsorakoztak. Mindenki kíváncsian tekintett arrafelé, és nemsokára láttuk is, hogy az alsó hegyi ösvényen megpillantott díszes karaván érkezett fel a karlám-ra, a kolostort körülvevő széles útra. A harcos lámák bevezették őket és ismét felhangzott az éles kürtszó. A kardot viselő lámák után legelő az idegen karaván védőkísérete menetelt: lelógó bajuszú, fapáncélt, íjat és lándzsát viselő sárgásbőrű harcosok, utánuk málhás öszvérek sokasága. A tömeg mozgólódott és félrevonult. A kereskedő halkán megszólalt mellettük:

- Úgy látszik szerencsés napon jöttünk. . . . Még látnivaló is akad! Távoli nagyúr érkezik Gyanak-Jul-ból.

- A Mennyei Birodalomból jönne? – kérdezte apám. Valóban, Simaorrúaknak látszanak. Megismerem őket, sokat jártam arrafelé csereúton. Amott jön a nagyúr gyaloghintón! Ilyen alkalmatosságot csak azon a tájon látni. No, ezzel ugyan nehéz lehetett a hegyszoroson felkapaszkodni lajgyén-menetben.

A tömeg zsongott, kíváncsian előrenyomakodott, majd a szigorú arcú nehéz katonák láttára ismét a fal felé hátrált. Én kissé elől álltam, mert öszvéreimet még nem helyeztem el az istállóban. Kötőfékénél fogva tartottam és bámultam a díszes menetet. Ilyet még nem láttam soha életemben!

Egy nagy faragott deszkalapon kis trónus állt, ezen ült az idegen gyönyörű, hímzett szőnyegen. A hordszékből négy farúd nyúlt ki, mindegyik egy-egy szolga vállán nyugodott. Felül odaerősített diszes selyemernyő védte a nagyurat az eső ellen, mert napból ugyan keveset kaphatott nálunk. A harcos lámák vezetője a mozgó-szék mellett haladt és néha-néha egy-egy tiszteletteljes szót váltott a gyanakival.

- Sokszor jönnek ide ilyen nagyurak? – kérdezte apám suttogva.

- Úgy tudom, elég gyakran – válaszolta a kereskedő. – Bár, én csak egyszer láttam ilyet, két éve, amikor a Nagy Vízen túl fekvő, napos birodalom követe érkezett. . . .

- Miféle birodalom ez? – érdeklődött apám. – Sohasem hallottam róla.

- A Nagy Vízen túl fekszik, e világ - legdélibb - táján. Khem-nek hívják országukat, ha jól emlékszem és királyuk a Phe-Rao, aki uralkodójuk és istenük egy személyben. Mondhatom, nagyon fázott a követ, hiába viselte a mi prém csubá-nkat. Még az arca is kék volt. Hiába ők nem szokták meg a mi zord hegyeinket!

A hordszéken pöffeszkedő gyanaki nemesről, aki úgy ült ott, mintha kardot nyelt volna, egészen elfeledkeztem e rejtélyes, déli ország hallatára. Különös izgalom fogott el, mintha éreztem volna, hogy hallok még róla életemben. Egy pillanatra az a szédülés kerített hatalmába, amit Ram-Csen atya Isten adta adománynak nevezett. Ilyenkor hirtelen elfeledkezem róla, hol vagyok, eltűnik minden körülöttem, vagy talán én nézek keresztül, és szemem üresen bámul a semmibe. Ebbe a félálomszerű állapotba kerültem most is – s a kolostorudvar a messzeségbe húzódott előlem, mintha egy láthatatlan kéz játékváraként tolt volna odébb. A mi szomorú időjárásunk helyett vakító nap ragyogott: olyan fényes nap, amelyet még sohasem láttam életemben. Óriási fehér oszlopokból álló templom lépcsőjén álltam, meztelen lábú, furcsa viseletű

emberek között, akik mégis csillogó, pompás ruhát viseltek. Az előttem húzódó nagy fehér terem végén aranyos mezbe öltözött uralkodó ült fényes kíséretével, miközben egy rabszolga nagy tollal legyezte. A távolban különös gúla alakú, óriás kőhalom állt egy nagy síkságon, míg messzebb pedig hatalmas, félig oroszlán, félig ember alakú lény. Előttem pedig egy széparcú láma lépett el, hét diszes köpenyű társa kíséretében. Hogy kerülnek ebbe az idegen országba lámák, gondoltam magamban, és hogy kerülök én ide? Meg akartam szólítani honfitársamat, s már éppen szóra nyitottam ajkamat, amikor egész testem megrezsent és magamhoz tértem. Nem tarthatott tovább néhány pillanatnál az egész. Ismét előttem volt az udvar a tömeggel, az átvonuló gyanaki katonákkal és hallottam a látogatók halk zsongását. Apám és a kereskedő ugyanott álltak, néhány lábnyira tőlem. Észre sem vették különös lelkiállapotomat, mely elragadott. Még mindig annyira a látomás hatása alatt voltam, hogy moccanni sem tudtam, és kissé ostobán bámultam magam elé. Meglepetve láttam, hogy jobb lábammal messzire előre léptem, abban a helyzetben, ahogy a látomásomban a lámát meg akartam szólítani. . . .

Ekkor azonban rettenetes dolog történt. A nagyúr karavánja már végigvonult az udvaron, őt már nem is lehetett látni, bevitték a fogadótermen át, mikor leghátul jövő Gyanak-beli katona megbotlott lábamban és orra esett. Az ijedtségtől úgy kővé meredtem, hogy hang nem jött ki torkomon. Még lábamat is elfelejtettem visszahúzni. Így álltunk ott, jobban mondva álltam én, mert a katona a földön hevert egész hosszában és nagy szitkozódások közepette épp most igyekezett négykézlábra. A közelálló megörökönyödve bámultak ránk – apámmal és a kereskedővel együtt.

- Mit csináltál, fiam, az egekre! – nyögte apám keservesen. A kereskedő szólni sem tudott, csak ijedten a szemét forgatta.

Így léptem én át a Kőszikla-kolostor küszöbét. Ez volt,

ím, első ténykedésem! A Közép Birodalom haragos vitéze végre talpra ugrott és – jobb lett volna nekem, ha azon nyomban a föld alá süllyedek! A szitoknak olyan özönét zúdította rám zagyva, éneklő nyelvén, hogy egyetlen szerencsém az volt, hogy nem érttem. Bárgyún próbáltam szabadkozni és többször meghajoltam előtte, eszembe jutva mesterem mondása, hogy a támadó ellenség előtt szelidségünk fényes fegyverét csillogtassuk meg. Ám első próbálkozásomkor az elmélet meghaladta a gyakorlatot. A katona kirántotta kardját és felém ugrott. Nem tudtam, ilyenkor mit kell cselekednem a bön tanai szerint. Szelíd áldozatként várni a levágást, vagy védeni életemet? Egy villanásra apámra pillantottam és láttam kétségbeesett arcát. Azt is, hogy elég messze áll tőlem, és nem tudna megvédeni, ha akarna sem. Izmos ifjú voltam, lábamat olyan keményre edzették a hegyi hágók, mint a kő. A remetebanlangban folytatott testgyakorlatok még karomat is vaskeménységűvé tették. Különben sem voltam még pap, nem kötött semmi fogadalom. Mindez egy villanásnyi idő alatt futott át agyamon, azután úgy döntöttem, mégsem hagyom magam levágnatni. Hogyan teljesedjék be akkor a zlariláma és Ram-Csen atya jóslata, hogy még nagy jövő áll előttem?

Kardom nem lévén, előre ugrottam és tenyerem kőkemény élével sújtottam felfelé, a katona alkarjára. Nagy gyakorlatom volt ebben, mert így kábítottam el otthoni tanyánkon a juhokat levágás előtt. Nem bírtam el a gondolatát sem, hogy szenvedjenek. Ettől aztán úgy megkeményedett a tenyerem széle, hogy a gyanaki harcos is kénytelen volt elengedni kardját, mely nagy csörrenéssel hullott a kövezetre. Egy pillanatra felnéztem és láttam, hogy mindenki engem bámul. Sajnos azonban azt is észrevettem, hogy a fogadóterem bejárata felől két Simaorrú katona, aki tanúja lehetett a jelenetnek, felém szaladt, hogy bajtársának segítsen. Az én támadóm még han-gosabban hadart érthetetlen nyelvén, csuklóját tapogatva és társai felé kiabált. Majd bal kezével lenyúlt hosszú, görbe kardjáért és felém fordult. Két társa ekkorra megérkezett, és egyik jobbról,

másik balról rohant rám. Apám segítségemre próbált sietni, de a második katona mellbe taszította, úgy, hogy az oszlopnak esett. A kereskedő úgy elbújt, hogy sehol sem lehetett látni.

Elhatároztam, hogyha már meg kell hálnom, annak, amelyik apámat megütötte, addig szorítom a torkát, amíg le nem szúrnak. Ám ekkor rövid, éles kiáltást hallottunk hátunk megett, amely oly áthatóan zengett, hogy mindnyájan megfordultunk. Szemem sarkából láttam, hogy a katonák is megtorpannak. A nagy kolostorkapu felől egy alacsony növésű, széles vállú, de mégis karcsú láma jött felénk. Most megállt, alig pár lépésre tőlünk. Ilyen arcot sohasem láttam még életemben. Világosabb színű lehetett a bőre, mint a miénk, bár arca neki is csontos és szikár volt. De a szeme! Olyan erő áradt e különös szempárból, hogy rámeredtem, mintha kígyó bűvölt volna meg, és azt sem bántam, ha a katonák közben levágnak. Nem volt sötét ez a szem, mint a böd-juli lámáké általában, hanem kékes-zöld színben ragyogott, és szinte villámot lövellt.

- Oi! . . . – kiáltott még egyszer. – Mi történik itt? . . .

Szavára, mintha megtört volna a varázs, a három katona szitkozódva mutatott rám, és ismét felemelték kardjukat. Le akartam hunyni szemem, mert hirtelen kiszállt belőlem a küzdési vágy. De valahogyan nem bírtam elfordítani tekintetemet a fiatal lámáról, aki néhány lassú lépést tett még, és most közvetlenül előttünk állott. Oldalvást még láttam, hogy a kardok megvillannak a levegőben. Anyámra gondoltam és szilárdan eltökéltem, hogy megmutatom e tisztas papnak, hogyan hal meg egy böd-juli tisztas fia. Ekkor azonban váratlan dolog történt. A láma felemelte jobb karját, és kinyújtott ujjú tenyerét a támadó katonákra szegezte. Kék szeme különös tűzben villant meg, szinte természetellenes módon kitágult.

- Ráda! . . . – suttogta maga elé, s csak én érttem, valakinek a segítségét kéri. A következő pillanatban kialudt szemében a tűz és kinyújtott karját nagy ívben a föld felé csapta. Mozdulatára három katona úgy bukott fel, mintha villám sújtot-

ta volna és mozdulatlanul fekvé maradt. A tömeg, mely ekkor már közel nyomult a nagy látványosságra, hirtelen hátrálni kezdett.

- Dsacsén! . . . – kiáltozták fojtott hangon. – Csoda! . . . Csoda! . . .

Én is csak most tértem magamhoz kábulatomból. Mélyen meghajoltam megmentőm előtt. Apám mellett állt és boldogan tapogatta karomat, mintha nem hinné, hogy még egy darabban vagyok. A láma most egész közel lépett hozzám és mosolyogva rám nézett.

- Mi történt, fiam?

Ahogy felemeltem szememet, s már éppen felelni akartam csaknem felkiáltottam a meglepetéstől. Ezt a kékes-zöld szemet és széles homlokot én már láttam valahol! . . . Ott, a napsütötte országban. . . látomásomban! . . .

- A fehér oszlopok közt. . . suttogtam magam elé. A pap meglepetve nézett rám.

- Miről beszélsz, gyermekem? Azt kérdeztem, mi történt, hogy ezek az idegen katonák itt, a kolostor udvarában rád mertek támadni?

Én még mindig nem tudtam szóhoz jutni, apám felett helyeztem.

- Itt álltunk, óh tisztelt uram az udvaron, bebocsáttatásunkra várva! Én, Mirgon, zondok-i kereskedő vagyok, nemes ember. Fiamat hoztam fel a Nagy Kolostorba, hogy növendéknek adjam be hozzátok, akik az istenek legfőbb szolgái vagytok, hogy ő is a lélek útját kövesse. . . . Ekkor vonult át a gyanaki úr az udvaron karavánjával és testőrei-vel. Az utolsó katona megbotlott báméskodó fiam lábában és, . . . bocsáss meg a kifejezésért, atyám . . . hasra esett. . . .

- Igen, hasra esett! . . . vihogott a kereskedő, aki nem tudni honnan, most egyszerre előkerült. – Azután uram, kardot ragadott és megtámadta ezt a derék ifjút! Ám ő se hagyta magát, kezével felfogta az ütést. . . .

- Így történt, uram – bólintott apám. – A katona kirántotta kardját, mire két másik társa segítségére siettek. . . . Ha te nem jössz, elvesztettem volna elsőszülött fiamat. Fogadd örök hálámat és áldjanak meg érte az istenek!

A kékszemű láma, mintha nem is hallotta volna őket, állandóan rám figyelt.

- Úgy. . . . – szólalt meg mélyen csengő hangján, amely olyan jólesően simogatta az ember belsejét, hogy napokig el tudtam volna hallgatni. – Tehát te láma akarsz lenni? . . . Szép dolog. Dicséretreméltó elhatározás. Hogy hívnak?

- Tonisza a nevem – feleltem, zavartan lesütve a szemem, amely ide-oda rebbenve, a három katona mozdulatlan alakján állapodott meg. Hirtelen feltekintettem rá. – Köszönöm, hogy megmentettél, atyám, de arra kérlek, vizsgálj meg a három szerencsétlen idegen vitézt. . . Talán nem haltak még meg és segíthetnének rajtuk. . . Én, senki és semmi vagyok, de ezek uruk kíséretéhez tartozó szolgálók, aki még számon kérheti őket.

A láma, merően rám nézett, majd alig észrevehetően elmosolyodott.

- Látom, jó szíved van, Tonisza. De ne aggódj! Nem történt semmi baj.

A három mozdulatlanul fekvő alakhoz lépett és följük hajolt. A zarándokok és kereskedők tömege a fal mellé húzódva figyelte kezdete óta a jelenetet, mert nem mertek közeledni. Megmentőm most kinyújtotta jobb kezét és összeszorította ujjait, a legszélső katona homlokától ágyékáig végighúzta. Utána arrébb lépett és a másik kettőn is elvégezte ezt a különös mágikus jelenetet. A gyanaiak ebben a pillanatban felültek, mintha dróton rángatták volna őket, és homlokukat dörzsölve kábán bámultak körül.

Mi mindnyájan lélegzet fojtva álltunk egy helyben, annyira lenyűgözött ez a kép. Amikor meglátták az előttük álló tiszteletreméltó külsejű papot, akinek szeme ismét különös tűzben meredt rájuk, gyorsan felkapták kardjukat, és tisztelegtek

előtte. Valamit kérdezett tőlük folyékony gyanaki nyelven, mire a katonák ostobán bámultak rá, majd újra a fejüket dörzsölték. A legmagasabb Simaorrú végre megszólalt és halk, alázatos hangon hadart valamit.

- Azt kérdezte a láma – suttogta fülemben a kereskedő, aki úgy látszik, értett a Mennyei Birodalom nyelvén – hogy miért heverték itt az udvaron? A katona azt felelte nagy bocsánatkérések közben, hogy megsédültek a magas hegyi levegőtől.

A láma intett, mire a három gyanaki vitéz nagy hajlongások közben szaladt csapata után, a fogadóterem felé – majd szelíd tekintettel körülnézett az udvaron. Szinte hallani lehetett a megrémült emberek fellélegzését: mintha egyszerre visszatért volna beléjük az élet. Varázsütésre kezdett mindegyik mozogni és folytatta ott, ahol a jelenet elején abbahagyta.

A barnaköpenyes pap rám nézett.

- Én most elmegyek, Tonisza, de nemsokára küldöm egy társamat értetek. Az majd a gondjaiba vesz és bevezet a gompába. Búcsúzz el atyádtól, mert nem fogod őt látni jó ideig. Itt táborozhat ka-ravánjával, ameddig akar, mielőtt útnak indulna.

Megfordult, hogy a kolostor felé induljon, azután, mintha eszébe jutott volna valami, ismét elébem lépett:

- Mondd csak fiam, mit beszéltél valami fehér oszlopról, mikor először megláttál?

- Nem tudom, atyám, hogy mondtam-e ilyesmit – dadogtam zavartan. – Különös állapotba kerülök ilyenkor. Megmerevedek egy pillanatra, és szemem elől eltűnik a táj. Ahogy itt állok az udvaron, megint erőt vett rajtam ez a könnyű szédület, és egyszerre csillogó, fehér oszlopos palotát láttam magam előtt egy sík, déli országban, érdekes ruhájú idegenekkel. Te is ott voltál és én önkéntelenül is fel-kiáltottam, amikor később felém közeledtél, hogy a katonáktól meg-szabadíts.

Fejemre tette bal kezét, jobbjának hüvelykjével és nagy ujjával pedig gyengéden szétfeszítette szemhéjamat, és mélyen a

szemembe nézett.

- Különös – mormogta magában. Különös adomány. Majd gondom lesz rád, arau.

Azután szó nélkül sarkon fordult és nagy léptekkel eltávozott.

IV.

Amikor visszatértem öszvéreinkhez, apámat körülvették a zarándokok és betegek, s nagy izgatottan tárgyalták meg az esetet. Teljesen a csoda hatása alatt állottak még, és azt állapították meg, ez a láma tulku, valamelyik magas istenség megtestesülése, mert ilyen csodát még egy kolostorban sem láttak. Apám nagyon boldog volt, és újra a vállamat kezdte szorongatni.

- Fiam! Nem lesz itt neked semmi bajod! Ahol ilyen nagy tudású papok laknak, ott én boldogan hagylak. Hiszen ezek még saját szüleidnél is jobban megvédenek! Úgy látom, Tonisza, az alvilági hatalmak akarták elgáncsolni pályádat. Szadág, a Föld sötét fejedelme küldhette rád azt a katonát, hogy levágjon, s így sohase lehess láma. De megmenekültél fiam, megmenekültél, hála e csodás erejű papnak, és ez jó előjel a jövőre nézve. A Gonosz hatalma megtört és te most már a Kőszikla - kolostor lakója leszel.

- Nem olyan egyszerű ez, apám – feleltem elszomorodva. – Azzal, hogy idejöttünk, még nem lettem a kolostor lakója. Sok és nehéz próbát kell megállnia az újoncnak, míg beavatják. Úgy hallottam, a Főpap próbájával kezdődik a felvételi vizsga, s aki itt nem felel meg, azt hazaküldik.

- Ne félj, fiam! Maga az érkezésünk sem volt mindennapi. S amint mondtam, ezt a különös és szerencsésen végződő kalandot én jó jelnek veszem. A remete nem hiába tanított egy évig. Lehetetlen hogy szégyent valljál, ha jól figyelsz. Nem féltetek én téged, gyermekem!

Olyan megható volt amint apai szíve minden büszkeségével dicsért és erősített, hogy hálásan tekintettem rá. Megígértem, hogy nem hozok szégyent a fejére, és minden

erőmmel megpróbálok majd helyállni.

- Ma éjjelre itt maradok még – mondta elgondolkodva. De holnap már útra kelünk a karavánnal. Boldogan teszem ezt, mert jó helyen tudlak.

Annyiszor elismételte ezt miközben bozontos szemével sűrűn pislogott, hogy láttam: önmagát vigasztalja és elérzékenyülését akarja leküzdeni. Javában beszélgettünk még, amikor egy magas, sovány pap lépett hozzánk és kölcsönös üdvözlések után tudomásunkra hozta, hogy Lhalu láma küldötte értünk.

- Először is jószágaitokat kell elhelyeznünk, nemes uram – fordult apámhoz. – Jöjjetek velem, kijelölöm az istállót és a vendégszobát. Azután a kang-ba megyünk imádkozni, mert így szokás. A fiatal papnövendéknek, családtagjaival együtt, imádkozással kell eltöltenie a nap hátralevő részét.

A nagy garba jobb oldalán húzódó istállóba vezettük öszvéreinket, ahol a láma helyet jelölt ki számukra. Mint később megtudtam, ő volt a kharpon, pedig a várnagy csak előkelő vendégek fogadására jelenik meg személyesen.

- Uram – kérdezte apám tiszteletteljesen, és az öszvérekről lerakott málhákra mutatott. – E sok khurpó-val mi legyen? Ezeket fiam tanítási díja fejében hoztam és még ezen felül is. Drága kelmék vannak bennük és kadag-nak való selyemkendők.

A várnagy mosolyogva bókolt a nyilvánvaló bőkezűség láttán és megkért, hogy csak rakjuk a fal mellé ajándék-csomagjainkat. A szolgálkkal majd elviteti. Már tapsolt is, mire két szurtos ruhájú láma jelent meg mintegy varázsütésre, és rögtön cipelni kezdték a kolostornak szánt málhát. Ezek az alsó papsághoz tartozó lámák voltak, mint később megtudtam, akik az alacsonyabb házimunkát végezték.

Most pedig, miután mindazt amit jondag-ként felajánlottál a kolostornak, Főpapunk nevében köszönettel átveszem, engedd meg, hogy fiadat elvezessem és megmutassam neki idei-

glenes lakhelyét. Holmiját magával hozhatja. . . .

Felkaptam takaróba csavart csomagomat, és zavartan apámra tekintve, a láma után indultam.

- Nemsokára visszahozom – mosolygott az. – Amint mondtam utána, ha megtisztálkodtatok, együtt kell imádkoznotok estig, ahogyan azt kolostorunk szabályzata az újonnan érkező gegnien és családja számára előírja.

A nagy udvar bal sarkából hosszú folyosó vezetett be a hegy belsejébe. Ez a rész az újoncok számára volt fenntartva arra az időre, míg beavatásukat elnyerik. Egyszerű kő cellák sorakoztak itt, de nem egymás mellett, hanem nagyobb távolságban. A láma bevezetett egyikbe ahol holmijaimat leraktam. Egyszerű kis cella volt, egy kő ágynál egyéb nem állt benne. Amikor beléptünk, láttam, hogy két másik ajtón, két-két hozzám hasonló fiatalember tekintett ki kíváncsian a folyosóra, de a láma láttára visszahúzták a fejüket. Utána visszatértünk az udvarra és a pap most már apámmal együtt, újra végigvezetett a hosszú folyosón, melynek végében kis kerek imaház állt. Semmi díszet nem láttunk benne. Jobbról-balról két lámpás égett, a háttérben a Tudás Istenének szobra állt. Meg kell mondanom, hogy az ősi Böd-Julban mi egy Istent imádtunk, csak a köznép népesítette be országunkat különféle istenekkel, ördögökkel ó, démonokkal és nemtökökkel. A papi hierarchia azonban az elsüllyedt Atlanti Föld egyetlen Istenét, a tudást hirdette, mint akitől minden teremtett lény származik. Így tanultam Ram-Csen atyától, így élt most is lelkemben, így fogom honi halálomon túl és újratestesüléseim sorozatán át.

A szent szobor előtt, mely a Nagy Mágus csúcsos süvegében, kezében jogarral ábrázolta a világok teremtőjét, mindhárman leborultunk a sima kőpadlóra, melyet a zarándokok végteleen csapata évszázadok folyamán már úgy kikoptatott, hogy szinte teknőszerű mélyedésekbe feküdtünk bele, rövid ájtatosság után a láma jelt adott a felkelésre, majd közölte velünk, hogy itt imádkozzunk addig, míg majd újra értem jön, hogy végleg cel-

lámba vezessen.

Tenyerünket homlokunk előtt összetéve, imára borultunk le ismét egymás mellett. Apám, akit nem sokat láttam otthon imádkozni, mély áhítattal lefeküdt, szinte mozdulatlanul. E kis templom varázsa mindkettőnk lelkét rabul ejtette. Talán a falai között elhangzott rengeteg buzgó ima verődött vissza láthatatlanul falairól. A két hétig tartó fáradtságos karavánút és az udvaron kiállott nagy izgalmak után csodálatosan jó érzés volt a hideg kövön szinte gondolatlanul pihenni. Igaza volt tanítómesteremnek, hogy az igazi ima állapotát mindig gondolatürítésnek kell megelőznie. Nem lehet a föld és túlvilág közötti áthidalhatatlan akadályt és űrt egyszerű fohászkodással átu-grani. Így csak a köznép és a félig hívő ember imádkozik. Az ima mindig különös előkészületet és lelkiállapotot igényel, így tanultam mesteremtől. Először teljesen magunkba kell mélyednünk, ami a legnagyobb fokú gondolatnélküliséget jelenti. Csak, ha már meg-szabadultunk agyunk minden felesleges, köznapi gondolatától és nem ugrálnak fejünkben úgy, mint a vadmajmok a sziklákon akkor kezdetünk csak a lelkünkben megszólaló hangra figyelni. Az a hang felsőbbrendű, igazi énünk hangja. Ezzel kell tehát imádkoznunk, minden egyéb az ész imája és nem hat az égis.

Így feküdtem most is csendesen, áhítatosan, két kinyújtott tenyeremet összetéve fejem felett, hogy imám árama kezeim delejes kisugárzásától erősítve hatoljon nyílegyenesen a Tudás trónja felé. Végre elért hosszú, gondolatlan állapotom után, először apám képe ötlött fel előttem. Rögtön hozzákapcsoltam öntudatlan imámat, és kértem istent, védje meg őt, és családkat minden bajtól, amíg én a kolostorban élek. Utána a Ram-Csen lámáért imádkoztam, majd a kékszemű pap alakja jelent meg előttem. Csodálatos megmenekülésemet jó jelnek vettem, bár az elindulásunk előtti nagy vihar rossz előjele is csaknem teljesedett rajtam a gyanaki katona kardjában. Kértem a Szent Tudást, hogy áldja meg Lhalu lámát és vezérelje lépteit egyre

magasabban. Nem mindennapi ember lehetett ez a szent pap, lelkem mélyén imádkozás közben is azt súgta egy hang, hogy nagy dolgokra hivatott és rendkívüli tudása még magas tisztséget fog biztosítani számára az életben.

Hosszú, mély áhítatomból magam sem tudom mikor zökkentem vissza a valóságba. Amikor fejemet felemeltem a kőről, már alkonyodott, s a kis templom sötéttségét csak a két áldozati mécses lobogó fénye világította meg, mely hosszú árnyékként táncolt a kang falain. Apámra tekintettem, aki mozdulatlanul hevert mellettem. Gyöngéden megérintettem, de nem moccant. Ekkor láttam, hogy alszik, és meghatódottan elmosolyodtam. Áldja meg az ég rövid, kimerült álmát, mely imádkozás közben fogta el! Bár minden embert imádság közben lepne el az álom, hogy mielőtt lelke a szellemi síkra kihelyezkedik, Isten lenne utolsó gondolata! Jó apám, de sokat fáradoztál értem! Kérges kezed, és két fáradhatatlan lábad mennyit dolgozott, hogy engem felnevelj, és jövőmet biztosítsd! Légy áldott és ne csalódj soha fiadban!

A várnagy visszaérkezett és nesztelenül megállt az imaház ajtajában. Úgy keltem fel, hogy apám lábát megtaszítottam bőr kordovámmal. Láttam, hogy magához tér és gyorsan talpra ugrott. Én már ekkor a kharpon előtt álltam.

- És most búcsúzz el fiam atyádtól mert sokáig nem fogod látni őt. Velem jössz a zamkan-ba, elmélkedő celládba, ahol az éjszakát töltöd. Ezen túl, már kolostorunk lakója leszel. Remélem, hogy beiratkozásod után megállod a próbákat. . . .

Fölfelé nyújtott tenyérrel apám felé tartottam mindkét karom, és háromszor meghajoltam előtte az ősi szokás szerint. Ő közelebb lépett, és két tenyerét a kezemre fektette. Így néztünk egy darabig szótlánul egymásra. Azután gyorsan megfordultam, mert nem bírtam egy szót sem szólani. A kharpon indult s én némán követtem a templomból kivezető hosszú folyosóra.

- Áldjanak meg az istenek, fiam! – hallottam a hangját mögöttem. – És emberséggel álld meg a helyedet. . . .

A várnagy cellámba vezetett. Kőágyon kívül nem láttam mást benne. Csak egy rongyos barna köpeny lógott a falon, s egyik sarokban vastag fonású, magas szalmasaru hevert.

- Ezeket felveszed – mutatott rájuk a láma. – Csupán alsó ingedet tarthatod magadon. Minden egyéb holmidat a kolostor szegényeinek adományozzuk nevedben, ha beavatásra méltónak találtatsz. Ha nem, nálam minden ruhádat és tárgyadat megtalálod majd, és békében távozhatsz. E viselt, szakadozott köpeny jelképe az alázatnak, amely első követelménye a Nagy Kolostornak, minden újoncával szemben. Ma este nem ehetsz. Éjjel, elalvás előtt imádkozz és elmélkedj. . . egyetlen takarót tarthatsz csak magadnál holmidból. . . . Holnap reggel érted jövök, és többi társaid kíséretében a keleti imaházba viszlek, hogy beiratkozásotok jelképeként a Főpap köntösét megérinthessétek. . . .

E szavakkal magamra hagyott sötét cellámban. Egyedül maradtam, életemben először, négy kopár fal között. Én, aki annyira szerettem a szabad természetet, most éreztem csak igazán, mi a szabadság. Különösképpen azonban ez a szorongó érzés hamarosan elmúlt. Levetkőztem és felvettem a rongyos köntösöt. Azután a kőágyra feküdtem és izgatottan gondoltam a holnapra. Vajon megállom-e a nehéz próbákat, amelyekről Ram-Csen lámától hallottam? Hogy miben álltak ezek a próbák, nem tudtam, mert mesterem nem árult el semmi közelebbit. – Az, aki testben-lélekben elkészül a megpróbáltatásokra – mondta többször – minden pillanatban álljon készen. A katona sem tudja a háborúban mi fog történni vele. Ám minden harcosnak hosszú gyakorlat előzte meg tűzpróbáját, úgyhogy nem ismeretlen ellenféllel találkozik már szembe, mire az első vonalba kerül. Egyet kell csak szem előtt tartania: önbizalmát, amellyel a veszélyes támadások elhárításához szükséges minden mozdulatát maga elé idézi úgy, ahogyan oktatójától tanulta. A különbség most csak az, hogy az igazi próbánál élesek a kardok. . . . de mit számít ez az ügyes harcosnak, aki már tudja milyen védekezéssel kell vívás

közben a támadó vágásokat elhárítania? Ha te is így cselekszel fiam, megállod nemcsak a Nagy Kolostor, hanem az élet összes erőpróbáit is. . . . – A hosszú elmélkedéstől elálmosodtam, de előbb imádkozni akartam éjfélig. Hideg volt, és ez elűzte álmodat. Takaróm, melyet Ram-Csen atya visszaadott, ott volt a holmijaim között, de nem nyúltam hozzá. Ki tudja, milyen vizsgáknak vetik még alá testem? Edzettnek kellennem, hiszen azt hallottam, hogy a beavatottak nem használnak takarót éjjel sem, mert megtanulták a belső tűz fejlesztését. Én, még egyelőre fáztam, és ezt szégyelltem bevallani magamnak. A legegyszerűbb módszerrel próbálkoztam meg tehát: mély, visszatartott lélegzetet vettem, utána lobogó tűzre összpontosítottam gondolataimat. Ezzel mindenesetre elértem annyit, hogy kis idő múlva agyam gondolat-üressé vált és így a hideg képzelet is elhomályosult benne, ugyanakkor a tűz, – legutolsó gondolatom – mintha valóban melegített volna. Sajnos azonban csak az első lépést, a hőfejlesztésnek a kezdetleges fokát tudtam még elérni, s így valahányszor szünetet tartottam, újra borzongani kezdtem. Késő éjjel lehetett már, mikor arccal előre végigfeküdtem a sziklakemény ágyamon, és mély imába merültem. . . . Így aludtam el észrevétlenül, mert korán reggel ugyanebben a testtartásban ébredtem fel.

Odakint friss hó esett, úgy látszik, ezért nem fáztam alvás közben. Kimentem az udvarra és köpenyemet leeresztve derékig bedörzsöltem testem hóval. Üres volt most a nagy garba, a zarándokok mind fedél alá húzódtak, a közös hálóhelyen és a vendégszobákban aludtak még. Egy-két dokpa sátorozott odakinn, akik nyájörzés közben a magas fennsíkokon hozzászoktak a hideghez. Apám is bent lehetett valahol. Mire cellámba visszatértem, a kharpon már várt rám.

- Jöjj, gyermekem! A Lha-kang-ba már gyülekeznek az újoncok. Te érted jöttem legutoljára, mert a nagy úttól fáradt lehetsz.

Végigmentünk a hosszú, homályos folyosón, ahonnan az

enyémhez hasonló földszinti cellák nyíltak, de nem léptünk ki az udvarra, hanem egy szőnyeggel takart ajtónyílásnál balra fordultunk. Ez a folyosó még hosszabb volt az előbbinél, és apró fogadalmi lámpák, marmá-k világították meg, amelyeket az újoncok állítottak ide beavatásuk emlékére. A kolostor másik oldalán bukkantunk ki, egy nagy napfényes imaházban, amely éppen olyan volt, mint a közös kang, ahol apámmal imádkoztunk, csak sokkal nagyobb. Látszott rajta, hogy ez már a bentlakók használatára épült. Két hozzám hasonló korú fiú állt a Szent Szobor előtt és mély meghajlással köszöntöttek, mikor beléptünk. Én is meghajoltam, és a kharpon intésére, a sor végére mentem. A templom közepén, az áldozati oltárra terítve, melynek alján árpakalászok és hegyi virágok heverték, a Főpap díszes köntösét láttuk.

- Íme, Főpapunk, a Naldsorpa köntöse – szólott, reámutatva, majd egy holdförgásnyi idő óta hever itt az oltáron, az újonnan érkező növendékekre várva! Járuljatok eléje gyermekeim egyenként, és érintsék meg szegélyét. E szertartással beíratottnak nyilvánítalak a Kőszikla kolostor nagy könyvébe. . . . Ne feledjétek el, hogy a Nagy Lámával, aki a Szent Tudás legmagasabb képviselője Böd-Jul-ban, e mozdulattal közvetlen kapcsolatot létesíthettek. A Főpap mindent lát és mindent hall, ha testben nincs is itt jelen. Úgy viselkedjétek tehát e falak között, mintha szeme minden pillanatban rajtatok volna. . . .

Én kezdtem meg a sort és a virágokkal hímzett szent köpeny elé lépve, meghajoltam előtte, majd jobb kezemmel megérintettem. Társaim is ugyanígy cselekedtek, utána visszatértünk a Szobor elé, és várakozásteljesen néztünk vezetőnkre.

- Most pedig figyeljétek szavamra – szólott a kharpon. – E kolostor lakóinak legfőbb feladata az alázat. Minden lépésedet, minden tetteteket ez sugallja, míg falai között éltek! Ti még nem igen tudhatjátok, mi az igaz alázat és engedelmesség. Figyeljétek tehát. . . . Alázatos lélekkel mindig megközelíthetitek nemcsak Főpapatokat, hanem magát a

Láthatatlan Tudást is. Az alázat sok mindent elfedez, és Isten különös kegyelmére méltat. Legyetek tehát alázatosak mindenütt és mindenben, de főként ha égi Atyátok és az ő földi helytartója felé emelitek gondolataitokat. Ám jól vigyázzatok! Az alázat nem szolgál megalázkodás hanem a gyermek őszinte bizodalma, odaadása atyja iránt, mikor látja milyen hatalmas az, és hány csodatettre képes, mert az alázat nem egyéb mint a hit köntöse, s így édes testvére annak. Ha alázatosak vagytok Istennel és Főpapatokkal szemben, ez ugyanakkor hiteteknek is első látható jele. Mert mi az alázat, gyermekeim? A még nem lévő dolgok bizalomteljes kivárása, a Szent Tudás akaratóban való megnyugvás, a hit, a szeretet és remény fénylő ruhája, amelyet magára ölt a tanítvány mielőtt Ura oltára elé lépne, s amelyet soha többé le nem vet. E ragyogó köntös alatt még jobban erősödik, tündöklök a hit és remény, s egyre nő a szeretet. Az alázat köntösének halk suhanása, melyet most viseltek, szítja majd lassan lángra e három nagy erény alvó parazsát bennetek. Ahogy nő alázatotok, úgy válik egyre ragyogóbbá, áttetszőbbé köntösötök is, mely végre teljesen eltűnik és egybeolvad a hit, szeretet és remény csillogásával. Íme, ez az alázat útja, testvéreim!

Szemünket nem bírtuk elfordítani a várnagy ajkairól, minden szava lelkem mélyére hatolt. Ilyen egyszerű és mégis magasztos szavakat nem hallottam még soha.

- S hogy mi egyebet jelenthet még mindennapi életetekben? . . . – folytatta tűzben égő szemmel. – Azt most már nektek is éreznetek kellene lelketekben. Az alázat földi életetekben nem az emberek előtti meghunyászkodás, hanem az emberek jószágába, a testvérbe, a felebarátba vetett bizalom. Alázat: ha nagy tudás birtokában lesztek egykor, és egyszerű emberektől tanultok olyasmit amit még nem tudtok anélkül, hogy fensőbbéteket egy pillanatra is éreztetnétek velük. Alázat még az is, ha minél többet tanultok, annál inkább belátjátok, milyen keveset tudtok. Alázat, ha a Szent Tudás titkai kegyelemből megnyil-

vánulnak előttetek, s ti bepillantást nyerve bámulatos törvényeibe, utána elfojtja saját semmiségetek tudata. Legyetek tehát alázatosak és szelídek a kolostor falai között. Ha így jártok végig életetek útján, Böd-Jul szakadékos sziklái puha pázsittá válnak lábaitok alatt. Az alázatosság és a szent engedelmesség nevében köszöntelek benneteket, mint e kolostor leendő lámáit, az Örök Tudás áldását kérve munkátokra és életetekre!

Elhallgatott, karjait az ég felé tárta, és így maradt egy kis ideig. Azután felénk fordult:

- A nap harmadik órájában, amely már közeledik, értetek jövök ismét. A Főpap próbája következik: ez lesz a legnehezebb szellemi vizsgátok. Ha ezen sikerrel átestek, a test próbái következnek. Imádkozzatok addig alázattal, és kérjétek a Szent Tudás segítségét. . . .

Eltávozott és mi magunkra maradtunk a Lha-kang-ban. Kíváncsian néztünk egymásra és első ismerkedésünk közben, röviden elmondtuk egymásnak, ki honnan való, és hogy jutott a nagy elhatározásra. Legtöbben még nálam is gazdagabb család sarjai voltak. Ketten közülük a messze déli Lho tartományból jöttek, a Bogo-Lá hófödte hegyláncának vidékéről, ahol a kincses Gyagar Birodalom kezdődik. Egy holdnyi ideig jöttek idáig, s vándoroltak karavánjaikkal. A többi öt a keleti Kham-jul lakója volt, és mindnyájukban gyerekkoruk óta élt a vágy, hogy lámakolostorba kerüljenek. Kettőnek rokonai is voltak a Kősziklában. Egy ideig, alig felserdült ifjakhoz hasonlóan, nagy vidáman csevegtünk, majd a ránk váró nehéz, és számunkra rejtélyes próbákat vitattuk meg. Mint a legidősebb közülük, végre felszólítottam őket hogy itt az ideje az imának. Erre mindannyian elcsendesedtünk, és a Tudás szobra előtt, egymás mellett leborulva, mély áhítatba merültünk.

Nem tudom, mennyi idő telhetett el, de nagyon rövidnek tűnt föl előttem, mert alig imádkoztunk egy keveset, a kharpon újra megjelent és intett, hogy kövessük. A hosszú folyosón félútig végigvezetett, majd egy selyemfüggönnyel elzárt oldalág-

ba fordult, amelyet szintén díszes mécsesek világítottak meg. Ezen haladtunk végig, míg a várnagy szét nem húzta a folyosó végét eltakaró függönyt, s mi egy húsz-harminc lábnyi nagy terembe jutottunk. Meglepetve álltunk meg egy pillanatra, és sűrűn hunyorogtunk, mert káprázott a szemünk a nagy fényességtől, mely a terem keleti oldalán ömlött be. Ez az oldal a völgy felé nézett és világos, déli papirusz lapokkal volt fedve, amelyeken áthatolt a napsugár. A terem túlsó végén egy magasztos megjelenésű idős lámát pillantottunk meg, szőnyegekkel letakart, faragott kő trónusán, aki szigorú arccal, mégis jóakaratot sugárzó szemmel nézett ránk. A termet mely nádszőnyeggel volt borítva, lámák ülték körül. Egyetlen ember állott csak a Főpap és a lámák között, s amikor ránéztem, megdobbant a szívem. Ő volt az én megmentőm, s amikor beléptünk, tekintetünk találkozott. Biztatóan mosolygott rám egy pillanatra, de máris a Nagy Láma elé járult. A kharpon intésére mindnyájan földre borultunk a Főpap előtt, és fekvé maradtunk.

- Isten hozott benneteket a Kőszikla kolostorában, gyermekeim! – hallottuk érces csengésű hangját, mely meghazudtolta korát. Én hatvan-hetven évesnek láttam, később tudtam csak meg, hogy százötvenen felül van, ami egyáltalán nem volt ritka életkor a magas fennsíkon élő szentéletű beavatotknál. – Keljete fel! Amint már hallottátok, különböző próbáknak fogunk alávetni benneteket, hogy lelki és testi képességeiteket megállapítsuk. Én mindegyikötök életét ismerem, és látom leendő pályafutásotokat is. Hogy azonban beteljesedjék az, aminek a földi síkon is meg kell történnie, készüljete fel a nehéz vizsgákra. Először szellemi tudásotokról kívánok meggyőződni. Utána a testi alkalmasságotok kipróbálására kerül sor. . . . Jól figyeljete szavaimra, és üljete le félkörben a terem szemközti sarkában, beavatott papjaim elé. Közületek a legidősebb maradjon csak itt, a többi figyeljen és okuljon. Különböző kérdéseket fogok feltenni az előttem álló növendéknek, akinek gondolkodás nélkül kell felelnie. E vizsga célja annak megállapítása, hogy

milyen természetes képesség van bennetek a szellemi síkon átvitt gondolathullámok megérzésére, és felfogására. Többet erről nem mondok. Ürítsetek ki agyátokat és bizzatok mindent, eddig megszerzett tudásotok alapján, saját lelketek sugallatára. . . . – Elhallgatott, majd karjait az ég felé tárva, felfohászodott: . Hatalmas Tudás! Te, aki tudod milyen méltatlan az ember ahhoz hogy felemeld és megoszd vele hatalmadat, kérlek téged légy kegyes, és add meg a kegyelmet, hogy ifjú újoncaim a Te bölcsességedet elsajátítsák, és ebben a legtökéletesebbek legyenek. Miként a Nap a többi csillagokat táplálja melegével, adj Te is bölcsességeddel, tanácsoddal erőt nekik, hogy a legjobb lámák legyenek!

Intett, mire a többiek a terem végébe vonultak, és keresztbe tett lábbal helyet foglaltak a lámák előtt. Én középen maradtam, és várakozásteljesen néztem a Főpapra. Csodálatosképpen nem éreztem semmi szorongást. Eddigi életem válságos pillanataiban is, mikor már kikerülhetetlenül rám szakadt a sors keze, mindig megőriztem nyugalمامat.

- Lépj elő! – intett a Főpap barátságosan, s én közeledtem hozzá. – Hogy hívnak, gyermekeim?

- Tonizának, atyám. Mirgon, zondoki kereskedő fia vagyok, a Csomo-Lun-Gan déli oldaláról.

- Figyelj rám fiam, és azonnal felelj kérdéseimre. Ki adta a lelkedet?

- A Szent Tudás, mindnyájunk atyja.

- Ki volt lelki vezetőd, aki vallásunk alapjaira tanított?

- Ram-Csen láma, a Csomo-Lun-Gun sziklabarlangjában lakó remete.

Láttam, hogy a Nagy Láma szeme egy pillanatra megcsillan.

- Mi volt az, ami tanításából leginkább megragadta lelkedet?

- Vándorok vagyunk e földön – feleltem gondolkodás nélkül, mert különös módon ez jutott e pillanatban eszembe. –

Otthonunk az ég, ahonnan úgy vettünk le egykoron, mint a kiang a szakadék mélységeibe. De talpra estünk, és nem zúztuk magunkat halálra. Ezért fel kell kapaszkodnunk újra a napfényes magasságok felé. Otthonunk az ég, nem a föld. Akárhová kerülünk, hazátlan vándorok vagyunk csupán. Jól választott hát az, aki szeretteiről lemondva elhagyja otthonát, hogy barát, aszszony és gyermek nélkül éljen.

A Főpap bólintott. Mozdulatlan arcán mintha elégedett mosoly suhant volna át.

- Most mondd meg nekem azt gyermekem, ki volt az, akiért ezt az áldozatos életet vállaltad?

- Nem földi ember, és mégis az – válaszoltam, és úgy éreztem, hogy fejemet valami láthatatlan erő elfordítja. A kékszemű láma lent összekulcsolt kézzel állott baloldalon, és szemét, mely épp úgy lángolt, mint amikor a halálos veszedelemből kimentett, merően rám szegezte. – A lelke üdvössége – folytattam szinte félálomban. – Magasabb rendű énem, és régi dicsőségem emléke a magas égi gyűrűkben az, mely erre az áldozatos életre kötelez. Fel kell küzde-nem magamat oda, ahonnan egykor lezuhantam.

A nagy csendben, mintha a lámák halk suttogását hallottam volna. De lehet, hogy csak képzelődtem, mert éreztem, hogy látókörom tágulni kezd, a Főpap trónja távolodik előlem és pillanatok alatt hatalmába kerít különös szédülésem. Minden erőmmel igyekeztem küzdeni ellene, és sikerült is tisztán meghalnom a Nagy Láma újabb kérdését:

- Mi hozott kolostorunkba?

- Földi apám vezetett a hágókon egyre feljebb, jelképéül égi atyám kegyelmének, mely Böd-Jul legmagasabb kolostorából, fenséged bölcs irányítása alatt, egyszer talán engem is a meredek égi ösvényre terel.

A Főpap rövid pillantást váltott a kékszemű lámával, és elégedetten bólintott, miközben én teljes erővel küzdöttem kábultságom ellen. A trón hol közelebb húzódott hozzám, hol

meg távolodott, ahogyan az öntudat és öntudatlanság állapota váltakozott bennem.

- Még egy kérdést, fiam, ha erre is megfelelsz, békével és elégedetten távozhatsz celládba. – Mi a legnagyobb dolog a világon, és hogyan határoznád meg azt?

Nem bírtam többé magam ellen tusakodni, révütem teljesen hatalmába kerített. Most azonban, bár látni csak homályosan láttam, saját feleletemet is hallottam, de nagy távolságból, mintha nem is én beszéltem volna:

- E világon a legnagyobb dolog a hit, ha hittel élünk, minden napunk csodával lesz tele. A hit élő valóság. Elevenebb, mint az élet maga. Aki hisz az a teremtés titkainak fátylát emelgeti. Nem látott, sokszor lehetetlennek tűnő dolgok eljövételét a lélek olyan biztosnak veszi, mintha máris megtörténtek volna. Minél nagyobb a hit, annál nagyobb kegyelmet vonz, s a még jövőben lévő remény ellen remélt események annál hamarabb teljeseznek be. A hit szárnyát a remény bontogatja, mely még földi, de színes hídként köti össze a jelent a jövővel. Ezért nevezük a hitet adsacónnak, a szivárvány hídjának. E szivárvány ívén biztosan haladva, s a hit által vonzva, emelkedhetünk olyan égi magasságokig, ahol már jelenben valónak látjuk, a jövőt is. Hitnek nevezzük még a Szent Tudás vezetésébe vetett bizalmat, bizonyosságunkat a bölcs gondolatviselésben. Így teremt magának a hit jelent a jövőből, így alapozza meg múltja erényeivel a jelent. A hit legmagasabb kiterjedése pedig a szeretet. Aki önmagát megveti és minden teremtett lényt szeretni képes, annak számára nincs múlt, jelen és jövő, mert örök jelenben él. Aki pedig örök jelenben él, azt az Örök Szeretet táplálja, s így hite már felolvadt a Phag-Pa világokat betöltő szeretetének lángjában.

Kinyitottam szemem. Utolsó szavaim még mindig fülemben csengtek, és ezúttal mindenre emlékeztem, amit mondtam. Mintha fátylon keresztül hallottam volna a hangot, mely belőlem és mégis rajtam kívül beszélt. Tudtam, hogy nem én mondtam

mindezeket, mert ilyen feleletre sohasem lettem volna képes. A kékszemű láma meglepetve nézett rám, a Főpap pedig a lámára tekintett.

Jóval később szereztem csak tudomást a vizsga jelentőségéről. A Főpap által feltett kérdésekre a sugalmazó láma továbbította a helyes feleleteket, s ezeket kellett az újoncnak felfogni. A Nagy Láma alig észrevehető mosollyal nézett rám:

- Fiam! Utolsó válaszzal bebizonyítottad, hogy nemcsak a mi sugallatainkat vagy képes felfogni, s átvenni, de összeköttetésben állsz szellemi vezetőddel is. Nagy kegyelem ez, sohase szűnj meg érte hálát mondani a Szent Tudásnak! Most vonulj celládba. Rövid idő múlva, ha társaiddal végeztem, újra szólítalak. Hogy mikor jöhetsz, magadnak kell megérezned. . . .

V.

Földszinti cellámba visszatérve, sokáig imádkoztam, és lelkem hálával telt el a magas vezetők iránt, akiktől első próbámnál ilyen nagy segítséget kaptam. Utána arra kértem Istent, hogy társaimnak előrejutását is segítse elő és ösztönös válaszaikkal, a helyes feleletet adják meg a Főpapnak. Nem néhány pillanatig tartó felfohászkodás volt ez, hanem hosszú, elmélkedő ima, melyet csak déltájban fejeztem be. Ram-Csen atyától tanultam meg, hogyha váratlan veszélybe kerül az ember, rövid, de a nyíl határozottságával, erejével felfelé suhanó ima is elegendő. Ám, ha nyugodt lelkiállapotban fordulunk a Tudáshoz, akár dicsérjük őt, akár valamely kérelmünket terjesztjük szinte elé, mindig hosszú, időnélküli imába kell elmerülnünk, - Földi atyádra sem törsz rá egyetlen kurta kérdéssel, ha ajándékot akarsz tőle – mondogatta mesterem. – Nem mondd neki: add ezt, add azt, hanem hosszadalmasan, és kellő alázattal tárod eléje szíved óhaját. – Már a hegycsúcs fölött járt a nap, mikor áhítatomat abbahagytam. Egy darabig még fel, s alá járkáltam cellámban és különösképpen semmi éhséget nem éreztem, pedig már jó ideje nem ettem. Meghánytam vetettem magamban az elmúlt napok eseményeit. Gondolataim egyszerre csak megszakadtak, mintha láthatatlan kéz törölte volna ki agyamból: teljesen üres lett az agyam. – Itt az idő, hogy újra megjelenj a Főpap előtt – jutott hirtelen eszembe. – Indulj azonnal! . . . – A belső indítatásnak engedve, rögtön útnak indultam a hosszú folyosókon át, amerre a várnagy vezetett. Amikor az utolsó függönyhöz értem és félrevontam, meglepetve láttam, hogy üres a földszinti nagyterem, csak a Nagy Láma ül trónusán és mellette Lhá-Lu láma áll. A lámák és növendék társaim már eltávoztak.

- Jöjj, gyermekem – intett felém a pap, mintha tudta

volna, hogy épp ekkor lebbenti meg kezem a selyemfüggönyt. Lépj elő!

Két karom feléje nyújtva, szertartásosan meghajoltam előtte.

- Most, hogy szellemi képességeidről eredménnyel tettél bizonyosságot, testi erődöt és ellenálló képességedet vetjük próba alá. Előbb azonban megvizsgállak, hogy alkalmas vagy-e a további próbákra. Jöjj közelebb. . . .

Eléje álltam és tiszteletteljesen néztem fel rá. A Főpap leszállt trónjáról és sokáig nézte a szememet. Majd intett a kékszemű lámának, aki kemi papirusztekercsrel és nád vesszővel várta szavait.

- A Luando évében született, – fordult Lhalu láma felé, miután néhány pillanatig tetőtől-talpig végigmért – a Virágzó Föld elsüllyedése utáni tízezerhétvenczödvenedik esztendőben. Születése pillanatában a Bod-Zla csillag volt felkelőben. Napja szerint szívós, kitartó, néha csökönyös, mint jelképe, a kiang. Ahogy zuhant, úgy tud emelkedni is. Szerzetesi pályára született. Sikertelenség sohasem fogja bántani az életben, harag és panasz nélkül dolgozik tovább. A munka és kötelesség embere lesz, nem a vezetése. Önuralma nagy, emlékezőképessége kitűnő. Kissé magának való, zárkózott, nevelésénél nem szabad nagy szigorat alkalmazni, inkább elismerő szavakkal kell buzdítani. . . . Elhallgatott, hogy időt tudjon adni lámájának az írásra, én pedig a csodálkozástól nem tudtam hova lenni. Honnan tudta a Nagy Láma születésem időpontját? Honnan ismerte ilyen jól jellememet?

- Az Idő csillaga, mely a Kiang-ot uralja, nagy feszültségeket okoz lelkében. Szeretettel bánjatok vele, mert ezzel mindent el lehet nála érni. Legnagyobb sorshibája a Nap szerint: csökönyössége és becsvágya. Erre ügyelni kell. . . Felkelőben uralkodó szakár-ja, a Bod-Zla arra mutat, hogy nagy misztikus lesz. Így érthető a benne lobogó isteni szikra és a phö-ba-ra való rendkívüli hajlama, mely oly kiváló eszközzé teszi őt. A kihe-

lyezési gyakorlatokra kell fektetned nála a hangsúlyt. Nagy dolgokra hivatott. Sokat tesz majd a közösségért, a nép nyomorának enyhítéséért. Ő lesz majd a múlt, jelen és jövő tudományának átmenője. Jó emberismerő lesz, kiváló lényeglátó. Ez érthető, hiszen a túlvilággal való kapcsolata egészen szoros. Az idő csillaga szerinti legnagyobb arva-hibája: szélsőséges hajlama. Erre figyelni kell, állandó lelki ellenőrzés alatt legyen. . . . Mindig egészséges voltál fiam?

- Igen, atyám. Nem voltam beteg soha.

- De a térdedet egyszer nagyon megütötte, ugye?

- Igen. . . . így volt. . . . – dadogtam ámulva.

- Írd, Lhalu. . . . A kiang-jel és a Sors csillag szerint térd, alsócomb, és lábsérülésre hajlamos, továbbá ideg és gyomorzavarokra. A lungom-gyakorlatoknál különös súly helyezendő tehát a térd erősítésére. Különben szívós szervezetű és hosszú életű lesz. . . .

Hozzám lépett, megtapogatta karomat, mellemet, lábaimat. Azután a koponyámat simította végig, majd oldalt állított, és úgy szemlélt egy darabig.

- Fülkagylója mély és széles üregű, ami a Bod-Zla jelnek megfelelően, élénk lelki és szellemi életre vall. Belső hatása rendkívüli. Középső füllebenye fejlett és csaknem takarja a nyílást. Ez az Atlan lótti korszak atavisztikus jele alvás közben elzárta fülét, nem félt a külső világ támadásaitól, mert bízott a gondviselésben, hogy álmában is őrzi majd. Orra határozott akaratereőre, kitartásra mutat, álla nagy lelki hatékonyságot árul el. Most pedig nyújtsd felém tenyereidet, fiam. . . .

Fölemeltem két kezemet és szinte megbabonázva tartottam a Főpap elé. Alig vetett beléjük egy pillantást, tovább beszélt Lhalu lámának:

- Arva – vonalán a fej alatt egy ujjnyira éles keresztvonal, a Harc-mezőből jövet. Huszonhárom éves korában, háborús időszakban nagy bajba kerül, de lélekjelenlétével átvészeli. Fejvonala végén jól látható a delejes képesség háromszöge,

négyszázötvenben pedig a beavatottak dőlt keresztje. Zla-dombján prófétai sziget, tenyere közepén fejlett Tudás-háromszög. Előző életét bal tenyerén: nyolcvan év Tazik-julban kétszáz évvel ezelőtt. Itt csatában esett el, mert elvétette hivatását. Kilencven év Gyagarban, mint remete, négyszáz évvel ezelőtt. Még előbb száz év az Asszür birodalomban, Kurigaizai idején, amikor fekete mágus volt és elbukott. Itt kapta földi nevét. Most pedig a te gondjaidra bízom őt Lhalu. Vezesd zárkájába és készítsd elő a holnaputáni kemény próbákra. Te pedig imádkozz, gyermekem, és kérd az Örök Tudás segítségét!

Leborultam a Nagy Láma előtt és homlokommal megérintettem a földet. Nagy tudása úgy elkápráztatott, hogy szinte földi istenségnek tartottam. Amikor felállt, áldóan tette fejemre szikár kezeit és jóságos mosollyal búcsúzott el tőlem. A kékszemű láma megérintette vállamat, és kivezetett a teremből. Szótlanul haladtunk egymás mellett a pislákoló áldozati mécsesekkel megvilágított folyosón. Egy fordulónál pillanatra megállt:

- Tonisza. Főpapunk parancsára én veszem át lelki vezetésedet, mert úgy látjuk, jövőd szép reményekre jogosít. Mától kezdve az én felügyeleted alatt állsz. Kövesd tehát mindenben egy tapasztaltabb, idősebb testvéred tanácsait.

- Uram – feleltem áhítattal – mindenben a te akaratodnak vetem magam alá. Te mentettél meg, midőn oly ostoba módon léptem kolostorotokba.

- Ne beszélj erről – emelte fel kezét elhárítóan. – Hátrafelé sohase tekints, arau, mindig csak előre! Nagy szomorúság lenne számomra, ha a két nap múlva következő testi próbákat nem állnád meg. Ezek még a szellemi vizsgánál is nehezebbek. Légy mindig résen, feszítsd meg minden testi és lelki erődet. És fogadj el tőlem egy jó tanácsot: bármilyen nagy feladat elé kerülsz, mindig a nehezebb, és a neked kevésbé tetsző részt válaszd! Ha úgy cselekszel, szellemed ereje legyőzi tested gyengeségét, és a beavatási próbákon szeren-csésen átesel. Nem

áruhatom el neked mik ezek a próbák, ahogyan láthatatlan szellemi vezetőd sem fedi fel soha előtted részletesen, milyen megpróbáltatások várnak rád az életben. Ha Isten ezt megengedné, vagy megriadna a halandó ember vagy túlságosan felkészülne rá, s így szabad akarata, a jó és rossz közötti ösztönszerű választása, nem érvényesülhetne kellőképpen. Kolostorunkban a Főpap és a Papnő a legfelsőbb égi vezetőket jelképezik, s emellett a magasabb szellemi síkot, ahová csak beavatás után kerülhet fel a tanítvány. A földszint a durva anyagfelületet, földünket ábrázolja, a földalatti helység az alvilágot, a kísértést és a próbákat. . . . Rövidesen itt alant kell megállnod neked is a vízpróbát, majd egy síkkal feljebb a Papnő próbáját és végül, beavatásod legfelsőbb fokán a koporsó és a tűz legfelsőbb próbáit. Adjon az ég neked erőt, hogy mindezeket elviseld, arau.

Pajtásának szólított mindig az én kékszemű lámám, ami pedig nem volt szokás itt, a kolostorban. Sohasem hallottam, hogy egy láma ilyen kedves, közvetlen hangon beszélt volna egy újonchoz. Nagyon jól esett e kitüntetés, ami talán azért ért, mert olyan különös körülmények között találkoztunk és rögtön lelki kapcsolat alakult ki közöttünk. Mintha már évszázadok óta ismertem volna kedves arcát.

- Hálás szívvel fogadom tanácsaidat aku – mondtam neki, amint cellámba visszaérkeztünk. – Te bölcs tanácsoddal és Isten segítségével majdcsak megállom helyemet, ha már eddig eljutottam.

- Most magadra hagylak, testvérem. Estére társaid is túl lesznek a vizsgán, és vacsorátokat együtt költhetitek el a földszinti kis étkezőteremben. Utána a kharpon a Főpap utasítására, családi kapcsolataitokat, származásotokat vizsgálja meg. Szüleitek, testvéreitek, rokonaitok helyzetét. Mindezek szintén bekerülnek nevetek mellé, az általam már felírt adatokkal együtt, a kolostor könyvébe. Különösnek találhattad, hogy Főpapunk előtted diktálta le nekem jellemedet és fontosabb sorsfordulói-

dat, de ez is próba volt. A Nagy Láma az újonc minden arcmozdulatára figyel, miközben jövőjének esetleg megrázó élményeit sorban elmondja előtte. Ebből lelki erejére és önuralmára következtetett. . . . Most pedig jól figyelj rám. Ma esti étkezések után mindnyájan celláitokba vonultok, és két teljes napon át, böjtölni fogtok. Ezen idő alatt csupán imádkozhattok és elmélkedhettek. Tilos még cellátok belsejét is megvizsgálni. Annak számára, aki szellemben él és magába mélyed, el kell hogy vesszen a külvilág. Jól vigyázz erre, mert bármikor váratlanul megkérdezhetik tőled próba közben, hogy milyen magas vagy hány láb hosszú a zárkád – s ha jól megfelelsz rá, elbuktál. Holnapután reggel érted jövők. . . .

Aznap este társaimmal vacsoráztam. Árpakásából, juh-sajtból és vajás teából állt az egyszerű fogás. Örömmel hallottam, hogy mindnyájan sikerrel vizsgáztak, bár egyiküket csak testi erejére való tekintettel engedték át. A kharpon családi körülményeinkre vonatkozóan tett fel kérdéseket, hogy mindent feljegyezhesenek a kolostor nagy könyvébe nevünk mellé.

Két éjt és napot cellám magányába töltöttem böjtölésben. Volt mesteremtől sokat hallottam a kellő időben alkalmazott és irányított böjt hasznáról, mely elsősorban a lélek uralmát jelenti a test fölött. Valahányszor a magasabb rendő erővel kívánunk belső indíttatásra összesítést létesíteni, a böjtölés mindig jót tesz, mert a testi erők letompítása az asztrális világba helyezi át az ember lelkét, és rendkívül fogékonnyá teszi a túlsó oldalról jövő szellemi hatásokra. Különösen újhoid és telehoid idején gyakorolható, például, megelőző egy napos böjt után, a tisztánlátás vagy a szellemi vezetőikkel való érintkezés, de mindig kellő irányítás mellett. A böjt ugyanis megnyitja az utat az alacsonyabb szellemek befogadására is, épp ezért csak állandó imádkozás közben szabad böjtölnünk, hogy a kísértéseknek, melyek ilyenkor ellenállhatatlan erővel zúdulnak ránk, ellen tudjunk állni. . . .

Mostani hosszú éhezésünk bizonyára azt a célt szolgálta,

hogy testünk és lelkünk edzetten kerüljön a próbák elé. Kissé különösnek hangozhat, ha azt mondom, hogy nagy testi erőfeszítések és megpróbáltatások előtt is jót tesz az éhezés, hiszen az átlagember jól teletömi gyomrát, mielőtt nagy tettekre szánja el magát. Akár a gyanaki katonák, mikor csatába indulnak! Én azonban sokszor tapasztaltam nehéz karavánútjaink alatt, mikor hóviharak miatti kényszerű táborozások után elfogyott az enivalónk, hogy sokkal jobban bírtam a gyaloglást egy-két napos böjt után. Az éhség ingere vissza-visszatér az étkezések megszokott idején, de csakhamar el is múlik, különösen, ha mással foglaljuk el magunkat és gyomrunkról elfeledkezünk, eltereljük figyelmünket. Ha azután fáradságos testi megerőltetésekre kerül sor, ámulva tapasztaljuk, milyen könnyen bírjuk, ilyenkor tudtam én is a legtovább gyalogolni. A böjt tehát nemcsak a léleknek, a testnek is jót tesz. Nemcsak olyan értelemben, hogy jobban bírjuk a megerőltetést és a fáradtságot, hanem életünket is meghosszabbítja, mert a káros anyagok ilyenkor küszöbölődnek ki szervezetünkéből. . . . A két napos böjt így nem jelent számomra szenvedést. A nap legnagyobb részében feküdtem és imádkoztam, éjjel pedig egészséges, mély álomba merültem. A második nap hajnalán azt álmodtam, hogy fent vagyok a napfényes nagyteremben, és a Főpap a beavatási szertartást végzi rajtam. . . . Ott állok, mint ifjú, boldog láma, aki minden próbáját megállotta. Kissé elszomorkodva szálltam le kőágyamról, mert úgysem tudtam volna most elmélkedni. Föl, s alá járkáltam a zárkában és mély lélegzetet vettem, mert nagyon hideg volt. Amint az ajtó felé mentem, kőtálat és nagy korsó vizet vettem észre a küszöb mellett. Ki hozta ide és mikor? Fogalmam sem volt róla. Bizonyára a szolgáló lámák az éjjel. Beledugtam a fejem a jéghideg vízbe, amitől rögtön felfrissültem és már nem fáztam annyira.

A nap harmadik órájában megjelent Lhalu láma cellám ajtajában.

- Készülj, testvérem! Második próbád ideje elérkezett.

Kövess, és szedd össze erődöt. . . .

Szótlanul vettem magamra köntösömet és nyomába indultam a hosszú folyosón át.

- Vigyáznod kell nagyon. . . – szólalt meg menet közben.
– Ahová most indulunk, az az alvilágot jelképezi. A kolostor földalatti sziklabarlangjába viszlek, de ott magadra hagylak. Egyet mégis elárulok. Most nem kísértéseknek kell ellenállnod, hanem testeddel kell megküzdened, mely mindent el fog követni, hogy a számára fájdalmas szenvedéseket elkerülje. Emlékezz mondásomra, hogy két út közül mindig a nehezebbet válaszd. És most tudd meg a beavatandók parancsát, amely mindenben átsegít. Öt szó csupán! . . . Higgy! Tudj! Merj! Akarj! Hallgass! Ismételd el arau.

- Higgy! Tudj! Merj! Akarj! Hallgass! suttogtam magam elé. – Mit jelent ez atyám?

- A beavatás útját. Ha a Nyílegyenes Ösvényre lépsz, hogy áldozatos életet vállalj és az Istenség titkaiba behatolj, először hinned kell. Csak teljes hittel nyerd el a tudást, melyet hited ajándékeképpen kapsz az égtől, hogy most már kézzelfogható bizonyítékaid is legyenek, és hited egyesülve a tudással szellemed isteni csíráját virágba szökkentse. Aki pedig már hisz és tud, azt semmi nem félemlíti meg a világon. Bizonyosságként él benne a tudat, hogy e földi árnyéklét, a megpróbáltatások sorozata, és minden Isten akaratából történik. Ami pedig Isten akaratából történik, az csak jó lehet! Ezért a beavatott sohasem fél és mindent mer. A bátorság pedig egyértelmű az akaratallal. Ha mersz, bátor vagy, és akarni is tudsz. Ha erre a fokra eljutottál, azt hiszed majd, hogy az utolsó parancs, a hallgatás a legkönnyebb. Azonban itt bukik el a legtöbb beavatott. .

- Hogyan, mesterem? – kérdeztem meglepve. – Hiszen hallgatni a legkönnyebb!

- Csak te gondolod így! Tudod mit jelent a hallgatás? Nem zárkózottságot és visszavonulást, amint azt földi értelemben hinnéd. Hallgatni tudni, amikor olyan erők birtokába vagy,

amelyek előtt az emberek csodálattal hódolnának neked, hallgatni tudni, magadba zárni a túlvilágról érkező üzeneteidet, csodálatos lelki élményeidet: ez a legnagyobb dolgok egyike a világon, mert becsvágyadat öli ki. Ha tudásodról hallgatsz, ha benső élményeidet senkinek el nem árulod lelki vezetődön kívül, mennyivel vagy különb, mint bármely szürke embertársad? Tartsd meg hát az Öt Parancsot, és sok bajtól megmenekülsz. . .

Nehéz kőajtót nyitott ki és sötét, szűk lépcsőn vezetett le a mélybe, ahol csak itt-ott világított egy apró mécses. Hosszú ideig másztunk nagy óvatossággal a nyirkos sziklák között, s a lélegzés egyre nehezebbé vált. A lépcső még mindig folytatódott, egyre lejjebb szállott a mélybe. Legalább ötvenlábnyira lehetünk már a kolostor alatt. Ez a szűk út valamely földalatti barlang felfelé vezető nyílása lehetett, melybe kezdetleges lép-csőfokokat vágta. A legmélyebb forduló után már eltűnt az utolsó mécses is, de szuroksötétben másztunk még lejjebb. Szorongó érzés fogott el, de nem mertem kérdést intézni vezetőmhöz, mert tudtam, hogy ez az út már a próbámhoz tartozik.

- Itt vagyunk – állott meg végre Lhalu láma, aki alattam állt az utolsó lépcsőfokon. Egy pillanatra felnézett. A fordulónál elhagyott mécses fénye olyan messze világított felettem, mintha apró csillag lenne. Most halk recsegést, kő súrlódását hallottam, éreztem, hogy vezetőm lehajol. – Egy sziklaüreget nyitottam most meg, ezen kell behatolnod. Utána ismét elzárom a nyílást és visszaindulok a lépcsőn. Erre tehát nem térhetsz vissza többé.Indulj arau, és az ég legyen veled. Ne félj, de higgy!

Lehajoltam, hogy kitapogassam az üreget. Először a kinyitott sziklaajtónak ütköztem, mely valami emeltyű nyomására nyílhatott. Végre megtaláltam a szűk, sötét nyílást, melyen meghajolva beléptem. Utánam nesztelenül bezáródott a sziklafal.

Síri sötétség fogadott itt is. Megpróbáltam felegyenesedni, de fejem a sziklatetőnek ütközött, mely épp egy fejjel volt alacsonyabb nálam. Görnyedt tartással indultam el az egyetlen

talajon, mely lejtősen lefelé vezetett. Az volt az egészben a legkellemetlenebb, hogy fogalmam sem volt róla, mi vár rám. Hátha egyszerre megnyílik alattam a talaj, és valami szakadékba vagy föld alatti tóba zuhanok? Erre kellett gondolnom, bár eddig nehéz volt elképzelnem hogy e szűk, sötét sziklafolyosón vízpróbának nézek elébe, ahol víznek nyoma sem volt. Már a sziklafal sem látszott nyirkosnak, de a mennyezet egyre alacsonyabb lett, úgyhogy a végén már négykézlábra kellett ereszkednem.

Így kúsztam tovább nagy fáradtsággal az egyre szűkülő barlangüregben, mely lassanként olyan keskenyé vált és olyan alacsony lett, hogy úgy tűnt fel előttem: hosszú koporsóban mászok tova, melynek sohasem akar vége szakadni. Néhány láb után már feneketlen csővé szűkült össze és csak könyökömmel bírtam nagy kinnal tovább vergődni. Nem féltem, de szorongás fogta el szívemet. Hátha utat tévesztettem a sötétben, és valami vak folyosóban járhatok? Visszafelé képtelen lennék csúszni. . . . Most megakadtam: se előre, se hátra. Erőért fohászkodtam az éghez és fogamat össze-szorítva préseltem át magam a szűk nyíláson. Mások is megjárták ezt az utat előttem! – Merj! – hangzott fülemben Lhalu láma szava. – Merj és akarj! Nagy megkönnyebbülésre mintha tágulni kezdett volna a szűk akna. Ismét négykézláb kúsztam előre. Előttem halvány fény derengett, ami egyszerre visszaadta az erőmet. Csakhamar úgy kitérűlt az út, hogy fel is tudtam állni. Pár lépést tettem még előre és örömben, hogy járni tudok, nagyokat lélegzettem. Egyszerre ijedten álltam meg. A föld alatti folyosónak vége szakadt, és jobb lábam nem talált többé támaszt. . . .

Valahonnan felülről halvány fény szűrődött be és félhomállyal töltötte el a barlangot. Megmerevedtem, két karomat oldalra kinyújtva a sziklafalba kapaszkodtam, majd lassan visszahúztam lábamat. Amikor szemem megszokta a derengő fényt, szétnéztem. Meglepetve láttam, hogy az akna, amelyen idáig jutottam, széles mély szakadék partján végződik, s csak a

túlsó oldalon folytatódik tovább. Jobbról- balról meredek, sima sziklafalak emelkedtek, sehol egy tenyérynyi párkány, amelyen a szakadékot megkerülhettem volna hogy a túlsó oldalra jussak. Hasra feküdtem és szememet meresztve bámultam le a mélybe. Víz halvány csillogását vettem észre mintegy hatlábnyira alattam. Felemeltem a fejem. Hátha át tudnám ugrani a mélységet? Rögtön láttam, hogy mindez hiú ábránd. Legalább tízlábnyi távolság választott el a túlsó parttól! Ám, ha le is tudnék ereszkedni valahogy a vízbe – bár támasznak való kiugrást sehol sem láttam lábaim alatt – hogyan kapaszkodnék fel a túloldalon álló meredek sziklafalon, mely ott is legalább öt lábnyira emelkedett a víz színe fölé, mielőtt az új aknát elérte?

Mit csináljak? Ha a vízbe ugrom, addig úszhatom körbe-körbe, míg a kimerültségtől ki nem fulladok, mert sehol sem tudok kikapaszkodni belőle. El voltam készülve a nehéz próbákra, ez azonban minden képzeletemet felülmúlta. Éreztem, ha nem találok valami megoldást, hamarosan kétségbe esek. Így töprengtem magamba, izzadó homlokomat törülgetve, amikor a síri csendben lelkem mélyén halkán visszhangzott egy hang, mely mintha távoli kiáltás lett volna: Higgj! . . . Merj! . . . Cselekedj! . . . Felfigyeltem, de a következő pillanatban ismét csend lett, és agyamban vadul kavaroztak a gondolatok. Hiszek és merni is tudnék, de ez a biztos halállal egyenlő! . . . Mit tegyek? Megpróbáltam kiüríteni agyamat, hogy valami sugallatot kapjak. Hogy is nem gondoltam erre előbb? . . . Íme, máris eszembe villant Ram-Csen mondása, mely éppen mostani, nehéz helyzetemre illik. . . . Ha bármikor életveszedelembe kerülsz fiam, és nem látsz semerre kiutat, és nem tudod, hogyan kerülj ki a bajból: szállj egy pillanatra magadba. Hozd létre lelkedben a teljes béke és nyugalom állapotát. Küldj egy erős, rövid fohászt Istenhez segedelemért, hogy nyisson utat menekülésedre. Várj néhány pillanatig. Azután kövesd az agyadban felmerülő első gondolatot. . . .

Így cselekedtem. Amikor elcsendesedtem, imádkoztam

és vártam. Ne törődj semmivel! Ugorj! . . . – ez volt az első gondolatom, s a következő pillanatban, úgy ahogy voltam, köntösben és szalmasaruban már repültem is. Nagy loccsanással estem a vízbe – de ekkor igen nagy meglepetés ért. Talajt ért a lábam, és amikor kiegyenesedtem, láttam, hogy alig ér mellemig a víz. . . Merj! Íme ez volt bátorságom próbája! Óh, milyen igaza volt a kékszemű lámának és Ram-Csen atyának, hogy gondolkodás nélkül kell cselekednünk a legveszélyesebb helyzetben is, ha kötelességünk szólít előre! Ijedtségem nagyobb volt a veszedelemnél. . . . Vígán lépkedtem előre a hideg vízben, de a túlsó partnál alább szállt a kedvem. A sima sziklafalon sehol semmi kapaszkodót nem találtam. Azaz dehogyisnem! Ott volt egy mély bevágás – háromlábnyira a fejem felett. Ilyen magasra a vízből nem tudok felugrani, hiába is próbálnám! . . . A kétségbeesés szellemei megint környékeztek, de erős akarattal elűztem őket. Elhatároztam, hogy nem gondolkodom többé, és mindent ösztönöm sugallatára bízok. Ide-oda jártam a vízben a sziklafal mentén, kiugrók vagy mélyedések után tapogatózva.

Már vagy harmadjára tettem meg az utat, amikor valami azt súgta: nyúljak a víz alá és ott is húzzam végig kezemet a csúszó kövön. Egy nagy mélyedésbe szaladtak ujjaim, mely éppen egyvonalban volt a felső lyukkal. Örömben rögtön felemeltem lábamat és víz alatti nyílásba helyezve, nagyot rúgtam magamon, igyekezvén a felső nyílást elkapni. Nagy heveségemben lecsúszott kezem a felső repedésről, s én hanyatt vágódtam a vízbe. Prüszkölve álltam nagy nehezen talpra és úgy éreztem, minden erő kiment belőlem. Rövid pihenő után újra megembereltem magam és nekiláttam a nehéz feladatnak. Ez egyszer siker koronázta ugrásomat. Minkét kézzel belekapaszkodtam a fejem feletti nyílásba és föl húztam magam. Ha most nem találok feljebb is kapaszkodót, ismét visszazuhanok, mert bármennyire erős volt két karom, így felhúzvva nem tarthatam magam sokáig. Ekkor, alig egy lábnyira fölöttem, megpillantottam a második bevágást. Ebben a pillanatban, e lehetetlen

helyzetben, a víz és az akna között mindent megértettem. Az új bemélyedésen láttam, hogy nem természetes, hanem szép egyenesen van a sziklába vágva. A víz a beavatandó bátorságát tette próbára, utána pedig karja erejét és szívósságát. Egy elpuhult testű ifjú innen sohasem jutott volna tovább. Bal kezemmel még mindig kapaszkodva, állal is rátámaszkodtam a bevágásra, jobb kezemmel pedig gyorsan felnyúltam és megragadtam az újabb nyílás szélét. Bal karomat utána lendítve, könnyen húzódtam újra feljebb. Az első fokon most már lábamat is megvethettem – s a következő pillanatban lihegve fent terpeszkedtem a peremen.

Pihentem egy darabig és hálát adtam az égnek, hogy megsegített. De nem tétlenkedtem sokáig. Talpra álltam ismét és megindultam a barlangfolyosó túlsó részébe. Itt megint sötétség fogadott, de legalább egyenesen állva haladtam tova, nem görnyedve és négykézláb. . . . Jó darabig botorkáltam, tapogatózva előre, míg végül világosodni kezdett a folyosó és egy forduló után – bronzmécsesekkel megvilágított széles barlangra bukkantam ki. Mintha csak várt volna rám, egy idős láma lépett elé.

- Örülök, hogy idáig jutottál – mondotta mélyen csengő hangján. – Ám ez csak a vízpróba volt, annak is az első része, fiam. Akarsz pihenni vagy van valami kívánságod?

Eszembe jutott a hallgatás parancsa. Válasz helyett csak a fejemet ráztam. A láma intett.

- Vesd le a ruhádat, gegnien. A következő barlangba csak meztelenül léphetsz be. Az igazi vízpróba ott vár rád. Izzadni is fogsz, fázni is. S a következőket jól jegyezd meg magadnak. A barlangnak mindig abba a részébe menj, ahol a legkellemetlenebbül érzed magad. Nem mondhatom meg, mit kell tenned, magadnak kell rájönnöd. Ha mindig azt cselekszed, ami ellen a tested tiltakozik és, amellet lélekedben résen állsz, átesel a próbán. Indulj hát, és szedd össze minden erődöt.

Egy nehéz emeltyűt húzott meg a falon, mire széjjelsiklott a sziklafal és én dideregve léptem be a sötétbe. Utánam halk

csikorgással fordult helyére a két kötőmb. Négy-öt lépést botorkáltam előre és kezem nemsokára valami lágy és mégis kemény tapintatú falnak ütközött. Ahogy jobban kitapogattam, éreztem, hogy vastag bőrfüggöny. Megkerestem a nyílását és átbújtam rajta, de újabb nehéz függöny zárta el utamat. Amikor ezen is áthatoltam, új vizesárokra vagy rejtett szakadéokra várva, egyszerre szörnyű hó csapott arcomba. Nagy, teremszerű barlangba botlottam be, amelynek szürkülő félhomályában sístergő gőzök gomolyogtak, és forró párával telítették meg a levegőt. Talpamat sütötte a téglá, mellyel padlója ki volt rakva. Egy-két olajmécses árasztotta gyér fényét a mennyezetten, de világa alig bírt áttörni a kavargó gőzfellegeken. Néhány bizonytalan lépést tettem előre, sebesen szedtem a levegőt. Úgy éreztem, az alvilágba kerültem. Bőrömet csípte-marta a forró gőz, és önkéntelenül baloldalra ugrottam, ahol tisztább volt a levegő, - mert különös módon nem egyformán áradt a gőz a barlangba. Jobb oldali sarkában valóságos áthatolhatatlan volt, míg itt, ahol álltam jobban kibírható. . . Ekkor suhant át agyamon az öreg láma mondása, hogy ha bent leszek, mindig azt tegyem, ami ellen testem tiltakozik. Már pedig semmi ellen sem tiltakozott annyira, minthogy e sűrű gomolyag felé közelítsek. . . . Mégis elszántam rá magam, és fejemet leszegve a kellős közepébe rohantam. Mintha a pokolba kerültem volna, az alvilág legrettentőbb helyére! Úgy égette testemet a gőz, hogy azt hittem, pillanatok alatt megsülök. Táncolva kapkodtam lábaimat a forró téglákon, és kétségbeesett harcot vívtam önmagammal, hogy megmaradjak ezen a helyen. De meddig? Meddig kell itt kínlódnom, azt nem mondta a láma! Én hideg vizet vártam, és íme tűzbe kerültem – bár az is víz volt, ha párolgó formában is!

Most próbáljak gondolatot üresíteni vagy összpontosítani! Erre az eshetőségre nem tudtam semmi szabályt. . . . De mégis! Kábult agyamban felmerült volt mesterem képe, amint fejcsóválva ró meg egy délután, látván, hogy mindjárt összeomlok az ülés gyakorlatoktól. Lábamat teljesen magam alá

csavarva kellett ilyenkor órákig, és sokszor úgy éreztem, teljesen elhalt minkét térdem. Az adott jelre való hirtelen felugrás volt ilyenkor a legborzalmasabb. A keresztbe rakott, elzsibbadt láb még annak is fájdalmat okoz, aki lassan próbál ráállni. Hát még hirtelen felugorva! Az első gyakorlat után rögtön összeestem és nem bírtam felkelni. Ekkor mondta Ram-Csen láma azt, hogy – ha már benne vagy a bajban, gyermekem és rád szakad a fájdalom, csak egyet tehetsz. Szorítsd össze fogadat, tórd el, s ha kell, halj meg inkább, mint hogy az erkölcs parancsa ellenére szabadulj. Ha így cselekszel, testi szenvedésed egyszerre alábbhagy, és egy csapásra megkönnyebbülsz majd.

Mit tehettem egyebet? Összeharaptam állkapcsomat keményen, és tudván hogy feljebbvalóm parancsa a testemnek legkellemetlenebb helyen való tartózkodást írta elő, tovább türtem a bőrömet hasogató fájdalmakat. Testem már teljesen vörös volt, és lélegzeni is alig bírtam, de még mindig ellenálltam a kétségbeesett menekülési kényszernek, hogy odasiessék, ahol tisztább a levegő. Úgysem tudják megállapítani, melyik részen voltam a barlangnak – gondoltam hirtelen. Miért szenvedjek a legforróbb helyen? – Elvettem magamtól a kísértést, mert szembe jutott, hogyha nem teljesítem híven a kapott parancsot, lelkiismeretem ellen cselekszem. . .

-Gegnien! – hallottam egy hangot a gőzfüggöny mögül. Meglepetve siettem át a forró övezeten és a barlang bal sarkában, ahol enyhébb volt a levegő, Főpapomat és az öreg lámát pillantottam meg, akik mindketten vékony, fehér köpönyeget viseltek.

A Nagy láma egy hatalmas, vízzel telt fakád előtt állt, és karjait fölébe tartotta. Amikor én is odaléptem, anélkül, hogy rám nézett volna, így imádkozott:

- Felment az égbe a hatalom az emberektől, mert a teremtmény nem volt képes azt magához méltóan megtartani. Még életét sem tarthatja fenn a mező terményeiből, ha nincs meg hozzá az ég vize. Erre van szüksége az ember lelkének is, és ezért kérlek, Mindenható Isten, adj egy cseppet magadból és adj

erőt, hogy a víz, amelyet most nevedben megszentelek, annak javát szolgálja, akinek mi azt belátásunk szerint próbául átengedjük.

E szavak után rám nézett, majd megfordult és elhagyta a barlangot. Az öreg láma mellém lépett és a fakádra mutatott:

- Íme, az örök élet vize! Lépj bele, újonc. A víz jelképe annak, hogy a földtől képes vagy elszakadni, és annak pora nem tapad többé hozzád. Úgy kell kiszállnod belőle, hogy egyetlen csepp víz ne tapadjon bőrödhöz. Ez lesz akaraterőd próbája: vajon kibírtad-e a legforróbb gőzt, és önszántadból kerested-e fel a legsűrűbben gomolygó helyeket? Ha nem járta át minden pórusodat a hő, képtelen leszel száraz testtel elhagyni a kádat. Figyelmeztetlek, hogy akaraterődet is hiába feszítenéd meg ebben az esetben, a próbát nem tudod megállni.

Most fogtam fel csak az újabb vizsga egész jelentőségét! Nem bántam már, hogy csaknem megsült a testem a melegtől. Ám, ha így állt a dolog, még mindig nem bírtam megérteni: hogyan szálljak ki úgy a vízből, hogy száraz maradjon a bőröm? Beléptem a jéghideg vízbe és nyakig elmerültem benne.

- Addig kell bent maradnod, míg hangosan el nem mondd a megtisztulás imáját. Utána a tűzre koncentrálj, majd hirtelen üresítsd ki elmédet. Rá néhány pillanatra fokozatosan szállj ki.

Újabb próba, gondoltam dideregve. Itt még nem tanultunk imákat, s az, akit volt mestere nem oktatott a legfőbb imádságokra, most szégyenbe maradhatott. Ösztönöm azt súgta, hogy a száraz testtel való kilépésnek épp annyi idő eltelte az előfeltétele, amennyi ennek az imának elmondásához szükséges. Nem is kellett törni a fejemet, máris félhangosan kezdtem mormolni a Ram-Csen lámától tanult imát:

- Szent Tudás! Tisztítsd meg lelkemet az érzékek salakjától és testemet a hozzá tapadt földi szennytől. Fürössz meg az Örök Élet vizében, hogy elnehezült, sáros szárnyaim újra szabaddá váljanak, s én felrepülhessek az égi hegyek ma-

gasságába, ahol trónolsz. Növelj meg rövid szárnyaimat, amelyek bűneim sokasága nyesett le és adj erőt beléjük, hogy ismét mozogni tudjanak. Sokáig vándoroltam szárnyaszegett madárként e földön, mert költöző utamon a levegőégből csábított le a föld színompás tája, holott tudhattam: ez még nem az én tavaszom! Így zuhantam le a vándormadárból sassá válva, és amikor megkötött a földi sár, nem bírtam többé fölszállni messze húzó társaim után. Uram! Könyörülj rajtam! Bocsásd meg bűneimet és adj újra tiszta szárnyakat, hogy feléd repülhessek! Mutasd meg nekem az ősi fészket elért boldog társaim útját, amelyről vak kábulatomban letértem. Töröld le madaradról a föld szennyét, mosd meg gyengéden kormánytollát és füröszd meg szárnyait az Örök Élet vizében, hogy gyorsan megszáradjon, és villámsebessen repülhessen égi határaid felé. Szent Tudás, ki minden fészkek ura vagy, vándormadarak bölcs irányítója: keresd meg eltévedt madarad és tedd könnyűvé a szárnyát. Hiszek benned!

Az utolsó szó után, mely minden imánk befejezése volt, feljebb emelkedtem a vízből – de olyan gyenge voltam, hogy mindkét kezemmel meg kellett kapaszkodnom a kád faragott szélében. Ekkor, az öreg láma tanácsához híven, lobogó tűzre összpontosítottam gondolataimat és élénken elképzeltem, hogy még mindig a gomolygó gőzfelhőben állok, amelyből időnként lángok törnek elő. Utána hirtelen üressé tettem agyamat és lassanként még feljebb emelkedtem a vízből. Csodálkozva láttam, hogy mellemen alig néhány csepp víz ragyog és karjaimon is csak itt-ott tündöklök egy-egy apró gyöngyszem. Lassan átemeltem magam a kád szélén és talpra ugrottam. Megráztam testemet, s most a rajtam lévő néhány csepp víz is lepergett. Én magam lepődtem meg ezen a legjobban.

A láma hozzám lépett és megvizsgált. Kezét végighúzta mellemen, lábamon. Aztán mosolyogva nézett rám és intett, hogy kövessem.

- Az ég segítsen továbbra is, gyermekem! Látom, hogy

jó mestered volt és felkészültél a próbákra. A lelkiéred mindenütt és mindenben! Ne feledd ezt soha. Mindent elérsz, ha lelkiéred ereje testi erődöt túlhaladja. Nem érzed magad gyengének?

Szinte kiáltani szerettem volna, hogy mindjárt összeesek, és rettentően kavargok a fejem, de nem szóltam, csak a fejemet ráztam. Nagy lélegzetet vettem, hogy magamhoz térjek.

- Jól van, gyermekem – felelte a láma, széthúzva a gőzbarlang túlsó felét elzáró bőrfüggönyt. – Látom, hogy erős vagy, és a hallgatás parancsában sem vétettél. Lépj be ide, ahol vezetőd már vár rád. Előtte nyugodtan beszélhetsz, a tilalom csak idegenek előtt kötelez. Menj, fiam, és imádkozz társaidért, hogy ők is ilyen erősek legyenek, mint te, amikor a vízpróba kínjait szenvedik el. . . .

Átbújítam a párától sikamlós nehéz függönyökön, és a négyszögletű, tágas kis előszobában találtam magam. Középen Lhalu láma állt, és felém intett. Karján ingemet és barna kötösömet tartotta.

- Nos, arau, hogy ízlett a forró gőz? – kérdezte mosolyogva. – Örvendve láttam, hogy a vízzel megbirkóztál. Most ülj ide mellém a nádszöngyegre pihenni, és én elmondom neked a vízpróba gyakorlati hasznát. . . . Amint magad is rájöttél, a Nyílegyenes Ösvényre lépett halandó első testi megpróbáltatásának jelképe ez. Mert vedd tudomásul barátom, hogy az ellen aki az Isten útjára lép, az alvilági hatalmak szöveteznek, és egy ideig a legveszedelmesebb támadásokat intézik ellene. Ugyanakkor hitpróba is ez, mert ha nem eléggé beavatott a tanítvány, megrendül hite annak láttára, hogy épp most, mikor már az igazi ösvényen jár, sújtja őt Isten mindenféle kínokkal. Óh, mily tévedés ez barátom! Isten nem bánt senkit, legkevesébé az ő igazi szolgáit, akik már elindultak feléje. Ha a tanítvány erős akaraterővel ellenáll a kísértőnek, ha minden rátörő megpróbáltatást elvisel s így hitével bizonyítja be hogy bízik Legmagasabb Vezetőjében, a baj, kellemetlenség egy csapásra megszűnik és elvonul feje felől. Csak akkor tapad továbbra is hozzá, ha hite

megrendül, és kételkedni kezd. . . . Íme, ezt jelképezi a vízpróba is. A tanítvány bizakodva indul el az úton, s egyszerre a mélybe vezető szűk lépcsőhöz ér. Tudja, hogy le kell szállnia az alvilág mélységeibe, ahol megpróbáltatások várnak rá. De így szól a beavatási parancs, s a jó tanítvány érzi, hogy a legfőbb parancs az engedelmesség. A folyosó egyre szűkül, míg végül csőszzerű aknává válik, melyen alig bírja átpréselni magát. Ez az első megpróbáltatás jelképe a misztikus úton való elindulás után. Ha ebből a szorítóból akarattal és kitartással tovább tud jutni, akkor ismét lélegzethez juthat egy darabig. . . . Most a vízpróba következik, de ez épp oly váratlanul, mint az életeseemények, amelyeket jelképez. A tanítvány mindenféle meglepetést vár a vízzel kapcsolatban: azt hiszi, innia kell, víz alatt maradnia, vagy effélét. A váratlan megpróbáltatás a forró gőz, mely vízből áll, mégis éget. Így készüljön a beavatandó az életben is fel a váratlan megpróbáltatásokra. Sohasem az jön, amit várunk, bár tudjuk, hogy minémű a veszély. Ám, ha lelkiismeretünk és mesterünk szavát követjük, és minden próbát alázatos lélekkel elfogadunk, akkor gyorsan kimenekülünk belőle. . . . Íme, mily haszon származott abból, hogy a forró gőzt kerested fel, mert így szólott a parancs, ahelyett, hogy menekültél volna előle. Csak a legforróbb gőz képes a test pórusait úgy megtisztítani, hogy minden salakot kioldjon ebből, és az utána vett fürdőből kiszállva egyetlen csepp maradjon testeden. A gőz és a fürdő két dolgot jelképez: A váratlan megpróbáltatás hevét, mely kiolvasztja a lélekből az érzéki salakot, az Örök Élet vizének nevezett fürdő pedig megtisztít, és lelki szárnyaidat bontogatja. De mindennek gyakorlati haszna is van, amit nem is sejtessz:

- Ezt nem értem, aku. . . .

- A gyakorlati hasznát, ugye? Nos, elárulom neked, bár még nem szentelt fel Főpapunk, hogy a vízpróbát minden héten önként elvégzik a beavatottak is, mert e titkos füvek forralásából fejlesztett gőz rendkívüli mértékben edzi és konzerválja a testet. A lélegző-gyakorlatokkal, s az önmegtartóztatás különböző vál-

fajaival összevetve, nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a lámák életét két közönséges halandó életkoránál is hosszabbra nyújtsa.

...

- Egyet nem értek – fordultam feléje. – Amit a megpróbáltatások hirtelen megszűnéséről mondtál, ha a kezdet kezdetén ellenállunk a megfutamodásnak. . . .

- Hatalmas és láthatatlan törvények dolgoznak annak érdekében, aki a megpróbáltatások súlyát rögtön, zúgolódás nélkül elviseli. Emlékezz csak saját próbádra! Mivel alázatos lélekkel viselted el a vízpróbát: amikor már úgy érezted, hogy nem bírod tovább, nem megszólalt-e láma testvérem hívó hangja, mely egyszerre felmentést adott további szenvedésed alól? . . . Ez történik az élet próbái közben is. Ha úgy érzed, hogy egyszerre áthatolhatatlan akadály tornyosodik föléd hatalmas sziklatömbökből, melyek haladásodat megakadályozzák, de ha nem kerülöd meg azt, se jobbra, se balra, hogy kényelmesen tovább juthass, hanem hívó lélekkel vársz: egy-szerre azt veszed észre, hogy láthatatlan kezek kezdik elbontani előtted az akadályt. Érted már, arau? Az élet minden napja próba. Hol kisebb, hol nagyobb feladatok elé állítanak az égiek, de mindig csak egy a céljuk: hitük kipróbálása. . . . Most azonban kövess vissza celládba, mert rögtön le kell feküdnöd, hogy kipihenhesd magad. .

...

Egy meredeken felfelé haladó barlanglépcsőn haladtunk most, mely hasonlított a mélybe vezető aknához, csak sokkal tágasabb volt annál. A földszintre érve Lhalu-láma nyomban zárkamba vezetett. Megkérdezte van-e takaróm, s midőn a Ram-Csen lámától kapott kiangszőr pokrócot elővettem, kőágyamra fektetett és jól beburkolt.

- Most jól kipihened magad arau! Táplálékot ma sem vehetsz magadhoz. Bírod még a koplalást?

- Ma reggel nagyon éhes voltam – vallottam be őszintén – de a gőzfürdő óta semmi kedvet nem érzek az evéshez. Csak kissé gyenge vagyok.

- Ne gondolj most ezzel. Feküdj nyugodtan, imádkozz és elmélkedj. Este korán aludj el, mert újabb próba előtt állasz, amelynek nevét nem árulhatom el. Sem azt, hogy mikor kell alávetned magadat. Légy résen és bizz mindent belső sugallatodra. Megértettél? A belső hang vezéreljen! El ne felejtsd ezt, akkor ismét hasznát látod taná-csomnak. Ég veled és világítsa meg lelkedet az Örök Tudás.

E szavakkal magamra hagyott, s én jóleső érzéssel nyújtóztam ki meggyötört testemet kemény fekhelyemen. Különösképpen már nyomát sem éreztem az égető fájdalomnak, hűs, kellemes érzés járt át, és örültem, hogy végre pihenhetek. Hosszan imádkoztam, majd elmélkedtem, de az utóbbit nem sokáig, mert hamar elnyomott az álom. Kora délután lehetett még csak, de a fáradtság annyira erőt vett rajtam, hogy magam sem tudom, mikor zuhantam mély, álomnélküli alvásba. . . .

VI.

Halk neszre tértem magamhoz, de rögtön másik oldalamra fordultam, mert azt hittem még mindig álmodom. Ekkor újra hallottam a zajt, most már tisztán, mintha valami kőlap végtelesen finom súrlódása lett volna. . . .

Kinyitottam a szemem és körülnéztem. Koromsötét volt, csak cellám túlsó oldalán világított be a felső ablaknyíláson át a holdsugár. Első éjszakámon megfigyeltem a hold járását, ebből következtettem, hogy már jóval elmúlt éjfél. A szemközti szürke falra meredtem, mert onnan hallatszott a nesz. A következő pillanatban majd kővé meredtem a meglepetéstől. A sima fal mozogni kezdett, mintha lepel volna, majd félrehúzódott, vagy inkább lebbent – és valaki belépett zárkamba. . .

Épp most ért a holdsütötte részbe. Hirtelen felültem és rábámultam. Magas női alak volt, sokkal magasabb anyámnál is, de szoborszerű, szép arca nem árulta el korát. Hosszú leomló fehér palást volt rajta, fején olajfakoszorú és kezében vésett kőtáblát tartott. . . . Megdörzsöltem a szememet, mert azt hittem álmodom. Ebben a pillanatban tovább haladt a hold, és arrébb húzódó fénysávja már csak a fenséges nőalak fejét világította meg. Alakja sötétbe borult. Ki lehetett? A Papnő talán? Sokat hallottam róla, a rejtélyes Papnőről, akit a Nagy Lámával egyenrangúnak tartanak. Ám hogyan ereszkedne ő le egy egyszerű gegnien-hez? Még magamhoz sem tértem a csodálkozástól, amikor ismét megrezzent a fal, és két női fej jelent meg a Papnő jobb és bal oldalán. Alakjuk a sötétségbe veszett, csak annyit láttam, hogy ők is tartanak valamit a kezükben. Olyan kábult és gyenge voltam, hogy szemem is káprázott. A három női fej szinte szellemlényként lebegett előttem, mégis tudtam, hogy élő valóság amit látok, mert a két oldalt álló fiatal

lány olyan szép volt, hogy hozzájuk hasonlóval még nem találkoztam soha életemben. A bal oldali volt a legszebb. Most, hogy a szemem jobban hozzászokott a sötétséghez, körvonalait is jól kivehettem. Karcsú nyakát, vállait semmi sem fedte, fiatal melleinél fogta csak át. Meg-megvillanó aranyos leple, mely olyan áttetsző volt, hogy tökéletes teste körvonalait is elárulta. Nagyon különös volt ez az egész. A többieket alig láttam, s most hogy erre a legszebbikre irányítottam minden figyelmem, egyszerre világosabban láttam csábos alakját. Ő is tartott kezében valami hosszúkás, sötét tárgyat, mint jobb oldali társnője, aki nyaktól lehulló fekete palástot viselt és szomorú arckifejezéssel nézett rám. Ennek az arcán is végtelen báj ömlött el, de ugyanakkor fájdalom és lemondás tükröződött rajta.

Minderről néhány rövid pillanat alatt vettem tudomást, mert ennyi telhetett el azóta, hogy a cellámban megjelentek. A falból léptek volna elő? Mert hogy nem az ajtón jöttek be, abba bizonyos voltam.

- Tanítvány! – szólalt meg végre a középen álló Papnő, és hangja halkan, rejtelmesen csengett. Sikerral megállt próbaid jutalmaképpen ajándékot küldött neked az ég. Szabad választásodtól függ, melyiket akarod elnyerni. Íme, e hajadon – villant meg aranycsatos karja baloldali lány mellett, - látod tökéletes az alakja. Vidáman mosolyog rád. A másik, aki fekete leplet visel, ugyanilyen szép, csak már komolyabb természetű. Mindketten téged akarnak ápolni böjtölésed ideje alatt, kárpótlásként az elszenvedett fáradalmakért. . . . Mivel azonban minden jelképes e világon, szimbólumaikat ők is kezükben tartják, akárcsak én. . . Te nem láthatod e szimbólumokat, mert sötét van, de ezzel ne törődj. Hagyd magad egészséges ösztöneidre, annak sugallataira hallgass. . . . Melyiket választod tehát? Azt, aki jobбом felől, vagy aki bal oldalamon áll?

Hátrafeködtem ágyamon, s egy pillanatra nagy gyengeség fogott. Nehezen lélegzettem. Valami azt sugallta bennem, hogy nincs rendben a dolog; ajándékot kapok, amiért sik-

errel kiálltam két próbát? De miért e két bájos fiatal lányt – hogy éppen engem, a kezdő újoncot ápoljanak? Amikor eddig mindig csak önmegtagadásra és aszkézisre szorítottak? Vagy mégis így állna a dolog? Nem tudtam még semmit a kolostor életéről. És ha egyiket sem választom? – gondoltam hirtelen. De nem, a Papnő határozottan felszólított a választásra... Ilyen nehéz helyzetben talán még a vízpróbánál sem voltam! Mi mestereim taná-csa? – gondoltam át lázas izgalommal. – mindig a nehezebbet választani! – de melyik nehezebb, mikor én legszívesebben egyiket sem választottam volna, annyira meg voltam már zavarodva! Tudtam, hogy ez is próba, s már azzal is eredményt érnék el, ha mindkettőt elhárítanám. De az volt a parancs hogy válasszak jutalmul e két hajadon között. Kétségbeesésemben, felelet helyett, arca fordultam ágyamon, és kezemet összetéve, halkán imádkozni kezdtem:

- Tudás Atyja! Életem nehéz választóján állok. Két ösvényt mutatsz nekem, és nem tudom, melyik a helyes. Lelkem még nem finomodott ki annyira, hogy a benne rejlő isteni szikra, mely a te gondolatod, világosan tudjon ítélni akkor is, amikor a helyes és a helytelen közötti különbség elmosódott. Taníts meg az egyedüli helyes útra akkor is, ha választásomnak értelmem ellent mondana. Taníts meg arra, hogy szívemmel lássak, lelkemmel halljak, és szellememmel tapintsak, mert tudom, akkor sohasem fogok csalatkozni. Hiszek benned!.....

- Tekints reám, óh ifjú! – hallottam a Papnő hangját és gyorsan megfordultam. – Jól vetted sugallatomat, s a próba első részében megállottad. Nézz ide... – E szavakkal a holdfény felé emelte a kezében tartott hosszú kőtáblát s én szinte megbűvölten meredtem előre. A táblára a Választás Imájának szövege volt vésvé, melyet nehéz helyzetemben az imént imádkoztam el!....

- Boldog az az ember, aki nehéz választás előtt a Szent Tudáshoz fordul világosságért! – kiáltotta a Papnő zengő hangon. – És most hogy megvilágosodtál, válassz!

Már teljesen nyugodt voltam, s lelkemben minden kétség

el-csútl; nem gondoltam semmire, ösztönszerűen nyújtottam ki kezem, és a jobboldali, feketeleples leányra mutattam.

- Mondd meg, miért választottad őt? – kérdezte a Papnő.

- Mert palástjának színe a sír sötétjére emlékeztet – feleltem. – Fekete, mint az örök éjszaka a cskáki bardo pillanatában, mielőtt az ősfény ragyogása felvillan. A halálra emlékeztet, nem az élet vidám örömeire. Ha már választanom kell, ezért választom őt.

A Papnő intett, mire a szomorú arcú leány felemelte a kezében tartott tárgyat: egy kötömbből faragott apró sírt.

- Íme az elmúlás és az újjászületés jelképe! – mondotta a Papnő. – Te a sírt választottad és nem az örömeiket. – Intett, mire mosolygós arcú szép társnője is felmutatta a maga szimbólumát: egy meztelen női szobrot, amelyet sohasem láttam még. – Íme, a földi öröme és a szerelem jelképe – folytatta a Szűz. – Nem ismered, de ne is ismerd meg soha. E szobor a káldi nép Istár-ját ábrázolja. Tudd meg, hogy annak, aki a Nyílegyenes Ösvényt választja, le kell mondani az érzéki örömeiről, melyek béklyóba zárják a testet. Mivel te jól választottál, igazi jutalmadul elmondom neked a Papnő próbájának a tanulságát... Minden emberben egy szent kígyó lakik, amelyet érzékiségnek neveznek. Ez a kígyó a te tested élete. Az első életévekben még alszik a szent kígyó, de ahogy nő az ember annál éberebb lesz az alvása. Amikor a serdülőkorban felébred, kezdetét veszi a harc az ember birtokáért. Legtöbbször igen rövid a küzdelem, mert az ember szívesen aláveti magát a kígyó parancsának. Ám annál, aki Isten útjára tért, nagy és nehéz a harc, mert a szent siklónál nincs ravaszabb és keményebb ellenfél s még a győztes is százszor elbukik, mielőtt végső diadalát learatja. Mégis mindent megér ez a küzdelem, mert a győzelem ára a kígyó rabszolgasága, és kincseinek birtoklása. Aki e kincseket birtokába veszi, annak számára virágok nyílnak a lét minden síkján. Eltűnik előle a földi látóhatár s az égi gyűrűk vezetői kitarják előtte igazi otthona kapuit. Bizony boldog ember az, aki arra tudja kényszeríteni a

testében lakozó kígyót, hogy körré görbüljön össze, és saját farkát harapja. Megnyílik előtte e Tudás kapuja és mentesül az újjászületések körforgásától. Fiatal korodban kell rabságba vetned a szent kígyót, akkor mindig szolgálni fog, és minden kincsét odaadja neked. Háromévi önmegtartóztatás után már megnyilvánulnak kincsei: a tisztánlátás, a jövőndőlés, és a gyógyítás adományai.... Ám jaj annak az embernek, akinek öreg korában jut eszébe szolgálatába állítani a kígyót, amikor már az élet nedve apadóban van testében! Az utolsó évtizedében már álmosodni kezd a kígyó és lassanként álomba merül, épp úgy, mint az ifjúkor hajnalán. Az ilyen ember elszalasztotta a jó alkalmat és újbóli testetöltésig nem lesz módja a gyors tökéletesedésre... Íme, a Szent Kígyó legyőzésének útja, mely a legbiztosabb vándorbot a Nyílegyenes Ösvényen!... Maradj mindig ilyen erős, ifjú, akkor nagy lelki kincsekre teszel szert a kolostor falai között és győzelmes maradsz mindvégig...Imádkozz és köszönd meg a Szent Tudásnak, hogy Papnője próbáját megállottad!....

A következő pillanatban eltűnt cellámból, társnőivel együtt. Csak a fal alig észrevehető megmozdulása jelezte útjukat. Egy darabig megkövülve bámultam az üres falra. Mintha álmodtam volna az egészet, vagy jelenés lett volna csupán! Leugrottam ágyamról és a gyengeségtől szédelegve támolyogtam a falig. Két kezem végighúztam rajta s ekkor észrevettem, hogy a sima kötömbből álló falat ugyanolyan színű lepel fedte, amelyet nappal nem láttam. A lepel alatt kőajtó nyomát tapogattam ki. Visszafeküdtem kemény fekhelyemre és megkönnyebbülve lélegzettem fel. Ez volt eddig valamennyi próbám között a legnehezebb. Arra már rögtön rájöttem, hogy e próbáknál az ész teljesen ki kell kapcsolnom: csak sugallataimban bízhatok és akaraterőmben. Hálát adtam gondolatban Istennek, amiért újból megsegített.

Sokáig hevertem utána szinte gondolattalanul, majd ismét annyira erőt vett rajtam a hála érzése Isten iránt, hogy arca

borulva imádságra mélyedtem. Közel járhatott már a hajnal, mert szürke homály derengett cellámban. Jó idő múlva megfordultam, és újra hanyatt feküdtem. Kényelmetlen érzésem volt, mintha valaki figyelne. A következő pillanatban minden tagom megmerevedett, sarkig érő hosszú palástban, csillogó ékkövekkel kirakott, félkör alakú mellgallérjában, ott állt ágyam előtt!... A Főpap apró kerek sapkáján a drágakő úgy villogott, hogy tudtam, ez nem lehet álom. Ugyanakkor amidőn ezt megállapítottam, elfogott időnként rámjövő rémületem. De most is csak félig kerített hatalmába, nem úgy, mint régebben. Mégis volt valami sejtelemszerűen homályos a Főpap megjelenésében. Testének körvonalai elmosódtak és beleolvadtak a szürkületbe.

- Eljöttem hozzád, fiam – hallottam hangját, mely mégis mintha az én bensőmből hangozott volna – hogy megnézzem, hálát adsz-e Istennek sikerrel kiállott próbáid után? Vajon imádságba merülve találalak-e? Örvendezve látom, hogy beavatásra méltó növendékként viselkedsz és áhítatod akkor sem csökken, ha egyedül vagy.... Az, aki a Papnő próbáján átesett, már közel van a beavatás ünnepéhez. Légy továbbra is éber, bízz sugallataidban, és imádkozz....

Lehajolt és jobb kezével végigsimított homlokomon. A következő pillanatban eltűnt. Most én is visszazökkentem a valóságba, szédületem elmúlt. Kinyújtottam karom, hogy megragadjam, de csak az üres levegőt markoltam meg. Leugrottam ágyamról, megtapogattam az ajtót, majd a kősziklára feszített lepel mögötti rejtéknyílást, de mindkettő zárva volt. Ez már minden képzeletemet meghaladta! Az imént még itt állt előttem, éreztem kezének érintését! Mi volt ez? Álom semmiféleképpen sem... sokat hallottam Ram-Csen atyától a lámák rendkívüli képességeiről, hatalmas szellemi erejükről, amellyel testükből meghatározott időre ki tudják helyezni magukat, hogy szemlélődő útra induljanak. A kihelyezett szellemeket azonban, tudomásom szerint emberi szem nem láthatta!... mindez olyan hihetetlennek tűnt föl előttem már akkor is, hogy hiába

kérdeztem mesteremet, nem adott bővebb felvilágosítást. Annyit mondott csak: majd megtudod a kolostorban, a hit csodákra képes!

Agyam annyira tele volt az elmúlt nap különös, megfoghatatlan benyomásaival, hogy már gondolkozni sem tudtam. Egy nyugodt lélegzetvételtre is alig volt időm. Ha történetesen nem imádkoztam, akkor váratlan próbák törtek rám. Ebben a kolostorban valóban nem lehetett egyetlen elszigetelt gondolata sem az embernek. Fáradtan visszahanyatlottam az ágyamra, magamra húztam takarómat, és közben gyanúsán néztem a fal felé, nem lebben-e ismét meg a láthatatlan lepel? ...

Ez egyszer nem a fal mozdult meg, hanem az ajtó nyikorgott. Megrezenve kaptam fel a fejem, és láttam, hogy egy csapat láma nyomul be cellámba. Némán, nesztelenül jöttek be, mint a kísértetek. De jól láttam azt is, hogy ez egyszer semmiféle érzéki csalódásról nem lehet szó: ezek húsból-vérből való emberek. Még a friss hideget is éreztem, amit odakintről hoztak magukkal. Hatan-heten lehettek; mindannyian a beavatottak rozsdaszínű köpenyét viselték, és jóval idősebbek voltak nálam. Az volt azonban a legkülönösebb a dologban, hogy mindegyik valami tárgyat tartott a kezében. Egyik pajzsot, a másik dárdát, a harmadik szívet, korszót és így tovább. Halkan megállottak ágyam előtt, egy sorban. Teljesen végigállták hosszú cellámat.

- Üdvözöllek testvérünk – szólalt meg a legidősebb. – Eljöttünk hozzád, beavatásod hajnalán, hogy a Főpap és a Papnő próbái után mi is meggyőződjünk tudásodról. Mondd meg hát nekem, mit látsz itt a kezemben?

- Pajzsot – feleltem bátortalanul és igyekeztem kavargó gondolataimat lecsendesíteni, hogy ismét belső énemre figyelhessek.

- Mit jelképez ez a pajzs?

- Az igazság pajzsát – feleltem hirtelen emlékezve Ram-Csen láma szavaira, - melyet mindig magunk előtt kell tartanunk. Ha félrelépünk a pajzs egy helyben marad a levegőben, s mi már

kikerültünk oltalma alól. Az igazság pajzsa mindig arra rántja karunk amerre tartanunk kell, s így megvéd a hazugság támadásai ellen.....

- Jól feleltél, testvérem – bólintott a láma. Visszalépett és nesztelenül elhagyta a szobát, csak a szél halk fuvallatáról tudtam hogy nincs már bent. Most következő társa lépett elő.

- Mit jelent ez a dárda a kezemben?

- Az örök harcot amelyet az alvilág kísértő szellemei ellen kell vívnunk – válaszoltam, s a nagy gyengeségtől-e nem tudom, ismét szédülni kezdtem. De most már csak alig észrevehetően, mint a Főpap megjelenésekor. Az előttem álló alakok sem süllyedtek a háttérbe, csak megnagyobbodtak, s mintha ideoda imbolyognának előttem.

- A dárda akaratumk fegyverét jelképezi. Mert nincs a világon, a föld alatt, a föld felett olyan kísértő, még maga a Szadág sem, az alvilág fejedelme, akinek hatalma volna felettünk, ha akaratumkat nem adjuk át neki.....

A láma meghajolt előttem és eltávozott. Most a harmadik állt elő és egy szöges övet tartott felém.

- Mondd meg nékem, mire figyelmeztet ez testvérem?

- Arra hogy mindig minden pillanatban résen legyünk a kísértések és megpróbáltatások ellen. Ha ezt az övet felcsatoljuk, minden mozdulatunknál emlékeztetnek hegyes szögei, hogy eddig és ne tovább....

A soron következő láma egy kőből faragott kígyót mutatott fel.-

- Ez a Szent Kígyó – feleltem, mintegy félálomban – mely gyermekkorunkban szunnyad, majd felébred és rabszolgává akarja tenni az embert, ám ha ellenállunk neki és farkába harapni kény-szerítjük, ő lesz a mi szolgánk, és nekünk ajándékozza kincseit.

- Melyek ezek a kincsek, óh testvérem?

- Tisztánlátás, gyógyítás, jövődőlés.

- És a legfontosabb?

- Megszabadulunk az újjászületések körforgásától....

- Látjuk, hogy a Szent Tudás szól ajkaid által – hajolt meg a kígyót tartó láma is.

Amikor ő is eltávozott, egy fiatal társa lépett elé. Ez egy nagy vöröses agyagból készült emberi szívet emelt szememhez.

- Milyen gondolatokat ébreszt énedben e szív látása?

Szédülésem már múltóban volt, csak nagyon gyengének érzetem magam. Most is tisztán láttam mindent. A szívet tartó fiatal papon kívül már csak két láma állt a sarokban, de ott még homály uralkodott és nem láttam, van-e kezükben valami?

- A szív az érzelmek és gondolatok székhelye. Agyunk, mely közvetítő szerv, csupán gondolatainkat juttatja kifejezésre. Ha énükre akarunk rámutatni, vagy érzelmeinkre, gondolatinkra bizonyítékul hívjuk az eget, szívünkre tesszük a kezünket. Szívbeli öntudatunk: igazi isteni énünk, szellemünk lakóhelye. Szellemünk isteni szikrája: a földöntúli Szeretnek egy paránya, mivel pedig a szívben lakozik, a szív a szeretet jelképe is.....

Amikor ez a beavatott is elégedett arccal távozott a sarokban álló utolsó két láma közül az egyik előre lépett és két korszót tartott fel. A balján lévő ezüstkorszó volt, a jobb kezében aranyszínű. Ezt a másik fölé tartotta és vékony sugárban öntötte át bele a vizet. Ez nem kérdezett tőlem semmit.

Most az egyszer semmiféle gondolatom nem támadt. Nagyon fáradt voltam már; kimerített a hosszú böjt, az állandó résenlét, a sok koncentráció és gondolatüresítés. Mit feleljek? És szabad-e felelnem, hiszen nem kérdezett semmit! Szememet mintha mágneskővel vonzották volna, hirtelen a sötétben álló láma felé fordítottam, akinek csak a körvonalait láttam. El is felejtettem az előttem álló papot; jóleső gondolatlansággal bámultam a levegőbe, a sarok felé. Egyszerre felöltött bensőmben egy kép, mely megvilágította a korszót töltő néma láma szimbólumát.

- A víztöltés az újraszületést jelképezi – mondtam. – A szellemi visszatérést ábrázolja a földre. Mivel ezüst korszóból tölt arany edénybe, ez azt jelenti, hogy a lényeg a víz, azaz a szellem ugyanolyan marad, csak alacsonyabb síkon álló más edénybe kerül. Azért aranyba, mert a szellem minden testtöltésnél fejlődik, nemesedik és így testi ruhája is finomabb anyagból szövődik....Látom, egy csepp vizet sem öntöttél ki a padlóra. Ez azt jelképezi, hogy a szellem egyéniségéből a sorozatos halálokon, létközi állapotokon és újraszületéseken semmi nem vész el....

Most végre ránéztem a lámára és magam is csodálkoztam, hogy ilyen természetes és jól hangzó magyarázat jutott eszembe a korszóról. Erről bizony sehol sem hallottam, még Ram-Csen atya sem említette....Ahogy jobban odanéztam, meglepve láttam, hogy a láma most a bal kezében lévő korszót emeli magasba, a jobbában lévő tartja lejjebb és mindkettőt megdöntve, vékony sugárban önti a vizet a földre.

Fogalmam sem volt róla, ez mit jelent. Most az egyszer lelki szárazság vett rajtam erőt: gondolataim összefolytak, majd teljesen megszűntek. Kimerülten roskadtam vissza ülőhelyzetemből és kétségbeesésemben az éghez fohászkodtam. Mintha teljesen egyedül lennék, nem törődtem semmivel. Halkan idézni kezdtem magamban a Megvilágosodás Imáját....

Ekkor előlépett a hetedik láma cellám homályából és ágyam előtt megállva, meleg kezét a homlokomra tette. Felnéztem, és íme, Lhalu lámát láttam magam előtt....

- Kelj fel arau – szólott hozzám lágyan – és ne gyötörd magad. A próbát várakozásunkon felül megoldottad. Elejétől végéig figyeltelek, és korszók szimbólumát, mely a legnehezebb kérdés volt, én sugalltam neked. A víz öntésének megváltoztatott módja már nem tartozott a próbák közé. Ezzel csak azt akartam megállapítani, vajon mit cselekszel, ha tudomásodon kívül, és lelki megérzésseddel felüli kérdéssel állasz szemben? Örömmel

láttam, hogy azt cselekedted, ami egyedül helyes: Istenhez fordultál megvilágosodásért, s ezért azt most meg is kapod énáltalam.... – Elhallgatott majd a korsóra mutatott.

- Íme, a két edényből nem egymásba folyik már a víz, hanem a földre, ahol az örök tengerben egyesül. Az újraszületések sora véget ért: a szellem visszatért örök hazájába, nem kell többé leszállnia a földre. Felsőbb síkra léphet a magas égi gyűrűk egyikében, vagy más nemesebb csillagzaton születik meg félszünetben.... Ha megmaradsz mostani lelki tisztaságodban, és beavatásodtól haláloz napjaidig így élsz, a te korsódat sem töltik át többé új edénybe... Érted, Tonisza? Ez a cél! Ez lebegjen mindig előtted, ezt ne téveszd soha szem elől!... Most pedig arau, vége a böjtnék. Velem jössz az étkezőbe azonnal, hiszen már itt a reggel és süt a nap.....Sietnünk kell, mert a Lámák Próbája után a Nagy Szertartásra kerül sor ma délelőtt.

Leszállottam ágyamról, de megtántorodtam. Lhalu átölelt így vezetett ki cellámból. A földszinti folyosóhálózatba indultunk el a közös étkező felé, amelyet már ismertem. Nagyon szerettem volna megkérdezni, hogy ezzel vége-e a próbáknak, mert földi szemmel úgy gondoltam akkor, hogy ennyi vizsga után már a felavatásom következik. De nem mertem kíváncsiskodni, mert eszembe jutott az alázatosság és a hallgatás parancsa. Ha tudtam volna, min kell még átesnem, talán visszariadok. Így van ez az életben is: jobb, ha nem tudja a földi halandó, milyen megpróbáltatások várnak még rá. Azt mondta egyszer Ram-Csen láma, hogy ez kegyelem a sorstól, mert Isten segítségét és erősítését mindit a próbák pillanataiban nyerjük el. Felesleges és káros dolog tehát a léleknek előre tudnia a kísértésekről, amikor még nincs a kegyelem állapotában.

- Képzeld el fiam – mondotta egyszer – ha megtudnád, hogy életednek ebben és ebben az évében, a tavasz legelső hónapján az lesz a próbád, hogy egy tízlábnyira tátongó szakadékon kell átmenned. Lent rohanó áradt és éles sziklák, amelyek halálra zúznád magad. Ám tudod, hogy csak előre me-

hetsz, mert hátad mögött az ellenség! Ha mindezt előre megmondaná neked szellemi vezetőd, elriadnál és hited megrendülne. De ha bízol Isten vezetésében és alázatos gyermekként engeded át magad neki, amikor a szakadék elé érsz, egyszerre megnyilatkozik kegyelme előtted és te a leghetlenebb helyen hosszú deszkát találsz vagy fatörzset, amelyet átölelve a mélységen, könnyen a túlsó partra juthatsz! Istennek e segítségéről sem ember, sem szellem nem tudhat előre, mert ez mindig a hit a jutalmaként nyilvánul meg a veszély idején. ...Ezért jobb nem tudni a próbákról, gyermekem....- Milyen igaza volt! – A Kőszikla lakóinak bizony még az élet próbáinál is nehezebb vizsgákat kellett megállaniuk, s az újonc csak akkor lehetett biztos benne, hogy diadallal került ki mindenből, amikor már felavatták....

- Mondd csak, Tonisza – szólalt meg vezetőm mellettem, - megérezted ma éjjel a Főpap gondolatait....a Papnő próbája után?

- Igen, aku.... Éreztem hogy valaki figyel és feltekintvén, ott láttam állni őt ágyam előtt... Nagyon meglepődtem és csodálkoztam hogy olyan furcsa, ködszerű az alakja.

Lhalu láma megállott és szembefordult velem.

- Mit mondtál? Te láttad a Főpapot?...

- Igen, láttam...és azt hittem, álmodom, míg meg nem érintette a homlokomat. Igaz, hogy akkor olyan gyorsan eltűnt, mint egy álmokép. Egyik pillanatban még ott volt, a másikban nem...

- Mégiscsak igazam volt – mormogta maga elé, mélyen a szemembe nézve. – Adj neki hálát és az égnek hálát, arau, ismét csak ezt mondom.... Te tisztánlátó vagy és kiválóan alkalmas a szellemi hatások átvételére. Tudd meg, hogy főpapunk kihe-lyezett állapotban látogatott meg zárkádban. Míg teste érzéketlenül feküdt szobájában, szelleme útra kelt, hogy titokban megfigyelje, hogy viselkedik az újonc a Papnő próbája után. Imádkozik-e áhítattal vagy a látottak behatása alatt áll még?

Világi gondolatokat forгат-e agyában? ... A kihelyezett szellem láthatatlan a földi ember szemének, s te mégis láttad őt! ... Akárcsak én, az én időmben...Ezzel valóban nagyot haladtál beavatásod legmagasabb foka elé! Olyan lelki képességeid vannak, amelyek nyílegyenessé tehetik haladásodat a Kősziklában.... Ne tántorodj meg egyetlen pillanatra sem Tonisza, s légy éber még akkor is, amikor biztosra veszed, hogy a beavatottak közé tartozol!...

Az étkezőben csak lámák ültek; újonc társaimat nem láttam sehol. Lhalu mellém telepedett és együtt fogyasztotta el velem a zabkását, sajtot, teát, melyet hatalmas, gyönyörűen faragott rézüstökből hordottak elénk a konyhát vezető alsóbb lámák. Bátortalanul érdeklődtem társaim felől, mire vezetőm azt válaszolta, hogy nagyjából megállták a helyüket az első próbán, de a Papnő próbájával még nem voltak képesek megbirkózni.

- Ritkán történik meg – mondotta, - hogy az avatatlan növendékek át ne essenek végül is minden próbán, hiszen a Főpap jóval előbb tud jövetelükről és tulajdonképpen ő sugalmazza őket erre a lépésre. Ám a Papnő próbájánál legtöbbször zavarba jönnek, mert a testi ösztöneik ellen való küzdelem és ugyanakkor a legnagyobb fokú szellemi megerőltetés kimeríti őket. A gőzkamra és a böjtölés szinte megfosztja őket akarattuktól, úgy hogy nem tudnak választani...Ilyenkor bizony még egy hétig kell étlen-szomjan cellájukban feküdniük és a Papnő minden éjjel próbára teszi őket. Természetesen minél tovább maradnak, annál jobban elgyengülnek testileg, ha szellemük a hosszú koplalástól fogékonyvá is válik. ... Társaidat is ez a sors érte, ők is itt akadtak el. Imádkozz értük, hogy világosítsa meg őket a Szent Tudás....

- Akkor hogyan folytatják velem együtt a próbákat?

- Ők most lemaradnak egy időre. A Nagy Szertartás, amelyet a beavatás felé sikerrel haladó újonc számára háromszor egy évben rendez meg a Főpap, nagy ünnepe és eseménye a kolostornak. Ma csak te fogsz rajta részt venni. Légy öntudatos és bátor.

Az eddig si-kerrel kiállott próbák szellemi tulajdonodat képezik. Félúton állsz már a halál és a feltámadás között, túl vagy a legnehezebbén. Gondold el, hogy te érted gyűl majd össze annyi pap és beavatott a szertartás termében, s hogy minden-minden a te előmeneteledet szolgálja. Ám ugyanakkor vigyázz és légy alázatos.... Ne félj arau! Higgy! Higgy s akkor minden jóra fordul. Jakoo csung jag! El ne felejtse e mondást....

Felállottunk s ő visszavezetett cellámba azzal, hogy a nap negyedik órájában értem jön.

Ismét egyedül maradtam. Mennyi mindenem estem át! Beiratkozásom napja óta, amikor a Főpap köntösét megérintettük!...Szeretettel gondoltam Ram-Csen atyára, akinek kemény és szigorú oktatása most vált javamra. Éreztem mégis, hogy elvesztettem volna biztonságomat nem egyszer, ha Lhalu láma barátságos tekintetét nem tudom közelemben. Ő bátorított, ő öntött belém lelket, attól a pillanattól kezdve, hogy a kolostor udvaron találkoztunk és életemet megmentette...Holnap nagy nap lesz. Vajon mi vár rám? Felavatnak vagy újabb próbáknak vetnek alá?....

Higgy – mondotta a kékszemű láma. Higgy, s akkor minden jóra fordul.....

VII.

Ott álltam a földszinti nagy szertartásterem melletti kis kápolnában, ahová Lhalu vezetett. Egyedül maradtam és elfogódott pillantással néztem körül. Ekkor széthúzódott a függöny és belépett a Papnő két szép társnője. Mindenkit vártam csak őket nem, és ösztönszerűen a falnak húzódtam. Ám ők kedvesen mosolyogtak rám és hozzám léptek. Most mind a kettő fehér köntöst viselt, hajukat ezüst abroncs szorította le.

Félénken bámultam rájuk és megfélelkeztem a karomon tartott köntösről, amelyet a Főpap küldött számomra Lhalu láma által.

- Vesd le szakadt köpenyedet ifjú – szólalt meg az, aki cellámban a női szobrot tartotta. A másik szó nélkül kivette kezemből új köntösömet és szétnyitotta.

- Miért vegyem fel? – fogtam össze magamon a rongyos zent, mélyen elpirulva.

- Mert a mi kötelességünk, hogy a Nagy Szertartás előtt felöltöztessünk – felelte a nagyobbik pa-mo. Mint később megtudtam, ez volt a hivatalos neve a Papnőt kísérő két legfőbb nővérnek.

Húzódva vettem le köntösömet és ott álltam előttük egy szál hosszú alsóingben, melyet derekamnál vékony öv szorított testemre. Az alacsonyabbik nővér rögtön hozzám lépett és vadozatú rozsdavörös köntösömet vállamra tette. A másik eligazította redőit és vállamnál összehúzta, majd övemet is felkötötte.

- Viseld egészséggel, mint eddigi próbáid után megújhodott lényed jelképét!

- Ha elszakad és kopottá válik, őrizd meg gondosan és legyen ez valaha szemfedőd – mondotta társnője.

Meghajoltak előttem, még egyszer kedvesen rám

mosolyogtak, majd a nagy ajtó félfájához álltak, egyik jobbról, a másik balról és hirtelen széthúzták a nehéz függönyt. Ebben a pillanatban mély gong- ütést hallottam bentről.

Előttem volt a nagyterem, ahol a Főpap próbáját állottam meg néhány napja. De milyen más volt most minden! A szertartásterem tele volt lámákkal. Most nem a gyékényen ültek, hanem a termet szegélyező nagy kőlapon. Középen a nagy egybeépített trónuson ülve a nagy Láma és a Papnő. Mindkettőjükön fehér köntös volt, csak a Főpap viselte még most is csillogó drágakővel ékesített kis sapkáját s a Papnő homlokán is ott díszlett a babérkoszorú. Karjai mindkettőnek csupaszok voltak, a magasabb lámarend szokásaihoz híven. Lhalu is ott állt a Nagy láma előtt, aki most lelépett trónjáról és felém tartott.

Még mielőtt leborulhattam volna előtte, hozzám lépett és felemelt.

- Üdvözlégy fiam! Próbáid első részét megállottad s így törvényeink értelmében elnyerheted az előzetes beavatást. Ezzel még nem leszel láma, bár már újonc sem vagy.

Intett, mire Lhalu egy arany edényt s egy ezüst olajtartó bumpá-t hozott elő, és elébe tartotta. A Főpap belenyújtotta ujját, majd homlokomra pontot tett a szentelt olajjal. Utána az arany edényből só t vett ki és fejemre hintette.

- Ez a só a keserűség, a terhes gond jelképe, gyermekem. Alázattal intelk tehát azzal, hogy most a fejedre szórom....

A Papnő is lelépett trónjáról. Kezében vékony széniront tartott és várakozásteljesen nézett a Nagy Lámára.

- Mi legyen a felavatandó újonc neve Főpap?

- Megnyilatkozott szellemének isteni jellege és tudásáról, szilárdságáról tanúbizonyságot tett. Legyen hát neve: Ti-Toniszta!

A Papnő homlokomra írta új nevemet. Mélyen meghatódva álltam ott, legszívesebben a földre borultam volna, de máris négy láma vett körül. A szertartásteremnek a trónszékekkel szemben lévő végébe vittek és leültettek egy kőpadra.

Öltözetük után ítélve, ezek al-
sőbbrendű papok, trapá-ik lehettek. Egyikük nagy réztálban vizet
hozott és lábam elé tette. A Főpap visszaült trónusára a Papnő
mellé. Mindketten figyelmesen néztek ránk.

Két láma letérdelt, a harmadik fennhangon kiáltotta:

- Mossátok meg a sziszja lábát, testvérek, a nagy kígyó
mérgeinek oldatával. Hogy papi mőkődése közben mindig
egyenes úton járjon!....

- Hogy mindig egyenes úton járjon!.... – ismételte züm-
mögve a lámák kara.

Két trapa az edénybe tette lábamat és lassan, szertartás-
sosan mosni kezdte.

- Hogy kígyó meg ne marja és mérge ne ártson neki!....

A lámák éneklő hangon mondták utána. A Főpap intett,
mire a trapá-k vezetője eléje járult és mély meghajlással apró
dobozt vett át tőle, majd visszajött hozzám, és tartalmát a vízbe
szórta.

- Íme egy halott lámatestvéred csontjainak pora!

- Hogy mindenben az elhunyt nyomdokait kövesd! –
zúgták a lámák.

Minden mozdulatot valamely előírt mondat vagy ének
kísért, amelyet a teremben ülő kétszáz láma megismételt. E
különös, misztikus szertartás annyira hatalmába ejtett, hogy el-
zsongultan dőltem hátra. Később megtudtam, hogy a lábmosás
rítusánál a Főpap olyan port vagy fűvet szórt a vízbe, mely már
akkor jelképezte a szolgálatot, amelyre a tanítványt elsőre beosz-
totta. Azoknak a táljába, akiket táborozásra vagy katona-lámának
szánt a Harc csillagának fűvét dobták, melyet Böd-Jul alsó
hegyeinek páfrányai között szedtek. Ennek az volt a jelentősége,
hogy a seb, melyet a kolostor védelmébe kap a láma gyorsan
összeforrjon.

Újabb dobszó hallatszott, mire a trapá-k felragadták a
tálat és gyorsan visszavonultak. A dobszó újra végig zengett a
termen. Erre felállott a Főpap és a Papnővel együtt méltóságtel-

jesen elvonult. Valami szorongató érzés fogott el, amikor láttam,
hogy Lhalu is utánuk megy...

A harmadik gongszóra, mely olyan erős volt, hogy dob-
hártyámat is megremegtette, széthúzódott a függöny és rettentő
vijjogással, ordítózással hatalmas tömeg rohant be rajta. De mi-
csoda tömeg nem emberek voltak ezek, hanem démonok! ...
Ijesztő maskarájuk, ördögi külsejük, rikoltozásuk megrémített.

- A démonok! A démonok! ... kiáltozták a bentlévő
lámák izgatottan. –Jön a rossz szellemek hada! ... Mindenki
vigyázzon!

Az ördögök és boszorkányok – mert női köntöst és vilá-
gi ruhákat viselő álarcokat is láttam közöttük – megfogták a
vörösréz trombitákat vagy kanglin-t fújtak, mások kagyló
kürtökkel igyekeztek túlszárnyalni a pokoli zene-bonát.
Vigyorgó, ijesztő álarcaik félelmet és utálatot keltettek bennem.
Hallottam már a démonok ünnepéről, amelyet ezekhez hasonló
maszkokban szokott a köznép az év elején megülni, egyszer lát-
tam is ilyet – de hogy ezt az ördögi csapatot a Kősziklába is
beengedjék, ez minden várakozásomat felülmúlta. Mi ez? ...
Íme, a hátul ugráló alakok most ugyanolyanálarcokat szedtek elő
az utánuk húzott, szalagokkal díszített alacsony szánról és a
lámáknak osztogatják! ... legnagyobb megdöbbenésemre nem-
csak a trapá-k, hanem a beavatottak is felvették az álarcot, bár
egyesek eltávoztak közülük. Mi történik itt?...

Rólam mindenki elfeledkezett. Ott ültem árván a
sarokban, a bejárat melletti kőpadon és sarum szíját alig bírtam
becsatolni zavaromban. Ám ez még csak a kezdet kezdete volt.
A démonok vezére, akinek legtarkább bő öltözéke és legfurcsább
a maszkja, a szent dobozhoz ugrott és teljes erejéből ráütött.

- Íme az élet örömei, tudós urak! Vigadjatok és táncolja-
tok! Vegyétek ki a részeteiket a jóból!...

- Eleget böjtöltetek! – sikoltotta egy fiatal női hang. –
Ritka ünnep ez... csak három van belőle egy évben!...
Használjátok ki hát a jó alkalmat!

A vezető ismét a gongra ütött, mire olyan látvány tárult elém, hogy meg kellett fogóznom a falba és a szégyen arcomba hajtotta a vért. Három-négy női maszkról lehullott a ruha és most meztelen testtel nagyokat rikoltva járták tovább vad táncukat, csak az undorító, otromba álarcfejeket viselték még mindig nyakukon. Ugyanakkor egy csomó démonról is lehullott a tarka köpeny. A nagy zsvajgásban egymásnak estek és vágytól lihegve tapadtak össze. Vad ordítózások, hörgések, sikolyok közben kavargott a tömeg: egy-egy pár erőtlenséggel hullott le a földre a sor mögött, hogy ott folytassa szerelemi csatáját.

Kétségbeesve meredtem egy darabig e förtelmes jelenetre, majd köntösöm bő ujjával eltakartam szégyenkező arcomat. Mi történik itt? Miféle pokoli orgia ez? Hogyan engedhette meg a Főpap, hogy a nagy Kolostort így megszenstelenítsék? És éppen a szertartásteremben, ahol a nagy Láma fölkenet az imént!... Egy világ omlott össze bennem és közel voltam ahhoz, hogy hitemet elveszítsem. Nem, ez nem lehet igaz! Rossz álom csak az egész! Hát ezek a szentéletű lámák, akiknek szellemi ereje, tudása és tiszta élete úgy lenyűgözött eddig! Ezért intettek mindig szűzi életre és önmegtagadásra? E borzalmas látványt csak az enyhítette némiképp, hogy tudtam: a Főpap, a Papnő és Lhalu nincsenek jelen... Talán az ő tudtuk nélkül történt mindez?... Nem, ez lehetetlen, hiszen többször megszólalt a gong és ez az álarcos orgia is nagy előkészületet igényelt...

Megrántották köntösömet, majd cibálni kezdtek. Dühösen tekintettem fel s egy áttetsző ruhát viselő női maszkot láttam magam előtt, amint apró tánclépésekkel ringatja testét. Közben köntösöm szélét huzigálta és csábos szavakat suttogott a fülemben.

- Távozz tőlem, démon! – szóltam rá, kezét letépvé magamról. – Menj förtelmes társaidhoz, csúfoljátok meg továbbra is e szent helyet.....

Hátat fordítottam a zsvajgó tömegnek. A kőpad mögött arcra borultam a sarokban, s keservesen sírni kezdtem. Könnyem

átitatta köntösöm ujját, melyen lehajtott fejem nyugodott. Meghalni szerettem volna ott nyomban, hogy örökre elfeledkezsem e szentségtelen orgiáról. Ez a váratlan, bűnös közjáték a földig sújtott... Így hevertem ott, szinte észrevétlenül, fájdalomtól keserű szívvel, könnyes szemmel, hosszú-hosszú ideig. Arra eszméltem, hogy a zaj alábbhagyott, a zene már nem szól s a tánc is, mintha csoszogó lépésekké halkult volna, kis idő múlva tompa dobszó ütötte meg a fülem, mire teljes lett a csend. Nem mertem most se felemelni a fejemet: egészen elzsongatott a zsvaj utáni nagy némaság. Bánatomban talán el is szunnyadtam egy pillanatra. Egy kéz megérintette vállamat.

- Arau, kelj fel!...

A jólismert kedves hang hallatára felemelkedtem és a kőlapra visszaültem s megdörzsöltem a szemem. Lhalu mosolyogva ült mellettem. Csodálkozva láttam, hogy a nagyterem ugyanolyan volt, mint legelőszőr: a lámák némán ültek a körben futó kőlapon, a magas széken ismét ott trónolt a nagy Láma Papnőjével. Hét láma lassú léptekkel járta körbe a nagy termet: kezükben füstölő edényt tartottak, melyből tisztító tömjén szállt fel és megillatosította a levegőt. A körben ülő lámák imagépeiket forgatták és halkán, zümmögve imádkoztak.

- Lhalu... -suttogtam könnyögően. – Mondd meg nekem mi volt ez? Mondd, hogy csak álmodtam az egészet... Vagy ti sugalltátok belém e képet, mely a valóságban nem is létezett?...

- Nem, Ti-Tonisza. Te valóban láttad mindezeket. De mond, miért rendültél meg ennyire? Örölnöd kellene, hogy nem fogott el a kísértés láttukra! Mondottam higg, s hogy minden úgy van jól, ahogyan annak történnie kell... Most felhasználok e kis időt, míg a tömjénező lámák végigjárják a termet és elmondom neked e különös és téged annyira megbotránkoztató szertartás jelentőségét...

Az álarcos démonok a környékbeli kolostorok és női gompá-k alsóbb lámái közül valók voltak. Ezek amint talán tudod, sohasem tettek fogadalmat, mert annak idején a beavatási

próbákon elbuktak. Többen közülük mégsem tértek vissza lakóhelyükre, inkább itt maradtak alsóbb munkákra: kertészkedni, a földet művelni, követ faragni, szőni, varrni. Minden újonc avatáskor, évente tehát háromszor, elrendeli a Főpap, hogy a démonok bevonulásának ünnepe szakítsa meg a komoly szertartást... Azt jelképezi ez, hogy az élet legszebb és legszentebb pillanataiban is forgószélként rohanhatják meg az embert az érzékei ellen intézett alvilági támadások. Az, aki az élet örömeit az érzékek tombolását nem látja saját szemeivel, nem igazi beavatott. Azt hiszed négy fal közé visszavonulva nagy érdem ellenállni a női csábításnak, mely ide úgysem hatolhat be? Ezért van a kivétel, háromszor egy esztendőben, hogy az újonc, beavatás előtt, mindent rideg valóságként láthasson meg. Ugyanakkor, ha a kísértésnek ellent állt is, hitének próbája esztartás. Nem esett itt a beavatott lámák tisztességén semmi sérelem barátom! Sőt! Az idősebbek is azért fogadták el a kínált maszkokat, hogy gyengébb társaikat így megfigyelhessék, és szemmel tarthassák. Érted már, hogy a lámák próbája is ez? A Főpap emeleti szobájából rejtett nyíláson figyelni ilyenkor az újoncokat, de saját lámáit is. Ha valaki abban a tudatban, hogy úgyis álarc van rajta, ösztöneit követi, nagyon pórul jár, mert a Nagy Láma mindent látó szeme felismeri és később keserves korbácsütések alatt kell vétkét levezekelnie. Ez után természetesen trapá-vá fokozzák le a beavatottat. Megnyugtatlak azonban, hogy ilyen eset ritkán fordul elő a Kősziklában... A kicsapongásban csak a trapá-k vesznek részt, de ezek is megkapják a magukét, ha történetesen a mi gomoánk-hoz tartoznának... Megnyugodtál most már arau?

Hálásan néztem fel tanítómra és egyszerre visszatért belém az élet. Ki vagyok én, kezdő kis növendék, hogy a hatalmas Főpap bölcs rendelkezéseit bírálni merem? Most láttam csak a démonok Bevonulásának is milyen komoly szimbóluma van, s hogy kint az életben a legszentebb ember is összekerül a legalacsonyabb érzésekkel, amelyek felett érintetlenül és tisztaságának

tudatában kell végighaladnia... A tömjénező lámák befejezték a szertartásterem megtisztítását és visszatértek helyükre.

- Lépj elő, Ti-Tonisza gyermekek! – intett felém a Főpap trónusáról. Lhalu is felkelt és együtt indultunk őfensége elé. – Láttam, hogy valóban tisztaszívű ifjú vagy. Mindenben méltó eddigi eredményedhez. Az élet úgynevezett örömei s az érzékek tombolása utálatot váltott ki belőled s te hátat fordítva nekik imádságba merültél... Azt is láttam, hogy hited megingott egy pillanatra. Vigyázz fiam! Az, aki a beavatás útját követi, nem rendülhet meg soha! Légy erős, mint a kőszikla, melyen kolostorunk áll, mert nem homokra épít az, akinek szikla a hite!... Higgy, tehát és ne állj meg utadon soha.

Kitárta két karját a lámák sora felé, akik mintegy válaszképpen szavára, imádságszerűen mormolták utána:

- Aki állva marad, nem hallja a hangot, mely önmagában süket!...

- Aki állva marad, nem érti az értelemet, mely önmagában néma!...

- Aki állva marad, nem követi a nyomot, mely önmagában láthatatlan!...

- Aki állva marad, nem kapja meg a szellem pecsétjét homlokára!...

Fejem lehajtva mozdulatlanul álltam a trón előtt. A Papnő szeretetteljes tekintettel nézett rám és valamit súgott a mellette ülő Nagy Lámának, aki erre intett. A zümmögő kórus elhallgatott. Mély gongszó csendült végig a termen. A hátsó ajtó függönye félrehúzódott, mintha láthatatlan kezek vonták volna szét. Egy csapat fekete köpenybe burkolt láma lépett be, akik asztalszerű, faragott faállványon nyugvó, hosszú kőlapot cipeltek. A terem közepén letették és félrevonultak. Kíváncsian de rosszat sejtve néztem oda. A kőlapon fehér lepellel letakart hosszúkás valami feküdt: mintha egy ember körvonalai lettek volna... Lhalu odalépett és lehúzta róla a leplet. Csaknem fel-kiáltottam meglepetésemben. A kőlapon egy mozdulatlan hulla feküdt.

A Főpap intésére Lhalu az asztalhoz vezetett.

- Ne félj arau...suttogta fülembé. – Az emberi test szerkezetéről kell most beszélned. Ha valamit nem tudsz, ürítsd ki agyadat, és próbáld meg sugallataimat fogni...

- Mondd meg nekem sziszja, mi fekszik itt előtte? – kérdezte a Főpap, trónjáról előrehajolva.

- Egy lámatestvérem levetett ruhája – feleltem szorongás nélkül, mert eszembe jutott hogy a remete a barlangban az emberi testet is sokszor elmagyarázta nekem.

- Mutass rá a lélek székhelyére a testben!

Szó nélkül a holttest szíve fölé helyeztem a kezemet.

- Helyes. És hol távozik a lélek a halál pillanatában a testből?

- A fejen át. Végtagjaiból lassan húzódik a feje felé. A lábak elhalnak, a fejben van a legtovább az élet.

- Sorold el az öt testi érzéket...

- Látás, hallás, szaglás, ízlés, tapintás...

- És melyik ezek közül a legfontosabb?

Akárcsak Ram-Csen láma állt volna előttem. Ez volt neki is a legfontosabb kérdése.

- Egyik sem atyám. Hanem hatodik érzékünk a tisztánlátás, melynek erőközpontjai a homlok közepén, a nyakban, a szívben, a gyomortájékon és altestünkben rejlenek.

A Főpap bólintott és intett hogy lépjek közelebb a holttesthez.

- Most lássuk, ismered-e az emberi test belső szerveit is? Boncoltál-e már embert?

- Nem, atyám... - válaszoltam bátortalanul, és rettentő izgalom fogott el arra a gondolatra, hogy a Nagy Láma parancsára esetleg meg kell nyitnom a holttestet. Ram-Csen lámától sokat hallottam belső részeink működéséről; azt is tudtam, körülbelül mi, hol fekszik, de eddig csak juhok és dri-k belső részeit láttam. Volt mesterem egy szikláról lezuhant kecskén mutatta be egyszer, hogy a szív, a máj, a vese, s a belek

hogyan helyezkednek el az élő szervezetben. Most e viaszszínű sovány holttest láttára és tudatlanságomra gondolva, félelem és nyugtalanság fogott el. Azt hittem a felkenés már beavatásomat jelenti és íme újabb, egyre nehezebb próbák következnek...

Lhalu bátorítóan nézett rám. – Ne félj... suttogta felém. – Vedd kezébe az asztal szélén heverő kést és csak arra vigyázz, hogy meg ne vágd magadat. Ne gondolj semmire, üresítsd ki agyadat, én majd sugallak és irányítalak... - Remegő kézzel nyúltam a vékony késért és a Főpapra néztem. Lhalu intésére egy láma barnás színű főzettel forralt vizet hozott be és letette elénk a földre. Egy másik fekete köpenyt adott rám.

- Vedd ki e testből azt a szervet, mely anyagi értelemben a salaktól tisztítja meg a szervezetet, míg szellemi síkon a bűnök és erények szűrője... Mit is mondott erről a Tudás Himnusza, fiam?...

- „Mert Te vagy az, aki a szíveket vizsgálod és a vesékbe látsz...”

- Fogj hát hozzá és emeld ki e tetemnek azt a szervét, amelyre gondolok...

Agyam csaknem szétpattant a feszültségtől. Most mit tegyek? Nem elég, hogy fogalmam sincs, hogyan kell feltárni egy emberi hullát, most még afelől is kétségbe hagy a Nagy Láma, hogy valóban a vesét kell-e kivennem? „Emeld ki a szervet, amelyre gondolok...” De melyiket? A jobb vesét, a bal vesét, vagy egy egészen más szervet? Rettentő zavarban voltam és azt kívántam, bár a gőzkamrába lennék vagy a tavas barlangban, ahol hanyatt vágódtam a vízbe... De eszembe jutott Lhalu tanácsa és szememet lehunyva, néhány mély lélegzettel megnyugtattam magam. A visszatartott lélegzetvételektől máris ritkulni kezdtek gondolataim, míg végre teljesen üres lett az agyam. Így tekintettem mereven a kezembe csillogó késre.

Azután Lhalura néztem, aki tágra nyitott mozdulatlan szemmel nézett rám... A következő pillanatban a tetem jobb oldalához léptem és jobb ágyékán ötujjnyi metszést tettem, majd

szétfeszítetem a bőrt az alatta lévő húsréteggel együtt. Előtűnt a vastag ágyéki izomnyaláb. Ezt ujjaimmal arrébb toltam – anélkül, hogy tudtam volna, mit csinálok – ezután az izmot kikerülve, még mélyebben vágtam a húsba. Most bal kezemmel benyúltam és megkerestem a vesét. Egyetlen húzással kirántottam és késemmel ugyanakkor elmetszettem a vesevezetékeket. A kést ledobtam és felmutattam a balkezemben tartott véres szervet.

A Főpap kétszer is bólintott. A Papnőre nézett, aki mosolyogva súgott neki valamit. Mindketten biztatóan néztek rám.

- Jól van tanítvány, eltaláltad gondolatodat. És ugyanúgy átvetted vezetőid gondolatát is. Ez a kísérlet is elsősorban gondolatátviteli próba volt, hiszen a boncolást úgyis csak itt fogod a kolostorban elsajátítani, ha ugyan az orvostudományhoz is érzel majd kedvet. Most csupán arról akartam meggyőződni, a halott látása és tapintása nem szül-e benned visszatetszést? Mert mindent, mindent ismernie kell a beavatottnak gyermekem!

Intett, mire két feketeköpenyes trapa elém tartotta a gőzölgő mosdótálat és a kendőt. Alaposan megmostam kezemet a dörzssporral, utána többször letöröltem. Most egy apró tálat tartott elém a harmadik láma, amelyben kékszínű folyadék volt.

- Merítsd bele mindkét kezedet – szólt Lhalu. Ez alaposan fertőtleníteni fog..... Vigyétek el – fordult a trapák-hoz. Ezek rögtön körülfogták a kőlapot és kivitték a hullát.

Ott álltam ismét az ikertrón előtt és mélyen meghajoltam. Ezúttal a Papnő szólított meg:

- Két kérdést szeretnék hozzád intézni, Ti-Tonisza. Ha nem tudod nem szükséges rá válaszolnod. Nem tartoznak szorosan véve a vizsgádnak. Ám te olyan tudásról tettél tanúságot, hála öreg mesterednek, a szent öreg gomcsen-nek, hogy talán ezekre is megfelelsz... A Ca-Vahi-Gyut-ból teszek fel neked két kérdést.

- Izgalmamban elpirultam, mert Ram-Csen atya az

Orvoslás Alapelemei néven ismert ősi szájhagyományról sokszor beszélt előttem.

- Mondd meg nekem, az emberi testnek mely része származnak az apától és melyek az anyától?

- Az apától származik az agy, a csontok és a csontváz. A többi az anya véreből való...

- És mi az emberek betegségeinek három legfőbb oka?

- A kéjvágy a harag és a tudatlanság!

A Papnő nagyon meg volt elégedve; láttam az arcán, hogy gyors válaszom megnyerte tetszését.

- Jól van, tanítvány, nem csalatkoztam benned. A te tudásod még nagy hasznára lesz kolostorunknak. Nézz Lhalu lámára... - mutatott vezetőmre, aki szavaira meghajolt előtte. – ő volt hozzád hasonló mindenben újoncsága idején. Bár ő még tégedet is felülmúlt, mert mikor a halottat behozták neki, a halott felült egyetlen simítására. Pedig ez a csőd legtitkosabb módszeréhez tartozik, amiről te csak később fogsz hallani... Igen, te mindenben az ő nyomdokait követted ezért tettük meg vezetőidnek gompák falai között. De képességed egyben megközelíti az övét. Te látnok vagy és ez az adományod évek folyamán még inkább ki fog fejlődni. Most pedig rövid időre elbocsátunk – mutatott a kijárat felé. – Menj át az Iha-Kang-ba és imádkozz a Szent Tudáshoz, hogy adjon erőt neked a Koporsó nehéz próbájának elviseléséhez...

Leborultam a Nagy Láma és a Papnő előtt és csak Lhalu érintésére keltem fel, aki kivezetett a teremből a kápolnába. A Papnő utolsó szavai minden önbizalmamat elvették. Azt hittem, már vége próbáimnak, hiszen felkent a Főpap, és a boncolás is meglepetést jelentett a számomra! De hogy ezek után jön még a neheze, erre gondolni sem mertem volna. Mi lehet a Koporsó Próbája? Erről semmit sem hallottam Ram-Csen lámától! Az ehhez hasonló rejtélyes szertartásokat csak a belső beavatottak ismerik...

- Ne félj, csak higgy! – szólalt meg mellettem vezetőm

mintha kitalálta volna gondolataimat. – mondtam már többször, hogy a legváratlanabb dolgokra kell elkészülnöd, ha a Kősziklában a láma fokozatot akarod elnyerni... Nincs semmi okod a félelemre. Ha híven követed Főpapunk utasításait, a te képességeddel ezt a próbát is megállod. Sőt, gyönyörű élményekben lesz részed ... Ím, megérkeztünk a kang-ba. Imádkozz... Ha a gong szavát meghallod, térj vissza a szertartás terembe...

- Nagyon jól esett a magány. A kis kang csendjében a Tudás szobra előtt leborulva, nyomban imába mélyedtem. A démonok ünnepének kavargó képei, a vad zenebona után megnyugtatta feldúlt idegeimet a nagy csend. Éreztem mégis, hogy az, ami most vár rám, egészen más lesz, mint ami eddig ért. Szorongás fogott el, mint minden embert, ha olyan dolgot várnak tőle, amihez nem ért, amiről sohasem hallott. Magam sem tudom, miért, imádkozás közben egyszerre az otthoni táj képe ötlött fel előttem. Mintha valami távoli, nagyon távoli dolgot szemlélnék: egy régi életemet, amelyet a halál és az újrászületés kettős függőnye választott volna el a mától... Egyre nehezebb lett az agyam, alig bírtam gondolkodni. És én, aki mosolyogtam apámon, mikor imádság közben elnyomta az álom, bizony elaludtam... Arra riadtam fel, hogy távoli gongszó hullámsík végig a folyosón. Felugrottam és a szertartásterembe siettem, ahol ugyanaz a kép fogadott. A Főpap és a Papnő trónusukon ültek, a lámák a körben a kőpadon. A terem közepén fehér lepellet leterített hatalmas kőkoporsó. Egy pillanatra visszaborzadtam, de megkeményítettem magamat és lassú léptekkel indultam a trón felé.

- Mielőtt a Nagy Próbán átesnél – szólalt meg a Nagy Láma, - be kell mutatnod mennyire vagy jártas a Nagy Aszkézis gyakorlataiban. Lhalu készítsd elő tanítványodat!

Vezetőm mellém lépett és intett, hogy üljek le a koporsó elé, a mesterek szent tartásába. Keresztbetett lábbal roskadtam le egy szemvillanás alatta földre, mert így kívánta az előírás.

Ezután Lhalu láma felszólítására a kilencszeres feltöltésnek nevezett légző gyakorlatot, valamint a négyszeres korsólégzést kellett bemutatnom. Mindezeket jól ismertem már és hibátlanul végeztem a levegő visszatartását a legrövidebb idejű ritmustól a leghosszabb torlasztásig. Tudtam, hogy ezek után az alacsony lun-gom-ugrást is be kell mutatnom, amely a Nagy Aszkézis legfőbb gyakorlatát képezte. Amikor az ugrásra került sor, megkérdezte, milyen magasra tudtam eddig lökni magam?

- Négy lábnyira – feleltem szorongva.

- Kevés – mormogta Lhalu – Legalább ötlábnyira kell felugranod, ha majd a Nagy Művészet bemutatásakor a magas lungom-ra sor kerül. Most csak az alacsony ugrást kell elvégezned, ne félj tehát...

A gong halkán megszólalt és vezetőm felemelte kezét. Ujjaimat térdhajlataimba dugtam, elvégeztem az előírt lélegzéseket, háromszor jobbra és háromszor balra fordítva törzsemet és a hetedik gongszóra rugózó mozdulatokat tettem keresztbe rakott lábaimmal. Utána ütemes szünet következett, s mikor a legteljesebb koncentráció állapotába kellett figyelnem a végső pillanatot. A nyolcadik gyors és lehangosabb gongszóra akaraterőm teljes megfeszítésével dobtam magamat a magasba. Visszazuhanásomkor ugyanilyen tartásban értem földet.

A Főpap felállott.

- Látom jártas vagy a Nagy Aszkézis alapelemeiben is. Úgy ez, mint a próbák, amelyekben eddig sikeresen átestél, arra mutatnak, hogy megvan benned a kellő lelki és testi erő a Koporsó Próbájához is. Ez a szertartás életed egyik legjelentősebb élménye lesz, mert ezt nevezzük a teljes beavatás kapujának. A Koporsó Próbája egyúttal hited és alázatod próbája. Hét napra elevenen eltemettünk. Lelkedet ezen idő alatt túlvilági őrszellemed oktatja és neked felébredésed után el kell mondanod: mit láttál, hol voltál, merre jártál? Végül pedig egész életed történetét születésedtől kezdve haláلودig... Van bátorságod e nagy áldozatra? Még visszaléphetsz, fiam!...

- Kész vagyok rá – feleltem mélyen meghajolva.

A Főpap intett, mire Lhalu a kőkoporsóhoz vezetett.

- Ne félj, arau. Figyelj rám és kövesd tanácsomat. A Papnő nemsokára leszáll trónjáról és leveti köntösödét... Ekkor a koporsóba fekszel, köpenyedet ráterítjük és a Főpap elaltat. Utána rászegezzük a fedelet. A Nagy Láma gyűrűjével lepecsételi s a lezárt ládát felviteti az emeletre, saját szobája mellé, hogy állandó felügyelete alatt lehess. Ő felelős testi épségedért, tehát nyugodtan rábízhatod magad...

A Papnő már közeledett és én Lhalu intésére levettem köntösömet. Lehajtott fejjel átnyújtottam a Főpapnak, majd hanyatt feküdtem a koporsóban, lenyomva a fehér leplet, mely összeborult testem felett.

Fejem maradt csupán szabadon, s mikor felnéztem, a Főpapot láttam fölém hajolni. Szeme kitágult, merően nézett rám. Majd kinyújtotta kezét és két újjal végigsimított a homlokomon.

- Aludj...- suttogta mély hangján. – Aludj!...

Úgy éreztem, mintha megindult volna velem a koporsó és hullámzana, mint a viharos tó felszíne. A következő pillanatban feneketlen űrbe zuhantam és elvesztettem eszméletemet...

VIII.

Arra tértem magamhoz, hogy az a különös, hullámzó mozgás még mindig lágyan hintáztat. Nem volt ez álom, sem ébrenlét, hanem valami közbeeső állapot. Színes, forgó köröket és fátyolszerűen libegő felhőfoszlányokat láttam közelemben. A Főpap még mindig ott állt előttem, de sem Lhalut, sem a lámákat nem láttam: a szertartásterem túlsó része teljesen ködbe vészett. A Nagy Láma mellett sugárzó fehér palástot viselő alak tűnt föl. Rám mosolygott... A hullámozás most mintha egy kör közép-pon-tjából kiáramló rezgés gyűrűivé alakult volna, amelyek e fen-séges alak fejéből sugárzottak ki.

- Közeledj!... - láttam inkább, mint hallottam gondolatait. – Lép ki! ... - Az az érzésem támadt, hogy énem kétfelé válik: egyik részem mereven, mozdulatlanul marad tovább a koporsóban, a másik fölfelé lebeg, elválik a testtől a fejen át és fölötte lebegve megáll. Mind az öt érzékem tökéletesen működött – nem, sokkal jobban, mint otthagytott testemben, amelyen, innen a magasból teljesen keresztül láttam. Észrevettem a koporsó fenekét, sőt a kolostor alatti sziklákat is. A nagy Láma is olyan áttetsző volt, mint a víz. Most Lhalut is megpillantottam: mind a ketten a koporsómhoz léptek, ráterítették köpönyegemet, majd ráemelték a súlyos fedelét és fafaragásos pereméhez szegezték. Utána a Főpap viaszpecsétet rakott a nyílás helyeire és nagy ékköves gyűrűjével lepecsételte... A csodálkozástól nem tudtam hova lenni. Ilyen különös állapotban még sohasem voltam! Nem volt ez álom, sem alvás, hanem az ébrenlétnek és öntudatnak százszorosra felfokozott érzése. Mindent láttam, hallottam, éreztem, de sokkal világosabban, mint testemben... Láttam a lámákat, amint vállukra emelik a koporsót és mögöttük a Főpappal és Papnővel lassú menetben viszik az emeleti lépcső

felé...

- Ti-Toniszta! – hallottam, vagy láttam ekkor: magam sem tudom, hogyan fejezzem ki ezt az érzést. – Ismersz-e?

- Uparnisszur! – kiáltottam kitörő boldogsággal, mert egyszerre felismertem őrszellemem arcát. Nem csodálatos volt is ez? A földi létben nem ismertem őt, csak annyit tudtam, hogy van és vigyáz rám. Most meg mintha rég elveszett jó barátokra bukkantam volna, akit időtlen idők után megtaláltam! Hozzáfutottam és átöleltem. Olyan könnyű volt a mozgásom, mintha suhantam volna; jóformán gondolataim ereje mozgott.

- Felismersz, ugye? Én vagyok szellemi vezető, akit születésed pillanatától halálodig melléd rendelt az ég. Emlékszel még káld királyi udvarra Asszurban? Hol mindketten mágusok voltunk és elválhatatlan jó barátok? Már akkor azért születtem le hozzád, hogy segítssek, de téged eltántorítottak a földi hívások... Ne szomorkodj Ti-Toniszta! Ebben az életedben megálltad a helyedet és fel fogsz kerülni abba a dicső égi gyűrűbe, ahol igazi otthonod van ... beívatásnak ez a foka, amelyen most átesel, legfontosabb szakasza földi életednek! Ez volt első kihelezése lelkednek a szellemi síkra, amikor annyi évszázad után, először volt alkalmad velem találkozni. Ezentúl többször érintkezünk majd ugyanilyen módon, ha nem is ilyen világos formában, s én beavatlak a szellemvilág titkaiba, hogy már a földön abban a szférában élhess, ahová tartozol. Mert tudd meg, óh barátom, hogy annak, aki a beavatottak útját követi és Nyílegyenes Ösvényt választotta, egyetlen földi léte alatt több megtestesülést kell átélnie, hogy útját rövidítse... Ne félj tehát, akármilyen különös dolgok történnek veled. Kövesd mindig főpapod tanácsait s az én sugallataimat. A Főpap betakart köpenyeddal és saját szobája mellé vitette testedet, hogy örökjön feletted. Pecsétje és kezének érintése homlokodon, távol tartja tőled az alantas, földhöz kötött lelkeket, akik prédára lesve bolyonganak az alsóbb szférákban, mások bűneiből és elegettségéből táplálkozva... Jöjj hát velem, lebegjünk egyre fel-

jebb. Tekintsd meg örök otthonodat...

- A kolostor és a hegyóriások már lábaink alatt heverték a mélybe. Hirtelen megriadtam a mélységtől és önkéntelenül kis cellámra gondoltam. A következő pillanatban már süllyedtem is.

- Vigyázz! – kiáltotta mesterem, villámsebessen mellém suhánva. – Meg kell tanulnod, hogy gondolataidon uralkodj. Gondolataid, mint élő képek, te szüled őket, és gondolatod a hajtóerő is ideát, amelynek segítségével vágyad irányába mozoghatsz... Nézz körül...

Meglepetve láttam, hogy különböző alakú és színű lények sodródtak nyomomban üstökös uszályaként... A messzeségben is láttam ilyen kísértetszerű alakokat imbolyogni: még távolabb pedig vezetőmhöz hasonló szellemalakok repültek tova kimondhatatlan gyorsasággal.

- Hálás lehetsz mestereidnek, hogy megtanítottak gondolataid ellenőrzésére. A gondolat élő valóság, barátom! Ezért csak tiszta, jó és nemes gondolatiad legyenek, amelyek mind melletted tesznek majd tanúságot halálod után. E fantomok, ha bűnös gondolatok születték őket, kérhetetlenül követik teremtetőjüket annak testi halála után is és hozzátapadva nem engedik őt feljebb szállni minősítési síkjánál!...

- És mik azok a fényes alakok a távolban?

- Szellemek – válaszolta vezetőm.

- Honnan tudom meg, hogy szellememmel vagy gondolatformával állok szemközt?

- Szólítsd meg őket. Ha nem válaszolnak, akkor fantomok, melyek csupán szülőjük életerején élőködnek...

Egyenletes, de mégis szédítő sebességgel suhantunk egyre feljebb, csak az volt a különös, hogy a sötétség nem akart oszlani. A látóhatáron, egyedül vagy csapatokban nyílként tovasuhanó szellemalakokon kívül, csak vezetőm sugárzó alakját láttam.

- Miért van ilyen sötét? – kérdeztem és villanó gondolatrendülései máris megcsendültek lelkemben.

- Mert ez a gyűrű, amelyen most repülünk át, a Föld legsötétebb szférája, ahol az érzéki bűnözők, a fajtalanok és a gyilkosok laknak. Tudd meg, óh Ti-Tonisz, hogy halálakor a csikáj bardo után, amikor a szent fény felvillan előtte, minden ember sorsa eldőlt. Ez a pillanat az, amikor a Minősítési Törvény működni kezd. Az, aki már életében a Nyílegyenes Ösvényt járta, felismeri a kápráztató fényben az Istenség útmutatását és önszántából elszakad az anyagtól. Odalent hagy mindent, ami földi. Szelleme éppen úgy, mint most a mienk, szabad madárként suhan át az alacsonyabb gyűrűkön, mert az itt lakozók kísértései már nem hatnak rá. Ezért nem látod te sem most a szenvedéseket. Lelked rögtön ebbe a szférába került, amelyet földi életeddel kiérdemeltél.

- Ez hát az alvilág, - kérdeztem – ez a sötét táj, amelyen most suhanunk keresztül?

- Ez is és a Föld felszíne alatti rétegek. De oda csak a legelvetemültebb bűnösök köttetnek le a kőzetek és a forró vizek katlanába. Innen szabadulni örökkévalóságokig tart, bár még innen is van emelkedés, mert örökös kárhozatra egyetlen szellem sem teremtett... Nyisd ki lelki szemeidet és láss!

A sötétségben most homályos körvonalakat vettem észre. Nagy házak és romba dőlt paloták között jártunk és ahogyan kíváncsiságom feltámadt, suhanásunk nyomban lelassult. Nagy, egyenes utcákon haladtunk egymás mellett s én érdeklődéssel néztem a különös épületeket melyek egy rég letűnt korra emlékeztettek. Ám a szép palotákat és műemlékeket mindenütt folyondár futotta be és gaz verte fel a kövezetet is. Itt-ott torz, csúfarcú, sötétruhájú emberek lépkedtek tova a házak közt. Egy sarkon befordulva kiáltozást hallottunk. Megdöbbenve láttam, hogy egy csapat katona kínoz két ember, akik nyakig földbe temetve, könyörgő arccal néztek fel rájuk.

-Hol vagyunk? – kérdeztem elsőrnyedve. – Miféle borzalmas város ez,

- Az atlanti föld városának a mkhah-ban kivetített

tükörképe, szellemi mása, mely ezeknek a szerencsétlen lelkeknek éppoly valóság, mint annak idején. Ezek azok, akik tudásukat nem isten dicsőségére, hanem a Gonosz szolgálatába állították. Tudásuk már odáig fejlődött hogy akaratuk erejével és mágikus számtörvényeik, valamint a dolgok rejtett neveinek ismeretében parancsolni tudnak az anyag legkisebb részecskéinek. Vad bosszúszomjuktól és viláгурalmi törekvéseiktől sarkallva, hadjáratot indítottak a keleti világrész népei ellen, de az anyag kisiklott ellenőrzésük alól s ők saját fejükre rogyasztották a világot. Ez volt a Nagy Özönvíz ideje, amikor megváltozott életüket a gonosz erők szellemi másukban folytatták...

- És nincs számukra menekvés? – kérdeztem, önkéntelenül közelebb húzódva Uparnisszurhoz.

- A megváltás mindenkihez közel áll, barátom, és csak a bűnbánaton múlik. Amikor bármelyik e szerencsétlen lélek közül részvétet érez régi áldozatai iránt és segítségért kiált a felsőbb hatalmakhoz, rögtön segítő szellemet küldenek le érte, aki feljebb viszi a sötétség és szenvedés honából... Jöjj, induljunk feljebb, mert ez a légköri gyűrű a bűnök otthona. Azért időztem itt veled, mert látni kívántad. Mondottam már, a kívánság itt a megvalósulással egyenlő.

- Azt mondtad az első gyűrűben az érzéki bűnösök lelkei laknak... Most pedig az Atlanti Föld gyilkosai között járunk. Ezek tehát feljebb vannak a kéj rabjainál is?

- Úgy van Ti-Tonisz. Az első gyűrű legalacsonyabb gömbjét azok lakják, akik teremtő ösztönükkel visszaélve, fajtalansággal fertőzik meg testük templomát. Utánuk a gyilkosok, a rablók, az öngyilkosok, istentagadók, a pénzimádók, és az erdőlakó kegyetlen, vad népek következnek. Ezek közül a legszomorúbb sors talán azoknak a szerencsétlen szellemeknek van, akik isten ajándékát, az életet, önkezükké dobták el maguktól. Ezek, míg elrendelt földi idejük le nem jár, sírjukhoz láncolva szenvedik át testük rothadásának minden pillanatát... Úgy képzeld el, mert nehéz földi értelemben beszélnem, hogy egy-

egy ilyen légköri gyűrűnek hét-hét fokozata van... A mi Földünknek hét ilyen gyűrűje van. Az első gyűrű hét gömbjét most soroltam el neked. Itt minden olyan sűrű, hogy egy magasabb szellem épp úgy érzi magát, ha közénk leszáll, mint te, ha a víz alá buksz...

- Amíg ezeket elmondotta, már rég kiemelkedtünk a romváros síkjából, mely alattunk lebegett a mélyben.

- A következő gyűrűben nem állunk meg – szólalt meg vezetőm. – E legalsó három szféra a szenvedések otthona és felsőbb határai tisztítóhelyek, ahol a lélek hétszer élénkebben érzi bűnei súlyát és következményeit, mint a földön... Mi a negyedik gyűrűbe megyünk most, amely igazi otthonod. Ez a menny előcsarnoka, ahol már megszűnik az újraszületés kényszere. Innen sohasem kell többé elszállni a léleknek az aggkor örökös körforgásában...

- Csodálkozva láttam, hogy egyre világosabb lesz körülöttünk. A sötétség országából a szürkület honába értünk: ezen repültünk át a villám sebességével. Városok, falvak, hegyek elmosódott körvonalai lebegtek a távolban és árnyékszerű emberek, akik, mintha csak mindennapi foglalkozásukat űznék, ide-oda járkáltak közöttünk. A Föld hatalmas gömbként úszott lábaink alatt; jobbról a hold olyan közel volt, hogy százszor nagyobbak látszott kerekége, mint a földi égen. Az űrben sziporkázó csillagok rohantak tova. Színes gyűrűik, utánuk suhanó szellemi uszályuk, mint megannyi tarka fátyol lebegett mögöttünk. Minden mozgás, minden eleven élet volt itt, sokkal elevenebb, mint a földön. Ám a legcsodálatosabb mégsem ez volt, hanem az a spirálalakú széles szalag, mely tejúthoz hasonlóan emelkedett fel a Föld irányából minden szférákon át a végtelen magasságokba, ahol távoli napok és arany és ezüst színben játszó csillagok sziporkázásában vészett el. Most láttam csak, hogy sebes utazásunkban mi is e gyönyörű égi országút körkörös kanyargó sávja mentén haladunk egyre feljebb. Egyetlen egy ilyen köríve még a földi látóhatárnál is szélesebb

lehetett, és az volt az egészben a legkülönösebb, hogy nem kihalt országútnak látszott, hanem szellemek sokasága vándorolt rajta. Az út egyik fele fénybe borult ezen fölfelé zarándokló lelkek tömegeit láttuk; a sötét sávon felülről alásikló alakok villantak meg a csillagok fényében. Mégsem minden szellem vándorolt az úton; egyesek – úgy le, mint fel – éppoly sebesen suhantak felette, mint mi...

- Íme figyelmedet az Útra összpontosítottad, tehát már meg is álltál – hallottam Uparnisszur gondolatát, aki röptét lefokozva, visszasuhant most mellém. – Tudom, mire vagy kíváncsi, megmondom hát. De csak röviden, mert kevés az időnk. Az a földi hét, amíg kihelyezett szellemed ideát lehet, egy szellemvillanás sincs az időtlen örökkévalóságban és neked nemsokára vissza kell térned testedbe... Ez az Egek Országútja, mely óriási csavarmenetben halad egyre a legalacsonyabb gyűrűktől az Örök Fény otthona felé. Amint látod szellemek vándorolnak rajta föl és alá. A felfelé törekvők lassan mozognak, mert ideát is sok fáradtságba és kitartásba kerül a feljebbjutás. A lefelé zuhanók annál gyorsabban érnek a mélybe. Felettük láthatod suhanni a védelmükre kirendelt angyalok régióit, akik útjukat követik, és tanácsaikkal látják el őket... Azok az aranyos sisakot viselő és villámló kardokat forgató szellemlények, akik cikázva villannak felettük az alvilág mélységei felé, a Föld vezérlő szellemi és ezeknek segédcsapata. Ha bárhol úgy megerősödik a gonosz odalent, hogy az isteni törvény által előírt fejlődés és vezeklés rendjét felborítaná, e csapat nyomban megjelenik és rendet teremt. Kardjaiknak delejes villanására fejvesztve menekül Szadák fekete légióinak tömege, amely az embereket rossz sugallataival tévútra akarja vezetni... Most seregestől láthatod őket a Föld felé szállni, mert háború készül odalent... A háborúkat először itt vívják meg a fehér és fekete seregek, s ahogyan itt dől el a harc, úgy vetődik le utána a földi síkra is... E háború csapásait neked is meg kell majd érezned, Ti-Toniszsa...

- Háború? – kérdeztem elkeseredve. – Óh mondd, vezetőm, barátom, miért kell ennyit szenvednie az emberiségnek? Én még fiatal vagyok, de volt mesteremtől halottam, hogy örökös háborúból áll a föld történelme. Miért gyilkolják egymást a nemzetek, miért nem szűnik meg már odalént a vér csorgása, a bosszú és a kegyetlenség orgiája? Mondd, miért e háború?...

- Ez is a Szent Tudás világmegváltó tervét szolgálja, amit szűk látókörötökkel, ti emberek, nem értetek. A háború természetfeletti beavatkozás a népek életébe, az emberiség javulását célzó tömegbüntetés, keserű orvosság a gyógyulásra. Itt választódnak ki azok, akiket előző és mostani életük tartozása, az arva sorstörvénye szerint pusztulásra ítélt. A háborúnál borzalmasabb elemi csapásokkal ritkítja meg őket. Így süllyedt el a Virágzó Föld, korunk előtt tizenkétezer holdévvel és még előbb Mu, az emberiség bölcsője, a Nagy tenger közepén... Még egy ilyen pusztulás vár a világra, mielőtt a Föld örökre megszabadul a gonosztól...

Annyira elkábított ez a rengeteg benyomás és új tapasztalataim rendkívülisége, hogy e fenséges titkok hallatára kicsinységem tudata egyszerre rám szakadt. Hirtelen eszembe jutott a testem. Hátha nem ébredek fel soha? Pedig még mennyi elvégezni valóm van a Földön! Nagyon vágytam rá, hogy e csodálatos országba jussak, de tudtam: addig még sok megpróbáltatáson kell átesnem és még több nemes feladatot megoldanom. Alig gondoltam el ezt, máris szédületes sebességgel zuhantam lefelé, félig kábulatba süllyedve, mintha öntudatomat elvesztettem volna. Arra tértem magamhoz, hogy az Atlanti Föld sötét romvárosában fekszem és valaki felém hajolva fojtogat. Kétségbeesve nyitottam szemem még tágabbra és borzadva láttam, hogy egy fekete márványoszlop tövében hevegek, fölém két fekete alak hajlik és torkomat szorongatja. Fulladozva kiáltottam segítségért. Uparnisszur megjelent és látára hanyatt-homlok menekültek támadóim.

- Engedetlen voltál megint – rótt meg szemrehányó tekintettel. – Íme milyen bajba sodortad magadat! Kishitű lettél és testedre gondoltál, mire rögtön süllyedni kezdtél. Magad erejével azonban csak idáig jutottál, ahol e tisztátalan lelkek, akik prédára lesve járják saját határaikat, kis híján veszteted okozták. Ha közbe nem lépek épp az történik meg veled, amit el akartál kerülni, - hogy testedbe való visszatéréseid útja el ne záródjék mögötted...

Néhány delejező vonást tett rajtam s egy időre csillogó palástja alá vett.

- Hála neked, hogy megvédelmeztél! – suttogtam, nyakamat tapogatva. – Csak te tudhatod, hány ostoba lépésemmel tettem már próbára türelmedet lent a földön is... Annyit árulj el kérlek, miként lehetséges, hogy én, aki szellemi testben vagyok itt jelen, éppem úgy érzem testemet, torkom épp úgy sajog, mintha odalént a földön támadtak volna meg?.....

- Gyermekek vagy – mosolygott vezetőm. – Magad is tudhatod, hogy érzéseink székhelye a lélek, mely az anyagnak már legfinomabb, láthatatlan megjelenési formája. Lelked szellemednek burka, ruhája, mely ugyanolyan alakot vesz fel, öntvényszerűen fogja azt körül. Most jól figyelj!... E lelki ruhára újrászületésedkor még egy vastag bőrruhát kapsz: a testet, melyet a szintén láthatatlan lélekszerv, az Ezüst Szalag kapcsol össze a testtel. Ez az a szalag mely végtelenül hosszúra nyúlik, s amellyel most is, vagy mikor alszol, összekötetésben állsz testeddel. Ha az ezüst szalag elszakad, beáll a halál... De hadd térjek vissza kérdésedhez. Azt szeretnéd tudni: hogyan érezheti ideát is a lélek saját testét éppúgy, mint a Földön? Képzeld el a Föld legészakibb tundráinak lakóit, akik mindig vastag prém-bundában, kesztyűben, kucsában járnak. Legyen ez a te földi tested jelképe. A prémbőr ruhán át is érez az ember, a kesztyűben és a vastag lábbelin át is. Sőt egy távoli világ lakói, ha megpillantanák őket, azt hinnék, ez az ő testük, mert ennyi látható csak belőlük. Ha aztán levetik a bundát, saját bőrükön még élesebben

éreznek mindent. Így képzeld el tehát a lelket is. Ha a prém-bundát földi testeddel leveted, alatta van igazi tested, a lélek, mely épp olyan alakú csak finomabb és jobban érez. Mivel pedig a lélek az érzések székhelye, egyáltalán nem csodálatos, hogy ugyanolyannak érzi magát, mint azelőtt volt. Kezét, lábát épp úgy érzi, mint régen. Az öntvény lehullt a láthatatlan szoboralakról s az most érzi csak igazán az életet. Ez az oka annak is, amiért annyi bűnös és hitetlen ember nem akarja elhinni, hogy már meghalt. Ők megsemmisülést várnak, teljes öntudatlanságot és ideát arra ébrednek, hogy hétszer elevebbek, mint valaha. Ezért érezted te is a szellemkezek fojtogatását. A különbség a földi léthez viszonyítva csak annyi, hogy köntösödöt levetetted, és most csupán alsóruhában vagy... Szellem, lélek, ezüstszalag, test: ez az ember négyes lényege, amelyek közül csak az utolsó látható a földi szemnek... Érted már barátom?

- Most minden világos előttem. De mondd, hogyan védekezhettek itt az alacsony szellemek támadása ellen?

-Pusztán szellemed erejével, már a földön kifejlesztett akaraterőddel. Ha ez erős és hited is van hozzá, minden nálad alacsonyabb fokozatú szellem megbénul akaratom előtt. Ám elég a kételynek, a félelemnek egyetlen felvillanása a lelkedben, már közelebb juthatnak hozzád...

- Bocsásd meg engedetlenségemet – hajtottam le fejemet. – És tégy velem, amit akarsz, mesterem...

- Feszítsd meg hát akaratomat és vágj a magasba. Induljunk, hogy behozzuk az elvesztett távolságot...

Szétnyitotta köpenyét ő is és a csillagok magasságaiban villódzó távoli fényárra nézett, amelynek tündöklésébe a szellemek kanyargó tejútja beleveszett. Mintha láthatatlan mágneses erő ragadott volna meg, ismét a magasba emelkedtünk.

- Nagy kegyelem ez az ajándék, amelyben ma részesültél Ti-Tonisza! Adj hálát érte az Örök Tudásnak, mindnyájunk Atyjának! Ne gondold, hogy ilyen magasztos élményben földi léted alatt még egyszer részesülsz. Az őrszellemmel való

találkozás s a túlvilágba való bepillantás ilyen közvetlen módon, ahogyan most tapasztalod, csak a beavatottnak adatik meg, egyetlen egyszer földi életében. Annak a jutalma ez, aki a Nagy Aszkézis útját követve, földi vezetője segítségével a Koporsó Próbájáig jut és szelleme legelőször helyezkedik ki a mi síkunkra... Későbbi kihelyezési gyakorlataid folyamán többször is fogsz velem találkozni, de e hosszú tanító út, az égi gyűrűkön át, csak az első beavatási nap előjoga. Jól figyelj hát mindenre és kérdezz, ha van kérdeznivalód, mert ilyen élményben csak haláloed után lesz újra részed.....

Olyan magasan jártunk már megint, mint amikor földi testem miatt aggodalom fogott el és lezuhantam. Egyre magasabbra szálltunk a tejúthoz hasonló óriási égi országút felett. Most már teljesen világos volt körülöttünk; a Nagy Úton felfelé haladó szellemek sem vándoroltak már, hanem éppúgy suhantak, mint mi. Itt már ezüstös volt az Út és másik sávja nem sötét, hanem opálos. A rajta lefelé szálló szellemek legtöbbször sem zárandók volt már, hanem a Földre megbízással induló rajok. A világosság mind jobban szétterjedt e szférában s a felettük ragyogó fényár is egyre vakítóbb lett...

Különös módon megint testemre gondoltam, de ezúttal nem vágyakozással. Valamit szerettem volna tudni, amit eddig sehogyan sem értettem. Uparnisszur válasza máris a szavak hangzásává rezdült át lelkemen:

- Látom, mit akarsz kérdezni. Tested hogyan lehet meg levegő és táplálék nélkül, egy hétig koporsóba zárva... Az emberek még nem tudnak sok mindent odalent, óh barátom! Mestereidtól úgyis tanítást kapsz erről vonatkozóan, én csak a szellemi lényedet érintem. Ahogyan a téli álmukat alvó állatok is táplálék nélkül és lecsökkentett légzéssel tudnak hónapokon át levegőtlen barlangokban élni, ugyanúgy tiszta életet élő ember szervezete is könnyen kibírja az élve eltemettetést. Nem a koporsó fontos itt, ez csak a tanítvány próbájául és ellenőrzéséül szolgál, hanem a kihelyezési gyakorlatokban való jártasság.

Évekig végzett egyre hosszabban torlasztott légző gyakorlatok után alkalmas a test a kihelyezés és elragadtatás állapotára. Ilyenkor életműködései csaknem teljesen fel vannak függesztve, lélegzése, szívdobogása megszűnik, hosszú idő után lehetne csak egy halk dobbanást érezni. Teljesen hasonló állapot ez a halálhoz, azzal a különbséggel, hogy itt az Ezüst Szalag nem szakad el, csak végtelenül finomra megnyúlik. Ezért van annyi hosszú életű láma kolostoraitokban... A kihelyezés ideje alatt nem működik, nem kopik a szervezet, pihen a szív, pihen a tüdő. A test nem öregszik. Ti ezt Böd-Julban naponta gyakoroljátok, ezért nem ritka közöttetek a kétszáz éves életkor sem...

A ragyogás már olyan tündöklő lett felettünk, hogy kápráztam bele. Most lassabban haladtunk, s ahogy jobban körül néztem, meglepetve láttam, hogy a Fehér út két oldalán gyönyörű, zöld dombok, virágos mezők húzódtak, az ég pedig aranyos színpompával olvad a felülről lesugárzó fényáradatra. Napsugár arcú boldog szellemek csapata haladt itt is, ott is, egy soha nem látott fehér márványkapu felé...

- Nem értem ... Itt is olyan, sőt sokkal szebb tájak vannak, mint a földön! – kiáltottam elragadtatásomban.

- E tájak a földi fák, hegyek, épületek szellemi lényegei és kisugárzott részecskéiket a különböző légkörű gyűrűk szellemei saját fokozatukhoz mérten nemesítik át, töltik meg tartalommal. Amint fent, úgy lent. Jegyezd meg ezt magadnak Ti-Tonisz! A ti Földetek csak káprázat, megsűrűsödött, torz vetülete az igazi valóságnak, mely itt fent vár rátok... Megérkeztünk. A három mély földi gyűrűt elhagytuk, huszonegy gömbjével együtt. Ez a negyedik gyűrű bejárata: a te szférikus állapotod otthona. Ha földi élted sikeres befejezése után ide jutsz, nem kell többé megszületned ott alant. Véget ér az agkor örökös körforgás a számodra. Arany és ezüstkorszod vízét a tengerbe önti isten kegyelme. Innen már csak akkor születesz újra, ha saját magad vágyakozol rá, hogy küldetést teljesíts, vagy csoportod még lent tévelygő tagjait hozd vissza a menny elő-

csarnokába... Hosszú utat tettél meg idáig Ti-Tonisz! Az asszur birodalom ősi napjaitól kezdve, amikor első bukásod után földi nevet kaptál, és én barátod voltam odalent, hány élet küzdelmeim jutottál el igazi otthonodba! Hosszú a bukott szellemek útja idáig! Időben élve olyan mérhetetlen, hogy kegyelemből fátyolt borít rá a mindenekre gondosan vigyázó Atya. Amíg a földi ember végigjárja a fokozatok szériáit, hogy számtalan gyengeségtől megtisztulhasson, időtlen idők suhannak el felette! Mivel azonban idő nincs, a lényeg, azaz a Tudás birodalma felé való haladás, megy a maga útján. Az arva megszűnése a legnagyobb kegyelmi ajándék, mi előttetek, földi vándorok előtt lehetséges. Ennek pedig egyetlen rövid meghatározása van: - tartsátok be a törvényeket!...

Fehér palástját meglöbegtatta s most egyetlen hatalmas suhanással röptünk át a fehér márványkapun. A szivárvány minden színében pompázó átlátszó épületek, különös csillámló, hegyóriások között haladtunk tova, míg az egyik csúcson egy fenséges kolostorépülethez értünk.

- Íme Kőszikla égi mása! – kiáltotta vezetőm s én elragadtatva szálltam mellé a kolostorudvarra. – Mindenki odakerült halála után, ahová való. Ez a ti kolostorotok szellemi képe a negyedik gyűrűben...

Minden ugyanolyan volt, mint lent, Tapol-Boriban! De ez a sugárzás, ami itt fogadott, felülmúlt minden emberi képzeletet! A Kang-csen-dzu-na távoli hegygerince ezernyi színben játszott és még távolabbi, még magasabban fekvő szférák túlvilági ragyogása tört meg hófehér ormain. A kolostor átlátszó falai mintha csillámlemezekből lettek volna, átsütött rajtuk az örök nap melegítő fénye. Ugyanolyan fehér palástot viselő, rég elhalt lámák jöttek elénk mosolygó arccal, mint az én vezetőm.

- Ez a negyedik gyűrű legfelső gömbje. – mutatott körül Uparnisszur. – A kolostor emelete már az ötödik első fokozatába nyúlik s az Ötödik Gyűrű a szentéletű lámák otthona is. Őbelőlük kerül ki a legtöbb őrszellem. Törekedj arra, hogy te is idekerülj

majd és Isten arra méltasson, hogy egy emberlélek vezetést bízva rád. Otthonod egyenlőre itt van, a negyedik gyűrű legfelsőbb síkjában...

A fehérruhás lámák szeretettel üdvözöltek bennünket és én boldogan ismertem fel közöttük sok régi jó barátomat, akiket régi életek során elvesztettem. Elmondották hogy ez a gyűrű az égi beavatás, az oktató, tanító, és gyógyító szellemek otthona: az ötödik, hatodik és hetedik pedig a legmagasabb őrszelleme, akik állandóan a Szent Tudás fényárjában élnek... bevezettek a fénylő szivárványfalon át. Minden fehér volt itt: a sziklák fekete és szürke tömege ezüstös színben tündökölt. Cellám hatalmas szoba volt. Amikor a küszöbét átléptem, térdre estem a meghatottságtól. Falait képek díszítették, amelyek elmúlt életeim legszebb, legemberibb cselekedeteit örökítették meg. Ami szépet és jót tettem valaha, azt mind megtaláltam itt: kép, szobor, vagy illatozó, hervadhatatlan virág formájában.

- Nézz a másik falra – fordult hozzám Uparnisszur. – És erősítsd meg szívedet. Itt nincs múlt, jelen és jövő. Földi értelemben vett múltad és jövőd képeit itt mind megtalálsz. Szemléld tehát e képeken jövődet is, és meríts belőlük vigaszt. A szenvedések, melyeket előtted látsz majd, meg ne riasszanak. Íme ez az utolsó kép azt ábrázolja, amint késő öregségedben meghalsz és szellemed diadalmasan lép be a szobába, ahol most állsz... Ül le hát és szemléld a mindent megörökítő mkhah-kronikából kiemelt képeit eljövendő esztendőidnek. Hogyha Főpapod majd odalént kikérdez, el tudd neki mondani jövődet, születésed pillanatától haláلودig...

Mindnyájan kivonultak fényes, fehér cellából és magamra hagytak. Leültem keresztberakott lábbal, és ámulva néztem az első képet, mely kis gyermekként ábrázolt udvarunkon, amikor fiatal kiang tört lábát gyógyítottam. A következő apám karavánútjai egyikét mutatta, midőn elfogyott élelmünk s én adagomat gyengébb szervezetű teherhordónknak adtam... Így sorakoztak egymás után e különös képek, amelyeknek minde-

gyik olyan élethű volt, hogy csaknem megszólalt. Ott láttam magam, amint kis szobám magányában imádkoztam és kértem Istent, hogy az ő szolgálatának szentelhessem életemet. Ott volt megörökítve a Kősziklába való belépésem pillanata is és egy másik kép apámmal, a varkocsos gyanaki katonákkal és Lhalu lámával együtt, amikor az életemet megmenti... Most láttam csak, hogy mindegyik kép egy-egy fontosabb jelentét ábrázolja múltamnak... Az utolsó, azt a pillanatot ábrázolta, amikor a szertartásteremben a nagy koporsóba fektetnek...

Most végre a másik falra pillantottam és szívem megdobbant. Itt az első kép már jövőmet mutatta: mint beavatott láma ülök társammal az emeleti nagyteremben. Azt, ami ezután jött, nem értettem. Olyan rettenetesnek tűnt fel előttem, hogy egy pillanatra elfordítottam fejemet. Egy hegyi faluban láttam magam Lhalu oldalán, amint egy kunyhóba lépünk be. Égett az egész falu és idegen katonák rohantak ide-oda utcáin, kardjukat forgatva keresték a prédát. Ott álltunk a nyitott ajtóban s a bent élénk táruuló képre meredtünk. Halott katona hevert a padlón vérében mellette, arcra borulva, egy világos hajú, gyönyörű ifjú lány, a mi népünk gyermeke, akinek tör állt ki hátából...

Mi volt ez? Idegen katonák Bőd-Julban, amelynek egetverő havasai minden hódítót megállítottak eddig? Most még egy különös kép: az a fényes, fehér oszlopsor, egy napsütötte idegen országban, amelyet révületemben már láttam egyszer. Meztelen lábú, fehér szoknyás, vörös-fehér csíkos fejkendőt viselő emberek, mellettem Lhalu láma, díszes köpenyben, a távolban sárga sivatag és benne egy hatalmas gúla... Ismét változott a kép: az emeleti szertartásteremben ülünk, valami nagy felavatási ünnepséget látok, de a Főpap és a Papnő sokkal alacsonyabbak, mint mostani főnökeim. Pompázó palástot viselnek mind a ketten, de nem látom arcukat, mert épp kivonulnak a teremből és hátat fordítanak nekünk... Tovább néztem a falat, majd a következő képekre bámultam. Amikor az utolsót is megszemléltem, mely halálom pillanatát ábrázolta, szívemet

elszorította a fájdalom. Mindent láttam, mindent megértettem, de nem halálom képe töltött el végtelen szomorúsággal, hanem az előtte látott két jelenet. Ennyi hit, ennyi dicsőség és ennyi küzdelem után!... Földre borultam és imádkoztam az Örök Szeretethez, hogy védje meg azt, akit annyira szeretek és szüleim után a legkedvesebb előttem a világon...

- Kelj fel Ti-Toniszsa... - hallottam vezetőm hangját. Könnyes szemmel tekintettem fel, és láttam, hogy a lámák égi kara fog körül és szemükből biztatás, erő és vigasztalás sugárik felém. – Kelj fel és ne szomorkodj! Isten bölcs rendelkezéseit ember ne fürkésze! Ne akarja bírálni, mit miért ró rá a sors... Láttad jövődet, de a szomorú képeket, halálad napjának kivételével, eltörlöm emlékezetedből... Készülj!... Indulunk... A hét lejárt s lent a földi Kósziklában már gyülekeznek a lámák a szertartásteremben, hogy koporsódat felnyissák. Íme már a Főpap is közeledik. Itt az ideje, hogy elfoglald helyedet testedben...

A fehér köntösű lámák aggódva vettek körül és áldóan tették fejemre kezüket. Még egyszer körülnéztem sugárzó égi otthonomon, az átlátszó kristálysziklákon, a szivárványszínű falakon. Vajon visszajutok-e ide valaha?

- Fogóddz meg palástomban – szólt Uparnisszur. – Most még gyorsabban kell suhannunk, hogy idejében megérkezhessünk. Ne félj, ha közben elveszted öntudatodat...csak így térhetsz vissza testedbe...Indulunk!...

A következő pillanatban a hegyről ledobott kő sebességével süllyedtünk a mélybe. A fény kialudt, ismét sötétség vett körül, az égi gyűrűk szikrázva remegtek felettem, egybeolvadtak a csillagok fényével, majd az egész egyetlen körbe fonódott és szédítő gyorsasággal forgott fejem felett egyre messzebb, egyre kisebbé zsugorodva. Most hirtelen alattam tűnt fel a tűzgyűrű, felém rohant, áthatolt testemen és agyam közepén állva, hatalmas robajjal szétpattant. Kábultan hulltam alá a semmibe...

IX.

Öntudatom sötétsége apró mécsként pislákol fel. Mintha valaki nagyon távolról szólított volna. Megint eszméletlenségbe merültem. Utána ismét magamhoz tértem egy pillanatra. Ilyenkor úgy éreztem, szűk kőszikla börtönbe vagyok zárva, mely tagjaimat minden oldalról kegyetlenül szorítja. Újra hallottam a hívó hangot...

- Nyilatkozz!...

Ráismertem a Nagy Láma hangjára. Ki akartam nyitni a számat, hogy a kapott parancshoz híven beszámoljak túlvilági utamról, de moccanni sem bírtam. Testem merev volt, csak öntudatom tért vissza egyre világosabb időközökre. Szemhéjaim ólomnehezek voltak, nem mozogtak. És akkor, az élet és halál mezsgyéjén elfogott megint révületem: ajkaim szóra nyíltak, bár tudtam, hogy nem én mozgatom. Halkan mintha a sírból jött volna a hangom, messziről verődött vissza a fülembe...Elmondtam beszámolómat a testből való kilépés pillanatától kezdve halálom leendő napjáig. A múltat és a jövőt – úgy, mint fent a negyedik gyűrű képein – jelenvalónak láttam...

Most fénygyűrűk kezdtek táncolni lehunytt szemem előtt. Tudtam, a koporsófedelelet emelték le. Hosszú-hosszú idő telt el, míg mellkasom alig észrevehetően emelkedett. Ilyenkor úgy éreztem, mintha száz kés hasítana tudómba... Valaki megfogta fejemet és állkapcsomat lassan, ütemesen mozgatni kezdte. Meleg futott végig tagjaimon s most már egyre rövidebb időközökben lélegzettem. Ez már valódi légzés volt, nem észrevétlen pihegés. Végre felpattant szemem: teljesen öntudatomnál voltam. Egy ismeretlen láma lassan mozgatta állkapcsomat...

Már lélegzettem, de arcizmaim még merevek voltak és

karjaimat nem bírtam megmozdítani. Fájdalmas sóhaj, sípolásszerű zörej hangzott a tüdőmből minden egyes lélegzetvételkor, - de éreztem, hogy már élek! A Főpap hozzám lépett és kinyújtott ujjú tenyereit háromszor végighúzta testemet. Harmadik érintésre jóleső melegség futott végig rajtam és görcsösen kinyújtóztam, mint álomból való ébredés után. A láma elengedte állkapcsomat és fülemhez hajolt:

- Jól vigyázz! – suttozta, - A Főpap szavára egyetlen lendülettel kell kiugranod a koporsóból, úgy, hogy két lábad egyszerre érje a talajt! Ezzel bizonyítod be, hogy ura vagy testednek a bardoból való visszatérés után...

Felemeltem két karomat; éreztem, hogy visszaszáll belém az élet. Megmarkoltam a koporsó széleit.

- Kelj fel! – hallatszott a Nagy Láma parancsszava.

Minden akaraterőmet megfeszítve, egyetlen hatalmas lökessel dobtam ki magamat szűk börtönömből és talpra ugrottam a koporsó előtt. Megszédültem, de nem estem el: összegyűjtött utolsó akaratfoszlányaim egyenesen tartottak.

- Aki a sírból tért vissza, megismerte igazi otthonát!... imádkozták a lámák egyszerre és zúgásuk betöltötte a termet.

- Aki szemtől-szembe állt vezetőjével, vezetésre méltó maga is!...

- Aki mindig erősen áll, nem bukik el sem itt, sem az égben!...

A Főpap felemelte kezét s a hirtelen támadt csendben tisztán hallottam hangját:

- Békesség annak, aki a másvilágról hozott üzenetet! ... Íme égi vezetőid is méltónak tartottak a beavatásra, mert feltárták előtted dicső égi otthonod kapuit! Most, hogy visszatértél a földre, tanúságot kell tenned alázatodról, nehogy a túlvilág dicsősége fejedbe szálljon... Feküdj le a nyíl irányába és csukd le a szemed...

Körülnéztem és nyomban észrevettem a hatalmas fehér nyilat, mely a kőpadló szabadon maradt részén mozaikkal volt

kirakva s a trón irányába mutatott. Fehér ingemben – mert köntösömet még mindig nem adták vissza – leborultam a trón elé. Közben meglepetve láttam, még egy szemvillanásnyi ideig, hogy a Papnő lelép trónjáról és kezében szíjkorbácsot tartva közeledik. Nem értettem a dolgot. Egy heti élve eltemetés után, amikor alig állok a lábamon, csak nem akarnak bántani? A következő percben már csattant is hátamon a korbács, úgyhogy összerándultam bele. Hat korbácsütést számoltam meg, a hetediknél elhomályosult az agyam: ezt már alig éreztem.

- Az alázat és engedelmesség nevében, tanítvány! – hallottam a Papnő hangját. – Hogy méltatlan szenvedések elviselésére is készen légy, akkor, amikor éppen jutalmat vársz...

- Kelj fel – szólt rám a Főpap szeretettel. S hogy a testvéri összetartás érzése enyhítse fájdalmadat, nézz beavatott testvéreidre, akik szeretetből osztják sorsodat.

A négy legfiatalabb láma előlépett és köntösüket levetve, egymás után feküdtek le a nyílra, a papnő korbácsa alá. Engem már Lhalu támogatott, s a Papnőtől átvett illatos balzsammal kenegette vérző hátamat. Megkorbácsolás szertartása után a Nagy Láma új köntöst emelt le trónjáról és hozzám lépve valamra borította.

- Vigyázz rá és ez legyen rajtad haldoklásod órájában is. Rám adta a finom, meleg kiangszőr zent-t, amelyre Lhalu a két nővértől kapott köntösömet borította.

- Elérkeztél beavatásod utolsó fokához, a tűzpróbához – mondotta a Főpap. – ha a Nagy Ima kezdetét veszi, visszatérek... Megfordult és a Papnőt lesegítve trónjáról eltávozott. Vezetőm a trónussal szemben levő kőlaphoz kísért, amelyen a Démonok bevonulásakor ültem, és helyet foglalt mellettem.

- A Nagy Láma és a Papnő átmentek a templom kisebbik papi szobájába, hogy ott felöltözzenek. Mindjárt megkezdődik a beavatás utolsó szertartása, a Nagy Ima, amelynek során, mint tűzben megpróbált arany kerülsz át sorainkba. Íme, máris Lámaköpenyedat viseled!

Ekkor ébredtem tudatára, hogy régi álmom a megvalósulás küszöbén áll. Boldogságomban imára tettem össze kezemet, de ekkor megszólalt a gong és láttam, hogy a Lámák mind leborulnak. Lhaluval együtt követtük példájukat. Így imádkozott hangosan az egész templomcsarnok hosszú-hosszú ideig. Amikor ismét megszólalt a gong, felemelkedtünk és visszaültünk helyeinkre. Gyönyörű palást volt a Főpapon, hétköznapi köntösét már nem viselte. Hosszú, ujjatlan inge, melyet a palást fedett, jobb karját szabadon hagyta, de ha felemelte karjait, baljáról is hónaljig visszahullt ingujja. Mellén hatalmas, félkör alakú, csillogó ékkövekkel kirakott körgallér fehérlett. Széles övét derekán két színes selyem-kadang fűzte össze, mely hátul hosszan lelógott. Fején kecskebőrből készült gömbölyű kis sapka volt: elülső részén háromszögletű nagy csillaggal.

A Nagy Láma trónja lépcsőjén állt, a Papnő ülve maradt. Az ő lábán nem egyszerű saru volt, mint a Főpapén, hanem bokáig érő ékes csillogó topán, amelyből kilátszottak lábujjai, hogy az újonc ott megcsókolhassa, mintegy jelezve, hogy Papnőjéhez mindig engedelmes lesz és parancsait megtartja. Gyönyörű, díszes inge hasonlított a Főpapéhoz, csak abban különbözött tőle, hogy belül meleg kecskebőrrel volt bélelve a hideg ellen. Kívül tarka hímzett madaraik ékesítették, az összes akkor élt szent madarak képei. E díszruhák mind jelképesek voltak. A Papnő palástján minden irányban repülő madarak a világ különböző országait jelképezték, ahova a madarak tartoztak, s ahová a Papnő kihelyezés útján eljuthatott. A felső gallér melyet e hímzett ingen viselt, szorosán nyakára simult, de fent lebegve elállt. Csipkéhez hasonló széllel volt kihímezve. A Papnő tulajdonképpen nem is palástot, hanem egy tizenkét láb hosszú uszályt viselt. Fején messze délről idezarándokló nagy fejedelmektől kapott ajándékba. Minél nagyobb volt tudása annál szebb koszorút viselt.

A kíséretében érkező papok végighaladtak a termen: a Nagy Láma és a Papnő ikertrónjuk lépcsőjén állottak.

Megszólalt a gong, mire a lámákkal együtt mélyen meghajoltunk. Lhalu fülembé súgta, hogy nem szabad tekintetünket felemelnünk, míg el nem foglalják helyüket. Most ismét megcsendült a gong, mire kiegyenesedtünk. Előállt a szertartásvezető láma és két nagy olajjal telt korsót hozott elő. Kezdetét vette az ima. A Nagy Láma felállt, karjait az ég felé tárta és rövid fohászt mondott. Mindnyájan követtük példáját és hangosan imádkoztunk. A Főpap leült és maga elé tétette az egyik korsót, a másikat a Papnő elé.

- Vigyázz! – súgta Lhalu. Most hívni fog s neked meg kell kérned őt, hogy tudásodról jelképesen bizonytságot tethess az egész emberiség előtt... A nagy lun-gom ugrást most kell bemutatnod. Feszítsd meg majd minden akaraterődöt és nézz reám.

A Főpap felém intett s én előléptem.

- Fogd e korsót tanítvány és igyál egy kortyot a szellemi tudás vizéből, hogy fáradsággal megszerzett képességeid teljessé váljanak.

Amikor parancsát teljesítettem, a Papnő nyújtotta át a korsóját.

- Fogd e korsót és igyál a lelki tudás vizéből, hogy lelki adományaid kiteljesülnek...

Amikor visszanyújtottam neki a korsót, eszembe jutott Lhalu szava. A Főpap felé léptem és hét lépésnyire tőle meghajoltam:

- Engedje meg fenséged, hogy tudomásodról nemcsak e kolostorban, hanem az egész emberiség előtt tanúságot tehessek. Annak jelképéül, hogy nemcsak a szent kolostor lakóit akarom híven szolgálni, hanem minden embertársamat e földön...

A Nagy Láma magába mélyedve nézett el fejem felett; a lámák karának hangos imádságára figyelt. Kis idő múlva intett a szertartásmesternek, hogy lámaköntösömet vegye le vállamról.

Lhalu, aki ekkor már mellettem állt utasított, hogy guggoló helyzetet foglaljak el és kezemet imára kulcsolva tartsam. Ebben a rendkívüli nehéz tartásban kellett a trón elé járulnom,

hogy a Főpap gyűrűjét és a Papnő lábát megcsókoljam. Nagyon nehéz volt ez a legnagyobb tiszteletadást jelképező kúszás, de szertartásosan végeztem, mert a remetelakban ezt is megtanultam.

- E szertartással a papok rendjébe fogadlak Ti-Toniszza láma! – mondotta a Papnő. – Mint beavatottnak két próbát kell még kiállnod előttünk: a nagy Mágiát, és az utolsót, a tűzpróbát. Ez lesz beavatásod koronája. Most térj vissza helyedre, a Szent Tudás szobrával szemben és vedd fel az aszkéták testtartását.

Kimondhatatlan boldogság szorította el szívemet. Lámának szólított a Főpap: elértem végre vágyaim beteljesülését, mindazt, amiről annyi éven át álmodoztam! Hosszú volt az út és emberfeletti próbákon át vezetett ideig, de nem bántam meg egyetlen pillanatra sem ez a nap mindenért kárpótolt. Óh, ha szüleim láthattak volna most vadonatúj zen-emben, beavatott testvéreim sora előtt!

Guggoló helyzetben tértem vissza helyemre és a kapott parancshoz híven olyan ülémódot vettem fel, amelyben néhány pillanat is kint okoz. Nem hiába nevezték ezt az aszkéták ülésének, minden akaraterejének szüksége volt az embernek, hogy össze ne essen. Úgy kellett teljesen magam alá húzott lábakkal helyet foglalnom, hogy combjaimon keresztbe rakott lábszáraim függőleges irányban meredjenek a föld felé és egész testsúlyom két térdkalácsomon nyugodjék. Ugyanakkor karjaimat előírásosan összefontam mellemen. Ebben a helyzetben az egész testsúly teljesen ingatag alapon, a két térden és a kifa-csart lábfejekén nyugodott.

- A Nagy Láma hosszan szemlélt, majd jelt adott.

- Ha megszólal a gong, be kell mutatnod a Nagy Mágia legnehezebb ugrását. Készülj...

Éreztem, ha sokáig kell még ebben a helyzetben maradnom, minden eddigi sikeres próbámat lerontom, mert nyomban összeesem. Pedig Lhalutól hallottam, hogy minden próbának száma van, aszerint, hogyan állom meg az egyes próbákat, a

számok végösszegéből állapítják meg a végső eredményt.

Az előkészületet jelző gong szavára leereszkedtem rendez virágülésbe. Már ez is kimondhatatlan megkönnyebbülés volt a számomra. Tudtam hogy a mágikus nagy lun-gom ugrásnál, mely valóságos bűvészet számba ment – hiszen magam sem értem hogyan képes rá emberi izomzat – olyan magasra kellett lendülnöm, mint még soha. Lhalura függesztettem segítségkérő tekintetemet és vártam. A következő dobszóra elvégeztem a jobbra és balra forduló szokásos előgyakorlatokat, majd utána rugóztam lábaimon. Majd minden akaraterőmet összeszedtem és Lhalu merev szemét figyelve, a nagy gongütésre a levegőbe dobtam magam. Ekkor már tudtam, hogy sikerült ugrásom és ilyen magasságot még sohasem értem el. Hatalmas csattanással zuhantam vissza keresztülésbe, rugószerűen csúsztatva magam alá lábaimat, hogy az ütés hevességét mérsékeljem.

A Nagy Láma felém nyújtotta mindkét karját. Egy ugrással felálltam és lassú léptekkel, sajgó izmokkal, lihegve indultam feléje. Amikor trónja elé értem, leszállt a lépcsőn és fejemre tette kezét.

- Így szökkenjen magasba lelked is, Ti-Toniszza láma, amikor majd érted jön Vezetőd, hogy halálod után örök otthonba vigyen!

- Egyetlen ugrással érj a lámák égi gyűrűjébe – visszhangozta a beavatottak sokasága. – Ne lásd meg az alacsony szférák kísértéseit!... Segítsen ma és mindenkor a Nagy Tudás!...

- Ülj le trónunk elé – szólott a Főpap – és készülj fel beavatottaim utolsó próbájára...

Háttal a kőtrónnak helyet foglaltam lábszáraimon és dobogó szívvel vártam. A szertartásmester előlépett és megnyújtotta a terem közepén álló nagy bronzkorsót, amelynek illatos olajából magasra csapott a tűz. Lhalu mellém ült, és hozzám hajolt:

- Összpontosítsd minden gondolatodat a tűzre, majd

hagyd elszállni... Most mindenki a lángokra mered majd és ugyanazokat a képeket kell látnia, mint a Főpapnak. Vigyázz, mert kikérdeznék, és a Papnő feljegyezi szavaidat!...

Elcsendesült a szertartásterem, a tűz egyenletesen, sercegés nélkül lobogott és fénye visszatükröződött a feszülten figyelő lámák arcáról. Én is a lángok közé bámultam, vezetőim utasítása szerint. Hosszú, hosszú ideig ültünk így – s egyszerre táncoló képek tűntek fel előttem a fényes lobogásban...Halk gongszó zökkenett vissza a valóságba. Látomásaim egyszerre megszűntek, csak a lángok lobogtak tovább kísérteties fénnel.

- Nos, mit láttál, Ti-Tonisza láma? – hallatszott a Főpap szava a mély csendben. – Állj fel és számolj be híven mindenről.

Felemelkedtem és szembefordultam a trónnal.

- Nem is tudom, hogyan kezdjem, atyám... - suttogtam megilletődve. – Rettentő dolgokat láttam... Ugyanazt, amit égi vándorutam alatt, a szférák Kősziklájában lévő cellámba vezetőm bemutatott... Lángoló épületek jelentek meg előttem a tűzben... Ez eleinte megzavart, mert úgy gondoltam, mindig láng a háttér. Ám később határozottan láttam, hogy külön apró tüzek gyulladtak ki a lángok között... Mintha a mienkhez hasonló kolostorok teteje égett volna... Azután idegen katonák futkostak ide-oda és papnőket hajtottak maguk előtt...Ekkor megszólalt a gong és eltűntek szemem elől a képek...

A Nagy Láma szomorúan bólintott.

- Jegyezd fel szavait, nővérem – mondotta a Papnőnek – és azt is, hogy látomása mindenben egyezett az enyémmel. Csodálatos képességei vannak, s a szép jövő mely előtte áll, igazolást nyert a Koporsó Próbája után elmondott élettörténetével is... És ti, hú papjaim – fordult a lámák kara felé – minő képek jelentek meg előttetek, hogy ilyen kemény az arcotok?...

- Ezt láttuk mi is atyám!... hallatszott többnek hangja.

- Égő kolostorokat, menekülő papokat...

- Vad hordát, mely kardélre hányta a lakosságot!...

-Vér, vér mindenütt!... - kiáltott fel a legöregebb láma.

- Jól láttátok testvéreim – állott fel a Nagy Láma. – A Fémgömb látomásai is ezt mutatják már jó ideje. Nagy veszély fenyegeti hazánkat és kolostorunkat. Böd-Jult még nem taposta idegen. Mégis mintha most ránk nehezedne az ég keze. Nagy változásoknak lesztek tanúi, és ne féljete. Többet is mondhatnák nektek, de még nem tudnátok elviselni. Arra kérlek csak, bizzatok a Szent Tudásban és könyörögjete Hozzá éjjel-nappal, hogy a vész, amely szülőföldünkre szakad, rövid ideig tartson csak...

Némán tartotta karjait ég felé még hosszú ideig és csendben imádkozott. Ezt a képet sohasem felejtettem többé.

Sok-sok idő múlva a Főpap újra helyet foglalt és intett Lhalunak.

- Készítsd elő utolsó próbáját. Isten iránti hálája jeléül. Vízrel kezdte, tűzzel fejezze be. Járja át minden tagját a Szent Láng heve! Tanulja meg, hogy hét megpróbáltatás azután a nyolcadiknak önként veti alá magát a beavatott...

A szertartásmester hosszú kötelet vont át a terem felett s a szemközti falba fűzte egy kampón át. Egy másik láma két vaskarikát húzott a kötéltre s a középső rész felé toltta. Ketten megragadtak és fejjel lefelé felemeltek. Lábammat a két karikába fűzték, úgyhogy ha utána kiegyenesítem bokámat, sarkam és lábfejem tartsa egészen testsúlyomat. Utána a szertartásmester megrántotta a csigán lévő kötél párját és a még mindig lobogó Szent Tűz fölé húzott. Mindez olyan gyorsan ment végbe, hogy jóformán azt sem tudtam, mi történik velem. Fejjel lefelé függtem a lángok felett, alig ötlábnnyira tőlük.

- Az igazi beavatott a legnagyobb megpróbáltatások között is megőrzi nyugalmát! – mormolták a karban ülő lámák.

- Az igazi beavatott minden körülmények között megőrzi nyugalmát és méltóságát!...

- Az igazi beavatott legnagyobb kínjai közt is imádkozik!...

- Az igazi beavatott legyőzi a vizet és a tüzet!...

Fejemet elfordítottam a lángok hevétől és kezeimet összekulcsoltam fejem felett. Lábfejemet, melyet borzalmasan vágott a két vaskarika megfeszítettem, hogy ki ne csússzak és fejjel a tűzbe ne essek. Azután emberfeletti akaraterővel elűztem testem kínjait és imádkozni kezdtem... Alig ejtettem ki az első szavakat, két láma mellém lépett és elhúzott a lángok felől, miközben a szertartásmester ismét megrántotta a csigát. Rögtön elkerültem a tűz közeléből; a lámák leoldottak és talpra segítettek...

- Íme a legnagyobb próba is rövid ideig tart csupán, ha kellő lelki erővel rendelkezünk és Istenhez fordulunk segítségért – szólott a Főpap. – A tűzpróbával végleg a lámák rendjébe léptél gyermekem. A próbákat kiállottad, csak a Koporsó Próbája után nem számoltál be teljesen életed történetéről. Jövőd egyes részei homályosak maradtak előtted. Ha ezeket is el tudtad volna mondani, főpapnak képezünk ki, mint Lhalu lámát. Ám így is első helyen végeztél, társaid csak hosszú hónapok múlva érhetik el fokozatodat. Beosztásod tehát legyen a tanító rend, mert nagy és szent feladatok várnak rád még a jövőben. A tudást kell továbbadni az embereknek úgy ebben az életben, mint az elkövetkezőkben. Szép és nehéz feladat ez, de erre jelöltek ki, mert tisztánlátó vagy és isten kegyelme van veled... Lhalu, ha leszáll az est, vigyétek fel az emeletre és mutassátok meg neki új celláját...

Felállt a Papnővel együtt és jelt adott a Nagy Imára, mely leghosszabb volt a kolostorban és a nap negyedik órájától a nyolcadikig tartott. Mindnyájan leborultunk a Tudásod szobra előtt és dicsértük őt vég nélkül, mint legmagasabb angyalai az égben... Így folyt le beavatásom utolsó napja a Kőszikla kolostorában, Tampil-Boriban, a virágzó föld elsüllyedése utáni 10355-ik esztendőben. Nem bántam meg egy pillanatra sem, hogy ezt az utat választottam, hiszen mindig éreztem, hogy Isten vezérel a Nyílegyenes Ösvény felé s én akarva, nem akarva csak az ő sugallatát követem. A völgyben lent tülekedő szerencsétlen

embertársaim, a nagyobbik – ahogyan volt mesterem nevezte őket – ugyan mit tudhattak az élet igazi élet értelméről, amelyért minden áldozat is kevés? Mit tudták ők, mit jelent a test legyőzése, mely egyedüli ára a legnagyobb lelki élménynek a földön: az őrszellemmel való találkozás napjának! Mit tudhat a tévelygő tömeg, amely csak az örömeiben leli kedvét, az égi gyűrűk népes világáról, a szenvedések és a boldogság honáról, ahol minden elevenebben él, mint a lenti földön! Jól választott az, aki a Nyílegyenes Ösvényre lépett és nem a hosszú, kanyargós hegyoldalon bandukol. Amikor majd, a kétszeres megtisztulás csapásai alatt az egész föld egyetlen kolostorrá válik, mindenki úgy halad majd a csúcs felé, mint mi a Kősziklában. Áldott legyen az Örök Tudás neve, amiért idevezérelt, hogy mi járassunk elől, és utat készíthessünk eljövendő korszakok jóakarató embereinek!...

Lhalu vezetett fel emeleti cellámba, ahol a régi beavatottak laktak.

- Emeleti lakásod a magasabb síkot jelképezi – mondta, szép tágas zamkan-omra mutatva. – Amint a negyedik égi gyűrűben van máris otthonod és ottani lakásod készen vár halálad után, úgy ezt az emeleti cellát is sajátodnak tekintheted a mai naptól kezdve. Mégsem lakhatsz itt, csak hét esztendő után, idősebb korodban, amikor már a kolostori étellel is érdemessé válsz rá. Addig a többi fiatalabb beavatottal együtt, a gompa földszintjén fogsz lakni, de nem régi celládban, hanem az új lámáknak a középső részen épült folyosóján...

Ez az emeleti cella sokkal szebb volt a földszintinél. Tágas, széles falai mellett vastag gyékény fedte kőpadlóját; függönyszerű, dúsan szőtt lepel borította bejázatát, s a kőágyon kívül alacsony íróasztal és papirusz könyvtékercseket őrző állvány is volt benne. Egyik oldala a szabadba nézett, a nagy szakadék és a hegycsúcs felé.

- E cellában fogsz meghalni – mondta vezetőm. – És itt hever majd holttested három napon át a bardo idején, amikor a

Főpap túlvilági állapotod felől kikérdez. Itt, az emeleten a lélek közelebb van istenhez, és kihelyezkedéskor könnyebben tud a testbe visszatérni. A halál utáni három nap alatt is könnyebben jutsz így testedbe, hogy Főpapunknak jelentést tehesz, mintha a földszinten vagy távoli sírboltodban pihennél. Ezért minden láma testvérünket, ha máshol halt is meg, emeleti cellájában ravatalozunk fel... Innen feljebb már nem juthatsz, mert ott a torony emelkedik...

- Ugye ott a Főpap lakik s a Papnő őfensége? – kérdeztem áhítattal.

- Igen, a Torony csupán a nagy Lámának és másik része a Papnőnek van fenntartva. Nagyon sok estét töltenek itt el. Hatalmas könyvekbe jegyzik a kolostor lakóinak s az újoncok nevét, adatait, valamint mindazokat a megfigyeléseket, melyeket a mai beavatás éjszakáján tapasztalnak a csillagos égboltozaton. E jegyzetek igen fontosak, mert az itt leírt csillagászati adatok alapján jósolnak a lámák a népnek. Újoncavatáskor, tehát ma is, a hajnali órákig fog virrasztani a Nagy Láma és a papnő. Tekintsd meg jól emeleti cellád. Ma éjjel itt alszol, annak jelképéül, hogy ez lesz későbbi lakóhelyed. Most pedig leviszlek állandó zamkan-odba, a földszintre, hogy azt is megmutassam neked, mert holnap éjjeltől ismét lent kell aludnod...

Földszinti cellám a nagy karlám középső részében volt, ablakai a déli hegyeknek néztek. Ez is körkörös folyosón feküdt; erről nyíltak a zárkák éppúgy, mint a nyugati oldalon, ahol érkezésem után szállottam meg. Hat láb hosszú, négy láb széles cella lett új lakóhelyem. Valamivel tágasabb és szellősebb volt, mint előző zárkám. Körülbelül féllábnyi magas padlózatát vékony gyékény fedte, de itt sem volt semmi más, mint egy nagy kőlap, mely ágyul és ülőhelyül szolgált egyben. A bejáratot vastag lepel borította, amelyet a női kolostorokban szóttek.

Utána Lhalu a zakkang-ba vezetett, mely gyűlésterem és közös étkezőhelyiség volt. Nagy hosszú asztal állt közepén, a lámák már vacsorához készülődtek és mi is lekuporodtunk

közéjük. A gyengeségtől már alig álltam a lábamon, mert – bármily különösen hangzik is – egy hét óta egy falatot sem ettem. Nem kínzó éhség volt ez, amit éreztem, sőt azt kell mondanom, nem is kívántam nagyon az evést. Olyan könnyűnek éreztem magam, mint a pehely, csak szívem dobogott rettenetesen, amikor a lépcsőn kellett felmennünk.

- Keveset szabad enned – figyelmeztetett vezetőm, amikor leültünk. – Kevés teát vajjal és egy kis dauma gyökeret. Reggel már rendesen ehetsz... Holnap egész nap pihenhetsz, de délután meg kell jelened az udvaron, mert sok ember jön fel a völgyekből a kolostorba, akik mind az új beavatottat kívánják látni. Ezt törvényeink ilyenkor megengedik a népnek, de arra nagyon vigyázunk, hogy kíváncsi ember jusson a Kősziklába. Amint talán már észrevetted, külön lámarend figyeli az utakat és a kolostor környékére érkezőket, sőt egyes testvéreink naponta lent járnak a völgyekben s ők vezetik fel az érkező zárándokokat... Egyre figyelmeztetek még. Holnap a rossz szellemek is felvonulnak a varázslók képében. Ilyenkor ugyanis a környék ngagszpa-inak nem tilthatjuk meg, hogy a kolostorba jöjjenek. A lépő-k, bamo-k, manno-k és egyéb rossz szellemek is felvonulnak, akikkel a varázslók gonosz praktikáikat űzik, hozzájuk kapcsolva szintén bejutnak a gompá-nkba... Te azonban ne félj tőlük: nyolc próba után, melyeket sikerrel kiálltál, rád már nem hatnak. Mindenesetre szemléld meg jól a varázslókat, hogy később majd megismerd őket, ha kirándulásokat teszünk a környékre. Tanításaink alatt többször fogsz majd hallani róluk... Különben hogy érzed magad új láma berccsen-edben?

Letettem teás csészémet és csillogó szemmel simogattam meg vadonatúj köntösömet.

- Nagyon boldog vagyok, és mindezt a te bátorításodnak köszönhetem, aku! Arra kérek, légy továbbra is mellettem, és engedd meg, hogy mindig tanítványod és szolgád lehessenek!

- Balga beszéd! – emelte fel kezét. – Itt mindnyájan testvérek vagyunk, Ti-Tonizza. De nagyon örülök, hogy szeretsz

nálunk lenni és hogy ragaszkodsz hozzám... Gyönyörű és felemelő itt az élet, de nagyon nehéz. Sokan gondolták már az új gelong-ok közül, hogy ha nem tetszik nekik, később majd elmennek. Ám erre sohasem került sor... Az örökös templomi csend varázsa, a próbák emléke, a felemelő lelki élmények, halála napjáig hatalmukba ejtik a beavatottat... Most azonban, hogy végeztünk az evéssel, induljunk vissza emeleti szobádba, ahol az éjszakát töltöd. Holnaptól kezdve, amint már tudod, földszinti celládba költözől le végleg... Figyeld meg ma éjjel álmodat. Az új lámák első egyetlen éjszakája az emeleten mindig jelentőségteljes. Messze a jövőbe nyúló álmokat lát ilyenkor az újonc...

A főnti cellám bejárata előtt megállt és bal karját vállamra tette, befelé fordított, vízszintesen tartott jobb kezét pedig a homlokomra. Ez volt a szeretet legnagyobb kifejezése nálunk és én mélyen meghatódva néztem rá.

- Kale ju!... - mondotta mosolyogva. – Békesség az itt maradónak...

- Üdv a távozonak – feleltem, homlokára téve kezem. – Kale pheb, Lhalu aku!...

X.

Másnap reggel a háromszoros dobszó ébresztett fel, de csak a forrásvízhez mentem le mosdani a garbá-ra, utána rögtön átköltöztem földszinti cellámba. Jó étvágygal megreggeliztem és pihenéssel töltöttem az egész délelőttöt. A délután nem jelentett számomra különösebb élményt, mert a kolostorba érkező nép között, akik az új beavatottat látni akarták, nem volt ismerősöm. Túl messze laktunk a Kősziklától ahhoz, hogy anyám eljöhetett volna, hiszen több mint két hétig tartott az út idáig s a hír nem is érkezhett el hozzá. Amint láttam, a mai ünnepség látogatói inkább a környékbeli völgyeket lakó alsó népből kerültek ki, a dolvá-ból, ahogyan mi nevezzük őket. Ezek, közöttük lakó ijesztő külsejű varázslóikkal, inkább babonából jöttek fel a Kősziklára, mert jó jelnek vélték, ha az új beavatott áldását elnyerhetik. Szószólójuk járult először elém és mielőtt a lakosság egyenként elvonult volna előttem, elmondotta a nép imáját fennhangon:

- Minden időkbén Hozzád fordulunk, óh Fenséges teremtője és alkotója a mindenségnek! Ne hagyj népedet a tudatlanságban és nyisd ki elménket, hogy földjeinket, állatainkat és termésünket jól kihasználhassuk. Ez a fő kívánságunk és mi hű tisztelőid leszünk! A Te kezedbe vagyunk, ezért kérünk, adj tudást, hogy földi életünket okosan fordíthassuk javunkra... Világosítsd meg ifjú lámád elméjét, hogy népednek bölcs tanácsokat adhasson... -

Ilyen egyszerű, gyermeki módon imádkozott a mi korunkban Böd-Jul népe...

Aznap éjjel már földszintes, tágas cellámban aludtam, s a következő napon kezdetét vette számomra a kolostor igazi élete, s a lámák mindennapos szertartásai, amelyeken eddig nem

vehettem részt. Az első hetek után úgy éreztem magam, mint az az ember, aki hosszú, hosszú távollét után visszatért a szülői házhoz. A szigorú aszkétaélet fáradalmi nem hatottak gyengítőleg rám, sőt a beavatásom során kiállt nehéz próbák megerősíték testemet, lelkemet.

Reggel a szertartásterembe indultam a többi lámával együtt, ahol a Főpap és a Papnő várt már ránk. Mikor beléptem a Papnőt láttam amint hátat fordított a teremnek és levette hosszú, fehér palástját, amelyet szertartásmestere elvitt. Majd lelépett trónjáról, lassan a terem közepe felé ment és tömjént, rózsabogyót, epermagot meg mandulahéjat dobott a tűzbe. Egyesek közülük gőzt, füstöt fejlesztettek, mások illatot. Olyan bódító illat töltötte meg a termet, hogy megütötte tudónket is, és mindnyájan elálmosodtunk tőle. Ez a különös elzsongulás a misztikus élet fejlesztéséhez volt szükséges. Most a Papnő ismét lelépett trónjára és a Főpap székéhez hajtotta kábult fejét. Mindenki elaludt, csak a nagy Láma nem. ő volt a felelős egészségünkért: vigyázott hogy egyikünknek se történjen baja.

Ez az alvás azonban csak a külső szemlélő előtt volt álomszerű, valójában fenséges élmény volt, amikor a testi szem lélekemelő látomásokba részesült. Ugyanezt az érzést próbálták a Sárkányország fiait ópiumpipa szívással elérni, ami természetesen tönkretette egészségüket, idegzetüket, és testük-lelkük ártalmára volt. Egyik tanító lámától hallottuk, hogy a kábítószerek élvezői haláluk után a legteljesebb elesettség állapotába kerülnek a legalacsonyabb szféra kórházaiban, és sokszor évszázadok suhannak el felettük, míg jótékony szellemorvosok delejes simítására fel nem ébrednek, hogy sokkal keservesebb körülmények között kezdjék el újra földi életüket. Ez az alvás-szerű állapot, mely ilyenkor délelőttönként a nagy csang-ban elfogott bennünket, még nem kihelyezés volt, csupán a révületnek egy különös fajtája s azért volt szükség rá, hogy a látomások, mely a fiatalabb beavatottak előtt ilyenkor megjelentek, egész nap szemük előtt lebegjen. Természetesen mindenkinél külön-

böző volt ez az állapot, mely a napnak második órájától a harmadikig tartott.

A felkelő nap ilyenkor még elég magasán járt az égen, a Főpap egyetlen mozdulattal felébresztette az egész gyülekezetet, csak a papnőt nem. Mindnyájan eltávoztunk; ki-ki a maga cellájába. Itt mély meditációba mereven kellett magunk elé néznünk a negyedik óráig. A Főpap ilyenkor küldte el nagy messzeségekbe a kihelyezett Papnőt. A kolostorban ekkor volt a legnagyobb csend: mindenki bent ült cellájában. A hetedik órában a dél napszaka előtt, a fiatal beavatottak elhagyták a gompá-t, hogy a környékbeli hegyek alacsonyabban fekvő fennsíkain, és kis tisztásain gyógyfüvet szedjenek az orvoslámák gyógyszerhárosainak vezetése mellett. Rendkívül fontos füvekkel ismerkedtünk meg itt, amelyek a legkülönbözőbb betegségek gyógyítására voltak alkalmasak. Nem hiába volt Böd-Jul gyógyfüveinek olyan nagy híre, nem csak a keleti Eyanak és a déli Gyagar-birodalmaiban, de a távoli országokban is minden évben nagy karavánokkal szállítottunk. Ám a növénygyűjtő kirándulásainkon sem feledkezhetünk el magunkról. Nem egy csapatban mentünk ugyanis, hanem szétszóródva a hágók és járható ösvények irányába. Egyedül tudván magukat sokan leheveredtek az illatozó pázsitra, mert helyenként ilyen is akadt a magas sziklák között. Ez természetesen tilos volt, s az ilyen pihenőket a Főpap észrevette lélekben, mert ő itt sem volt tétlen: utána nézett a dolgoknak. A Nagy Lámának meg volt az a különös képessége, hogy bármikor pillanatok alatt kihelyezkedett testéből és szelleme ilyenkor mindent látott, hallott és mindent tudott, amit akart.

Az ifjú beavatottak után a lámák következtek, akik az első emeletről rajzottak ki. A beavatottak körülbelül a delelő nap utáni első óra leteltéig maradtak kint a sziklák közt. Utána jött a fáradtságos lajgyén, a hegynek fel való mászás, vissza a kolostorba. Megérkezése után ebédre gyűltünk össze a zakkangban. Az ebéd mindig egyszerű volt: két fogásból állott csupán.

Ilyenkor volt csak megengedve a beszélgetés. Mivel azonban nagyon rövid volt az étkezésre kiszabott idő, itt is többnyire hallgattunk, különben ott kellett hagynunk a maradékot.

Ebéd után következett, a Főpap segédlete mellett az új beavatottak kihelyezési gyakorlata. Ez a legnagyobb tudományok közé tartozott és hasonlatos volt a Koporsó Próbájához, csak annyiban tért el tőle, hogy a testet elhagyó lélek most csupán földi vezetőjének, tehát a Főpapnak engedelmeskedett és földi síkon végzett el különböző feladatokat, hogy bizonyos helyeket látogasson meg és tapasztalatairól pontosan beszámoljon. Valóban a phö-ba volt a legnehezebb gyakorlatok egyike: azokat a beavatottakat, akik öt év után fél órát kint tudtak tartózkodni már nagyon ügyesnek és előrehaladottnak tartották. A kihelyezést csak az új tanítványok gyakorolták délután, különben mindig ebéd előtt volt itt az ideje, mert délután komoly veszéllyel járt a csillagsugárzások és a megszálltsági esetek miatt. Ilyenkor a Főpap ereje pótolta az új beavatottak szellemi energiáját, de később ők is mindig délelőtt végezték a phö-bá-t.

Az esti órákban a lámák vezetésével ismét a hegyekbe mentünk. Itt a Nagy Belső Hő, a Tumo kifejlesztéséről kaptunk oktatást. Ezek a gyakorlatok már könnyebbek voltak, de nem mindig eredményesek. Nagyon gyakran a földi síkon bolyongó gonosz szellemek szállták meg a kezdő tumo-pá-t, hőfejlesztés közben. Ezt a vezető láma rögtön észrevette és azonnal jelentette a Főpapnak és a Papnőnek, akik külön szertartással üzték ki a megszállottból a gonoszt.

Csak késő este, a nap huszadik órájában tértünk celláinkba nyugovóra. Ilyenkor azonban többször felkeltett bennünket a Főpap vagy megbízottja, hogy a kiválasztottat engedelmességi próbának vesse alá. E küldetések csak a kolostor környékére szóltak, tehát nem nagy távolságokra. A környék egy megadott pontja, valamelyik hágón vagy hegyháton volt a cél: ide kellett elindulnunk holdfény mellett, hogy bátorságunkról és lélekjelen-

létünkről a beavatás után is tanúságot tegyünk. Nem egyszer megesett hogy a hold vonzerejének hatása alatt a kiküldöttek lezuhantak a szikláról és ott pusztultak. Ezeket tilos volt megmenteni, még hullájukhoz sem volt szabad érniük, mert azt tartották: az ilyenek nem érdemelték meg, hogy a kolostor lakói közé tartozzanak.

Ez volt általában az új beavatottak napirendje a Tampol-Bori Kősziklában. Sosem felejttem el az első tumo gyakorlatunkat. Mindig nagyon izgatott, hogyan képesek erre a lámák. Ez volt az első gyakorlati tanítás, amelyben részesültünk, mert a nagy hideg miatt ezt csaknem minden nap alkalmaznunk kellett. Jól emlékszem még, Ram-Csen láma milyen sokáig képes volt kint ülni a Csomo-Lun-on orma alatti sziklán, vékony szakadt köntösében anélkül, hogy a legcsekélyebb hideget érezte volna. Még a hó is megoldvadt körülötte! Az első oktatást kint, a szabadban kaptuk egy Csan-Dug-Sza nevű idősebb lámától.

- A tumo-t azért kell a hegyekben végezni – mondotta, egy kősziklára állva, - hogy a fiatal láma közvetlen összekötetésbe kerüljön a természettel és a levegő egész testét átjárja. Olyan érzés vegyen erőt rajta, mintha a szűzi természetben az elemi erők között élne. A kőszikla merev nézése, a kopár hegyormok nagy hatással lesznek majd rátok. Most üljetek le külön-külön egy-egy szikla mögé, lapos kőlapokra, hogy ne lássátok és ne zavarjátok egymást. Olyan helyen vagyunk most, hogy az ormoktól lefelé csapó légáramlat ér bennünket... Erre azért van szükség, hogy fázzatok és érezzétek: testi hőtök nem elegendő... Most végezzétek a korsóformájú, visszatartott légzést ütemesen... A sziklák és kövek szemlélése bizonyos idő múlva már önmagától meleg érzését kelti bennetek... Kezetek pihenjen nyugodtan öletekben, lábaitokat húzzátok magatok alá, de ne üljetek rá...

Rettentően fáztam, mert megizzadtam a sok hegymászásba, de ahogyan a kapott utasításhoz híven a szemközti fehér sziklafal szemléletébe merültem, máris elterelődött figyelmem a

hidegről.

- Most jól figyeljétek – hallottam Csan-Dug-Sza láma hangját a kőtömb mögül, ahol ültem. – Megkezdhetitek gondolataitok összpontosítását... De nem arra, hogy a hőt fejlesztitek, hanem hogy a végtelennel egyesüljétek. A hő csak másodlagos járuléka ennek a folyamatnak. A szemlélődés nagyon egyszerű. A hegy már magába véve felemeli, a magasba viszi gondolataitokat. Most képzeljétek magatok elé eszményképeteket: a Főpapatokat!... Minden erőttökkel vágyakozzatok utána, hogy ti is hozzá hasonlóak legyetek. Emelkedjétek feléje... emelkedjétek feléje lélekben...

Ez a nagy vágyakozás valóban úgy felfokozta testi erőmet, hogy nagy melegség lepett el, szinte izzadtam az erőfeszítéstől. Megtudtuk még későbbi gyakorlataink folyamán, hogy szó sincs ilyenkor meghűlésről. Az egyetlen dolog, amire vigyáznunk kell, hogy kellő időben abbahagyjuk a lélek tüzének fejlesztését és gondolatkörünkből az elképzelést hirtelen kikapcsoljuk. Ez volt az egészben a legnehezebb. Fiatal kezdőknél ezért volt szükség ellenőrzésre, aki tudta az időpontot, meddig tarthat ez a folyamat. A gondolatösszpontosítás a Nagy Eszményképre irányul és nem csupán abból állt, hogy láttuk azt, hanem gondolatban mintegy meg is akartuk fogni. Mivel ülő helyzetben voltunk és az elképzelt Eszménykép mindig előttünk lebegett, úgy éreztük, emelkednünk kell hozzá. Emelkedni azonban nem tudtunk, mert testünk volt, és ilyen körülmények között – hidegben és hegytetőn – nem tudtuk kihelyezni magunkat. Így aztán a nagy erőlködéstől, mely teljesen testi jellegű volt, hozzájárultunk a belső hő kifejlesztéséhez. Ez volt a legegyszerűbb fajtája a lélek tüze gerjesztésének. Igen nagy súlyt helyezett tanítónk az előkészítő lélegzésre.

- Tudatos erővel kell ilyenkor visszatartanotok lélegzeteket, - mondotta – hogy a lélek erői igazi helyükön, a szívben és az idegközpontokban maradjanak meg. A lélek természetfölötti tüzét nem csak meg kell értenetek, de belső

átéléssé kell fejlesztenetek. Legjobb, ha kezdetben a kilencszeres feltöltést alkalmazzatok. Jobb orrlyukatokon három lélegzetet vesztek. Légzés közben lassan jobbról-balra forgatva fejeteket az ellenkező irányba forgatjátok. Végül három mély lélegzet mindkét orrlyukon át, anélkül, hogy nyakatokat mozgatnátok. Mind a három esetben nyugodtan, egyenletesen szívjátok be a levegőt, alig észrevehető sodrással. Ezt az egész folyamatot háromszor ismételjétek meg, de jól vigyázzatok minden ismétlés után a torlasztásra!... Nyolc, harminckettő, tizenhat: ez legyen ritmusotok. Ezt azonban éreznetek kell, anélkül, hogy számlálnátok, mert a számolás már gondolkodás... Ismétlem tehát... a lélegzés megkezdésekor a sziklafalra koncentráltok és elképzelitek, hogy eggyé váltok vele, eggyé váltok a végtelennel!... Gondolatösszpontosításotok erejét a visszatartott lélegzések sorozata lassanként megszünteti. A harmadik ismétlésnél agyatok már teljesen üres... Ebben az állapotban maradtok jó ideig és gondolattalanul meredtek tovább a sziklára. Amikor eszményképek alakját a sziklafalon lelki szemeitekkel hirtelen látni vélitek, veszi ismét kezdetét a legteljesebb koncentráció, a lelki és testi erőfeszítés, hogy hozzá emelkedjétek...

Hosszú, fáradtságos hónapokba került, míg a lélek tüzének fejlesztésében annyira haladtunk, hogy a hideget valóban nem éreztük. Amikor odáig jutottunk, hogy a Nagy Hő gerjedése az első sorozat légző gyakorlat után jelentkezett, kezdhettük csak a gyakorlatozást otthonunkba, a cellánkba. Nem hiába fektettek a tumo elsajátítására olyan nagy súlyt: igen sok hasznát láttuk, mert ez volt a lámák „belső fűtése” a kolostorban. Ha hidegnek éreztük cellánkat, egyszerűen tumo-t gerjesztettünk ki és nem fáztunk többé. Amikor egy láma a tökéletességnek arra a fokára ért el, hogy mindezt cellájában is véghez tudta vinni, hozzáláthatott a hőfejlesztésnek egyes testrészekben való gyakorlásához: csak a kézen, csak a lábon, vagy testének bármelyik részén. Ennek főként delejezésnél és gyógyításnál volt igen nagy jelentősége...

Minden nap lelki megnyugvást jelentett számomra, mióta a beavatottak életét éltem és a lámák szertartásaiban naponta részt vettem. A világ emberei, a külföldi nagy fejedelmek, cifra ruhájú követek és fényes kíséreteik, akik kolostorunkat majdnem minden évben felkeresték. Hogy a Főpap jóslatait meghallgassák, borzadva gondolhattak a mi egyszerű aszkéta életünkre a komor kőfalak között. Azt hitték üres vallási szertartásokból és monoton imák mormolásából áll vigasztalan életünk. Óh, ha tudták volna a világnak e fiai, mennyire tévedtek és mi volt az igaz tartalma a böd-juli sziklakolostorok lakói életének! Mit tudtak ezek a bizonyosságról, mellyel a túlvilági életet nemcsak hittük, de tudtuk és naponta kézzel foghatóan tapasztaltuk? Mit tudtak a lelki kihelyezés csodáiról, amikor szellemünk – míg testünk érzéketlenül hevert cellájában – elhagyta földi burkát, és hegyeket, szakadékokat, folyamokat legyőzve szabadon bolyongott nemcsak országunk sziklaóriásai között is? Böd-Jul a Világ Teteje, a szellemi tudás tárháza volt. S az országok közötti hírközlésnek, a szellem útján, olyan gyorsaságával rendelkezett, amelyet az egyre lefelé haladó emberiség talán kétezer év múlva sem ér el! Ezért érdemes volt kőlapokon aludni, fagyos leheletű, kemény cellák sötétjében!

- Minden csak szemlélet dolga – mondták mestereim, és milyen igazuk volt. Azok, akiknek szelleme a túlvilág csodáit szemlélte vagy távoli tájakban gyönyörködött, nem érezték keménynek a kőágyat. A hideget pedig bármikor megszüntethették a lélek tüzének fejlesztésével. Gyönyörűséges és felemelő volt épp ezért a kősziklában töltött éveim minden napja...

A tanítások, amelyeket minden reggel Főpapunktól nyertünk, vagy amelyekben délutánonként oktatóink részesítettek, nem elavult prédikációk voltak. A Nyílegyenes Ösvény beavatottai számára, hanem gyakorlati intelmek, amelyek nemcsak szellemi ismereteiket tágitották, mert betartásuk még jobban kifejlesztette lelki érzékszervüket a magasabb szférákkal és őrszellemeikkel való kapcsolat fenntartására. Emlékszem annyi-

ra megragadott a Nagy Láma első beszéde, melyet a beavatásom utáni reggelen tartott előttünk a csang-ban, miután az új beavatottat látni kívánó és annak áldását áhító tömeg elvonult.

- Testvéreim – szólott hozzánk trónja lépcsőjéről. – A völgy népe felkereste tegnap legifjabb beavatottunkat, Ti-Toniszta lámát, hogy az az ősi szokásokhoz híven megáldja őket. Mély jelentősége van e szertartásnak! Amint tudjátok, a próbatételek alól diadalmasan kikerülő újonc elnyeri a Szent Tudás kegyelmét, s e naptól fogva minden, amire az ég áldását kéri, megadatik neki... Mégis azt mondom nektek: ti magatok sem sejtitek, milyen hatalmat gyakorolhattok a Legmagasabb kegyeleméből önmagatok és embertársaitok felett! Ahogyan haladtok az önmegtartóztatás nehéz, de számotokra hervadhatatlan virágokkal borított ösvényen, mennyi jótett, mennyi jóra való készség rejlik lelketekben! Ha magatokba mélyedtek a forró ima után azt kéritek a Legszentebb Tudástól: engedje meg nektek, ha az előtte kedves, hogy kegyelmének bennetek felgyűlt rezgéseit áldásként másokra kibocsáthassátok, ez a kegyelem első látható jele, amelyben itt a földön részesülhettek. Nagy erő van a visszavetített kegyelemben! Itt a földön áldás a neve. Sűrítétek hát magatokba a kegyelmet, töltsétek meg vele egész lelketeket, s ha úgy érzitek, kellő önmegtartóztatás és böjtölés után elég erő halmozódott már fel bennetek, buzgó imádság után, kezeteket kitarva árasszátok azt vissza, szenvedő embertársaitokra, akik még vakon botorkálnak az úton és azt sem tudják, honnan jön a Fény! Gondoljatok ilyenkor erősen azokra, akiket meg akartok áldani isten nevében, s az ő hatalmas ereje felerősíti majd lelketeknek testvéreitek felé visszasugárzott kegyelemhullámát, és áldásként küldi azt szeretetre és megvilágosodásra éhes embertársaitok felé. Ne húzódozzatok az önmegtartóztatástól, ne féljete a böjttől! A lélek kormányozza a testet, nem a test a lelket. Ha szigorú aszkéta életmóddal növelitek lelki érzékenységeteket, még erősebb hullámokat küldhettek másoknak a kegyelemből. Áldás és kegyelem! Kegyelem és áldás! Egy

a kettő testvérem, mert az Istenség áldása kegyelem s a kegyelem, ha rátok száll, megáld! Én is megáldlak most titeket egész lelkemből. Áldjon meg benneteket az isteni kegyelem, adjon nektek a Szent Tudás erőt a haladáshoz, az önmegtartóztatáshoz, a tiszta élethez és árássa ki rátok végtelen kegyelmének kisugárzását, hogy ujjongva fűrödtök benne, másoknak is továbbadhassátok!...

Ilyen tanításokat kaptunk Főpapunktól reggelenként a tűzrévület szertartása előtt. Lhalu láma is többször tartott számkra előadást a napnyugta utáni oktató órákon. Minden szava itt él lelkemben ma is. Az első gyűlésteremben ültünk körben mindnyájan, mi fiatal beavatottak és ő, középen állva, beszélt a test kívánságainak legyőzéséről. A beavatásom utáni első hónapban volt ez, mert hónapról hónapra bővült a tananyag és mindig újabb oktató kapcsolódott be lelki irányításunkba. Ott ültünk körben a gyékényen és én izgatottan figyeltem minden szavát:

- Győzzétek le vágyaitokat, testvéreim, akkor nagyot haladtok az úton. A lélek az, amely megelevenít, a test nem használ semmit. A lélek és a test harca jelképe csupán a jó és rossz harcának. A látható test voltánál fogva követeli a maga kívánságainak teljesülését, s ha a lélek gyenge, enged neki. Tanuljátok meg megkülönböztetni, mire van valóban szüksége a testnek, hogy méltó burka, hordozója legyen a léleknek, mely örökéletű. A testnek ideiglenes igényei a fenntartására ideiglenes követelményei vannak. Ne becsüljétek tehát túlságosan nagyra. Ne engedjétek, hogy ő irányítson benneteket. Tartsátok féken, szabjatok utat neki, de mindig abba az irányba, ahol és ameddig ti akarjátok zabláját megereszteni. Lassanként engedelmes kísérőtök lesz és felhagy felesleges kívánságaival. A megtakarított erőt pedig, mely akaratotok révén felhalmozódik testben, mind nemesebb célokra fordíthatjátok. Figyeljétek mindig, mikor akar elragadni, hogy idejében megfékezhesétek. Ilyen értelemben legyetek urak szolgátok felett, mert a test valóban a lélek szolgája, mégpedig rövid ideig. Ezért nehéz hűségre nevel-

ni. Az az igazi ura szolgájának, aki nem vasszigorral fékezi, hanem fensőbbrendű akaratát nyugodt, kiegyensúlyozott állapotban tudja átvinni alárendeltjére. Könnyebbek legyetek tehát és ne szenvedtessetek a testet felesleges sajnálkozásokkal. Nem kell sajnálni azt, aminek előnyét akarjuk! Nem sajnál az orvos sem belevágni a fekélybe és a szülő sem sajnálja megfenyíteni gyermekét. Próbáljátok azonban szelíd bölcsességgel nevelni a testet, hogy bántódás ne is essék rajta, hanem fensőbb akaratra, mintegy önmagától engedelmeskedjék és alakuljon át teljesen. Különösen áll ez a Szent kígyó példázata, amelyről már hallottatok! A test kívánságai itt legyűrik a gyengét. Semmiféle szenvedés nem tudja leteperni az érzéki embert, ugyanis ő válik a test szolgájává és rabjává. Jobb tehát, ha egészen ellenségesen gondoltok rá ilyenkor, de kifelé nem mutatjátok, különben annál nagyobb indulatok és szenvedések hálójába kerülhettek! A lélek itt gabalyodik leginkább a hibák tömegébe, tehát a legerőteljesebb ezen a téren támadható, mert a test igen sokat ígér örömeiben. Forduljatok ilyenkor el tőle, mint olyan ellenféltől, akivel nem méltó párviadalra kelni. Tanuljátok meg, hogyan kell a lehető leggyorsabban leszámolni vele. Így juthattok feljebb a Nyílegyenes Ösvényen és szolgátok a test, még segít is nektek ebben!...

Ilyen és hasonló tanítások képezték napról-napra tanításunk anyagát, de természetesen gyakorlati oktatást is kaptunk nemcsak a mágikus tudásról – amilyen a phö-ba, a lun-gom, a tumo – hanem egyéb tudományokról, csillagásatról, történelemlről, és orvostanról.

Az első év végén már nagy jártasságra tettünk szert a hőfejlesztési és kihelyezési gyakorlatokban. Az utóbbi a phö-ba eleinte a Főpap segítségével történt, később azonban az ő parancsára, meghatározott időben saját magunknak kellett a kihelyezés állapotát előidézni. Ez a következőképpen történt. Heti két napos böjt után kőágyunkon hanyatt feküdve, elimádkoztuk az Előkészület Imáját:

„Szent Tudás és Ti magas Vezetők!
Nyissátok meg tudatomban a szellemi
Áradás csatornáit!
Adjátok meg a képességet, hogy minden
Látható és létező dolgot a maga isteni
Eredetében szemlélhessek!
Adjátok meg, hogy pihenő testem és elröppenő
Lelkem minden paránya megteljen a ti erőtökkel!
Adjátok meg az éberséget, hogy az álom
Varázslatának képei erőt ne vegyenek rajtam!
Adjátok, hogy minden képességem tiszta
Fénnyé változzék!
Adjátok, hogy minden képességem a Szent
Hároméval eggyé váljon!
Adjátok, hogy szellemem könnyen elhagyja
Testemet és Főpapom parancsát híven tel-

jesítsse!...

Utána állig magunkra húztuk felső köntösünket és háromszor hét sorozat torlasztott légző gyakorlatot végeztünk. Az elsőt felváltva a jobb és bal orrlyukon át, a másodikat és a harmadikat az orron át, de úgy hogy a belégzés idejénél a légzésszünet négyszer a kilégzésszünet pedig hétszer hosszabb legyen. A harmadik sorozatnál már tizenhat-hatvannégy-harminckét érverésnyi időre csökkent lélegzetvételünk. Ekkor már teljesen üres volt az agy s az öntudat homályosult. Nemsokára ugyanolyan körülmények között, mint a Koporsó Próbájánál, megtörtént a lélek fokozatos kihelyeződése, azzal a különbséggel, hogy most a Főpap szellemi irányítása alatt állottunk...

A Papnő volt a tudás előharcosa, a kolostor mindent látó szeme. A Nagy Láma kihelyezése útján gyakran elküldte távoli országokba, ahol lassanként összegyűjtötte e messze világoknak sok tudományát, amit aztán a kolostorban feljegyeztek. Ezért volt Böd-Jul a tudás tárháza és minden földi és mágikus

tudományok igazi otthona. Ugyanígy kifürkészte a Papnő a szellemi síkon történt kirándulásai alkalmával idegen birodalmak politikai és hadi helyzetét. Innen eredt az a régi szokás, hogy a főpapok a kolostornak felajánlott nagy összegért egyes fejedelmeknek megmondották mikor és hogyan támadják meg országukat. Ezt a pénz vagy ajándékot a kolostorok fenntartására vagy ápolására fordították, mivel egyéb jövedelmük az újoncok által belépésükkor fizetett tizeden kívül nem igen volt. Egyes távoli fejedelmek mesébe illő kincseket fizettek az ilyen értesülésekért. A sárkány-nép nagykövete is, akinek katonája a Kősziklába való érkezésem első napján megtámadott, ebben a járatban volt akkoriban. Ha nem volt különösebb megbízatása a Papnőnek, akkor idegen kolostorokba küldte ki szellemét a Főpap, hogy azok titkait elbeszélje, vagy törvényes életmódjukat ellenőrizze. Ezért volt minden kolostor kapujára egy arany-köntösből kiemelkedő női fej kitéve, mellette egy férfi szobrával, amint éppen lándzsát döf belé. Azt jelképezte ez, hogy itt minden idegen papnőt kiűztek és szellemét sem engedik be. Sajnos, a kolostorok gyakran álltak harcba egymással, s ez az egyenetlenkedés volt az oka – mint később megtudtuk az isteni büntetésnek is, mely sorsszerűen zúdult le Böd-Julra...

Olyan kiküldetéseknél, ahol nem csupán szellemi adagyűjtésekről volt szó, hanem levelet, tárgyat, vagy csomagot kellett nagy távolságra vinni – amikor tehát a kihelyezés nem volt célravezető – a lun-gom-pá-k teljesítettek futárszolgálatot a Főpap tanácsára. A lun-gom, melyet más néven Nagy Suhanó Menés-nek hívtak, különleges kiképzést igényelt. Ezért kellett annyit gyakorolnunk, már fiatal újonckoromban is a lun-gom ugrásokat, az ülőhelyzetből hat-hét láb magasba való felendülést. Ez hihetetlen módon megerősítette a sok hegymászástól amúgy is fejlett lábizmunkat – bár ez még egyáltalán nem volt elegendő a gyorsmenéshez. A lun-gom-pá-k képesek voltak négy-ötszáz mérföldnyi utat is egyhuzamban, pihenés nélkül megtenni, miközben a vágató ló gyorsaságával suhantak

tova. Ilyen kiküldetésre azonban csak a magasabb lámák kaptak megbízást. Aki erre képes volt az a Főpap legnagyobb bizalmát élvezte – mint a mi kolostorunkban Lhalu láma és még két idősebb paptársa. Meg kell jegyezni, hogy a Suhanó Futárral a Nagy Láma szelleme is továbbment, gondolatban vele tartott és a láma erejét fokozta. Így magyarázható csak a természetfölötti teljesítmény. Két láma is indulhatott volna egy időben, mert a Papnő is tudta volna a másikat követni: ez azonban a gomba szabályai szerint tilos volt, mert egyikünknek mindig ügyelni kellett a kolostor életére. Tehát vagy a Főpap, vagy az ő engedelmével a Papnő követte lelkében a Suhanót.

A lun-gom-pa sohasem a saját akaratóból indult meg – különben képtelen lett volna ilyen emberfeletti távolságokra, és gyorsaságra. Előzően a kolostor összes lakói nagy imába kezdtek; csak ezután választotta ki a Főpap a lámát, akit a küldetésre legmegfelelőbbnek tartott.

A láma a Főpap termébe került, oda, ahol a nagy szertartásokat végzik. Itt készítették elő a nagy útra. Nem feküdt le, hanem álló helyzetbe került álomba. Elalvás előtt csak annyira emlékezett, hogy a Papnő kicserélte köntösét s egy erre a célra külön fenntartott köpenyt, a lun-gom-zent adta rá, mely kiterítve félkörhöz hasonlított. A nyaknál hatalmas fémcsettával volt összekapcsolva, amelyet a Nagy Láma kezének kellett érintenie. Ez volt a jóváhagyás jelképe; ezután a láma kezébe virágot tett a Papnő. Hogy milyen virágot, az mindig az ő tetszésétől függött, mert nagy és jelentőségteljes szimbóluma volt ennek is. Utána a kolostorudvarra vezették ki a lámát, ahol a Főpap megdelejezte. A gyors gyógyításokkor és hirtelen akarátvitel esetén használt Nagy Delejt alkalmazta ilyenkor, melyet később majd tüzetesen leírok. A lun-gom láma fejet hajtott és lassú nyugodt léptekkel indult ki a karlám-ból. Ugyanilyen lassú, szinte alvajáró lépésekkel haladt a hegyi úton is, mindaddig, míg a Főpap fent toronyszobájában álomba nem merült. Csak ezután következett a suhanó gyorsmenés. Vissza kell itt térnem arra, hogy amikor a

láma a nagy szertartásteremben a Főpap előtt állt, üresített állapotba hozta agyát. A Nagy Láma ekkor sugározta bele összpontosított gondolatait, de nem szuggesztív úton, hanem pusztán gondolatátvitellel. Így hozta a lun-gom-pá-t abba a különleges állapotba, mely inkább ébrenalvásnak volna nevezhető. Ekkor a láma kissé megrezgett, mert érezte, hogy a Nagy Parancsot megkapta.

A Suhanó Futárnak sohasem adták azt a parancsot, hogy ide, vagy oda menjen, hanem például így: - Addig méssz egyenesen előre abba az irányba melyet mutatok, míg lábad fáradtságot nem érez. A nap hetedik órájában ugyanezen az úton jössz vissza!...Ezért is volt szükséges, hogy más lámakolostorok ne tudják téríteni útjáról. Mivel pedig nem az ő akarata, hanem a Főpapé van benne, ennek gondolatát idegen gompák nem tudhatták. A Nagy Suhanó Menés tehát tulajdonképpen önkívületi állapotban történt. A láma nem tudott magáról, sem a történeletről és nem is látott senkit az úton: teljesen gépiesen rohant előre, merev szemét a látóhatárnak valamely távoli pontjára vagy egy hegycsúcsra szegezve.

Amikor útjáról visszatért a nagy Láma felébresztette révületi állapotából és kiküldte a kolostorudvar sziklájára, hogy a levegő magához térítse.- nagy fáradtságérzete csak ekkor jelentkezett. Bármilyen gyors is volt a lun-gom-pa futása, nem a levegőben suhant – holott messziről így látszott haladni – mert lábai mindig érintették a talajt. Nem hajlított talppal, hanem egyszerre, az egész talp felszínével, ami különös kísértetszerű mozgást adott neki. Hatalmas szakadékok átugrására is képesek voltak és víz felett is tudtak suhanni, bár itt a szellemi hajtóerő sokkal nehezebben hatott. A változó terep, a szakadékok, folyók, patakok és egyéb akadályok miatt is szükséges volt, hogy a Főpap gondolatban a legteljesebb koncentrációval kövesse lépésről lépésre, városról városra és figyelje: mikor, melyik helységhez ér.

Meg kell még ezzel kapcsolatban jegyezni, hogy két-

féle kihelyezés volt. A rendes phö-ba, amelyről már beszéltem, amikor a test ott marad, ahol van, csak a lélek lép ki és egyedül, mint szellem halad. Ilyenkor nincs ott a teste, tehát láthatatlan mások számára és nem is tudja láthatóvá tenni magát, mert élő ember szelleméről van szó. A másik eset a ritkább: amikor testtel együtt helyezi ki magát a lélek. Ilyenkor az élő test is jelen van, tehát az ember éppúgy elmehet bárhová, mint rendszeren. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha szellemi vezetője állandóan követi és szuggesztiója alatt tartja. A Suhanó Menés a kihelyezésnek egyik fajtájához sem tartozik: itt mindig együtt van a test és lélek, bár a test teljesen érzéketlen külső behatásokra.

A kihelyezés második válfaját nagyon nehéznek tartották. Sok kolostorban nem is lehetett ilyen lámát találni. A testtel együtt történő kihelyezéskor ugyanis az is előfordult néha, hogy a lélek ereje, őrszelleme segítségével, a test részecskéit pillanatokra az anyag részecskéinél sokkal finomabbá tette, úgyhogy a test minden akadályon áthatolt. E különös tüneménnyel kapcsolatban nevetve mesélte nekünk egyszer Csan-Dug-Sza láma, hogy a Kősziklában csak Lhalu láma tudta ezt véghez vinni. Az ő teste és szelleme olyan rendkívüli képességgel bírt, hogy beavatáskor, amikor a Koporsó Próbája után felnyitották a kőlapot Lhalu nem volt sehol. A főpapi pecsétek érintetlenül sárgállottak a nyílásokon. Az ifjú gelong pedig – amidőn mindnyájan megdöbbenve álltak az üres koporsó előtt – mosolyogva jött le az emeletről.....

XI.

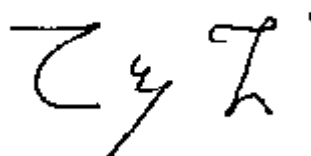
A harmadik esztendő telt a Kősziklában és tudásom egyre gyarapodott. Ekkor már teljes képet tudtam magamnak alkotni vallásunk szépségeiről, mely az Elsüllyedt Világréssz ősi hitének hozzánk és Ammon-Ra déli birodalmába átmentett halhatatlan magjából szökkent virágba.

Mi mindig egy istenben hittünk. Nem voltak isteneink. Vallásunk nem volt azonos a korunkbeli pogány hitekkel. Asszur sok száz istene, Bálibu fehér templomainak káprázatos bálványimádó szertartásai idegenek voltak előttünk. Legjobban hasonlított vallásunkhoz ős-Kemt hite – amelyet a sokistenhívő távoli hellének Aigüptosz-nak neveztek.

A kolostorok a mi korunk előtt háromezer évvel keletkeztek Böd-Jul-ban. A Virágzó Föld elsüllyedésével járó nagy pusztulás után jó pár ezer évig tartott, míg – a kevés számú megmaradt beavatottakon kívül – a túlvilági szellemi vezetők segítségével újra visszaszállhatott az elveszett tudás a népre is. Kezdetben tehát a Kőszikla előtti 3000-dik és a Nagy Atlanti Vízözön, a Csurud, utáni 8000-dik év táján négy-öt láma lakott egy-egy ilyen barlangban. Később már többen. A legelső lámák még, ötezer évvel a mi korunk előtt, nagyon hasonlítottak a varázslókhöz és lejártak a falvakba gyógyítani. Ismerték a kézzel való gyógyítást, de még sok volt a varázssital náluk. Az isten-fogalmat csak később kezdték hirdetni, amikor a papok a mindennapi gondoktól megszabadultak. A sziklabarlangot lakássá kezdték átalakítani és nők is kerültek közéjük. Ez természetesen nem volt jó dolog, mert csak hamar viszályt szült s az addig egységet alkotó kezdetleges kolostorok életét szétzüllesztette ágakra szaggatta. A kolostor nem volt alkalmas arra, hogy ott nők is tartózkodjanak. A nők kiküszöbölését nagy-

on nehezen tudták csak elérni a naldsor-pá-k, a tiszta életű papi mágusok. Így alakult ki lassan a papnók rendje, akiket külön kolostorba helyeztek el.

Az Istenség tisztelete már ekkor a tudáson alapult. Innen nyerte nevét is, ezért nevezték el az Istent később is Jé-Sesz-nek, Tudásnak. Szobra hasonlított a khemt-beli főistenhez, de minden más különböző volt rajta. Később áldozatot mutattak be oltára előtt. Ezek azonban csak a böd-juli völgyekben és alacsony hegyháton voltak divatban, az őslakóknál, akik a kultúraltabb helyektől távol esnek. Ám később ők is abbahagyták a véres áldozatokat és csak gyümölcsöt, fűvet, virágokat ajánlottak fel a Legmagasabb Istennek. Hosszú évszázadokra rá, amikor a kolostori élet kifejlődött, kezdetét vette az imádkozás is, ami mindvégig megmaradt. Nem közönséges imák voltak ezek, hanem mindig egy kis történetet foglaltak magukba. Az imádkozás legfőbb helye Böd-Jul lett az egész világon és az is fog maradni még hosszú évezredekén át. A lámakolostorokban akkoriban minden évben új imagyűjteményt adtak ki. Ezeket kőre vésve osztották ki a nép közt; később megtanították rájuk őket. Így lassanként megszokta a nép, hogy papjai együtt legyenek és minden bajában segítséget kapjon tőlük. A pap még később orvos, tudós és mágus is lett egy személyben. Amikor már elég nagy számban voltak, főnököt választottak maguknak. Ez lett időnk múltán a Főpap... A világ első kolostora Böd-Jul-ban alapult, a Déli Nagy Havas Hegy fennsíkján.

 = ISTEN

Ez volt a neve, mert az első istenszobrot, amelyet Khemből, azaz Aigüptoszból hoztak és khemi kőfaragó készítette, Tudás Istennek nevezték. Ennek az első kolostornak romjai – így tartották jóslataink – még háromezer évvel a mi korunk után is láthatóak lesznek Böd-Julban, amelyet az akkori népek már nem így, hanem Thö-bet – Magas Hegyek Országá – néven fognak ismerni. Mindezt körülbelül háromezer évvel történt a Kőszikla kora előtt. Azóta ötször újjították meg az ősi vallást, mely igen egyszerű volt, de szép és felemelő. A Főpapot tehát megválasztották, amikor idáig jutottak a fejlődésben. A nő szerepe az volt a kolostorban hogy a tisztogatási, takarítási munkát végezze. Később nevelést kapott és papnó lett belőle. Ez a rendszer mindvégig megmaradt. Kezdetben is csak férfiak laktak a kolostorokat, akik teljesen önmegtartóztatást fogadtak és aszerint éltek. De ez az időszak nem tartott soká, mert kényelemszerető férfiak is bekerültek a gompá-kba, akiket műveltségük miatt kényszerből vettek be, hogy a szerzeteseket tanítsák. Ez volt tehát a kezdő időszak. Később, amikor újra megszigorították a rendet, a női kolostorok alapításába már a második vallási megújulás lépett életbe. Ez természetesen nem ment egyszerűen. Ettől kezdve két részre is szakadtak a kolostorok. Századok múlva újra egyesültek a kolostorok, mert belátták, hogy egyik a másik nélkül – tudásuk egyesítése végett – nem élhet. Közös egyezményt kellett tehát elfogadniuk. Minden kolostor vezetője férfi lett – ez volt a Főpap – de minden férfikolostorba egy nő is került – a papnó – akinek rendkívül nagy volt a tekintélye. Ő lett minden kolostorban a Nagy Láma szellemi eszköze, a Tudás előharcosa, a kolostor szemefénye. Mint a női elv szellemi kiteljesedése élt a legszentebb szüzességben a Főpap mellett, annak tudását mintegy kiegészítve. E vallási egyezmények megkötése után a kultúra és műveltség

fejlesztésén fáradoztak egész Böd-Jul-ban. Ebben a férfikolostorok vezettek, s hogy beavassák a női kolostorokat is, minden évben tanfolyamokat rendeztek a vitás kérdések közös megtárgyalására, ami után határozatokat hoztak... A Főpapot tehát mindig a Papnő egészítette ki. A mi korunkban el sem lehetett képzelni Főpapot, Papnő nélkül. Természetesen a szó legnemesebb értelmében, mert ha több alakult volna ki közöttük, mint lelki vonzalom, el kellett válniuk. Ez azonban nagyon ritkán fordult elő.

Vallásuk fejlődésével kapcsolatban igen érdekes előadást hallottam Lhalu lámától, épp a kolostorba lépésem harmadik évfordulóján. Hazánk és vallásunk történetét nemcsak a mi napjainkig mondta el, hanem – a kihelyezések és fémgömb vizsgálások segítségével – a tisztánlátó lámák útján nyert jóslatokat is ismertette velük az elkövetkezendő eddig tanult adatoknak.

E múlt hónapi oktatásnak minden egyes részletére jól emlékszem, mert mintegy összegzése volt az Atlanti Földről és vallásunkról eddig tanult adatoknak.

- Amint tehát már hallottátok – mondotta a nagy csangban – az Atlanti Föld kultúráját az ős khemtiék, Ozirisz, Thot és Miszur tisztelői mentették át az új világba. Ozirisz, Thot és Miszur, akiket ma már istenként tisztel a sajnálatosan hanyatló ős-khemti vallás, atlantidai főpapok voltak, akiket a szent Tudás arra választott ki, hogy a Nagy Katakizma előtt sok esztendővel hajóra szállva, átmentsék tudásukat az utókornak. Ezek az isteni tudású férfiak, a Főpapok - vetették meg alapját az ősi Khemt birodalomban Setera folyam két partja mentén és ők emelték a pir-em-usz nevű gúlát is. Ez volt az ősi beavatási csarnokuk, amelynek szögleteibe és folyosóiba minden tudásukat beépítették, az emberiség elmúlt és jövődő történelmével együtt. Tudták, hogy rövidesen elpusztítja a romlott emberiséget a Nagy Katakizma és így akarták tudásukat átmenteni az eljövendő emberiség okulására. Ez az általunk Csurudnak nevezett Nagy Világpusztulás: a Virágzó Föld elsüllyedése, korunk előtt tízez-

erháromszáz évvel be is következett... Ekkor még éltek a Seteraparti menekültek között tisztafajú atlantida törzsek is, akik nem keveredtek a khemti őslakossággal. Ezek után a Katakizma után felkerekedtek és észak felé, a nagy hegyek magasságába vándoroltak, mert nem érezték többé magukat biztonságban a lapályos vidéken. Két részre szakadtak tehát a khem-beliek s a tiszta atlantiszi törzs Böd-Jul-ig meg sem állt... Úgy gondolták, ennél magasabb hegyek már nem is lehetnek a világon – s ebben igazuk volt. Így került a tudás Böd-Jul-ba, ahol szintén éltek még az elsüllyedt világok hírneműiből, akik a nagy Katakizma előtt egyenesen ide menekültek. A menekültek e két törzsének keveredéséből származott böd-juli őskultúra... Most pedig jól figyeljetelek – folytatta, kezét felemelve. – Elmondottam nektek vallásunk és hazánk történetét a mai napig. Most pedig a jövőjét tárom fel, úgy ahogy azt idevonatkozó jóslataink alapján megállapítottuk... Vallásunk harmadik nagy átalakulása istenünk, Jé-Sesz földi megtestesülése után fog bekövetkezni, nyolcszáz esztendő múlva, ami fordulópont lesz, nemcsak Böd-Jul, de az egész világ történelmében. Az ekkor élő késői lámák már új eszméket hajszolnak majd és nem fogadják el a régi tanokat s az új világmegváltó eszméket. Ez lesz a felbomlás kora... Ne szomorkodjatok testvéreim, mert így íratott meg az Akasha égi krónikában. Minden virágzó korszak után hanyatlás jön, majd újra fellendülés. Mivel a földreszálló Isten tanait nem fogadják majd be a lámák, egy Bu-Ta-Kelmon nevű Főpap gyűlésre hívja össze abban az időben több ezerre tehető kolostorok lakóit és értésükre adja, hogy Böd-Jul hivatása megváltozik... Az új és örök tan visszavetése miatt, hétszáz évre az Isten megszületése után Gyagarból érkezik hozzánk egy fejedelem, akinek Szong-Cen-Gampo lesz a neve. Az isten eljövételére nem leszünk még elég érettek, így hát ez a fejedelem egy gyagari szentnek. Szakjamuni-nak tanait vezet be majd földünkre, mely háttérbe szorítja majd a bön-t és sokáig marad Böd-Jul-ban... A Szakjenemzetségből származó isteni küldött képezi majd a hidat az

utolsó időkben új életre kelő mai vallásunk és az új hit között, mely tiszta lesz mint az új bor a tömlőkben és erjedni fog a világ végezetéig, hogy keletet és Nyugatot, Északot és Délt egyetlen hatalmas vallási szövetségbe tömörítse.... Ekkor ismét szerephez jutnak a mi ősi szertartásaink és Böd-Jul – melynek igazi feladata a Nagy tudás továbbadása, mely az utolsó időkig fennmarad, s óborként fogja ekkor felfrissíteni az új hitnek az emberiség közönye folytán ekkor már megáporodott tömlőit!... Mindez 2749 év múlva következik be, a Nagy Kiválasztó Ítélet idején, mely ekkor részlegesen megtisztítja földünket. Böd-Jul pedig aki átmentette az elsüllyedt Atlanti Föld tiszta tudásának magvait, ismét az lesz, ami volt: szent papok hazája és a világ imázsamolya, minden nemzetek Istene, Jé-Sesz örök dicsőségére...

Különös és csodálatos volt hallani a jövendöléseket, amelyek messze évszázadokra, sőt évezredekre szóltak. Mindannyian elérzékenyülve hallgattuk, annyira hatása alatt állottunk oktatónk szavainak.

- Ma van a harmadik évfordulója annak – folytatta Lhalu láma emelt hangon – hogy Ti-Tonizza testvérünk belépett a Kőszikla kolostorába! ősi szokásunkhoz híven felszólítom rendünk idősebb tagjait, hogy tegyenek fel neki kérdéseket vallásunk alapelemeire vonatkozóan. Minden beavatottnak saját szavaival kell ilyenkor röviden beszámolnia a tanultakról. Az első kérdést én, mint a vallás oktatója, teszem fel. Szavaimat és az ifjú láma válaszait jegyezze a soros írnok, mert a legszabatosabb feleleteket az utókor számára megörökítjük... Mondd meg hát nekem Ti-Tonizza láma, a hallottak és tanultak alapján: honnan jöttünk le a földre, miért vagyunk itt és hová távozunk innen?...

- Isten gondolatai vagyunk – válaszoltak, felállva – valaha fényes szellemek voltunk a magas égi gyűrűben. Mind a három nagy isteni tulajdonság a mienk volt: a bölcsesség, a szeretet és az erő! Amikor láttuk, hogy mi is teremthetünk,

engedtünk egyik legfényesebb szellemtestvérünk csábításának, aki függetleníteni akarta magát a Szent Tudástól, mindnyájunk Atyjától. Hatalmas rajokban buktunk utána egyre lejjebb és Isten nem állított meg bennünket, mert szellemek voltunk az ő szelleméből, rész az Örök Egyből, egy csepp a tengerből s így szabad akaratomat ő sem korlátozhatta... A Tenger sem mondhatja saját cseppjeinek: ne légy sós, sem édes s hogy ne maradjon sokáig a száraz homokon, ne gyűljön meg a sziklák üregeiben, mert párává válik, és salak sem marad utána. Hullámainak szelíd csobogásával vagy vihar fenyegető zúgásával szól hozzájuk: Térjete vissza hozzám, tapadatok kegyelmem dagályaként emelkedő árjához, mely újra, meg újra végigseper az aszályos partokon, elrohan felettetek és hívogatva szól, hogy kövessétek! Ne maradjatok a poshadt üvegekben, ahol megrekedtek és egyre kisebbé válva tűntök el! Vigyázzatok! Figyeljétek az ár-apályt és tagadjatok millió testvéreitekhez hogy vonzásom és szeretetem velük együtt sodorjon vissza Atyátok kebelére... Ám mi nem hallgattunk az Örök Tenger morajlására és a Föld sötétvizű tavaiba követtük első kísértőnket, Szadákat, az alvilág fejedelmét... Így kerültünk le a földre mi, bukkott szellemek, szakadár vízcseppek és isten bennünk rejlő tulajdonságaink ragyogását földi porral keverve, sárrá gyúrtuk lelkünk köré... Ezzel válaszoltam arra a kérdésre: honnan jöttünk?...

Láttam, hogy vezetőm szeme csillog és hallottam az öreg lámák helyeslő zúgását, mely betöltötte a termet.

- Minden tanítás – szólt Lhalu láma fennhangon – fényes sugárként szűrődik át a tanítványok lelkének kristályán, mely kinek-kinek szellemi tulajdonsága szerint veri vissza azt. Ezért fontos, hogy ismereteinket egymás lelkéből is visszatükröződni lássuk. Valóban mindannyian vízcseppek vagyunk az Örök Tengerből, ahogyan mondtad: külön-külön egyéniségek s így különbözőképpen vetítjük vissza az Igazság Fényét is... Folytasd barátom, és felelj a második kérdésemre: miért vagyunk a földön?

- A földi Tenger a törvényt betartó s így hozzá tapadó vízcseppjeivel csupán Isten földi tükörképének s az összetartásnak jelképe. Együtt kell ringanunk Isten tengerének hullámaival e földi életünkben és soha-soha nem szabad partot keresnünk idelent. Így érkezhettek csak el számunkra az a szent pillanat, amikor olyan könnyűvé válunk egy napon, hogy aránk tűző Nap melegére páráként szállunk fel a magasba. Ha már annyira megtisztulunk idelent, hogy fel tudunk szállni a negyedik gyűrű magasságáig, mert vízcseppünket semmi salak nem húzza le, nem hullunk vissza többé a Szent Tudás földi tükörképéhez, mert igazi lényegével, az eget betöltő Láthatatlan Szeretet Tengerrel egyesülünk odafent... Földi hivatásunk tehát az, hogy a vízcseppek mozgásának, egymáshoz és Atyjukhoz való ragaszkodásának törvényeit betartsuk. Erre pedig csak a szeretet vonzása képesít...

Dal-Nor-Pa, az egyik legöregebb láma felállott és így szólt a beavatottak gyülekezetéhez:

- Testvérünk nagyon szép képekben vetíti vissza a tudást, melyet kolostorunk falai között szerzett. Mielőtt folytatnád mesterednek adandó válaszodat, engedd meg, hogy a földi léttel kapcsolatban én is kérdezzek tőled valamit... Hogyan magyarázod meg az emberek közötti kirívó különbségeket? Miért születik királynak az egyik? Miért rabszolgának a másik? Hogyan egyezteted ezt össze az Örök Igazsággal, a Szeretettel? Igazság, szeretet és bölcsesség kormányozza az egész világot, amelyek a Szent Tudásnak csupán különböző arculatai. Mégis szülő e földön, aki magzatának fogantatása pillanatában önként beleegyezne abba, hogy gyermeke nyomoréknak szülessen! Hát csak a legigazságosabbnak nevezett Szülő teremtené bénának egyik gyermekét és egészségtől duzzadó gazdag embernek a másikat? Erre felelj nekem, Ti-Toniszsa...

- Ha egy lélek nyomorék testben vagy koldusnak születik, bizonyára nem ő maga választotta e sorsot. Viselnie kell, mert ráérték s az arva sorstörvénye nem ebben az életben

indult el. Egész múltunkat benne hordozzuk a jelenben és a jelenben a jövő csírája rejlik. Minden értékes és értéktelen batyunkat a túlsó partról hozzuk magunkkal, mint előző életünk javait, vagy terheit. A koldus egy előző életében százezreket kizsákmányoló zsarnok lehetett: a béna gyermek talán önkezéssel dobta el legnagyobb ajándékát, az életet. Sokezer évvel ezelőtt vetettük le magunkat a mélybe, mint a kiang a magas szirtekről, de fel kell jutnunk egyszer ismét a hegyek világosságába. Ezt az utat az aggkor körforgásában, sok-sok élet alatt tesszük meg. Fáradt szemünket lehunyjuk egy-egy pihenő álmra minden egyes életforduló után, hogy egy új hajnal pirkadásakor ott folytassuk, ahol abbahagytuk. Útközben szerzett élettapasztalatainkat elraktározzuk lelkünk rejtekén, de a karma batyuját mindaddig cipelnünk kell, míg vállunkról le nem kopik. A leggyorsabb mód erre a Nyílegyenes Ösvény és a beavatottak élete...

Lhalu, Dal-Nor-Pa lámára nézett és büszkén megbiccen-tette fejét:

-Íme atyám, mindkettőnknek kérdésére egyszerre megfelelt és tudom, hogy meg van elégedve válaszával!

- Valóban Lhalu, büszke lehetsz tanítványodra. Szeretjük, és tiszteljük őt, mert nagy dolgokra hivatott.

- Van-e még, aki kérdezni kíván tőle? - nézett körül mesterem.

A kharpon, aki olyan gyönyörű beszédet tartott előttünk a kis kiang-ban, mikor ifjú újoncként a Főpap kiterített köntösét megérintettük, felállt és mosolyogva kérdezte:

- Hogyan magyaráznád meg az egyszerű nép számára röviden az ok és okozat törvényét?

- A karma a teremtésben uralkodó igazságosság elve. Kényszerítő ereje elől egyetlen teremtmény sem vonhatja ki magát. A kígyó megmarja azt, aki rálép. A tűz megéget, ha hozzá nyúlunk. A szikla megüt, ha fejjel nekirohan az ember. Mindez szenvedéssel jár, s mi ráeszmélünk, hogy megértettük a ter-

mészet törvényeit. De ki okozza nekünk e szenvedéseket? A kígyó, a tűz, a sziklak? Egyik sem. Visszahat ránk saját cselekedetünk, mert áthágtuk a természet törvényét! A törvények megsértése azonban nemcsak földi síkon érvényesül, hanem szellemi értelemben még jobban. Egy gonosztett az okozatok egész láncolatát idézi elő és a visszahatás csak hosszú idő után, kerülő úton hull az indító fejére. Mindenki maga eszi cselekedeteinek és gondolatainak gyümölcsét. Minden rossz, mely földi értelemben éri az embert, bűnei, következményei. Attól a pillanattól kezdve, amikor hátat fordítunk múltunknak és az igaz ösvényre lépünk, sorsunk is javulni kezd. A szenvedés nem más, mint önműködően cselekvésbe lépett kharma. Ám, ha a szenvedő lélek megáll a bűn útján és rájön miért kapta, a szenvedés, mint célját elért eszméltető erő, önmagától megszűnik. A szenvedések és eszméltető sorscsapások árán ismeri meg ugyanis a földi halandó a Törvényt. Ezért meg kell tanulnunk beilleszkedni, mint vízcseppek a nagy tengerbe. Áldozatos élet után teljes öntudattal és tiszta lélekkel költözhetünk így el a földről és újjászületéseink láncolata, a kharma körforgása végre megszűnik számunkra...

Alig hangzottak el szavaim, a várnagy mindkét karját felém tárta és így kiáltott:

- Áldott legyen a fenséges Tudás, amiért ilyen papokat vezérel a Kősziklába, mint Ti-Toniszta láma! Eddig is szerettük, de most még közelebb kerültél az öreg lámák szívéhez, testvérem! Szavaid meglepő tisztasággal foglalták össze a tant. Valóban méltóak arra, hogy az írnok megörökítse... Nem hiába tette Főpapunk életfeladatoddá a tudás továbbadást. Különös adományod van az elsajátított tudományoknak világos, szabatos formában való visszatükrözésére. A Szent Tudás vezéreljen tovább is, testvérünk!

A lámák mind körém sereglettek, hogy szerencsét, egészséget és bölcsességet kívánjanak harmadik évfordulóm ünnepén.

- Most pedig kövess arau – fordult felém Lhalu – hogy átvedd ajándékodat, melyet az ég kegyelme a mai napon megadott neked.

Dobogó szívvel haladtam utána a folyosókon, s amikor az utolsó függönyt is félrehúzta, a nagy földszintes fogadótermet láttam magam előtt. Most is tele volt látogatókkal: kalmárok, zarándokok, jósolató falusiak és külföldi utasok nyüzsögtek odabent. Ezek a földszinten jósoló gömbnéző lámákhoz jöttek főként. Lhalu a szomszédos kis fogadó helységbe vezetett s amidőn félrehúzta a függönyt, csaknem a földbegyökerezett a lábam. Szüleim és Drag-Po öcsém léptek elém mosolyogva és én csak bámultam rájuk, mert szó nem jött ki ajkamon.

- Anyám! – kiáltottam végre elfulladva és hozzásielve magamhoz szorítottam.

- Hogy megnőttél, Ti-Toniszta, kisfiam! – lelkenedett anyám, arcomat, kezemet simogatva. Apám is ott állt már melletttem, és vállamat szorongatta. Mindkettőjüket magamhoz öleltem s a boldogságtól nem tudtam hova lenni. Így álltunk némán szótlánul, csak Drag-Po aki egészen megnőtt azóta, nézett rám vidáman csillogó szemmel:

- Mondd Ti-Toniszta értesz már a Nagy Suhanó Menéshez?

- Nézzétek ezt a gyereket, már megint miket kérdez... Fiam, de örültünk, mikor meghallottuk, hogy minden vizsgád sikerült!... Beavatásod után akartunk meglátogatni, de apád messze úton járt az emberekkel s nekem a házra kellett vigyáznom! Nehezen böjtöltük volna ki e három évet, ha a várnagy úr rendszeresen nem értesít hogyléted felől... A mai napra aztán jó korán felkészültünk, hogy végre meglátogathassalak!...

Három napig minden szabadidőmet családommal töltöttem és amikor visszaindultak Lhalu engedelmével fél napi járóföldre elkísérhettem őket.

E három esztendő alatt jóformán az ő érkezésük volt a legnagyobb külső eseménye kolostori életemnek, mert napjaim

örökös tanulásban, testi-lelki gyakorlatokban folytak le. Szüleim váratlan érkezése most mintha megindított volna valamit; éreztem, hogy váratlan dolgok fognak történni velem az új esztendőben, melyek valahogyan a kolostor későbbi életére is befolyással lesznek. Előérzeteimben eddig soha nem csalódtam – így volt ez most is... Anyámék távozása után egy hónappal épp a nagy kolostorudvaron mentem át reggel a forráshoz, mikor izgatottan viselkedő középkorú férfit pillantottam meg a kapun belül két trapá-val vitakozni. Kíváncsian arrafelé tartottam és csakhamar megtudtam, hogy egy messze faluból származó kereskedő, aki orvos lámát akart kolostorunkból kérni, hogy beteg lányát meggyógyítsa... A trapá-k azon erőlködtek, hogy ilyen jókorán még nincs fogadás, mert mindenki a reggeli ajtatoskodásra készülődik...

- Honnan jössz barátom?– kérdeztem tőle, mert öltözékéről láttam, hogy jobb módú ember lehet és nem tartozik a Dolva közé.

- Hor-kang kalmár vagyok a Csumbi-völgyből kétheti járőföldre innen! Segíts rajtam, uram! Látom, hogy te beavatott pap vagy... Egyetlen leánykám halálos beteg, és csak ti tudjátok meggyógyítani. Legjobb láma-orvosotokat magammal vinném az útra. Nem vagyok szegény ember, bőséges ajándékot juttatok érte gompá-toknak!

- Az én apám is kereskedő – mondtam neki, és talán éppen ezért rokonszenvet éreztem már első pillantásra, e nyílt arcú, hatalmas szál ember iránt. Mirgon a neve, Zondokba valók vagyunk! ...

- Mirgon? Hogyne ismerném! – kiáltotta csillogó szemmel. – Többször találkoztam vele karavánútjaimon! Nem is tudtam, hogy ilyen nagyra nőttek a fiai! Úgy látszik az ég hozott az utamba, uram! Segíts rajtam és vezess, kérlek, legjobb gyógyítók elé... Terjesszétek alázatos kérésemet a Főpap őszentsége elé, hogy egyik tudós lámátokat magammal vihessem... Leányom halálán van, s ő az én szemem fénye...

- Megkértem a két trapá-t hogy látogatónk öszvéreit kössék be az istállóba és abrakolják meg. Majd intettem a kereskedőnek, hogy kövessen.

- Szerencséd volt, hogy épp velem találkoztál, mondtam. A kőszikla legjobb gyógyító lámája az én lelki vezetőm. Maradj itt a fogadóteremben – mutattam a bejáratra. – Én addig megkeresem Lhalu lámát...

Az étkezőhelyiség előtt találkoztam mesteremmel és elmondottam neki, miről van szó. Nem volt olyan kérésem, amelyet Lhalu visszautasított volna, s így azonnal velem jött a fogadóba. A kereskedő mélyen meghajolt előtte és öröm suhant át az arcán.

- Hála neked, uram, hogy ilyen hamar teljesítetted szolgád kérését!...

- Lhalu láma áll előtted, az én mesterem s a Kőszikla legjobb orvosa! – szakítottam félbe. – Add elő kérésedet röviden, mert reggeli imánk nemsokára kezdődik...

- Hallottam, leányod beteg - szólott vezetőm, - és azt szeretnéd, ha veled mennék, hogy meggyógyítsam őt... Hány éves és mi a baja?

- Tizenhárom éves...nagyon eleveneszű kislány. Nem azért mondom, mert az én gyermekem, uram, de rendkívüli képességekkel áldotta meg az ég... Nem tudjuk mi a baja. Egy este mikor hazajött lázas lett. Rögtön lefektettem, de ide-oda dobálta magát és félrebeszél. Csaknem két hete már ennek, mert tizenkét napig tartott az utam idáig. De mikor otthagytam, még mindig magas láza volt. Az a betegségében a legkülönösebb, hogy reggel mindig jobban van, csak estére veri ki a hideg... Teste forró lesz, mint a tűz... Már csak hálni jár belé a lélek... olyan gyenge, hogy mozdulni is alig bír... Segíts, atyám és gyógyítsd meg őt, bőséges dézsmát adok gompá-toknak!...

Lhalu felemelte kezét.

- Nem ez a fontos, hanem hogy segíthessünk gyermekeiden. Valóban rendkívüli eset és én szívesen veled megyek. Előbb

azonban Főpapunk engedélyét kell kikérem... Addig tartózkodj itt, a fogadóteremben.

A Nagy Láma szívesen megadta hozzájárulását. Ha bármelyik gyógyító lámáját sürgősen beteghez hívták, a kolostori teendői alól távollétére felmentette. Legnagyobb öröömre, arra is engedélyt kért Lhalu, hogy engem, mint tanítványát magával vihessen... még aznap délután útnak indulunk keleti irányban. A Nagy Hágó felől ereszkedtünk le s egy darabig ugyanazt a szakadékos utat követtük, amelyen apámékkal Tampil-Borit megközelítettük. Két nap múlva azonban elkanyarodott egy rövid csapása Sanpo havas ormai felé. Első táborozásunkkor Lhalu megkérte Hor-kang-ot, hogy beszéljen leányáról, mert az orvosnak a beteg életkörülményeit is ismerni kell, ha eredményesen akar gyógyítani...

A kereskedő láthatóan zavarba jött Lhalu előtt, hogy kellemetlen és számára kínos családi ügyről kell beszélnie. Lhalu ránézett, mire rögtön lesütötte szemét.

- Leányod körül valami titok lappang. Ha azt akarod, hogy meggyógyuljon, mondj el mindent. A lélek útjai sokszor a testre ütik rá bélyegüket...

- Atyám...Régóta vesződök magammal, hogy elmondjam-e ezt neked? Nem is jöttem a kolostorba először, hanem környékbeli kuruzslót hívtam... Bizonyára ezért büntetnek az égiek! Évek óta nyomja már a lelkemet mindaz, amit most elmondok... Ne rój meg érte, atyám, és adj tanácsot...

- Beszélj!

- Tudjátok meg hát, hogy kisleányom rendkívül különös teremtés volt már zsenge gyermekkorában. Hat éves sem volt és fejébe vette, hogy világgá megy. Talán azért volt ez, mert anyja korán meghalt s így nekem kellett nevelnem. Olyan különös tehetsége volt ennek a gyermeknek már három éves korában, hogy előre megjósolt sok később bekövetkező eseményt...

Elhallgatott, mintha kellemetlen emléket kellene felidéznie és akadozva folytatta:

- Hat éves korában... kis batyut kötött magának és ott hagyta a házat. Kétségbe voltam esve és mindenütt kerestem, de csak hosszú hónapok múlva akadtam rá egy-két napi járásnyira fekvő faluban. Egy Pholha nevű varázslóhoz álltam be tanoncnak. Képzeltetek, tiszteletre méltó atyám! Az én lányom egy ngaszpa házában!... De sem szép szóval, sem fenyegetéssel nem bírtam rávenni, hogy hazatérjen. Szerencsére a varázsló, akinek nagy híre volt a környéken, jóindulatú embernek bizonyult. Azt tanácsolta ne erőltessem a dolgot, hagyjam nála a kisleányt, mert nagy hasznára van... Csodálatos megérzései támadtak és nagyszerűen tud jövődöt mondani. Elég ha ránéz valaki arcára, máris elmondja múltját és jelenét... Szégyenkezve vallom be, még pénzt is ajánlott fel, csak hagyjam nála leányomat.

Lhalu már jó ideje csendben hallgatta a kereskedőt, csak néha csóválta meg fejét, mintha hihetetlen dolgot hallana.

- Hogy hívják a leányodat? – kérdeztem hirtelen.

- Szantemi...

- Szantemi... suttozta vezetőm maga elé... - Külön név... És különös történet... Hány éves a gyermek?

- Tizenhárom, atyám... és nagyon beteg!

Ezt többször elismételte a boldogtalan, mintha minduntalan eszükbe akarta volna juttatni.

- Ekkora akaraterő és határozottság egy gyermeklányban!... - mormogta Lhalu maga elé. – Ilyet még nem hallottam... Kár, hogy a varázsló kezébe került. Az ilyen koraérett, önfejű gyermeknek női kolostorban volna a helye...

- Nem lehetett azzal szóba se állni többé, uram! Három év alatt teljesen kitanulta a varázslók mesterségét, és úgy hallom, az öreg már lépni sem tud nélküle. Szantemi minden hónapban hazajött meglátogatni engem, és ilyenkor sok ajándékot hozott. Hiába kérleltem, hogy maradjon otthon, hallani sem akart róla. Azt mondta, még egy évig marad az öreg Pholhánál, mert mindent tudni akar, aztán hazajön és önállósítja magát. Női varázslóról úgysem igen hallottunk még Böd-Jul-ban! Hallottatok már

ilyet, jó uraim?... Megtudtam azt is, hogy a ngaszpa fia nagyon szereti és az öreg neki szánta feleségül. De Szantemi ezen csak nevetett. Azt mondta, ne féljek: esze ágában sincs férjhez menni...

Fáradtságos kapaszkodók, csúszós lejtmenetek után, amikor kötőféknél és farkuknál fogva kellett remegő öszvéreinket tartani, le ne zuhanjanak.

Ezek mind megannyi halálcsapdák voltak, ahol az árnyékos helyeken megfagyott rajtuk a khacsar és hirtelen olyan csúszósakká váltak, hogy a legnagyobb elővigyázatosságra volt szükségünk... Így telt egyik nap a másik után és Hor-kang százszor elismételte a már sokszor hallott történetet, majd meg azon sopánkodott, hogy meghal a gyermeke. Pedig minden csökönysége mellett nagyon szereti és mindig alig várja az újhódat, amikor látogatóba haza szokott térni. De többé nem engedi el. Nem, még ha kenyértörésre kerül is a dolog és erőszakkal kell otthon tartania!...

- Ott a völgyünk! – kiáltotta egy reggel nagy izgatottan. – Siessünk, atyám, hogy minél előbb odaérjünk!

Olyan ideges lett egyszerre, hogy ráncigálni kezdte fáradt öszvére kötőfékét; alig bírtuk követni. Nagy fáradtsággal kaptatunk le a meredek csapáson a völgybe, ahol szétszórt házacskákat pillantottunk meg már messziről...

- Itt vagyunk uram! – Lihegve izgatottan, egy egészen rendes külsejű kőházra mutatva, mely nagyon hasonlított a mienkhez. – Fáradjatok be és érezzétek otthon magatokat nálam. Conkám!... - kiáltott oda az udvarról elősiető pásztorának. – Vidd az öszvéreket az istállóba és abrakold meg őket!... Erre, uram, erre... mutatta az utat a belső udvaron, a bejárat felé tessékelve bennünket...

Amikor beléptünk a szobába, amelynek nagy kang-ja kellemes meleget árasztott, már messziről zavaros beszéd ütötte meg a fülünket. Egy alacsony ágyon, pokróccal betakarva feküdt Hor-kong lánya. Szokatlanul világos hajú, lehunyt szemű gyer-

mekfejet láttam magam előtt, melynek arcát a láz vörösre színezte. Első pillanatra feltűntek bájos vonásai: gyermekes kifejezést csak nagy határozottságot sugárzó széles álla tette komollyá. Ide-oda ingatta fejét a vánkoson, teste úgy hullámozott, mint a folyó. Egy szolgálólány kuporgott az ágy előtt és karjaival fogta a gyermeket, hogy le ne dobja magát a földre.

- Hogy van? – toppant be Hor-kang utánunk. A szolgáló felugrott és meghajolt.

- Rosszul, uram! Egész éjjel dobálta magát és félrebeszélte...

Lhalu csak egy pillantást vetett rá, majd az ágy fölé hajolt és jobb kezét a kislány homlokára tette. Szinte varázsütésre hagyta abba kígyózó mozgását és zagyva beszédét, ami egy csapásra elmúlt. Tágra nyitotta szemét és rámeredt. Sohasem látam még ilyet lenyűgöző tekintetű zöld szemet mesteremén kívül. Egy pillantást vetett rám, apjára, aztán újra vezetőmre bámult...

- Nem te vagy az, akit vártam – mondotta tisztán csengő hangon. – Nem te vagy... Mégis te melletted fogok élni... Lhalu láma!...

Így szólt mindnyájunk megdöbbenésére, azután hátrahanyatlott feje és elvesztette eszméletét.

XII.

Láttam mesterem arcát, mennyire meg van lepődve. Honnan tudta a gyermek a nevét? Apjától nem, mert az velük együtt lépett a szobába. De Lhalu egy szót sem szólt; rögtön hozzáfogott a kislány gyógyításához, miközben Hor-kang és a cseléd aggódva álltak a sarokba.

Levette róla a takarót és végignézett fejletlen kis testén, melynek soványsága fehér inge alól is kilátszott. Úgy feküdt ott, mintha halott volna. Teljesen elcsendesedett és alig lélegzett már. Lhalu lehajolt és szívére tette a fülét.

- Ez valami különleges megszálltsági eset, mely betegséggé fajult – súgta oda nekem. – Gyorsan kell cselekednem, mert már kevés ideje van hátra...

Intett a többieknek, hogy menjenek ki. Ő is követte Hor-kongot és odakint meleg vizet kért. Miután alaposan megmostuk kezünket, arcunkat és bőrünket gondosan szárazra dörzsöltük, visszatértünk a szobába. A gyermek hóna alá nyúlt és ülő helyzetbe emelte.

- Tartsd így! – szólt rám. – Függeszd tarkójára tekinteted és merülj el a legteljesebb áhítatba... Utána gerjessz magadba annyi tumo-t, amennyit csak bírsz, hogy szinte izzadj bele... E szavakkal a nagybeteg lábához állt, szembe vele és karjait az ég felé tárva:

- Szent Tudás! – így imádkozott hangosan. – Hozzád fordulok tiszta lélekkel és testtel, hogy e beteg testvérem megzavart lelki áramait egyensúlyba hozhassam, s egy tisztátalan lelket kiűzzek egy tiszta testből! Adj kezeimbe erőt, töltsd meg lelkemet kegyelmed gyógyító delejnek teljességével, hogy a Te nevedben, önzetlen segíteni akarással árasztshassam azt ki ujjaim

hegyn és leheletemen át a gyógyító öröméért, szent neved dicsőségéért s a világ embereinek okulására! Hogy csodádat látva, higgyenek benned és tiszteljék hatalmadat! Önts belém a Te mindeneket meggyógyító erődből, hogy e beteg testnek minden kórját megszüntethesse ujjaim simítása, s amennyiben gonosz lélek közelsége okozná szenvedését, Neved hívása és taszító erőm, érintésemnek és tekintetemnek Általad megnövelt varázsával kiűzzem azt onnan! Szent Tudás, hiszek benned! Segíts és használd fel szolgálodat gyógyításod eszközéül...

Kezét még mindig magasán tartva, a kislány mellé lépett. A leányka ebben a pillanatban felsiklott és újra dobálni kezdte magát. Teste megfeszült, mint a pattanni készülő íj, majd deszkakeménységűvé egyenesedett ki. Lhalu lassan lebocsátotta két kezét és kinyújtott ujjú tenyerével, alig érve a bőrhöz, homlokától lábujjáig végig simította. A hánykolódás rögtön alábbhagyott s a gyermek tüdejéből megkönnyebbült szaggatott sóhaj tört fel. Még kétszer ugyanígy végigsimított rajta, majd bal kezét a kislány tarkója alá tette, jobbát pedig a homlokára. Így maradt vagy hetven érverésnyi ideig. Arcán láttam a megfeszített koncentrációt... Tudtam, hogy most a Böd-Juli gyógyító művészet leghíresebb módszerét, a Nagy Delejt alkalmazza, amelynek csaknem minden betegnél kiváló hatása van. A kolostorban többször volt alkalmam látni, bár saját magam még csak néhányszor próbáltam ki, mert orvosi oktatás csak a harmadik évben vette kezdetét. Láttam, hogy mesterem is az előírt módon végzi: hetven pillanat után hirtelen leemeli kezét a tarkóról és a homlokról, nagy ívben leengedi karjait és két tenyerét alulról felfelé végighúzza köntöse szőrére, hogy az átvett rossz fluidomokat levezesse. Utána újra visszahelyezi kezeit a tarkóra, és a homlokra, ugyancsak harminc lélegzetvételnél időre. Éreztem, hogy most még inkább az elérendő célra, a gyors felgyógyulásra összpontosítja minden gondolatát. Miután ugyanezt harmadszor is elvégezte, a most már nyugodtan alvó leányka fölé hajolt és gyengéden, szinte észrevétlenül fejére lehelt... Ez volt a Nagy

Delej adása Böd-Jul-ban, amelynél tökéletesebb egyetemes orvosszert nem ismert a világ és nem is fog soha. Csan-Dug-Sza láma mondotta egyszer, hogy az idők végén, egy hanyatló világ pusztulása után, újra megismeri majd a megmaradt emberiség a mi országunk orvosi titkait. Tudni fogja azt, amit tudtak az Atlanti Korban: hogy az igazi gyógyítás gyógyszerek nélkül, pusztán a lélek erején és a hiten alapszik...

Amikor a lehelet érte, Szantemi kinyitotta szemét, mélyet sóhajtott és rámosolygott Lhalura.

- Hogy vagy numo? – kérdezte gyengéden. – Jobban érzi-e már magát az én húgocskám?

- Nagyon jól! – sóhajtott a kisleány. – Már nincs bennem a láz ördöge!... Olyan könnyőűvagyok, mint a pehely... - Takaróját szégyenlősen magára húzta, majd összetette két apró kezét. Ilyen valószínűtlen kis kezeket még sosem láttam.

- Hála neked, Tudás, hogy megsegítettél és köszönet naldorpá-dnak, hogy eljött és meggyógyított!... Ki vagy te, szent láma? Hadd tudjam neved, hogy imádkozhassam érted...

Lhalu leült az alacsony székre az ágy mellett és különös tekintettel nézett rá.

- Nem ismeresz engem? Hiszen lázálmokban nevemen szólítottál!

A kislány csodálkozva nézett rá igéző, zöldes szemével.

- Most látlak először, atyám! Ha önkívületben nevedet kiejtettem, én nem tudok róla. Bizonyára a lélek beszélt belőlem... De milyen lélek? – tette hozzá hirtelen, maga elé meredve. – A gralha, jobb kísérőm, vagy a Pholha, a bal oldali kísérőm? Milyen különös! A ngaszpá-nak is Pholha a neve és én erre sohasem gondoltam!...

Végighúzta kezét homlokán és visszahanyatlott vánkosára.

- Nem lett volna szabad a varázslóhoz szegődnöd – szólalt meg mesterem csendesen. - Nagy ártalmára van a fiatal léleknek, ha rossz kezekbe kerül. Te a korodhoz képest nagyon

fejlett és okos gyermek vagy, de túl sok benned a makacsság és kíváncsiság. Ezért jutottál rossz befolyás alá...

- Igazad van, Naldsorpa, ... - suttogta Szantemi, a menyezet gerendáit bámulva, - Igazad van... Nagyon akaratos vagyok, s ha a fejembe veszek valamit, megvalósítom tűzön-vízen át... De én mindig a tudásra vágytam... Tudni, látni akarom mindent a világon! Nem földi közönséges dolgokat, hanem a rejtett élet titkait. Hová mehettem volna máshová, mint a környékbeli varázslóhoz? Most, hogy elsajátítottam tudását, mégis nagy nyugtalanságot érzek itt belül... Mindig sejtettem, nem ez az igazi, és csendes hajnalokon a felhőkbe vesző hegy-csúcsok felé emeltem sóvárgó tekintetemet, ahol a kolostorok állnak...

- A betegséged is innen származott – felelte Lhalu, mélyen a szemébe nézve. – A Ngaszpá-t körülvevő és neki segédkező rossz szellemek egyikének sikerült végre részletesen megszállnia. Rendkívüli akaterődnek köszönhető csupán, hogy nem kerített teljesen hatalmába! Akkor már nem élnél, vagy ha életben tengődnél is, nem tudtalak volna ilyen egyszerű eszközzel meggyógyítani... Adj hálát érte a Szent Tudásnak, aki vigyázta lépteidet!...

Ahogy beszélt, Szantemi egyre feljebb emelte fejét és olyan rajongó áhítattal nézett rá, mint egy földreszállt szentre.

- Óh, atyám!... - rebegte alig hallhatóan. – Ha a te szolgálatodnak szentelhetném magam s egész életemet, hogy mindezt meghálálhassam, amit értem tettél! Nemcsak testemet gyógyítottad meg, de lelkemet is...

Megragadta Lhalu kezét és homlokára szorította. Sosem láttam még ilyen meghatódottnak mesteremet, pedig közismert volt rendíthetetlen nyugalma. A vastag jakszőr függöny meglebbent: Hor-kang pillantott be félénken. Háta mögött a szolgálólány aggódó arca jelent meg.

- Bejöhetsz barátom – fordult feléje Lhalu láma. – Leányod a gyógyulás útján van.

Amikor az apa fent ülő leánya mosolygó arcát meglátta, könnyekre fakadva térdelt le mesterem előtt és mindkét kezét homlokához emelte.

- Uram... - dadogta elfulladva. – Hogyan háláljam meg neked, amit tettél?... Visszaadtad leánykám életét! Áldjon meg érte az ég most, és az agh-kor utáni új életedben is! Hét öszvényi málna rakományt adok szent kolostorodnak végtelen hálám jeléül...

Lhalu felemelte a kezét.

- A betegek gyógyítása szeretet munka, Hor-kang!... Ne beszélj hát ilyesmiről. Adj hálát Istennek, hogy leányodat életre méltónak találta és erőt adott nekem, hogy meggyógyítsam őt. Nem én rajtam múlott a siker, hidd el. Ha engem nem találsz a kolostorban, segédem Ti-Toniszta láma a Szent Tudás kegyelmével éppúgy meggyógyította volna...

Szantemi rám nézett, mintha most vett volna észre először. Szinte nem is vett tudomást apjáról, és szolgálólányról, akik örömben a kezét szorongatták, különös, révült tekintettel meredt rám, ahogyan én szoktam nézni, ha rám jön az öntudatlan szédület.

-Ti-Toniszta láma?... - suttogta halkan. – Ti-Toniszta láma... Te még fiatal vagy, de öreg leszel egykor, és soha nem fogsz elfelejteni bennünket... Áldjon meg téged Isten és légy hű eszköze haláladon túl is. Áldott legyen, aki a tudást tovább adja, s aki új életeken túl is hű marad barátaihoz...

A következő pillanatban már ismét Lhalura mosolygott, majd apja kezét simogatta és hirtelen kijelentette, hogy éhes.

- Hozz neki tejet, de semmi egyebet nem ehet két napig – szólt vezetőm a cselédlányhoz, de szórakozott hangján észrevettem, hogy még most is a hallottakon gondolkodik.

Mi volt ez? Miért mondta, hogy új életeken túl is hű maradok barátaimhoz? Nem értettem és láttam, hogy Lhalu sem érti... ez a kislány valóban különös lelki adománnyal rendelkezett! Gyakran a legváratlanabb kijelentésekkel lepte meg

környezetét. – ahogyan apja is mondta az úton. Nem törtem rajta a fejemet, hanem szeretettel mosolyogtam reá és gyors felépülést kívántam neki Isten nevében... Nem tudom, miért volt ez a különös érzésem, hogy fiatal kora ellenére tisztelettel kell rá tekintenem, mintha feljebbvalóm lenne? Talán a szeméből kiáradó parancsoló és lenyűgöző erő készítetett erre – ki tudná megmondani?...

Aznap éjjel, az út fáradalmi után, mindketten mélyen aludtunk a tiszta vendégszobában, melynek berendezése annyira emlékeztetett otthoni szobámra. Tiszta holdfényes idő volt, a hold besütött az ablakon s én elalvás előtt sokat gondolkoztam. Valahogyan az volt az érzésem, hogy ez a nap sorsdöntő mindhármunk életében. Éreztem határozott bizonyossággal, mint azt, hogy élek: nem ma találkoztunk mi először. A ködös múlt homályában, ki tudja, hány száz évvel ezelőtt, valamikor, valahol már láttuk egymást és össze volt kötve sorsunk... És azt is éreztem, szívem legbensőbb rejtekén, hogy nemcsak ebben az életben, de messze a jövőben ismét dolgunk lesz egymással. Sokáig nem tudtam elaludni, s amikor egyszer oldalt pillantottam, láttam a holdfénynél, hogy mesterem is feje alá rakott karokkal bámul a mennyezetre.

Másnap reggel Szantemi már jól érezte magát, felkelt és a szolgálólányra támaszkodva, ide-oda járkált a szobában. Még egy napot töltöttünk Hor-kang vendégszerető házában, mert Lhalu nem akart addig elindulni, míg meg nem győződött róla, hogy visszaeséstől nem kell tartanunk. A harmadik napon azonban már olyan jól érezte magát a kislány, hogy nyugodtan útra kelhettünk. Éppen azért mesterem szólt is a kereskedőnek, hogy tovább nem maradhatunk és máris indulunk vissza a kolostorba.

- Tudom, hogy sietős az utatok, atyám s éppen ezért nem tartóztalak benneteket. Azonnal szólok embereimnek, hogy szerszámozzák fel az öszvéreket... Ha minden jól megy, holdforgásra Tapol-Boriban lehetünk...

- Te nem jöhetsz velünk! – szólt Lhalu szigorúan. – Itt a

helyed leányod mellett. Most akarod elhagyni – súgta feléje hajolva – amikor itthon van végre és hathatsz rá, hogy többé el ne menjen? Gondold csak meg milyen jó alkalom ez számodra!...

Hor-kang meghökkent egy pillanatra, majd hirtelen megértette a dolgot és hálás mosollyal nézett Lhalura.

- Igazad van uram!... - én most valóban nem mehetek el hazulról. De hogyan engedhetlek el benneteket e hosszú veszélyes útra? – tette hozzá aggódva.

- Sohse törődj velünk. Elég nekünk egyetlen öszvér, élelmiszeres turbá-val a hátán, meg egy embered, aki majd visszahozza!

Így is történt. Még aznap reggel útnak indultunk a Kőszikla felé, Hor-kang pásztorával és legjobb öszvérével. Szantemi amidőn készülődésünket látta, nagyon elszomorodott. Tegnap is, ma is állandóan Lhalu nyomában járt, és minduntalan kérdéseket intézett hozzá a vallásról, a túlvilágról meg a halottakról.

- Bár kolostorba kerültem volna! – sóhajtott most, az utolsó reggelen, miközben segített a pásztornak az élelmiszeres zsákot meg a sátrat az öszvér hátára kötni. – De tudom oda nem vesznek fel akárkit... Nekem csak a varázsló jutott... Tarts meg jól emlékezetedben, uram, ha nem is találkozunk többé az életben! Tudom, hiú álom, hogy én valaha is szolgálód lehessenek! A lámáknak nincsenek szolgálóleányai... Mégis... mégis... - sutogta, kis kezét mellére szorítva, - érzem itt a szívemben az arva kényszerítő erejét... valahogyan, valamikor nekem szolgálnom kellene téged, hogy hálámat lerójam, amiért lelkemet is meggyógyítottad...

- Majd meglátom, mit tehetek érted, Szantemi – mosolygott rá mesterem. – Nagyon szeretném, ha női kolostorba kerülnél, mert nem szeretném, ha továbbra is a varázslóhoz kötnéd életedet, mert második megszálltságod már végzetes lehet számodra... Sohasem találkoztam még életemben ilyen felvilá-

gosodott, nyílt eszű gyermekkel, mint te vagy. Éppen ezért rajtad tartom a szememet... Addig is élj itthon atyád mellett, mert papi életet csak az élhet, aki megtanulja, mi az engedelmisség...

A kislány nem válaszolt, csak kerekre nyitott mélytüzű szemével bámult rá. A pásztor már az öszvér kötőfékét tartotta. Több öszvért, hiába erősködött Hor-kang, nem akart elfogadni vezetőm. – A jó láma mindig gyalog jár – mondotta neki. – Nem terheli feleslegesen az állatot... - Hor-kang még egyszer, hogy legalább egy darabon elkísérhesse az úton, de Lhalu emlékeztette ígéretére és titokban Szantemire mutatott. A kereskedő erre mélyen meghajolt előttünk, és még egyszer elismételte a háláját, az ég minden áldását kívánva ránk, mert az ő ajándékában – mondotta – biztosak lehetünk.

Amikor kifordultunk a kapun és az útra értünk, visszanéztünk. Hor-kang mélyen meghajolva, karjait felénk nyújtva állt a háza előtt, a kislány nyílegyenesen, mozdulatlanul.

- Kale ju!... - kiáltottuk nekik integetve.

- Kale pheb!... - visszhangzott Hor-kang hangja. – Üdv a távozonak!...

Jó darabot haladtunk már az egyre emelkedő úton, amely egy ösvénnyel feljebb visszakanyarodott a falu felé, úgy, hogy kis idő múltán megint a ház közelébe mentünk el. Most vagy száz láb mélységben feküdt alattunk. Rövid kis bőr csubá-jában Szantemi még mindig ott állt és felénk nézett.

- Kale pheb!... - hallottuk vékony hangocskáját. – Ngéd Lhalu... jogmo jin!...

- Mit kiáltott? – fordult hozzám mesterem. – Nem hallottam jól...

- „Én Lhalu szolgálólánya vagyok!...” – válaszoltam csodálkozva, mert tudtam, hogy éppen olyan jó a füle, mint az enyém.

Az út szélére állt és mindkét karját áldóan terjesztette ki a mélybe. A kislány, mintha csak erre várt volna, meghajolt és így maradt, míg el nem tűntünk a következő útkanyaron...

A hazafelé vezető úton sok volt a kapaszkodó, mégis könnyebben haladtunk, mert a holddal megváltozott az idő is és fagyos jég még hirtelen olvadás helyett egyenletes hó borította a sziklaösvényeket. Így vándoroltunk nap-nap után. Besötétedéskor, ha lakatlan helyen jártunk, valamely védett helyen vertünk sátrat vagy barlangba húzódtunk éjszakára. Conkán, a pásztor, minden este apró thojor-t, kis kőhalmot épített magának oltáru és hegyi virágokat szedett rá. Elalvás előtt, amikor legmagasabban állt a hold, mindig kiment a sátor elé és földre borulva imádkozott sokáig. Csak azután be nesztelenül hozzánk.

- Figyelj csak – súgta Lhalu egy este. – kihez imádkozik ez?

- Szantemihez... - feleltem rövid hallgatás után. – Mit szólsz ehhez, aku? Jé-Seszt a Hatalmas istent kéri, hogy leányát, Szantemit tartsa meg. Majd a kislányhoz imádkozik, hogy segítse őt és családját három fejs dri-hez...

- Különös... - mormolta Lhalu, - Különös... ezt a leányt mindenki tiszteli és valahogyan én sem úgy nézek rá, mintha gyermek lenne...

Egy darabig hallgattunk. A pásztor belopakodott s a nagy sátor mélyén bundájába burkolózva, csakhamar elaludt. Jó idő múlva Lhalu megszólalt.

- Arau... Mi három éve, amikor felkísértelek emeleti celládba, hogy ott töltsd beavatásod éjszakáját, azt mondtam, figyelj meg jól álmodat, mert ez mindig jelentős szokott lenni az újonc életében. Azóta sem kérdeztem tőled, és te sem szóltál felőle... Mondd, álmodtál-e valamit és emlékszel-e még rá?

A meglepetéstől nem tudtam egy darabig szóhoz jutni. Épp ez a kép villant önkénytelenül az eszembe s már azon voltam, hogy megszólaljak, amikor ím, megelőzött és ő mondta ki titkos gondolatomat!

- Épp erről akartam beszélni, aku! Milyen csodálatos hogy egyszerre támadt ez a gondolatunk!... Jól emlékszem még

az álmra... de akkor nem értettem...

- Miről álmodtál?

- Erről... A mostani utunkról. Rövid volt nagyon az álmom. Egy szobában láttam magunkat, amint te éppen egy beteg gyermek fölé hajolsz... Szantemi volt. Azóta is törtem a fejemet, hol láttam már ezt az arcot?... De csak most jutott eszembe, hogy itt feküdtünk csendben egymás mellett...

Nem válaszolt. Ismét csend borult a sátorra. Csak a szél zúgását és a kint lepányvázott öszvér patájának kalapálását hallottuk. Nem akartam tovább beszélni a dologról, s mivel láttam, hogy mesterem még ébren van, halkán megszólaltam:

- Aku... Megengednéd, hogy kérdezzek valamit?

- Kérdezz, Ti-Tonizza... Nem alszom még, csak gondolkodom.

- A Nagy Delej, amellyel a kislányt meggyógyítottad minden ismeretlen betegségnél alkalmazható?

- Általában igen. Különösen, ha nem tudod, milyen bajjal állsz szemben. A Nagy Delej mindig használ és főként az idegeneket nyugtatja meg. Már pedig az idegműködésben beálló zavarók, helyi görcsök és megfeszített állapotok okozzák a legtöbb betegséget.

- Ilyen esetekben a helyi delejt alkalmazod. Kényelmes helyzetbe lefekteted a beteget és derekán megoldasz minden övet... bárhol is érez fájdalmat. A deréktáj igen fontos minden delejezésnél. Olyan fontos szerepet tölt ez be, mint a varázspálca delejezésnél tehát először a hasra helyezed gyengéden mindkét kezedet. Itt indul meg az áramlás. Itt érez először meleget az ember; nem testi, hanem lelki hőt. Ennek az a magyarázata, hogy a köldök az, mely az embert születésekor az új életbe átviszi és elszakítja a régi testtől, az anya testétől, hogy önálló, szabad lényé alakuljon... Ez többnyire elegendő is. Egyébként helyi fájdalmakat úgy delejezhetsz, hogy az izmok irányába finoman, a bőrt alig érintve, végig húzod ujjaidat... Amint később majd meg fogod tanulni, a delej mindig érvényesül, még akkor is, ha

hatását rögtön nem is veszed észre. Vannak emberek, akiknél lassan hat, ezeknél a kezelés több türelmet igényel...

- Mi ez a rejtelmes erő, aku, mely ilyen csodálatos módon hat?

- A delej Isten gyógyító árama, mely betölti az egész világegyetemet és fenntartja minden élőlény életét, ha az a természet törvényeit megtartja. A delej az, mely önmagától begyógyítja a sebet és sok beteget magához térít, akit orvos sohasem látott. A Nagy Tudás e láthatatlan gyógyító áramának testünkbe való sűrítése, hogy másokra kisugározhassuk... ez a delejezés művészete. Amint azonban tudod, ehhez lélekben és szellemben is tiszta test szükséges, mert Isten gyógyító fluidumát csak a tiszta edény fogadhatja magába. Olyan mértékben kapja ezt meg az emberiség, ahogyan megérdemli. Ma és még évezredekig csak a beavatottak előjoga lesz ez a gyógyításmód...

- Hányszor adható a Nagy Delej? – kérdeztem, felkönyökölve, mert rendkívül felkeltette az érdeklődésemet az, hogy ilyen tökéletes példáját láttam alkalmazásának. Alig vártam már, hogy Lhalu orvos előadásain megjelenhessek, ami a jövő hónapban volt esedékes.

- Egy nap csak egyszer. Leghatásosabb este vagy reggel a felkelés pillanatában. Nem mindegy az időpont, hogy mikor adod! Ez sokszor az időjárástól is függ: nedves, ködös, esős időben nincs olyan jó hatása... Ha azonban már ennyire belemelegedtél a kérdezősködésbe, még egyet el kell árulnom neked a delejezéssel kapcsolatban. Mielőtt bárkit gyógyítani próbálnál, tedd kezedet fejére... Ha felmelegszik, ez annak a jele, hogy hozzád hasonló rezgésű, jóakarátú ember. Ezeket azonnal kezelésbe veheted. Ám ha hideg marad a kezed, ez annak a jele, hogy az illető nem tesz rád megnyugtató hatást. Az ilyen beteg emberrel légy óvatos!... Megbízhatatlan, hazug vagy tolvaj embernél a delejt mindig a fejen add, de magadban a gyógyulásra való összpontosítás előtt a következő rövid szöveget mondd el magadban:

„Azt akarom, hogy hűséges légy, kezed semmit el ne emeljen,

szád ne szóljon, bensődben haljon meg minden, amit látsz

vagy hallasz!”

Egyre vigyázz nagyon! Gyilkos, kegyetlen embernél nem szabad fejdelejt adnod, mert ez ravaszságában csak elősegítené. Nála inkább a hátra, a lapockára helyezd kezedet és azt az ígét mondd magadban:

„Hamisságod és gyilkos szándékod Isten előtt nyílt titok. Térj meg, mert csak így remélhetsz gyógyulást. Betegséged bünei következménye!...”

De most veszem észre, hogy orvosi előadást tartok neked, ahelyett, hogy pihennénk. Aludj jól arau! Jó éjszakát!

- Jó éjszakát mester!... És köszönöm az oktatást...

Befordultam a sátorlap felé és szemem rögtön elnehezült. A másik sarokban kimerülten horkolt Conkán. Közvetlenül elalvás előtt még halk, tépelődő suttogást hallottam jobb oldalamból: - Különös lény... Szantemi... Vajon miért hozta elénk a sors,...

Másnap reggel korán ébredtünk és folytattuk fáradtságos utunkat. Napokon át vándoroltunk hegynek fel, hegynek le északnyugati irányban. A tizenegyedik reggelen feltűnt előttünk a mi hegyünk tetején trónoló Kőszikla és boldogan másztuk meg az utolsó kapaszkodót. Idegenvezető lámák jöttek le velünk szemben az úton öszvéreikkel, és barátságosan köszöntöttek minket. Külföldi utasok fogadására siettek, akiknek érkezéséről kihelyezés útján nyert tudomást Főpapunk. Nagyon sokféle láma élt Tapol-Boriban, mint már említettem. Idegenvezetők, földművelők, iparosok, szertartásvezetők, tanulók, orvosok, tanítók – mindegyik saját munkakörével foglalkozott. Kétszáz öreg láma élt a Kősziklában és háromszáz fiatal. Az alsóbbrendű trapák a kolostoron kívüli kunyhóban laktak, a karlám két oldalán: ők végezték az állatok gondozását, művelték a földet, vagy a kony-

hai munkát látták el. Az idősebb lámáknak – akikhez három év múlva tartozom majd - majdnem ugyanaz a napirendje, mint az ifjabb beavatottaknak. Csupán étkezésük volt egyetlen alkalomra, a vacsorára korlátozva. Nekik már imagépjük és olvasójuk is volt, amelyekkel kora hajnaltól a nap ötödik órájáig foglalkoztak, hogy így gépies módon zsongítják el magukat a tűzvarázs és a templomi szertartások előtt. Különben szabadon osztották be idejüket: kivéve az étkezést és a Nagy Láma által összehívott gyűléseket, amelyeken kötelező volt a megjelenés. Az idősebb lámák bármikor tudtak tumo-t fejleszteni. A legnagyobb hóban, fagyban is úgy jártak, akár a cellájukban. A reggeli tisztálkodás után kihelyezkedtek, ami körülbelül öt óra hosszat tartott. Rájuk nem ügyelt senki, de a Papnő mindent észrevett, ami a kolostorban történt, s ha valahol zavart észlelt, rögtön értesítette a Nagy Lámát. Legjobban irigyeltük őket – amennyiben ilyen érzésről nálunk egyáltalán szó lehetett, mert hiszen inkább sóvárgó vágyakozásról beszélhetnénk – emeleti celláikért, ahol sokkal jobban tudtak tumo-t fejleszteni. Azért is volt az emelet számukra fenntartva, hogy a megszokott magasságban legyenek és rögtön a hegyek között érezzék magukat, ha kitekintenek. Este velük egyidőben pihentünk le, de ők éjfélkor újra felkeltek, hogy a csillagos eget tanulmányozzák. Röviddel éjfél után feküdtek le végleg...

Amikor felértünk a kősziklába, az öszvért az istállóba kötöttük és a konyhába vittük a pástort, hogy meleg teát kapjon. Majd elbúcsúztunk tőle és utasítottuk, hogy az éjszakát még töltse nálunk, csak hajnalban induljon vissza. Este, vacsora után Lhalu magához intett és egy kis csomagot csúsztatott kezembe.

- Menj le kérlek a kísérek szállására és add át ezt a kis tárgyat Conkánnak, a pástornak. Egy nyakbavaló delejezett talizmánt küldök benne úrnőjének, annak jeléül, hogy nem felejtetem el. Azt is üzenem, hogy ez a szongdusz megőrzi őt a rossz kísértésektől, ha mindig nyakában viseli...

Tudtam, hogy az amulett adása igen nagy dolog és egész

életre szóló barátságot jelent. Nekem még eddig nem adott talizmánt, pedig nagyon vágytam rá. Elszaladtam, hogy teljesítem kérését. A pástor térdre borult a szongdusz láttára és esküdözött, hogy ennél nagyobb öröm sem őt, sem úrnőjét nem érheti. Mondd meg neki, hogy én is köszöntöm őt – ezzel elköszöntem.

Így hódította meg Szantemi, Hor-kang leánya a mester és a tanítvány szívét...

Másnap már ismét kezdetét vette a rendes kolostori élet. A négy hetes távollét után jól esett régi cellám kemény nyalaszáján aludni. A tűzvarázs délelőtti óráinak zsongító, testet-lelket megnyugtató érzése is hiányzott. Az oktatást vezető láma délelőtti növénygyűjtő kirándulásukkor kihirdette, hogy a harmadéves új lámák egy hét múlva már hallgathatják a távolbalátásról és a távolbahatásról tartott előadásokat. Az elsőt Nam-Se-king láma tartja hetenként kétszer a gyűlésteremben napszállta után, a második tárgyat közvetlenül utána vezetőm.

A távolbalátás, melyet csillogó fénygömb segítségével végeztek a lámák, mindig nagyon izgatta képzeletemet. Alig vártam, hogy eljőjön az a nap, amikor gyakorlati oktatást kapok ebből a tudományágból is. Minden lámakolostor lakóinak – de a völgylakó varázslónak is – ez volt a nagy tudása. Abból állt ez, hogy a beavatott a kolostorban is megtudhatta: az a személy, akire erősen gondol, mit csinál és hol van az adott pillanatban? Ez a művészet semmi kapcsolatban nem állt a jövővel. A távolbalátás a következőképpen történt: - már amennyit eddig hallottam a dologról.

A templomban hatalmas, egy láb átmérőjű csillogó fémgömb nyugodott a Tudás szobra előtti fekete állványon. A kolostor lámái bármely napon saját akaratukból jöhettek ide a gömböt nézni. Addig bámultak rá, míg finom meleg áramlat nem suhant át rajtuk és tagjaik el nem ernyedtek. Az öntudatlan lazításnak ebben az állapotában kellett gondolatainkat arra a személyre összpontosítanunk, akiről bizonyos dolgot meg akartak tudni. Utána kiüresítették agyukat és vártak. Nem volt ez

nehéz dolog, egyetlen dolgot kivéve, hogy mindazt, amit ilyenkor a jelenben láttak, azaz belső lelki szemükkel éreztek, meg is tudták jegyezni maguknak. A gömb-néző lámák egy másik csoportjához rendszerint egy olyan pap volt beosztva, aki a mondásokat rögtön feljegyezte. A távolbalátásban, mint mindenben a Főpap volt a legtökéletesebb. Utána rögtön a Papnő következett. Ebben a félaluszékony állapotban például a Főpap és a Papnő azonnal feleltet tudtak adni minden olyan kérdésre, mely a kolostortól két-háromszáz mérföldes körzetben történő eseményre, vagy ilyen távolságban lévő dolgokra, személyekre vonatkozott. Egyéni meglátások voltak ezek és mindig földi eseményekre, sosem túlvilági dolgokra vonatkoztak.

A gömbnézésre természetesen a lakosság vette leginkább igénybe a lámákat és a külföldről érkező idegenek. Ilyenkor egy láma a fogadóterembe vezette őket, melynek egyik mellékfülkéjében a Gömb kicsinyített mása állt. A néző láma itt testi kapcsolatot vett fel a látogatóval – megérintette kezét, vagy homlokát – és tudakozó kérdésére rövid idő múlva már fennhangon el is mondta az észlelteket. Ha például azt kérdezte egy anya: mi van a fiával, aki már egy hónapja csatába indult, a láma először leírta a fiú külsejét, öltözetét, belső tulajdonságait, majd elmondotta, hogy ebben a pillanatban milyen állapotban van. Megsebesült-e, ha igen, milyen sebe van, és így tovább. Azt azonban soha sem mondta meg, mi lesz vele, tehát jövődjéről nem beszélt... Jövőt csak a varázslók mondtak, a beavatottak csupán egymásnak mesélték el ilyen élményeiket, megérzéseiket, de sohasem kívülállónak. A látogató aztán, ha túl kíváncsi volt, visszamehetett a falujabeli varázslójához, akitől jövődjöt is hallhatott. Ebben azonban nem volt sok köszönet, mert igen gyakran épp az ellenkezőjét jósolták meg neki, mint ami valójában bekövetkezett.

A gömbnézés mindennapi dolog volt a beavatott lámának. Nem kellett semmi különös felkészülés hozzá és utána semmiféle fáradtságot nem éreztek... A lakóság a gömbnézés miatt

különösen tisztelte a lámákat és meg is jutalmazta őket bőségesen. Háborús időkben hosszú sorokban álltak a hozzátartozók a Távolbalátók folyosója előtt – miután előzetesen lerakták a díjszabás szerinti adományait. Mindebben természetesen a Főpap és a Papnő nem vett részt; ők csak magas és kiválasztott személyek sorsával foglalkoztak.

Alig vártam már, hogy teljenek a napok és megkapjuk első gyakorlati oktatásunkat a távolbalátás terén. Mintegy hetvenen gyűltünk össze újhold estéjén a templomteremben, ifjú lámák; közülük rajtam kívül csak hárman voltak még kezdők. Nam-Se-King láma, a gömb-néző lámák főnöke, a Fémgömb elé lépett:

- Ti-Tonizza testvérünk és társai kedvéért még egyszer elmondom röviden a távolbalátás módszerét...

Álljatok ide a Gömb elé és tegyétek rögtön, amit mondok. Tudjátok meg tehát, hogy a tisztánlátás fő szerve a szem! Ezen keresztül indul meg a folyamat... Emeljétek tekinteteket a gömb felé a magasba, mintha ott fent valamit figyelmesen szemlélnétek... Úgy! Most engedjétek szemeteket fokozatosan egyre lejjebb. Amikor végre szemetek magasságával párhuzamos a gömb, nézzetek bele, nézzetek át rajta merőn!... A gyakorlott tisztánlátónál olyan erős a fénysugár, mely szeméről a gömb csillogó felületére esik, hogy visszaverődő fénye a falon is meglátszik... ez a merev nézések ne tartson tovább hetven érverésnyi időnél. Utána összpontosított tekintetek megmerevedik, de nem pislogtok és nem könnyeztek, erős központi tekintettel néztek bele... A koncentráció megtörténte után gyengén, áttetszően néztek a gömbön keresztül, amelyen most különös sárgás, fehér fényjáték villan át... Most színjáték-szerűen mozgó alakot vagy jeleneteket láttok... Ez annyira megüli a szemideg-hártyátokat, hogy az agynak azon részén, mely a látóideg képeit felfogja, valóságként jelenik meg mindaz, amire feleletet vártok... Megértettétek?... Most pedig tegyetek fel magatoknak bármilyen kérdést, vagy gondolatokat valakire

kétszáz mérföld körzeten belül, akiről tudni szeretnétek, mit csinál ebben a pillanatban?... Azután utasításaim szerint vizsgáljátok a fémgömböt. Vigyázzatok, mert az első kísérlet dönti el, milyen képességetek van a távolbalátásra...

Először két társam végezte el a kísérletet, akik közelebb álltak a nézőgömbhöz. Amikor az első végzett Nam-Se-King láma, aki hátulról figyelte a gömböt, megszólalt:

- Mit láttál Szam-trup?

Ifjú társam összerezsent, látszott rajta, hogy most zökkent vissza a valóságba.

- Anyámat, amint épp a vacsorát készíti... Óh, de csodálatos érzés volt! Rögtön felismertem, csak egy kissé homályos a kép!...

- Jól láttál, testvérem. Csak azt mondjátok, ami valóban megjelent előttetek, mert látomásaitokat ellenőrzöm... Figyelmeztetek benneteket, hogy én is ugyanazt a képet látom, amit ti!...

Amidőn másik társam is elvégezte a gyakorlatot, őt is megkérdezte:

- Én arra gondoltam, ki áll ebben a pillanatban a fogadóterembeli gömbnéző láma előtt? A brugd-völgyi fegyverkovácsot láttam megjelenni előttem, de lámatestvérünk arca homályba maradt...

- Helyesen láttad a képet... - felelte Nam-Se-King, de még sokat kell fejlődnöd. Minden részletet tisztán kell megfigyelnetek!

Ekkor már én is a gömb előtt álltam és mert hirtelen más nem jutott eszembe, aki kétszáz mérföldnél nincs messzebb a Kősziklától, Hor-kang pásztorra gondoltam, aki nemrég indult vissza a Csumbi-völgybe. Az utasítást pontosan követve, gondolatürítés, majd összpontosított figyelem után valóban felvillant előttem a sárgás fény és röviddel utána két fehér-fekete árnyú alak jelent meg a gömb csillogó felületén.

- Nos, mit láttál Ti-Tonisz? – hallottam Nam-Se-King

láma hangját. – Tudom, hogy látnok vagy és éber állapotban is fejlett benned a második látás érzéke... Várj! Én mondom el neked, mit láttál, s te utána nyilatkozz csak!... Egy kiang-bundás pásztor képe jelent meg előtted... Az északi második hágó tetején... Éppen a földre borult egy fényes ruhájú női őrszellem előtt. Talizmánját nyújtotta át neki hódolata jeléül... Ezt láttad?

- Igen atyám – bólintottam gépiesen, mert nem értettem: ő, a mesterlátnok, hogyan nézhette fényes őrszellemnek Szantemi öszvéren ülő kis alakját?...

XIII.

Másnap nagy napunk volt: Lhalu reggel bejelentette, hogy a délutáni manyág-ot, a pap szent oktatást, maga a Nagy láma fogja tartani, ami mindig nagy esemény volt a kolostor életében. Alig vártuk, hogy a kitűzött idő, amikor Do-lung láma szokta erkölcsan-előadásait tartani, elérkezzék. A nagy csangban gyűltünk össze százötvenen és nagyon izgatottak voltunk, mert tudtuk, hogy valahányszor a Főpap tart előadást, példázataival mindig valami különös szempontra akarja felhívni figyelmünket, hogy mélyen szívünkbe véssük és soha el ne felejtjük... A mai napon az önműködően büntető sorstörvény, az arva fejtegetése lett volna soron.

Alighogy megszólalt a tanítás kezdetét jelző gong, a Főpap és a Papnő bevonultak a terembe. Miután mindketten helyet foglaltak a trónon, felegyenesedtünk és reájuk emeltük tekintetünket.

- Testvéreim! – szólott hozzánk a Főpap. – A mai napon én tartok nektek oktatást előttem. Amint tudjátok, ilyenkor külön óhajom felhívni figyelmeteket bizonyos dolgokra. Jelképes a mai előadásom is, mert ma Csam hónap 15-dik napja van száz esztendeje éppen, amikor a történet, amelyet okulásokra elmondok, kezdetét vette...

Tiszteletet parancsoló magas, szikár alakja, delejes tekintete – mint mindig – most is rögtön lenyűgözött bennünket. A Papnő – éppúgy, mint a tűzrévület alatt – az ikertrón kőkarjának támaszkodott és félig lehunytt szemmel figyelte a gyülekezetet.

- Az arva isteni törvényét, az ok és okozat vasszigorú láncolatát, már régen ismeritek. Tudjátok, hogy minden jó, és minden rossz cselekedet vagy gondolat a hatások egész sorozatát indítja meg, mely áldás, vagy átok alakjában hull adott időben

vissza az elindító fejére... Az arva halálon innen és halálon túl követi a halandót. A sok földi étellel ezelőtt általunk elvetett cselekedeteink gyümölcsét is nekünk kell elfogyasztanunk. Míg meg nem emésztettük teljesen, nincsen szabadulás az akhorból... Mindez áll a hétköznapi emberre, de hetvenhétyszer áll a beavatottakra!... Annak, aki a Nyílegyenes Ösvényre lép és a beavatás útját választja, kegyelemből sok arva-ját eltörli a Szent Tudás. Ha újat nem vesz magára megszabadulhat a további újraszületésektől... Annak a lámának, akinek előző életéből még maradt leróni valója, az égi kegyelem úgy intézi sorsát, hogy egyetlen földi élete alatt két-három régi életének összesűrített arva-ját egyenlíthesse ki. Ezért nevezik a beavatottat Kétszerszületettnek, sőt Háromszorszületettnek... Jaj annak, aki egyetlen lépést tesz visszafelé! Az arva ostora nem évek múlva, mint másoknál, hanem azonnal végigvág a hátán... Ez legyen egyik örök tanulságotok mai beszédemből... A másik pedig az, ha már Kétszerszületettnek nevezitek magatokat, hogy mindig előre nézzetek és le ne térjete a Törvénynek számotokra még szigorúbban kiszabott útjáról, mert számtalan csapda, mely a beavatottakra vár! Vannak olyan esetek is, amikor úgy érzitek, nem követtetek el semmiféle bűnt... és mégis veszedelmes lavinát indíthattok meg magatok mögött. Bűn lehet adott esetben a legkisebb engedetlenség is, mely eleinte ártatlan dolgoknak tűnik fel... Ennek a legifjabb láma épp úgy ki lehet téve, mint a Főpap! Vigyázzátok hát minden lépéseteket és legyetek állandóan résen! Haladjatok nyílegyenesen előre az úton, ne nézzetek se jobbra, se balra, mert jaj annak a beavatottnak, aki, bár Kétszerszületett, régi arva-jával találkozik az úton! Azt, aki kegyelemből több élet sorsát összesűrítve éli, úgy képzeljétek, mintha állandóan a hegyi ösvényen haladna: a völgyben mozgó embertömeg nem hat rá, mert itt már a földi életben egy síkkal feljebb emelkedett. Kegyelemből tehát elkerülheti valamelyik régi arva-ját, mely a völgyben várt volna rá, ha ő is világi ember marad... De jaj annak, aki félrelép vagy csak kíváncsiságból

letekint a völgybe és megpillantja saját arvá-ját!...

Dörgővé vált a Nagy Láma hangja, szinte betöltötte a termet, amint karjait felemelve, végigjártatta rajtunk lenyűgöző tekintetét.

- Ma száz éve egy hatalmas kolostorban játszódott le az a történet, amelyet okulásotokra elmesélek. E kolostor Főpapja igen nagy tudással rendelkezett és híre messze földre elterjedt. Papnője, természetesen követte tudásában. Amikor már mindenfelé elkerült a hírük, a Papnő, aki kihelyezései alatt megismerte a távoli világrészek csodáit s a déli országok fényűző életét, világi dolgok után vágyott. Szerette volna a kolostort, hacsak ideiglenesen is, elhagyni, hogy a kincses Gyagar Birodalomba menjen, ahol nagyon megtetszett neki az élet... Ezt a szándékát természetesen eltitkolta a Főpap előtt... Íme ez volt az első engedetlenség... Tudjuk, hogy legkedvesebb hozzátartozóink sorsát bölcsen elrejtí az ég a legjobb tisztánlátó előtt is... Így a Nagy Láma sem tudott Papnője titkos terveiről. Egy alkalommal nagy távolságra küldte el Suhanó Menésben. Sok száz mérföldnyi távolságban járt már amikor a Főpap, aki gondolatban követte, észrevette szándékát. Rögtön vissza akarta rendelni Papnőjét, de már nem bírta megtenni, mert annak ellentétes akarata lefokozta befolyását. A lelki küzdelem pedig annyira kimerítette, hogy Papnőjét nem volt képes híven követni. Egyszer csak meglepve látja, hogy a Papnő egy napsütötte gyagari városban jóval tud a Bőd-Jult szegélyező Nagy Hegyláncon, rendes léptekkel halad az utcán. Emberekkel találkozik össze, akik szólítgatják, de nem tud velük beszélni, nem bírja megértetni magát... Ez természetesen nagyon érthető, mert lun-gom állapotban kemény és érzéketlen a test, különösen, ha ellenőrzője gondolatban nem kormányozza... Az emberek nagyon gyanúsnak találták a dolgot, s a fekete körpalástot viselő, különös, idegen asszonyra felhívták a város poroszlóinak a figyelmét. Ezek rögtön megragadták a Papnőt s mikor látták, hogy nem felel, tömlöcbe vetették, ahol hónapokig kínlódott.

Kémgyanúsnek tartották, de semmit sem tudtak meg tőle, sem azt hogy ki, sem azt, hogy miért jött? A börtönőrök tolakodóan léptek fel vele szemben, mert nagyon szép nő volt. Ez különösen akkor tűnt fel a férfiaknak, amikor a város bírása elé vitték, ahol köntösét levették róla... A Papnő mindenről tudott csak száját nem bírta szóra nyitni. Akárhogy faggatták, nem beszélt. Erre tüzes vasakkal próbálták szóra bírni. Mindhiába... Szétfeszítették a száját, hogy van-e nyelve. Amikor látták, hogy minden érzékszerve megvan, kisütötték, hogy siket-néma és ráunva a dologra visszavitték a tömlöcbe, míg egy katona meg nem látta és ajándéku nem kérte. A börtönfelügyelő szívesen nekiadta, csak hogy már megszabaduljanak tőle. A katona otthonába vitte a fiatal nőt, bár az olyan volt, mint az élőhalott: néma és teljesen merev. Ha leültette úgy maradt, ha lefektette nem mozdult tovább. A gyagari vitéz nem így gondolta a dolgot és napok múltán babonás félelem fogta el. Felkeresett egy varázslót, aki azt tanácsolta neki, hogy sürgősen szabaduljon meg az asszonytól, különben rontás esik rajta. Legjobb, ha telehold idején, vízpartján keresztüldöfi a szívét... A katona nagyon elkeseredett, mert szerette a néma ismeretlent. Lelke mélyén mintha ősi emlékek keltek volna életre: úgy érezte, sorsa ehhez a nőhöz köti... Várt még egy hétig, s mikor látta, hogy az asszony ugyanilyen élőhalott marad: nem eszik, nem iszik, csak mozdulatlanul maga elé mered, kézen fogta és holdtöltekor kivitte a közeli tengerpartra. Ott egy szikla mögé állította és törrel átdöfte a szívét... Ekkor maga is megrémült tettétől és fájdalmas kiáltással elrohant...

Elhallgatott egy rövid időre a Nagy Láma, s mi olyan feszülten figyeltünk, hogy lélegzetünket is alig lehetett hallani.

- A Papnő egy darabig mereven állt a szikla mögött, aztán egész hosszában végigvágódott a parton. De nem halt meg... olyan értelemben, ahogyan a katona gondolta. Abban a pillanatban, amikor a katona megölte, sok száz mérföldnyire a bőd-juli kolostor toronyszobájában elszállt a Főpap kimerültsége és gon-

dolgozni kezdett... Szinte gépiesen próbálta lélekben újra követni a Papnőjét, de a kijelölt útvonalon nem találta sehhol. Most valami belső sugallat alapján megérezte, hogy társa halálos veszedelembé került, talán már nincs is az élők sorába. Miután a kolostorban nem volt senki, aki törvényesen helyettesítette volna, nem tudott saját maga eltávozni... Végül mégis úgy döntött, hogy minden kérdés vagy beleegyezés nélkül eltávozik... A rendes karavánúton indult el két öszvérrel, mint egyszerű utazó láma. Amikor átkelt a Nagy Havas Hegyláncon, annál a gyagari városnál, ahol a Papnőt utoljára látta, lelassított a lépteit. Az emberek nagyon megnézték az egyszerű vándort, de látván ruházatáról, hogy szent ember, nem bántották. A Főpap tovább haladt a tengerpart mentén: ösztöne és sugallata vezette. Amidőn a városka már elmaradt mögötte, egy elhagyott szikláspartrész felé vonzotta valami. Úgy odatalált, mintha valami mágnes vonzotta volna... A Papnője a szikla alatt feküdt. Dagály volt és hosszú-hosszú haját a fel-felcsapó víz áztatta. Abban a tudatban, hogy csak törvénytelen lun-gom folytán mélyült el katalapsziája, öszvére szíjazta az élettelen merev testet és szomorúan vándorolt vissza, irdatlan utakon át, a messze bőd-juli kolostor fel... A szíve alatt lévő apró sebet nem is vette észre, mert a lun-gomfutó mindig érzéketlen és nem vérzik ha sebesülés éri... Csak mikor fáradtságos, hosszú út után visszaérkezett a kolostorba, hogy gondos és tartós ápolás után megtörje a kisiklott lun-gomtransz hatást, jött rá a Főpap, hogy Papnőjét meggyilkolták. Fájdalma határtalan volt. A toronyszobában a bardo szertartása szerint azonnal magához térítette a holttestet és kikérdezte. Ezzel azonban csak annyit ért el, hogy a szerencsétlenség körülményeit megtudta... A Főpap erre kihelyezte magát és a Papnő szellemével keresett érintkezést. Sikerült is azt megtalálnia és sok olyan dolgot tudott meg, ami addig titok volt előtte. Megtudta, hogy amikor a lélek kihelyezett állapotban van, vagy sugalmazott parancsot teljesít, a test maga nem sebezhető. A katona ezek szerint nem ölhetette meg, mert a lun-gom futók lelke

a test felett helyezkedik ki, ezért sebesülése azonnal beforr. Ezért nem is véreznek az ilyen sebek. A halott most mégis ott feküdt előtte és nem bírta felkelteni. A Papnőnek szelleme ekkor utasította, hogy azt a füvet, melyet elindulása előtt adott át neki, tegye a szájába, imádkozzon, böjtöljön egy hétig, akkor megszűnik a test merevsége és életre kel...

A Papnő ebben a pillanatban megmozdult kábulatában felnyitotta szemét és kiegyenesedett. Fürkésző tekintettel nézett végig a lélegzetfojtva figyelő gyülekezeten. Mintha jelképesen is jelezni akarta volna a történetben szereplő papnő állapotát.

- A Főpap így is cselekedett – folytatta a Nagy Láma – és papnője valóban magához tért. De ekkor sem nyerte vissza nyugalmát. A Nagy Láma ekkor egy másik kolostor Papnőjét kérdezte ki az esetre vonatkozóan. A válasz az volt, hogy a Papnőnek vissza kell mennie abba a városba, ahol a szerencsétlenség érte, hogy újra láthassák az emberek. A Főpap parancsot is adott neki, hogy Suhanó Menésben induljon ismét arra. Amikor a Papnő ugyanabban a városba ért, lépte megint lelassultak. Ekkor szembejött vele a katona... s midőn járni látta azt, akit saját kezével szúrt le, ijedtében szörnyet halt. A Papnő pedig, ura és parancsolója szellemi utasítását követve, visszafordult és lun-gom-járással visszatért a kolostorba. Amikor megtudta, hogy előző életében titkos régi szerelme volt a katona, akihez öntudatlanul menni akart, s aki leszúrta, s hogy második útja alkalmával ő okozta a katona halálát, olyan fájdalom fogta el szívét, hogy minden Papnői tudását elvesztette... Ímé, testvéreim ez volt a történet, amelyet a mai napon épületekre elmeséltem! Mire tanít bennünket Sahti papnő és Bedkar főpap története?... Hogy a nagy engedelmesség és a törvény legkisebb parancsához való ragaszkodás isten legmagasabb szolgáját is éppúgy kötelezi mint legalacsonyabbat. Ha a Papnő, Mint Kétszerszületett, nem tekint le magasabb szellemi síkjáról a mélybe, és nem vágyik a világ után, nem találkozott volna régi arvá-jával, amely alól már mentesült... Ha a Főpap nem indul el

egyedül utána és szabály ellenére nem hagyja el a kolostort, a Papnő végül is meghalt volna a tengerparton, ami lelkei üdvének, még mindig sokkal jobb lett volna, mint erőszakkal visszakerülni az életbe és elveszíteni minden régi tudását... Vigyázatok tehát, testvéreim!... Legyetek mindig engedelmsek és tartsátok be a törvényt, akármilyen magasra emelné egykor sorsotokat...

Hosszú ideig néma csend ülte meg a termet, miután a Nagy Láma szavai elhangoztak. Akkor zökkentünk csak vissza a valóságba, amikor a papnővel együtt felálltak s karjukat áldásra nyújtották ki felénk. A körben ülők mind arca borultak. Akkor emelkedtünk fel midőn a Papnő sugárzó palástja is eltűnt a selyem függöny mögött...

Nap-nap után telt ismét kemény munkában, tanulásban, és imádkozásban. Most már mesterem orvosi előadásait is láto-gattam és így jóformán semmi szabadidőm nem volt. Alig egy hónappal emlékezetes gyógyító utunk után, amikor az ébresztő dobszó után éppen magamra kaptam köntösömet, Szam-trup, egy fiatal beavatott társam szaladt be hozzám azzal, hogy mesteremet keresik.

- Ki keresi ilyen korán? – csodálkoztam. – Ilyenkor még alig vannak a fogadóteremben!

- Valami Hor-kan vagy Hor-kang nevű kereskedő. Messziről jött karavánjával és az udvaron várja... Azt üzeni, szívesen vár akár délig is, akkor jöjjön csak le, amikor ráér...

- Hor-kang a Csumbi-völgyből? – kiáltottam vidáman, és magam se tudtam, miért lettem egyszerre ilyen eleven. – Megyek rögtön, szólok vezetőmnek... Te pedig, testvérem, menj le és vezesd be a fogadóterembe. Szólj kérlek a Trapá-knak is, hogy öszvéreit vezessék az istállóba...

Még reggeli előtt értesítettem mesteremet és együtt mentünk le az udvarra. Rögtön megpillantottuk Hor-kang magas alakját, aki mély meghajlással üdvözölt bennünket már messziről.

- Békeesség a tudás lámáinak! – kiáltotta felegyenesedve. Eljöttem, atyám, hogy lerójam hálámat kolostorotoknak, amiért meggyógyítottad leányomat!

Rámutatott hét dúsan megrakott öszvérré, melyeket épp akkor vettek át embereitől a trapá-k.

- Selymet, kelmét és csubá-nak való kiang-szórt hoztam nektek – folytatta vidáman – és arra kérem a Főpap őszentségét fogadja jószívvel egy szegény kereskedő ajándékát, mely nem ér fel, a nékem adott ajándékkal...

- Nem kellett volna ezt tenned- szólt rá Lhalu szigorúan. De láttam, hogy arcvonásai kiengednek a meghatottságtól. – Hogy van leánykád Szantemi?

- Itt áll a kharlám-on, a falon kívül – nevetett Hor-kang. – Sehogy sem alkart feljönni, azt mondta, lenn marad a hegy lábánál... Ráhagytam, mert ismerem már konok fejét... Amikor aztán feljutottunk a tetőre, visszanéztem. Bizony szépen utánunk kaptatott ő is, de arra már nem bírtam rávenni, hogy a kapun belül kerüljön... Talán, ha ti szóltok neki, jó uram...

Láttam, amíg beszélt, mesterem egyre szélesebb mosolyra vonja száját.

- Menj csak ki és beszélj vele Ti-Toniszta!

Kisiettem a nagy nyitott kapun és kint a szűk kharlám-on szétnéztem. Rögtön megpillantottam; ott állt egy magas szikla tetején, a kolostor fala mellett és felülről kandikált be az udvarra.

- Üdvözlégy, Szantemi! – kiáltottam felé. – Örülök, hogy látlak gyere le kérlek, Lhalu láma üzent érted!

Megriadt, mint egy rossz gyerek, amikor rajta kapják, majd fürgén leugrott a szikláról és mosolygó arccal hajolt meg előttem.

- Békeesség neked Ti-Toniszta láma! Igazán a te mestered kért és nem az apám?

- Ha mondom neked leány! Jöjj azonnal velem!

Rövid kis szőr-csubát viselt, magas szárú formás kor-

dová-t, fejét fehér gyapjúkendővel kötötte hátra. Apró lépteivel sebesen haladt mellettem és félénken dugta be fejét a kapun.

- Gyere csak te szőkevény! – kiáltott rá az apja. – Most bezzeg adod a kislányt, otthon meg úgy parancsolgatsz és olyan bölcs vagy, mint egy öreganyó!

Alig pillantotta meg mesteremet, Szantemi arca egyszerre elkomolyodott. Kis tenyerét előre tartotta és háromszor mélyen meghajolt előtte.

- Üdvözlégy uram, a Szent Tudás nevében!... Eljöttem én is... hogy megmutassam neked, milyen egészségessé tettél...

Hirtelen elhallgatott és zavarában félrefordulva, tarsolya szíját markolászta. Lhalu merev arcán sohasem láttam ilyen széles mosolyt.

- Nem szép tőled, hogy lent akartál maradni a völgyben, ha már idáig eljöttél. Látod, megint szófogadatlan vagy!

A kislány kétségbeesett szemmel nézett rá. Lhalu maga elé meredt egy pillanatra, majd – mintha hirtelen ötlete támadt volna – a málhákat lerakó trapá-khoz fordult:

- Vigyétek az öszvéreket az istállóba, de a csomagokat is rakjátok le ugyanott. Ne hordjátok be a raktárba... Utána hozzatok kérlek teát, és írószert a fogadóba...

A trapá-k csodálkozva néztek rá, de mesterem türelmetlenül intett és még egyszer rájuk szólt, hogy csak járjanak el az utasítás szerint. Majd Hor-kang-hoz fordult:

- Kövessetek a fogadóterembe, mert fontos beszédem van veled...

Mindnyájan elindultunk, végig a hosszú udvaron és bementünk a fogadó egyik mellékszobájába, mely az előkelőbb vendégek számára volt fenntartva. Intésére mindnyájan leültünk a vastag szőnyegre. A trapá-k máris megjelentek a csészékkel és a gőzölgő teáskorsóval. A kis asztalra papirusz-tekercset és ecsetet tettek.

- Beszédem van veled, Hor-kang. – szólott mesterem. – Sokat gondolkoztam leányod sorsán és nagy örömömről szolgál,

hogyma ma mindketten meglátogattatok. Nem véletlen ez, mert amint tudjátok, véletlen nincs: mindent a Hatalmas Tudás bölcs keze intéz... Kár lenne, ha ilyen tehetséges és ritka lelki adománnyal megáldott kislány továbbra is rossz kezekbe kerülne. Ezért hát azt a kérdést teszem fel neked Szantemi – fordult hirtelen a hátul kuporgó gyermek felé – hajlandó volnál-e életedet Istennek szentelni és női kolostorba lépni?

A leányka úgy meglepődött, hogy rögtön letette kezéből a teás csészét, és szemébe könny szökött.

- Igen... Atyám... - dadogta megilletődve. – Mindig ez volt a titkos vágyam... de nem vagyok én erre érdemes...

- Nem vesznek fel oda ilyen szegény leányt uram! – szólt közbe az apja. – Hallottam én már erről! Hosszú előtanulmányokat kell előbb végeznie az oda pályázóknak... meg ki tudja, miféle előkelő ajánlások szükségesek? Az én Szantemim meg csak egy közönséges varázsló mellett működött, ami nem valami jó ajánlólevél!

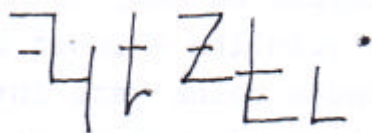
- Én adok neki ajánlólevelet! – felelt csendesen Lhalu. – Efelől ne aggodalmaskodjatok hát. A szamdingi női kolostor a legelső Böd-Julban. Papnője jó ismerősöm, egyszer én gyógyítottam ki nagy betegségéből... Mindjárt megírom számára a levelet. Valóban nem könnyű dolog bejutni oda, mert a nagy dézsma miatt csak gazdag családok gyermekeit veszik fel, hosszú előképzettség után... De majd valahogy áthidaljuk a dolgot...

- Uram! Nem tudom, hogyan köszönjem meg, hogy sorsunkat ennyire szíveden viseled...

- Úgy, hogy mindenben elősegítéd kislányod boldogulását – válaszolta Lhalu, az üres papirusz-tekercset maga elé téve – és mindenben követéd utasításomat! Hét öszvéredről azért nem rakattam le az ajándékot, amit hoztál, hogy holnap reggel, miután itt kipihentétek magatokat, tovább szállítsd. A szamdingi kolostor messze van. Hosszú hetekig kell nyugati irányba haladnod, míg a Tinge havas csúcsát meg nem látod. A mi kolostorunk helyett az ottani papnőnek adod át ajándékaidat.

Hor-kang tiltakozni akart, de leintette. – Te szegény kereskedő vagy az oda beiratkozó előkelő lányok szülei mellett. Nem adhatsz két helyen ajándékokat... Én úgyis értesítést kapok majd Szamding-ból, felvették-e? Leányod sorsát mindig figyelemmel fogom kísérni... A mai napon pihenjtek itt a vendégszobában és holnap induljatok útnak...

Elhallgatott, hogy levelét befejezze. Amikor elkészült vele, ecsetével a tekercs közepére festette a szemdingi jamgo nevét:

Nem tudom miért, de ennek a szónak a képe, így ahogy leírta, azóta is szemem előtt lebeg. Mintha csak éreztem volna: ezzel a szóképpel indul el valami, ami nagy hatással lesz eljövendő életünkre...

Amikor elbúcsúztunk tőlük a fogadóterembe, Lhalu utoljára a kislány felé fordult:

- Éljen boldogan, Szantemi! Tudom, hogy felvesznek a kolostorba. Légy mindig engedelmes, akkor sohasem bánod meg e lépésedet. Én a távolból is figyelni fogom és irányítom majd sorsodat...

A kislány csak állt egy helyben, szemét mesteremre függesztette és nem válaszolt...

Aznap, reggeli után, a tűznézés szertartása előtti rövid szabad időben, megkértem Lhalu lámát, hogy mondjon valamit a női kolostorokról, mert eddig csak annyit tudtam, hogy ilyenek is vannak Böd-Julban. Elmondta, hogy ezek a kolostorok, vagy jamgó-k, ahogyan hívják őket – sohasem épülnek egy hegyen a

férfi kolostorokkal. Nagyjából ugyanazok a szabályok és szertartások érvényesek itt, mint a férfiakéban. Itt nevelik a leendő Papnőket. Amikor egy fiatal leány idekerül, még egészen tudatlan, nem úgy, mint a férfiaknál, akiknek már magukkal kellett hozniuk valami tudást.

A jamgó-kban teljesen előlről kell kezdeni a nevelést. A legtöbb nő, amikor idekerült, alig volt tizennégy-tizenöt éves. Nem tudtak írni, az istenségről homályos fogalmaik voltak, csak valami különös érzést fedeztek fel egyszer magukban, amit aztán egy varázsló vagy remete megfejtett, mondván, hogy az égi jel és kolostorba kell vonulnia a papnőnek. A női jamgó-kban azonban nem csak lányokat vettek fel, hanem asszonyokat is, akik valamilyen módon elszakadtak férjeiktől vagy özvegységre jutottak. Amikor az újonc bekerült a női kolostorba először testi munkát kellett végeznie. Ez azonban nem volt fárasztó, mert a nehéz testi munkát általában mellőzték a kolostorokban. Egy év letelte után kezdetét vette a tanulás, mely mindig az írástudománnyal kezdődött. Az oktató egy Főpap volt, a melléje beosztott két lámával. A jamgo Papnője természetesen egyenrangú volt vele... A tanítás nem volt nehéz; általában véve igen fogékonyaknak bizonyultak a női tanítványok. Egyszerű ruházatot viseltek: az újoncok csak egy kecskebőr szőrmepalástot, alatta egyszerű köntössel, de alsóruha nélkül. Így tették edzetté és ellenállóvá testüket. Böd-Julban ugyanis a nők elég kényelmes életet éltek, testük tehát teljesen elpuhult. Ezért volt szükséges a különböző ősi testtartások és lélegzőmódok gyakorlásával elsősorban testüket erősíteni és ellenállóvá tenni. A férfiaknál nem így állt az eset: ők már félig-meddig ismerték az önsanyargatást, mielőtt a kolostorba kerültek. A férfi kevesebbet is törődött a földi dolgokkal, tehát szellemileg sokkal kifinomultabb volt... A női újoncok közül egy év után nagyon sokat el is bocsátottak. Ekkor történt csak meg a kiválasztás. Egyik előfeltétele volt ennek a tudástól eltekintve a tisztaság: lélekben, testben. Nagyon nehéz volt s tisztaságra szoktatni őket, mert igen szemérmesen

viselkedtek még a szülői háztól kezdve és nem szívesen vették le ruhájukat. Akárcsak a gyermekek, egy öreg láma két papnő kíséretében mindennap megvizsgálta őket tisztálkodtak-e? A tisztátalan gőzőkkel nem fertőtlenített test sohasem lehetett rugalmas és nem bírta a gyakorlatokat.

Egy év eltelte után következett a női újoncok három évig tartó úgynevezett első időszaka. A három év eltelte után kellett elérniük azt a fokot, amit a férfikolostorokban az újonc már magával hordozott. Nagyon sok kiesett erre az időre! Háromszáz nőtől állt egy-egy ilyen évfolyam, mikor megindult. Az első évben általában száz esett ki, a harmadik esztendő végére pedig alig maradt húsz-huszonöt tanítvány. Ennek többnyire az volt az oka, hogy nem bírták az erős gyakorlatokat és a szellemi erőltetést. A legtöbb lány, amikor bekerült, eléggé kövér és alacsony volt. A harmadik év végére már megnyúlt a teste és szellemileg is felkészült a beavatásra. A beavatás szertartása majdnem megegyezett a férfiakéval. A szertartást a Főpap végezte s a Papnő avatta be őket a nagy titokba... A különbség itt csak az volt, hogy beavatásukkor a Papnő bizománnyal ősrégi titkos eljárással nőtlenítette őket. Nem volt ez a fájdalmas beavatkozás és nőként abban lelte hagyományos magyarázatát, hogy aki kolostorba lép, úgymint lemond a világ örömeiről, a férjhez menésről, a gyermekszülésről: kolostori életét tehát könnyebbé és megnyugtatóbbá kell tenni. Ugyanakkor a férfiak részéről is nagyobb tiszteletbe részesültek és jelenlétükkel nem hatnak nyugtalanítóan rájuk... Ennek ellenére a mi időnkben még nagyon sok női kolostor volt és sokan is jelentkeztek az ország különböző részeiből. Csak évtizedek múlva csökkent számuk, hogy amint a jóslataink mondták – egy-két évezred alatt, a bön leáldozása után, csaknem teljesen eltűnjön... A jamgó-k mind egyetlen főnökség alá tartoztak, tehát szabályzatuk is közös volt. A Főpap és a Papnő, két idős láma, s egy külön személy – a fenyítések végrehajtására – alkották a női kolostorok vezetését...

Másnap reggel az ébresztő háromszoros dobszava után

egy trapa jött be cellámba azzal, hogy Hor-kang kereskedő karavánja most indul útnak és szeretnének még velem beszélni. Gyorsan felöltöztem és kimentem. Conkán, a pásztor, akivel félúton találkoztam ide igyekvő gazdája, szintén velük volt és Hor-kang másik két emberével épp a hét megrakott öszvért vezették ki a kapun. Két-három hajnalban érkezett völgylakó tartózkodott még a garbá-n, akik a nagy kapaszkodó után állataikat jártatták körbe-körbe, hogy a megerőltetés után kifűjják magukat... Hor-kang is az öszvéreivel bajlódott, amikor közeledtem csak Szantemi vett észre, aki arccal a fogadóterem bejárata felé nézve várakozott az udvaron és mindenkit figyelmesen megnézett, ha a kapu felé tartott. Rögtön éreztem, hogy ő hívott le, nem az apja.

- Ti-Tonisa láma! – kiáltotta izgatottan. – A legfontosabbat elfelejtettem!... Mondd meg mesterednek, a talizmánja... itt van a nyakamon... a ruhám alatt. S hogy itt viselem akkor is... ha meghalok!...

Két kis tenyerét előrenyújtva, esetlenül meghajolt – azután elcsuklott a hangja... Sírva futott a kapun lassan kivonuló karaván után.

XIV.

Mint a Kangesen ormáról sebesen lezuhanó hegyi patak s a Ti-Sze fölött éjjel-nappal szálló fellegek, úgy suhantak egymás utána Kősziklában töltött napjaim. Ki tudja hányszor fordult meg a hold, mióta sárgás fényénél legelőször láttam a magasban fehérteni Tampol-Bori híres kolostorának falait? Szálltak a hónapok, az évek, s én nem éreztem a múlását. Igazuk volt tanítóimnak, mikor azt mondták, hogy nincs idő, csak egymást fedő események egy egészét alkotó sorozata, amelyeket mi az idő fogalmának kitalálásával határolunk el egymástól. Állunk az élet hídján és bámuljuk az alattunk sebesen elsuhanó vizet. Nem látjuk, honnan jön, hová megy: egybefolyik alattunk a jelen, múlt és jövő. Ám ha testünkön kívül szemléljük a nem létező időt, mely súlyos anyagával vízóráként méri azt, megpillantjuk az örök jelent, földi határvonalak nélkül, egy egészben a múlt és jövő káprázata nélkül. Álmunkban egész életet élhetünk végig egyetlen rövid éjszaka alatt... Még testben is csak addig mérhetjük az időt élesen, míg utána tudunk nézni, - nem az időnek, hanem lelki állapotunknak, mely akkoriban uralkodott rajtunk. Mihelyt változunk és fejlődünk léleekben, tavalyi emlékeink már összefolynak az öt-hat évvel ezelőttiekkel és egy-két év különbség az úgynevezett múlt távlatából már nem is számít előttünk. Miért érezzük a tegnapot olyan élesen? Mert legtöbbször mai lelkiállapotunkat tükrözi... De a tegnapon túl összefolynak a napok és nem sorakoznak többé mozaikszerűen egymás mellé, hanem össze-vissza hullanak bele a múlt varázskosarába. Tavaly volt, hogy nehéz beavatási próbámon átestem? Vagy hat évvel ezelőtt? Íme, az évek máris összezavarodtak előttem és csak érzéseim, lelki állapotaim szerint tartom őket nyílván... A Próbák Éve, Beavatásom Éve, Első

Kihelyezésem Éve, Szantemi Meggyógyításának Éve – már csak így gondolok vissza rájuk, mint egy-egy rövid napra, az érzések szerint, amelyeket bennem keltettetek...

Ma vagyok huszonegy éves; jövőre már régi beavatott leszek és felkerülök az emeletre az idősebb lámák közé... A Beteljesülés Éve, - bizonyára így fogok majd visszagondolni öreg koromban erre az időre... Az idő múlását nem éreztem, de a múlandóság most mutatkozott meg előttem, először életemben a maga sorsszerű, rideg valóságában...

Tegnap reggel kolostorunk két lámájának véres holttestét szállították fel Tampol-Boriba postaállomásonként váltott öszvérekkel. Idegenvezető testvéreink voltak, akik a nyugati Tazik-Jul határán emelkedő erőd kolostoraiban tartózkodtak éppen kiküldetésben. Ezen a határszáron gyakran folytak csatározások a hegylakó vad tazik-pákkal, ezzel a harcias törzssel, mely már Assur-naszir-pal assziri király és fia Salmanesszár uralkodása óta hűbérese volt Marduk isten nagy birodalmának. Most azonban rendkívüli dolgok történtek a határon, amint a testvéreink holttestét szállító nyugati harcoslámák elbeszélték. A zsonma-i erőd kolostort, amelyben tartózkodtak, ismét megtámadta a tazik törzs, de nem portyáiban, mint régebben, hanem legalább ezer, fekete inget viselő idegen katonától támogatva. A zsonma-i kharpon felismerte őket: káldi vitézek voltak, akiknek birodalmát az asszur királyok már régen leigázták. Úgy látszik megint rabló hadjáratra indította őket Báb-ilu nagy fejedelme... Betörték a kolostorba és a határőr-lámák hiába védekeztek vitézül, kardélre hánytak minden bentlakót. A kharpon tudta, hogy ő is ott fog pusztulni, ezért két katonáját a messze Tampol-Boriba küldte elesett testvéreinek holttestével. – Mondjátok meg a Kőszikla Főpapjának – hangzott utolsó üzenete – hogy veszélyben van Bőd-Jul. Több ezer asszur harcos tört be határainkon! Értse ki helyezés útján az összes kolostort, hogy minden nélkülözhető harcos lámát küldjön az észak-nyugati határra...

A Nagy Láma aznap délután gyűlésre hívott össze bennünket.

- Gyermekeim! – szólott hozzánk, fátyolos hangon. – Az amitől már régóta tartottam, bekövetkezett. Hazánkra nagy és hatalmas ellenség tört rá, mely arról hírhedt, hogy nem ismer kegyelmet! Évek óta jelenti már Papnőnk, hogy kihelyezései alkalmával rendkívüli nyugtalanságot észlelt az asszurok birodalmában... Amióta az új király Hadad-Nirari átvette örökségét, minden megváltozott odaát. Ebben a becsvágyó ifjú fejedelemben anyja révén káldi vér folyik, amiről asszur katonái nem tudnak... Titokban káldi származású testőrséget és ezredeket szervezett hát maga köré, és egyre vadabb és vérengzőbb hadjáratokra viszi őket, hogy vitézi tetteiket az egész birodalom ünnepelje, s ő évek múlva visszaállíthassa a káldi uralmat. Ez nem fog sikerülni neki, mi már tudjuk... De azt is tudjuk, hogy egyik hadseregét messze portyázásra küldte Böd-Jul havas hegyei ellen. Katonái betörnek országunkba és feldúlják egy részét... Isteni büntetés ez számunkra és testvéreink közül sokan meg fognak halni... Aranykincseket sejtenek kolostorainkban s a nagy titokzatosság vonzza őket... De a Csomo-Lun-Gan járhatatlan tájéka útjukat állja és sovány zsákmány után visszatérnek... Ne féljete, gyermekeim, a vész hamar elvonul hazánkról és utána még vallásosabb lesz a nép... A mai naptól kezdve én és minden beavatott lámám kihelyezés útján értesítjük Böd-Jul összes kolostorait, hogy küldjenek katonákat a tazik-juli határra a szamdingi hegylánchoz... Addig is őrizzétek meg nyugalmatokat és imádkozzatok a zsonma-i végeken vitézül küzdő testvéreinkért. Holnap délután pedig mindenki gyűljön össze, hogy elesett két bátor lámánk porhüvelyét utolsó útjára kísérik...

Nagy zsongás közben oszlottunk szét, és izgatottan tárgyaltuk meg a háborús híreket. Böd-Jul eddig még sohasem támadta meg komoly ellenség. Az óriási havasok minden hódítóknak kedvét szegték, hogy kelet felé nyomuljanak, mikor nyugati

irányban semmi sem állt útjukba. Ez a támadás váratlanul ért bennünket és érthetetlenül álltunk előtte. Lhalu szerfölött nyugtalan volt, alig beszélt velem, mindig a Főpap társaságában tartózkodott, hogy terveit megbeszéljék.

Másnap délután összegyűltünk az udvaron két lámánk temetésére, akinek testét a téli időjárás a hosszú úton is megőrizte a felbomlástól. A mi kolostoraink nagy tiszteletben tartották a holttestet: sokkal nagyobb kegyelettel adóztak neki, mint az élőknek. Az emberi lelket annak tudása szerint ítélték meg. Minden ember annyit ért Böd-Jul lámái előtt, amennyit tudott. Tudás alatt, isten szent nevéől eltekintve a természeti erők összpontosítását, azok kihasználását értették.

Az elhunyt láma abba a sírba került, amelyet évekket ezelőtt ő maga kezdett építeni testének. Pontosan öt évvel halála előtt fogott hozzá sírhelye építéséhez. Egyik láma sohasem tudott a másik csorten-jéről, csak ha az meghalt. Ilyenkor egy hátrahagyott rajz jelölte meg az odavezető utat a beavatottaknak, akik testét odaszállították. Nem is kérdezték soha egymástól hol a sírhelyük. Egyetlen sírt ismert mindenki: a Főpapét. Az ő sírja nem úgy készült, mint a többi lámaké. Saját maga csak a lelki szemeivel látta kiválasztott nyugvóhelyét, de nem ment el oda soha. Nagyon sok ilyen sziklasír van Böd-Julban. Tíz láb hosszú, három láb széles, öt láb magas volt egy ilyen csorten. Benne nagy kőasztal állt, kis fejtartóval, amelyen a halott nyaka pihent. Kőből faragott kis imazsámoly is volt benne ezen elméledett a láma; miközben sírját építette. Pontosan záródó hatalmas kőlap fedte a sírt, amelyen nem hatolt át a levegő. Amikor a láma meghalt a kis bumpá-t meggyújtották és ennek fénye mellett mosták meg holttestét. Minden láma nagyon nagy tisztaságot tartott itt. Sokkal díszesebb volt sírboltjuk, mint cellájuk. Néha engedélyt kértek a Főpaptól, hogy éjjel is kint maradhassanak sírjukban elméledni. Ezt azonban csak a haláluk előtti utolsó évben engedték meg nekik. A zárótömbből szolgáló nagy kőlapra volt írva a láma neve. Amikor egy kolostorlakó meghalt,

nagy sírás-rívás kezdődött. Egy-egy temetés nehéz próbát jelentett, különösen az öreg lámáknak: vajon szívből jött-e a fájdalomuk, vagy titokban elégedetten gondolnak a megüresedett helyre, mely egy lépéssel közelebb húzta őket a főpapsághoz?...

A halál beállta után a Főpap megvizsgálta a halottat. Cellájában ilyenkor csak ő és a Papnő léphettek be, más nem lehetett jelen. A Főpap ekkor megidézte az elhunyt láma szellemét, aminek a halál után három napon belül kellett megtörténnie. A szellem mindig visszajött ilyenkor a csikáj bardo állapotából, elmondta a halál okát, utolsó kívánságát és azt, hogy mit hagy a kolostorra élete tapasztalataiból, amelyekről még senkinek sem beszélt. Mindezeket a Papnő feljegyezte. A Főpap ekkor még egy fontos kérdést tett fel: nincs-e az elhunyt-nak valami adóssága, ha van, mi az és hogyan teljesítsék? Végül megkérdezte, hogy lelke nyugalmat és békességet talált-e? Ekkor a láma fejét visszahajította és szemét csak ezután zárta le. A Papnő most átnyújtott neki egy könyökhosszúságú tört, amelynek végét arasznyira aranylemez borította s a nagy Láma ezzel átszúrta a halott szívét. Vér nem folyt a sebből soha. Ez a szertartás a legősibb korokból visszamaradt szokás volt.

A Főpap ezután a templomba hívta össze a lámákat és nagy gyászimát rendelt el. A halott tiszteletére három napig peregték az imagépek. Végül az erre a célra beavatottak a halott láma testét előkészítették a sírbatételre. A temetés előtt azonban nagy tömeg, főként betegek gyűltek össze a lenti falvakból, mert ilyenkor mindig csodálatos gyógyulások történtek... Hosszú deszkalapra helyezték a testet – melyet külön erre a célra használtak – és lassú temetési menetben kivittek az általa halála előtt évekkal rajzolt helyre. Megtalálván a sírt bevitték oda, a kőlapra fektették és köntösét összevarrták rajta. Olyan volt ilyenkor a halott, mintha zsákban feküdne: csak feje maradt mindig szabadon... A lámák rendszerint már jó előre tudomást szereztek a kolostorban bekövetkező halálesetekről, sőt azt is tudták, ki fog meghalni közülük. A kihelyezés tudománya

ilyenkor nagy hasznára volt a haldoklónak: igen gyakran már napokkal halála előtt a phö-ba állapotába került... A sírokat temetés után körülbelül egy évig szépen gondozták. Abból állt ez, hogy a csorten előtt a köveket és az oda nem illő gyomot, gazt eltávolították. Szükség is volt erre, mert a Főpap többször elment megnézni a sírokat, hogy a halott milyen állapotban van és nincs-e közölni valója? A bardonak közvetlenül a halál utáni három nap alatt volt csak lehetséges a Nagy Lámának a halottal való beszélgetés, ezen túl csupán szellemi úton, belső hallásra és látomásai útján érintkezett vele.

- Íme, ez volt a titka a mi nagy hitünknek! Az elhalt nagy lámák által közel kerültünk Istenhez és mivel szent életünk jutalmául a Tudás nyitva hagyta számunkra a túlvilágot földünk-től elválasztó áthidalhatatlan fal ablakocskáit, sok dolgot bizonyosságként tudtunk meg odaáról. Egy láma sem félt a haláltól, - ismerte azt töviről-hegyiről...

Három napig tartott Rin-Csen és Lho-khang lámák temetése is. Nyakukban viselt talizmán dobozukban megtalálták sírjuk helyrajzát – ami most is bizonyította, hogy évekkal ezelőtt, mikor csorten-jeiket építeni kezdték, már előre tudtak dicsőséges végükről. Ritkán jut ilyesmi a kolostor falai között békésen élő lámáknak osztályrészül! A Főpap már nem kérdezhetette ki őket a bardo létközi állapotában, mert nem a kolostorban haltak meg, hanem három héttel ezelőtt, a messze nyugati határon.

Amikor Lho-khang lámát, akit először temettünk, sírboltjába helyeztünk, hallottam először a Főpap lélekemelő imáját, amellyel a halotti szertartást befejezte. Nagy félkörben álltunk körbe a csorten-ba – előtte a Papnő és a Nagy Láma. Miután az utolsó közös ima elhangzott, a Főpap ég felé emelte két karját és érces hangján így imádkozott:

- Nem engedheted, óh nagy és hatalmas Tudás, hogy hűséges szolgád most örökre eltávozzék onnan, ahol már életében is kívül állott teste lelkétől! Add meg neki a kegyelmet, hogy lelke

békében és nyugalomban élhessen odaát. Járjon el hozzánk a földre, de ha megkísértené a gonosz, mely itt veszélyt jelent számára, hárítsd azt el felőle! Légy hozzá kegyes és add meg neki a kegyelmet, hogy ha harmadik napon nem is érkezhetett vissza teste kolostorába, szelleme eljöhessen hozzánk, és minél nagyobb Számot jelentsen nekünk. Imagépét add meg neki a túlvilágon is és pergesse azt addig, míg el nem jő az idő, amikor véglegesen befejezi nagy művét!...

A temetés utáni nap délutánján éppen Lhalu láma előadására készültem papirusz jegyzeteimből, amikor vezetőm váratlanul betoppant cellámba. Rögtön letettem a phothi-t és örvendezve felálltam. Mesterem leült az ágyra s egy darabig szótlánul nézett rám.

- Ül le, Ti-Tonisz!... - mondotta végre halk, vontatott hangon, mely belső nyugtalanságot árult el. – Beszélnem kell veled...

- Épp a te előadásodra készültem aku... - feleltem helyet foglalva előtte apró székemen.

- Szamding a határ közelében fekszik...

Eleinte nem értettem, mit akar mondani, de a következő pillanatokban rájöttem és torkom hirtelen összeszorult. A kis Szantemi... mindkettőnk kedvence volt a szamdingi kolostor lakója már negyedik éve! Lhalu mindig nagy szeretettel viseltetett iránta és megmaradt távolról is lelki vezetőjének. Belépése napjától kezdve állandóan figyelte életét. Nem hagyta a többi lányok módjára nevelni, hanem külön oktattatta, mert olyan jelentéseket kapott az ottani Papnőtől, hogy a kis növendék meglepő lelki adományokkal rendelkezik és ő a legelső a jamgoban... Épp a múlt hónapban kapott értesítést mesterem, hogy már fel is szentelték...

- Valahányszor betörték még határainkon – folytatta Lhalu vontatottan – mindig a női kolostorokat rohanták meg először, nem hiszem, hogy néhány száz mérföldnél mélyebbre be tudnának hatolni, mert ott nagy hegylánc zárja el útjukat... de Szamding felé nyugatról is vezet egy völgyuszurdok...

- Aku... mit tegyünk?... - kérdeztem aggódva, mert a pusztá gondolat, amelyet elém varázsolt, borzalommal töltött el.

- Nem tehetünk semmit... Várnunk kell és imádkozunk, hogy a Szent Tudás hárítsa el felőlünk ezt a vést... Kiszámítottam hazánk jelenlegi helyzetét a csillagok állása szerint. Nagy veszélyt mutat, amely gyorsan elvonul... Ugyan akkor az asszur-káldi fejedelemnek csak rövid ideig tartó harci szerencsét jósolnak a csillagok... De nem ezért jöttem. Emlékszel még a talizmánra, amit Szanteminek küldtem?

Hogyne emlékeztem volna! Élénken előttem volt most is az a jelenet, amikor Conkának átadtam – és első gömbnézésem látomása is, midőn a tanító láma sugárzó istennőnek látta Szantemit, akinek egy egyszerű pásztor áldozati ajándékot nyújt át... Azóta én is büszkén viseltem nyakamban mesterem szongduszá-t, amelyet akkor kaptam tőle, mikor három évvel ezelőtt legelőször jelentem meg orvosi előadásain.

Amikor még a Csumber-völgyben jártunk, feljegyeztem magamnak a kislány születési adatait, hogy tudjam, milyen szerencsekövet tegyek talizmánjába! Később felállítottam csillagképletét is. Éppen erre az időszakra jelez igen nagy veszedelmet... bár csak annyit árul el, hogy könnyebb szerencsétlenség érheti ebben a holdhónapban... Te legelső tűzrévületed alkalmával és máskor is, különös dolgokat láttál... Emlékszel még, hogy Főpapodnak beszámoltál róla... Mondd, mit is láttál te akkor?

- Nem emlékszem – feleltem elpirulva. – Ne haragudj reám, mesterem... Magam sem tudom, mi történt velem. Pedig én mindenre jól vissza tudok emlékezni!...

- Hagyd! – emelte fel kezét. – Később talán eszedbe jut. Úgy látszik, az ég takarja el előttünk a jövőt, nehogy

megrémüljünk tőle... Ha így akarja a Hatalmas Tudás – tette hozzá, mintha önmagának beszélne – legyen meg a szent akarat... Arra kérlek Tonisza, figyeld meg jól magadat ezekben a napokban: vannak-e megérzéseid, álmaid? Várunk még néhány hétig, hogy meglássuk, hogyan fejlődnek az események... Most pedig jöjj velem arau, a nagyterembe, mert előadásomat meg kell kezdenem...

Papirusztekercsemet hónom alá kapva elindultam oldala mellett. A hallgatók már mind együtt voltak a csang-ban s én is helyet foglaltam közöttük. Sohasem felejttem el Lhalu előadását, amelyet akkor hallottunk tőle. Azt hiszem többi látatársam előtt is egész életünkön át emlékezetes maradt. Hogyne maradna, amikor arról beszélt, amitől minden világi ember a legjobban retteg: a halál pillanatáról. Nem közönséges tanítás volt ez. Én, aki megelőzően vele voltam, tudtam, hogy szavai mostani lelkiállapotát tükrözik.

- Testvéreim! Az elmúlt három év alatt megismerkedtetek az emberi test szerkezetével és működésével. Boncolási óráink alatt bepillantathattok a Nagy Tudás e remekművének csodálatos titkaiba. Megtudtátok azt is, hogy a betegségek fő oka mindig a lélekben rejlik, s ha a lélek nyugtalan vagy bönös, megbetegszik a test is... Nem ismeretlen már előttetek a lelki kezelés, a delejés, valamint a füvekkel való gyógyítás tudománya sem... Most azonban olyan dolgról akarok beszélni mely örök és félelmetes titokként él a legtöbb ember lelkében...

- Mi történik abban a szent pillanatban, mely a test földi halálát s a léleknek egy új állapotában való megszületését jelenti? Valóban olyan borzalmas-e a haldoklás amilyennek sokszor látszik és határtalan kínokat szenved-e az enyészet szélén álló porhüvely?... Később akartam csak nektek erről szólni, évi előadásaim végén. A megváltozott körülmények azonban arra késztetnek, hogy most beszéljek... Viharfellegek gyülekeznek Böd-Jul felett, az ellenség betört határainkon... Nem tudhatjuk, mit tartogat számunkra az ég. Lehet, hogy mindnyájunknak meg

kell halnunk kolostoraink védelmében és mind egy szálig itt esünk el! Készüljünk tehát a halálra... Ha hiszitek is a túlvilágot, a halál pillanatától önkénytelenül borzad minden test, mert fájdalmas és keserves műtétnek gondolja azt... A beavatottak a Szent Tudás akaratából abban a kegyelemben részesültek már a Virágzó Föld elsüllyedése előtt, hogy a haláluk után a bardo-ból visszatérő lámák szellem mindent elmondott a főpapoknak a haldoklás mozzanatáról is... Figyeljete hát és merítsetek erőt szavaimból...hogyha eljő a kérlelhetetlen vég, egyikőtök se rettegjen!...

Csengő szava végigszárnyalta a termen. Mindnyájan elfeledkeztünk önmagunkról a nagy figyelésben. Csak Lhalu volt még az, aki ugyanolyan lenyűgözően tudott beszélni, mint Főpapunk.

- Amikor a lélek elhagyja a testet... így mondták el a halott lámák... különös érzés vesz az emberen erőt. Egy pillanatra élesen lát minden tárgyat és olyan kicsinek, mint gyermek a játékszereket. Érzy, hogy teste nagyon zilált s hogy a lélek ki akar lépni belőle. Ez a folyamat magában véve nem okoz semmi lázat. A láz azoktól az izgató szerektől származik, amelyeket az orvos, mint gyógyszert ad be a betegnek. Ezek a füvek, italok és ásványi készítmények ellenségei a léleknek, mert rothadt anyagból állnak. Ezekről akar a lélek megszabadulni, amikor láz önti el a haldoklót, s ez okoz csak annak fájdalmat... Ne adjunk tehát a haldoklónak feleslegesen izgató gyógyszereket, fájdalomcsillapítókat, mert ezekkel csak a lélek kilépését késleltetjük és szenvedést okozunk annak... Az agy, illetve a lélek egy-egy pillanatra mindent nagyon élesen, tisztán lát. Látja a körülötte állókat és azok gondolatait is el tudja már olvasni, de felelni nem képes... Igen sokoldalú folyamat megy ekkor végre a testben. Az a zsidbadtság, amit ti fájdalomnak hisztek, jól eső érzésbe megy át. Az esetleges fájdalomérzet csak addig tart, amíg az agy tétlen, tisztánlátó állapotban van. Ezért van az, hogy a haldokló az utolsó pillanatok előtt mindig tudja, mi tenne jót neki, mi gyógyítaná

meg. Pórusai testének több helyén egyszerre kitágulnak, majd összehúzódnak. Ez a folyamat a lélek távozására készíti elő a testet... A láb is különös szervi átalakuláson megy át... Ti azt mondjátok, előbb hűl ki. Ez igaz is, de miért? Azért mert a szellem burkával – a lélekkel – kezd kifelé húzódni az agyon át... Tehát a fej tartja leginkább meg a test melegét nem a szív! A fejen is agyunknak az a része, amelyet nyúltvelőnek nevezünk... Nem fájdalmas a halál, testvéreim! Végleges ernyedésbe megy át a test és görcsös mozgásai csupán gépies ingerek. A halál pillanatában pedig minden ember öntudatát veszti! Éppúgy nem emlékszik erre, mint születése pillanatára. Megtörténik, hogy sok beteg vagy haldokló hosszú ideig hever eszméletlenségben. Ez azonban nem mindig öntudatlanság egyben. Talán csak a ti szemetekben látszik annak, mert még ők is gondolkoznak, emlékeznek és tudnának cselekedni, de kába tompultság vesz erőt agyukon és testükön, amit már képesek mozgatni... Ám a halál pillanata semmiféle gondolatot nem támaszt, mert ilyenkor már eszméletlen az agy! Rögtön a lélek kikapcsolódása után, ha végez is a test görcsös mozgásokat, mindez már lélek nélküli... A lélek merőleges irányban húzódik, aki a fejen át... egy tisztánlátó fényesnek látná ilyenkor az agyat... majd megáll egy pillanatra teste előtt és elgondolkozik. Lélek ruhája olyan alakot vesz fel és olyan színt ölt, amilyen halálakor teste volt: ezért látjátok megjelent halottaitokat mindig úgy, ahogy meghaltak. Abban a pillanatban, amikor a lélek kilép a testből, már a szellemvilág törvényei alatt áll, ezek szerint él. A testből való kiszabadulása után, mint tudjátok a csikáj bardo, majd a csönyid bardo állapotába kerül. Nem szabad soha az elhaltak lelkét könnyelműen visszahívni vagy sírás-rívással visszarángatni a földi síkra... A szellem megjelenése mindig csak a szellemvilág törvényei szerint és felsőbb vezetők engedelmével az itt maradtak okulására történhet... Mi Böd-Julban azért részesültünk a szellemekkel való közlekedés kegyelmében, mert sohasem a testet kívántuk vissza, csak a

lelket...

Elhallgatott egy pillanatra és végigjártatta szemét rajtunk.

- A test tehát csak addig érezhet fájdalmat, amíg benne van a lélek. De nem minden test érez addig sem fájdalmat, bár a lélek távozása mindenkinél egyforma. A haldoklás előtti szenvedés csak a bűnös és hitetlen embernek jut osztályrészül: ezeknek is azért, mert nem hisznek a halhatatlanságban és görcsösen ragaszkodnak testükhöz. Természetesen a nagy küzdelem folytán nehezen tud elszakadni a lélek földi hüvelyétől, ami aztán fájdalmat okozhat a testnek. Néha a lélek is szenved ha nem teljesen tiszta és valami még a földhöz köti... De ezt is csak azért engedi meg Isten, hogy a halála utáni túlvilági állapotot annál nagyobb mértékben tudja majd értékelni... Sok halandó előtt már halála pillanatában megjelenik khilkor-ja, - rosszabbik énjének saját gondolataitól felruházott torz mása – s a rémület, melyet volt bűnei fölött érez, nagy szenvedést okoz ilyenkor lelkének... Ám ekkor már ott áll a lélek magasabb vezetője és egyetlen simítással öntudatlanságba ejti a haldoklót, gyöngéden elszakítja az Ezüst Fonalat... A lelket – abban a pillanatban mikor kilép testéből – már várják jó barátai és hozzátartozói, akikkel itt a földön együtt élt, vagy valamelyik régi életében fűzte hozzájuk kapcsolat. A földön hátrahagyott barátai közül is soknak ott látja védőszellemét. Elhalt főpapjaink, szellemi vezetőink és lámáink irányítják odafentről minden kolostor életét. Az új lelket odaát rögtön táborokba és testvériségekbe osztják be. Általában véve azok, akik mint egyszerű lámák haláltak meg Böd-Julban, a negyedik égi gyűrűbe kerülnek... Így mondják el mindig főpapjaink, amikor a bardo három napja alatt szellemük saját akaratából megjelenik előttünk s a Papnőnek tudtára adják túlvilági adataikat és beosztásukat, hogy az feljegyezze. A negyedik gyűrűbe távozott lámák túlvilági beosztásának jele: V4B. A „V” jelenti, hogy lámakolostorból való, a szám felső gyűrűt, vagy légkört, amelyben lelkének működése meg-

nyilatkozik. A „B” vagy más bető: mestert, vezetőt, oktatót, tehát a földön végzett munkakört mutatja... Még egy dolgról kívánok szólni nektek... A lélek nagyon ritkán születik újjá a halál után azonnal. Ezt a tévhitet a völgylakók terjesztik, mert nem tudják, hogy a negyedik légkörben már megszűnik a földi újrászületés kényszere. Innen már csak önkéntes küldetésre jöhet le a szellem, ha úgy kívánja. Még az aghor alá tartozó harmadik gyűrűből is csak húsz, ötven, száz, vagy háromszáz év múlva születik újra a lélek, fejlődésük és javulni vágyásuk foka szerint. Ismétlem nagyon ritkán fordul elő, hogy egy harmadik szférabeli tisztuló szellem azonnal lejjön a földre... Ez a tévhit – így mondják jóslataink – évezredek múlva a hanyatlás korában fog csak elterjedni Böd-Julban... Akkor már olyan sok vallás lesz az egész világon s az emberek közötti keveredés oly nagy, hogy senki sem tudja majd megmondani, melyik vallás igaz, melyik áll érdek nélkül a lélek szolgálatában!... Ezért adja meg majd akkor is Isten azt a nagy kegyelmet az akkor élő beavatottaknak, hogy módjuk legyen védőszellemeikkel közvetlen kapcsolatot találniuk, akiknek tanácsait betartva, biztosan üdvözülhetnek... Lehet, hogy e távoli korban is újra itt leszünk a földön – tette hozzá hirtelen elhalkuló hangon, mintha most saját magának beszélne... - Ma még megérdemelhetjük a V4B jelet, testvéreim... de ki tudja, holnap nem bukunk-e el valami csekélységen, úgy mint azt egyszer Főpapunktól hallottátok... Vigyázzatok tehát minden lépésekre és a haláltól, mely nem fáj, ne féljete!... De féljete a test kívánságaitól, a bűntől és a baloldali kísértőtől, a pholha csapdáitól... Áldjon meg benneteket az ég és adjon erőt, hogy megmaradhassatok a legnagyobb földi erényben, mely mindenben átsegít: Legyetek engedelmesek, mint a gyermekek!...

Lhalu Láma! Áldott neved most is fülemben cseng. Hogy megnyugtattad mindegyikünk szívét ezen az estén! E perctől kezdve nem féltem többé a haláltól, s aznap este mikor aludni tértem, arra kértem a Szent Tudást tartson meg téged mindig

erősnek, mint a kőszikla melyen kolostorunk áll. Hogyha szellemed halálod után eljön hozzánk, minél nagyobb Számot jelenthess!...

XV.

Három hét múlt el Rin-Csen és Lho-khang lámák temetése óta, s a Főpap egyre nyugtalanítóbb híreket kapott az északnyugati határ felől. Hadad-Nirari asszur fejedelem káldi katonái Észak-Gyagaron átrohanva, egyre beljebb nyomultak Böd-Julba. A Nagy Láma és Lhalu naponta kihelyezés útján figyelték a fejleményeket és engem is az a kitüntetés ért, hogy két öreg lámával együtt Főpapunk néhány nappal ezelőtt kiválasztott rendkívüli phömondá-ra. A kihelyezésben ugyanis évek múltán olyan járatosnak bizonyultam, hogy – most is szégyellem bevallani – Lhalu mindig példaképül állított a fiatal beavatottak elé. A dicséret soha nem okozott nekem örömet, valami sarok mögé szerettem volna bújni valahányszor ilyesmi ért; hiszen tudtam, hogy a phömondá-ba való gyors előrehaladásomat nem saját magamnak, hanem velem született tisztánlátó képességemnek köszönhetem. A Főpap megbízása mégis örömmel töltött el, mert érdemesnek tartott arra, hogy tudásommal most én is hasznára legyek a kolostornak...

Ám nemcsak a kihelyezésem útján szerzett tudomást főpapunk a káldi előrenyomulásról: már a templom fémgömbjén is figyelemmel kísérték az ellenség mozgását s ezeket az információkat, amit a gömbben láttak, továbbították a többi kolostorba is. Megtudtuk, hogy az asszurok fekete vasinges katonái, zsoldos taziki íjászaikkal együtt feldúlták az északnyugati határ hat erőd kolostorát és kétszáz mérföldnyire törtek be Böd-Julba. Útközben minden falut felégették és a lakosságot kardélre hányták. A legriasztóbb azonban az a hír volt, hogy három nyugati női jamgó-t is feldúltak és a papnő növendékeket is elhurcolták... A legújabb hírek arról számoltak be, hogy a szamdingi völgszurdokban nyomulnak egyre feljebb.

Valahogyan megváltozott a kolostor belső élete is. Ha a közös imáknak vége szakadt, felbolygatott méhkasként gyülekeztek össze az udvaron vagy a tanulótermekben és izgatottan vitatták meg a háborús híreket. A tampol-bori katonalámák a kelet felől érkező csapatokkal már régen elindultak nyugat felé, csak egyetlen osztaguk maradt hátra a Kősziklában, hogy veszély esetén Főpapunk felmentésével mi is kardot ragadvan az ő vezetése alatt védhessük kolostorunkat. Gyógynövénygyűjtő kirándulások helyett most mindnyájan a harcok lámáknak segédkeztünk, akik nagy emelő-csigákat állítottak fel az udvaron, hogy a falakon át köveket húzzanak fel a hegyoldalról. E nagy szikladarabokat segítettük mi odalent a kötelek végére erősíteni. Úgy mondták: ha ezeket a falról ledobálják elmegy a kedve az ostromlóknak a tampol-bori főkolostortól. Ugyanakkor nem kellett attól tartanunk, hogy kiéheztetnek, mert a környékbeli láthatatlan gleccsereken és szűk ösvényeken át az ellenség magának sem szállíthatott elegendő élelmet. Mindezeket csak végső esetre terveztük, mert a Kőszikla olyan rejtett és szinte megközelíthetetlen vidékén állt Böd-Julnak, hogy az ellenségnek kevés reménye lehetett az idáig jutásra.

Másnap reggel újabb csapatok érkeztek a keleti kolostorokból és a Kősziklában szálltak meg. Kint nagy volt az udvaron a jövés-menés, mindenki a katonákkal akart beszélni, hogy megtudják tőlük a legújabb híreket. Láttam, hogy mesterem hirtelen kisiet a papi bejárón s az udvaron megállva, izgatottan nézeget körül, mintha valakit keresne. Rögtön otthagytam a katonákat és hozzá siettem.

-Téged kereslek Ti-Tonizza!... - Rögtön éreztem hangján, hogy valami baja van, vagy rendkívüli dolog történetett.

- Újabb rossz hír mester?

- Menjünk celládba azonnal!... Nagy és komoly dolgok történtek.

Sebesen lépkedett mellettem, nem olyan könnyedén, mint máskor. Arca is mintha sápadtabb lett volna. Alig hogy leültünk kőágyamra megszólalt:

- Mit láttál tegnap délelőtti phömondá alatt? Főpapunk felhatalmazott, hogy helyette nekem számolj be előbb... Az idő sürget!...

- A Nagy Láma parancsa úgy szólt, hogy kihelyezésem idején szellemem nyugati irányba haladjon mindaddig, míg az idegen katonákkal nem találkozik. Állapítsam meg ezt a helyet és ébredésem után, a délutáni kihallgatáskor jelentsem...

- Nos, mit láttál Ti-Toniszta? – sürgetett.

- Lélekben haladtam végig a rendes karavánút felett, Szamdingban még nem láttam ellenséget... De ahogy a völgykatlanban még nyugatabbra szállt szellemem, füst-oszlopokat láttam itt is, ott is a látóhatáron. Égő falvak voltak ezek, bennük már az ellenség prédált...

- Mennyire lehettek Szamdingtól?

- Kétnapi járóföldre – válaszoltam zavartan. E szomorú hír felelevenítése az én szívemnek éppoly túsúrás volt, mint az övének.

- Csak ezt akartam tudni, arau!... Figyelj rám!... Én tegnap este helyeztem ki magamat a Főpap utasítására... tehát egy nappal később, mint te... A káldik már a szamdingi női kolostor falai alatt álltak és készülöben az ostromra. Úgy látszik, megtudták, hogy Böd-Jul legelső jamgo-ja és most prédára éhesek... Azt is hallottad talán Ti-Toniszta, hogy apám és tizennyolc éves öcsém is Szamdingtól délre laknak... Egy Magal nevű kisvárosban gazdálkodnak...

Mindig nagyra tartottam mesteremet, de most láttam csak bámulatos önuralmát. Más ember akkor lett volna izgatottabb, mikor már a tárgyra tért, az ő hangja pedig egyre nyugodtabb lett.

- Mester! Mi lesz a kis Szantemivel?

- Készülj az útra Ti-Toniszta! Főpapunk engedelmével ma

délután útra kelünk... Amikor beszámoltam neki a veszélyről, mely országunk legnagyobb női kolostorát fenyegeti, megbízott, hogy induljak útnak azonnal és próbáljam megmenteni, aki még menthető. Te is velem jössz!

A meglepetéstől és az örömtől egy darabig nem tudtam szóhoz jutni. Majd hirtelen eszembe villant a küldetés minden veszélye és reménytelensége. Csodálatosképpen mégis, az öröm és lelkesedés érzése maradt bennem meg. Még a halál is százszor jobb volt, mint itt ülni és tétlenül tudomást venni az egyre riasztóbb és elkeserítőbb hírekről.

- Hányan megyünk aku? Katonák is jönnek?

- Ketten – felelte Lhalu legnagyobb meglepetésemre. – Még magam sem tudom, hogyan fogunk a dologhoz és miként segíthetünk? De egyedül kell mennünk, kíséret nélkül... Mi nem katonák vagyunk, hanem papok. Sem fegyvert, sem fegyvereket nem vihetünk magunkkal, mert az ellentétben állna fogadalmunkkal. Ne feledd, hogy a legnagyobb veszélyben sem olthatjuk ki embertársaink életét... Csak a Szent Tudás segítségével bízhatunk... Készülj tehát és öltözz fel melegen... Szólj a Trapá-knak, hogy két öszvérré rakjanak két hétre való élelmet és sátrat... Ebéd után álljanak az öszvérek a garbá-n...

Aznap délután két magános vándor vezette ki málhás öszvéreit a kolostor udvarától. A keresztútnál Lhalu megállott és fennhangon elmondotta az Utas Imáját:

- Legyen a Nagy Tudás kísérőnk és tanácsadónk.
Adjon erőt, hogy felismerjük az
idegen emberek lelkét és azok kárt ne
tehessenek bennünk. Mielőtt bajba jutnánk,
Fenséges Tudás, add ezt tudunkra
és légy hozzánk kegyes, hogy elháríthassuk
és utunkat siker koronázza! –

Egész éjjel mentünk, de egyáltalán nem voltunk fáradtak. Útközben keveset beszélünk, mesterem nem szólt és én is gondolataimmal voltam elfoglalva. Nap, nap után telt, éjszakánként

megszálltunk egy-egy faluba vagy barlangba, de egész nap pihenés nélkül mentünk tovább... Egy heti vándorlás után, amikor félúton voltunk már Szamding felé, talákoztunk az első menekültekkel. Egyszerű falusiak, asszonyok, gyerekek, hegylakó dogpá-k jöttek szembe velünk: ösvéereikre roskadásig rakott szegényes holmiaikkal. Az északnyugati hegyvidéken még sohasem jártam, de a vadregényes, égbevesző csúcsok, sziklaszurdok és csaknem járhatatlan ösvények után ítélve, annyit máris megállapítottam, hogy ide nem igen fog benyomulni az ellenség. Volt egy olyan kétmérföldes szakasz, amelyen alig nyomnyi keskeny ösvény vezetett. Csak úgy tudtunk végigmenni rajta, hogy ösvéereinkkel együtt hosszú kötélre fűztük magunkat és a sziklafalhoz tapadva lépkedtünk előre.

Másnap újabb menekültekkel talákoztunk, közöttük két sebesült trapá-val, akik Szamding környékéről jöttek. Elmondották, hogy a káldi katonák már egy hete ostromolják a jamgó-t, de sehogy sem bírnak behatolni, pedig a bentlakók semmi egyebet nem tettek, minthogy nagy kőtömbökkel elzárták a kharlám-on lévő kaput. Azokat a katonákat, akiknek sikerült itt-ott a meredek falon felmászniuk, a kolostor védelmére korábban érkezett harcos-lámák egyszerűen letaszították odafentről. Azt is elmondták még a trapá-k, hogy a katona lámák száma – akik Szamdingba vonultak – sajnos nagyon kevés. Az ostromlóknak sikerül lenyilazni egyiket a másik után s így mégis csak sikerül behatolniuk a jamgó-ba.

Erre a szomorú hírre még gyorsabb menetre ösztököltük fáradt ösvéereinket és éjszakánként már alig pihentünk öt órát. A menekülők egyre gyéribben érkeztek. Az utolsó két napon már senki sem jött szembe velünk az ösvényen. Már jó ideje meredeken emelkedett az út s egy nagy forduló után a huszadik nap reggelén végre megpillantottuk a Ti-Sze csúcsa alatt trónoló szamdingi kolostor szürkés-fehér falait... A csapás itt újra elsűkülte és éles emelkedővel vezetett az orom felé.

- Ha Szamding megmenekül... - szólalt meg Lhalu

fáradtságtól lihegve, - ezen az ösvényen nem tud tovább jönni az ellenség... A régi időkben már jóval Szamding előtt megtorpant minden külföldi betörés... Siessünk, Ti-Tonisza... Rosszat sejtek... Nem tetszik nekem ez a nagy csend, sem a kietlen táj...

A tudóm úgy zilált, hogy meg kellett állnom néhány pillanatra. Csodáltam vezetőm szívósságát, akiben csak vasakarata tartotta a lelket. Kétnapi utat tettünk meg estétől reggelig alvás nélkül. Olyan utat, amelyik állandóan felfelé kanyargott... Már fent jártunk a tető közelében, ötszáz lábnyira emelkedtek előttem a jamgo magas falait. Mivel a bejárat a járhatóbb nyugati oldalon volt előbb körül kellett kerülnünk a kharlám-on... Síri csend fogadott bennünket mindenütt. Állandóan jobbra-balra forgattam a fejemet, mert tudtam, hogy az ellenség itt van valahol és katonái bármelyik pillanatban megrohanhatnak. Amikor a nyugati oldalon kibukkantunk, földbe gyökerezett a lábam. Olyan hirtelen rántottam meg ösvérem kötőfékét, hogy az fájdalmában felnyerített. Lhalu tágra nyílt szemmel nézett körül. A nagy főkapu előtti térségben harcos-lámák hullái heverték szanaszét. Jobbra tőlem egy fejnélküli holttest véres csonkja meredt rám, két hosszú köpenyű asszur katona teteme között... A kapu torlasza jobbra-balra leomolva... Lhalu rám nézett.

- Légy erős – mondotta tűzben égő szemmel.

Ösvéret a kapu melletti fához kötötte s a halottakon átlépve, besietett az udvarra. Nemsokára én is mögöttem álltam, de a látvány, ami elélem tárult úgy megrémítet, hogy önkéntelenül a falnak támaszkodtam. A halál és az enyészet könyörtelen nyomait sohasem láttam még fiatal életem alatt a maga borzalmas valóságában. Émelyítő érzés szállt fel torkomon s ha Lhalu nincs ott, talán el is futok.

Csendes volt az udvar, nem voltak itt már ellenséges katonák csak halottak. Tizenöt-husz asszur harcos hevert levágyva vagy nyíllal a testében a fogadóterem két oldalán. A garba közepén, a forrás mellett, katona-lámák megcsonkított holtteste. Ám a legborzalmasabb látvány mégsem ez volt, hanem az a négy

ártatlan kis fiatal papnő, akik kifacsart tagokkal, véres hajjal ültek a fal mellett – holtan!

- Késő... - suttogta Lhalu. – Késő...

Láttam, hogy könny csillog a szemében. Ott állt a kolostor udvar közepén, nyílegyenes alakja kissé meggörnyedve, karjait a föld felé lógatva. Mindez csak néhány pillanatig tartott, eztán felegyenesedett.

- Vizsgáljuk végig a kolostort, arau... Kötelességünk, hogy mindent híven jelentsünk Főpapunknak.

Lidércnyomásos álomnál is rettentőbb kép várt ránk a jamgo belsejében. Mivel az egyszerű cellákban nem találtak semmit, vak dühükben a templomterem berendezését törték össze. A kolostor Papnője és a mellé beosztott Főpap ikertrónjukon ültek a nagy csang-ban, mozdulatlanul, mint a szobor. A Papnő lehunyt szemmel, arcán üdvözült mosollyal, a Nagy Láva szigorúan összeráncolt homlokkal ült helyén, halálos merevségben és nyitott szeme a távolba meredt. Szívük tájékán alig észrevehetően, nyílvessző tolla állt ki díszes palástjuk redőiből. Úgy látszik, midőn már mindent veszve láttak, a gyűlésterembe vonultak vissza és trónjukra ülve, méltóságteljesen várták az elkerülhetetlen véget.

Lhalu egy pillanatra megmerevedett, majd földig hajolt a trón előtt. Én térdre borultam és némán imádkoztam.

- Menjünk innen, arau... - szólott fojtott hangon, midőn felegyenesedett. – Ez a halottak kolostora... Nincs itt mit keressünk többé.

Fáradt, lassú lépésekkel haladt ismét végig a nagytermen. Az emeleti és a földszinti cellákat is végigjártuk, de sem halottal nem talákoztunk már. Amikor ismét a nagy garbá-n haladtunk át, a szanaszét heverő holttestek között mesterem ismét megállt a véres, maszatos arcú falnak támaszkodó leánykák hullái előtt és még egyszer fürkészően arcukba nézett. Aztán alig halhatóan felsóhajtott.

- Nincs köztük...

Nem feleltem. Mit is mondhattam volna? Most éreztem először életemben, hogy minden testi-lelki fájdalomnál jobban tud szenvedni az ember, ha hozzátartozónak és szeretteinek sorsáért retteg. Eloldottuk öszvéreinket és Lhalu a délnek vezető sziklaösvényre mutatott. Ekkor mondta ki először nevét...

- Szantemit elhurcolták... vagy kétszáz társával együtt. A nyomok után ítélve a portyázó csapatok délnyugati irányban húzódtak vissza, épp Magal, az én falum felé... A Mindenható Tudás ím úgy rendelkezett, hogy hű szolgájára, Lhalura reábo-csássa kezét... Legyen meg mindenben szent akarata. Menjünk Ti-Toniszra... Nézzük meg, minő csapást rejteget még számunkra a sors...

Fáradt léptekkel botorkáltunk lefelé a délnek húzódó ösvényen. Eddig csak pusztítással és hullámokkal találkoztunk, ellenséget nem láttunk sehol. Lhalu szülőfaluja alig volt ötmérföldnyire Szamdingtól s az út a kolostortól egészen a völgyig lefelé vezetett. Dél felé járhatott az idő, mikor egy magas sziklafal megkerülése után, hirtelen kibukkant előttünk a völgy az alattunk szálló fellegek résein át. Én haladtam elől, de rögtön meg is álltam és aggódó arccal néztem vezetőmre. Lent a völgyben apró házak feküdtek szétszórva. A füst azonban mely felettünk terjengett, nem a házak kéményeiből eredt.

- Ég a falu... - torpant meg Lhalu. - Istenem! Minő megpróbáltatások várnak még ránk? Siessünk barátom...

Lázás gyorsasággal bukdácsoltunk lefelé az ösvényen öszvéreink alig bírtak követni... Amikor leértünk a völgybe, vigasztalan kép tárult elénk. A kis falu, amelyben jómódú gazdálkodók és állattenyésztők éltek, lángolva füstölt előttünk.

Megálltunk. Nem bírtunk tovább menni. A gyors egymás után ránk zúduló sorscsapások mintha maradék erőnkől is megfosztottak volna.

- Mester! - kiáltottam hirtelen. - Nézd, fekete alakok mozognak ide-oda a lángok között!... Az ellenség még bent van a faluban...

De Lhalu mintha alvajáró lett volna, már indult is a legszélső ház felé s én dobogó szívvel követtem. Az öszvérek nyihogva húztak vissza, érezték az égett szagot.

- Ott a házunk! – kiáltotta Lhalu, a falu szélén álló nagy kőépítményre mutatva, amelynek üszkös tetején már csak a zsarátnok izzott. A körülötte elterülő földek, kertek, ólak mind letarolva, szétrombolva. A karámok is mind üresen... Lhalu, nem törődve a veszedelemmel, fához kötötte öszvérét és berohant. Amikor utána mentem, ott találkoztam a földön leborulva, egy ősz hajú öregember holtteste előtt... Ekkor láttam először sírni mesteremet. A sarokban most megmozdult valami. Ugrásra készen megfordultam, mert elhatároztam, hogy mesteremet életem árán is megvédem. De csak egy reszkető öreg cseléd volt...

- Uram!... - kiáltotta remegő hangon. – Uram!...

Lábai elé borult és sírva csókolta köntöse szegélyét.

-Csang-po! - nézett fel mesterem könnyes szemmel, megsimogatva vállát. – Csang-po!... Mi történt? Hogyan halt meg Apám?... Hol van az öcsém, Gonisza?

- Uram, csakhogy látlak! Áldassék a Tudás Szent neve!... Apádat meggyilkolták az asszur-pá-k! – Én vettem ki a nyilat melléből... Meg akartam menteni, de leütöttek és én ideestem a sarokba... Öcséd, Gonisza éppen aludt... Hajnalban törtek ránk... Deli alakját látva, megtapogatták a karját és vezetőjük parancsára rabszíjra fűzve elhurcolták... Védekezni sem tudott, mert álmában lepték meg... Rengeteg foglyot hajtottak maguk előtt... A legtöbb nő volt... Most a falu végében rabolnak, de a csapat javarésze már visszavonult nyugat felé...

Mindezt egy lélegzetre mondta el, azután ismét sírva fakadt. Lhalu, mintha nem is hallotta volna szavait, még mindig apja holtteste előtt térdelt és imádkozott. Én az ajtóban álltam és éppen közelebb akartam lépni, hogy mesteremet megvigasztaljam, amikor árnyék vetődött előttem a földre. Ösztönszerűen lehajoltam és félreugrottam az ajtóból. Egy vas sisakot viselő,

fekete szakállas, vad tekintetű katona állt az ajtóban és mikor meglátta, hogy odabent még élők vannak, gyorsan felemelte íját, még mindig térdeplő mesteremre... Nem gondolkoztam egy pillanatig sem és nem mérlegeltem az erkölcsi törvényeket. Felemeltem jobb karomat és kezem élével nyakszirtjére sújtottam, mint otthon, mikor a levágásra kész tulkot könyörületből elkábítottam néha... Még csak nem is nyögött. Arcra bukott a döngölt agyagpadlón és íja csörrenve hullt ki kezéből...

Lhalu talpra ugrott és rámeredt. Aztán én rám. Büntudatos arccal állottam ott és nem mertem ránézni.

- Ti-Tonisza! Hogy tehetted ilyet? Megszegted fogadalmadat! Nem megmondtam neked, hogy nem foghatsz fegyvert még ellenségeddel szemben sem?

- Mester! – feleltem, egyik lábamról a másikra állva. – Használtam én fegyvert? A tenyeremmel csaptam egyet a nyakára. Csak nem nézhettem ölbe tett kézzel, hogy téged lenyilazzon? Különben sem halt meg, csak elkábult most vagy egy órára...

Így engedte meg a sors nekem, hogy megmenthessem vezetőm életét, ahogyan ő is megmentette az enyémet a Kősziklába való belépésem napján. Most értette meg csak, hogy mi történt s hogy halálos veszély fenyegette, mert egy pillanatra mosoly suhant át szomorú arcán...

- Jól van, Ti-Tonisza!...Derék, bátor fiú vagy... és igazi hű barát... Meggondolatlan tetted most még semmi következménnyel nem járt, de ha nemsokára nagyobb csapat ellenséggel találkozunk, ugyan mit tehetsz?... Órizd meg hát hidegvéredet, mert most minden lelkierőnkre szükségünk lesz... Bízzál bennem... Isten segítségével, úgy érzem, kijutunk ebből a veszedelemből is... Hallottad, hogy már visszavonulóban vannak!... Szamding hegyóriásai most is útját állták a rablókardnak... Jöjj, menjünk feljebb a faluba, hátha még segítségére lehetünk valamelyik fogoly testvérünknek...

Megint a régi Lhalu volt. Egyenes, mint a szálfá,

méltóságteljes és lenyűgöző tekintetű. Szeméből olyan tűz áradt, mely szinte földöntúli ragyogásba vonta arcát.

- Temesd el apámat, Csang-po! És várj itt reánk öszvéreinkkel. Visszatérünk és téged is magunkkal viszünk a Kősziklába...

Tovasiertünk a falu hosszú utcáján, a leégett házak és tanyák között. Itt-ott benéztünk, hogy segíthetünk-e, de mindenünnen halottak merev, véres arca nézett ránk... Már Magal közepe felé jártunk, amikor egy nagy kőházból kiáltást, majd éles sikoltást hallottunk... Gondolkodás nélkül rohantunk be a nyitott ajtón - de a küszöbön megtorpanntunk mind a ketten. Én az ajtófélfához támaszkodtam, hogy el ne essek...

Jóságos ég és ti magas vezetőik! Az a kép tárult elém kísérteties hűséggel, amit kétszer is láttam évekkal ezelőtt önkívületemben, de mindig elmosódott előttem a szereplők arca, csak ez a kép, csak ez kísértett azóta is sok éjszakámon át!

A Szétdúlt szobában egy asszur katona hevert arca borulva, hátából rövid tör nyele állt ki. Lábával akkor rúgta az utolsó, majd mozdulatlan maradt. Előtte pedig, jobb oldalán fekve, háttal felém, - Szantemi!... Kis alakja összegörnyedt, hátából folyt a vér, és végig folyt köntösén a földre. Mellette a katona bárdja, amelyet utolsó erejével hozzávágott.

- Szantemi! - kiáltotta mesterem, a következő pillanatban már mellette térdelt. - Segíts, Ti-Tonisz!...

Vigyázva felemeltük pehelykönnyű alakját s a közeli gyékényágyra fektettük. Amikor megláttam, hogy bal kezével a nyakában lógó talizmánját szorongatja, nem bírtam tovább és sírva fakadtam.

- Csend arau... Hozz rögtön vizet és keress tiszta rongyot... Nincs semmi baj még dobog a szíve...

Sohasem láttam még ilyen nyugodtnak... Arcát földöntúli boldogság öntötte el. Átléptem az asszur katona holttestén s a szomszédos konyhába siettem, ahol ivóvizet találtam egy fazékban. bevittem a szobába s egy fehérműs ládát találomra ki-

nyitva, marékkal szórtam ki belőle a gyolcs ingeket, selyemkendőket. a távolból kiáltásokat hallottunk, a falu végén mulatózó katonák danáját. Tudtam, hogy bármelyik pillanatban itt lehetnek, hiszen bizonyára tudomásuk volt róla, hogy egyik bajtársuk itt tartózkodott a fogoly lánnyal.

Lhalu összeszorított ujjait egy ideig a víz fölé tartotta, majd köntöse két oldalán végig húzva kezét háromszor megismételte e műveletet. Rögtön tudtam, hogy gyógyító delejes áramot bocsát ujjával a vízbe s így azt nemcsak fertőtleníti, de nagy gyógyerővel is ruházza fel. A széttépett inggel is ugyanúgy járt el, majd a vízbe mártotta és Szantemi köntösét kibontva, gyöngéden mosogatni kezdte a hatalmas sebet. Tenyéryni széles, kétarasznyi vágást okozott a fejsze, a hetedik csigolyától egy arasznyira a váll alatt... Néhány lemosás utána vérzés megszűnt. Mesterem most a seb fölé tartotta két tenyerét és magába mélyedve, mozdulatlan maradt. Majd intett, hogy tépjem még keskenyebb csíkokra a gyolcsot és adjam a darabokat egymás után a kezébe... Nem hiába volt Böd-Jul akkor élő leghíresebb orvosa, a sebet pillanatok alatt szakavatottan bekötötte és visszahúzta rá a köntöst. Azután mindketten megfogtuk a kislányt és óvatosan ülőhelyzetbe emeltük. Lhalu homlokára és tarkójára tette kezét - majd ugyanazt háromszor megismételte. Így erősítette meg a Nagy Delejjelel, hogy életerőt adjon át neki. Utána óvatosan a bal vállára fektettük, háttal a falnak. Még mindig eszméletlen volt, de alig észrevehetően pihegett s most mintha felengedtek volna fáradt vonásai. A talizmánt még mindig a kezében szorongatta.

Ekkor léptek és fegyverzörgés zaja ütötte meg fülemet az útról. Felkaptam fejem és megdobbant szívem. Legyen meg Isten akarata - gondoltam magamban, de közben lázasan működött az agyam és ellenállhatatlan vágyat éreztem a cselekvésre. Most, mikor már megtaláltuk azt, aki mindkettőnknek életében olyan sokat jelentett - most veszítsük el és haljunk meg vele együtt?

- Uparnisszur! - sóhajtottam ég felé emelve szemem.
- Szólítalak!....Te is az asszur törzshöz tartoztál földi életedben, te hoztad nekik a fényt!....Segíts rajtunk!....

Lhalu rám pillantott és felállt. Az ajtóban egy csapat katona jelent meg nagy kiabálás közben. Vad tekintetük, hosszú, fekete vasingük, meztelen kardjuk fenyegetően csillant meg a napfényben. Tudtam, hogy meghalunk, csodálatosképpen mégsem éreztem félelmet....

- Higgy!.... - csendült meg bennem egy hang. - Ne félj, csak higgy!... Nem emlékszel már az égi Kószikla utolsó képére Ti-Tonisza?....

- Mardukra! - kiáltotta öblös hangon a csapat vezetője káldi nyelven. Jól értettem, hiszen a kolostorban Khemt nyelve mellett erre is oktattak bennünket. - Mi történik itt?

Amikor halott társát meglátta, aki ruházata után ítélve magasrangú tiszt lehetett, nagyot ordított, mire katonái körülfogtak bennünket. A szakasz vezetőjénél csúnyább és visszataszítóbb külsejű embert nem láttam. Bal szemét hatalmas hályog borította, szemhéja lecsüngött.

- Kálu! - kiáltotta. - Mit jelentsen ez, te pap? Nírgál legsötétebb birodalmába küldelek nyomban, ha te tetted ezt!

Lhalu tekintete megvillant. Az a Különös tűz gyúlt szemében, mint a Kószikla udvarán, mikor a gyanaki katonák megtámadtak. Kiegyenesedett s bár jó fejjel alacsonyabb volt a katonánál, az egész szobában ő látszott most a legmagasabbnak.

- Mióta beszélnek ilyen hangon Hadad-Nirari őfelségének katonái? - kérdezte folyékony káldi nyelven. - Így szólsz egy bárú-hoz, aki pap és csillagjós egy személyben, akár a ti ásipu-itok?

- Nos, ha bárú vagy, akkor adj feleletet arra, amit kérdeztem, különben a hatszáz alvilági isten társaságában leszel egyetlen kardsuhintásomra... Beszélj, országomban mit látsz most, úgyis hallom, hogy tudsz szép káldi nyelven beszélni..

Lhalu nyugodtan állt, szempillája sem rebbent.

- Országotokban, a Folyók Közötti Nagy Birodalomban áll egy hatalmas ziggurat. Ott emelkednek égbenyúló, magas teraszai Báb-ilu városában a Purattu és Diklat partjain... Tegnap este ott jártam álmomban és meglátogattam a királyi palota kertészét. Panaszkodott nekem, hogy fia, Ingidi, aki Hadad-nirani őfelsége portya-ezredében szolgál, rosszul bánik vele és nem ad neki soha részt a zsákmánytizedből. Pedig a feleséged is ő tartja, aki tegnap szült neked egy fiút..

Mindezeket maga elé meredve, szinte befelé néző tekintettel mondotta el és szeme közben földöntúli fényben ragyogott. Most láttam először Lhalut olyan tisztánlátási révületben, aminőben néha én is részesültem a sors kegyéből. Ez azonban felülmúlt minden általam elképzelt teljesítményt...

- Mi?... Mit mondtál?... - kiáltotta a tizedparancsnok és sötét arcszíne alatt is jól láttam, hogy elsápad. - Az apám, a Zigguratban... S hogy feleségem fiat szült?... Hé, honnan tudod a nevedet? Ember! Honnan tudod te mindezeket?....

- Elhiszed most már, hogy ásipu vagyok? - kérdezte Lhalu láma.

- A fiam!... Fiam született volna azóta? Hej, te ördögös bárú! Ha ez igaz, akkor imádkozz, hogy tisztázhassátok magatokat, mert még megesis a szívem rajtatok! Honnan, honnan tudtad te, hogy hívnak?

- Figyelj rám, tizedparancsnok - felelte Lhalu anélkül, hogy kérdésére válaszolt volna. - Három szóban elmondom neked, mi történt. Én és tanítványom sebesültek után kutattunk a faluban és sikoltást hallva, benéztünk ebbe a házba is. A földön meggyilkolva hevert tisztetek, amott az ágyon pedig ez a kis halott fogoly leány, akit nyilván a tiszt úr támadott meg, mivel az ellenállt neki, ezért dühében hozzávágta a bárdját... Íme, ott hever mellette az ágy előtt... Én orvos is vagyok és tiszteteken segíteni akartam, de már nem tudtam, mert meghalt, erre a lányt próbáltam kezelni, de az sem tért többé magához. Láthatjátok,

csupa vér a köntöse... Van még valahol sebesültetek?

Merész szavaira elfogott a rémület. Mi lesz, ha nem hisznek neki és megvizsgálják Szantemit?

- Te ásu vagy, orvos is? - nézett rá meglepve a katona.

- Bizony itt nagy szükség vona orvosra....

Egy magas közkatona előlépett s a tiszt holttestét kezdte vizsgálgatni. Azután körbejárt a szobában és megállt Szantemi ágya előtt. Látszott, hogy mindnyájan tanácstalanok, mert a parancsnokuk nélkül, aki teljesen zavart volt, nem mernek cselekedni. Az egyik hátul álló harcos megszólalt:

- Vigyázz, uram! Ezek a böd-juli lámák ördögös emberek! Értenek ezek mindenféle varázslathoz. Látod, még a nyelvünket is beszélik... Hátha ők ölték meg tisztünket?

A többiek felbátorodtak szavain és mormogni kezdtek. Egyre szorosabb gyűrűt vontak körénk. Hosszú társuk még mindig Szantemi előtt állott és mereven nézte.

- Mit nézel? - szólott rá mesterem nyugodt hangon. - Hogy hogyan viselkednek Hada-Nirari katonái Böd-Julban? Azt megnézheted és ti mindannyian megsejlelhetitek. Férfiakat megölni vitéz cselekedet, de védtelen nőekkel erőszakoskodni, lábszjira fűzve elhajtani őket.... ez bizony nem vall a káldi hadsereg dicső katonáira!....

- Vigyázz a nyelvedre, pap! - mordult rá a hosszú vitéz és Szantemi ágyát otthagya, fenyegetően lépett felé. - Te fogsz bennünket kioktatni, hogyan viselkedjünk átkozott hegyeitek között? Hiszen itt még ital sincs és megfagy az ember a hidegtől! Még nőekkel se melegítsük magunkat?

- Igaz, neked nagy szükséged van a melegítésre. - felelte Lhalu. - Különösen amióta a mon-juli mocsarakban váltólázat kaptál és hetenként a hideg ráz. Ma este is rohamod lesz, már látom rajtad. De ez ellen nem nő kell, barátom, hanem meleg takaró és tea.

A többiek harsogva nevettek, a hórihorgas katonának meg még hosszabbra nyúlt a nyaka, amint meglepetésében előre-

tartotta a fejét.

- Ásipu!... Varázsló!... - nyögte elsápadva, s a következő pillanatban már össze is koccant a foga, mintha a hideg rázná.

- Na látod - lépett hozzá mesterem. - Máris rajtad a baj, de én majd meggyógyítalak s akkor egész nyáron nem fog gyötörni..

Homlokára és tarkójára tette kezét, majd egy darabig a hátán, lapockája alatt tartotta. A katona, mintha tűz érte volna, összerázkódott, fogai kocogtak, aztán hirtelen kiegyenesedett és szélesen rávigyorgott.

- Ilyen jó meleget még sohasem éreztem! Te csakugyan varázsló vagy, uram! Ma reggel már rám jött a láz, estére már sátramban feküdtem volna.... Most meg olyan egyszerűen mozgok és olyan nagyszerűen érzem magam mint egy ma született gyermek, aki szűk börtönéből kiszabadult!

Láttam, hogy Lhalu nyugalma lassanként alábszáll és egyre sűrűbben tekingetett Szantemi ágya felé. A helyzet teljesen megváltozott; már nem ellenségként, hanem ámuló gyermekeként vettek körül a marcona harcosok bennünket.

- Hagyd itt a halottakat, báru - ütött vállára a tizedparancsnok. - Gyertek velünk. Ilyen tudós papokra és orvosokra nagy szüksége van a csapatunknak. Hogy fog örülni a százados!

Lhalu nyugtalanul rám nézett. A lelkemet szorító feszültséget én is ugyanúgy éreztem. Ez még a halálnál is rosszabb volt. Itt hagyni Szantemit súlyos sebesülésével! Ekkor hirtelen ötlettel előre léptem.

- Parancsnok! Örömmel tennék eleget kérésének, de itt kell még maradnunk egy időre. Ez a kislány - mutattam szantemi mozdulatlan testére - mesterem nővére, aki szintén a nagy jumbo-ban lakott.

Képzeltetitek fájalmát, mikor orvosi körútunkon, egyetlen sebesültet találtunk és az is az ő húga volt, aki karjai közt szenvedett ki...

A katonák megilletődve néztek ránk, láttam, hogy min-

den vadságuk ellenére már felülkerekedett bennük az emberi érzés, ami nem kis részben Lhalu jóslatainak volt tulajdonítható.

A hosszú nyakú megint Szantemi elé állt és szánakozva nézett rá. Imádkoztam, hogy meg ne mozduljon, hiszen nem tudhattam: ha látják, hogy él, nem változtatják-e meg hirtelen a barátságos magatartásukat.

Nagyon sajnáljuk, hogy így történt, baru...szólalt meg a hályogosszemű vezetőjük. - De vigasztald magad azzal, hogy talán jobb is így... Megmásíthatatlan parancsunk van rá, hogy minden élőlényt vagy sebesült bőd-juli nőt a táborba szállítsunk. Nagy a nőhiány nyugaton és a ti nőitek nagyon ügyesek...

- Nézzétek, milyen szép volt szegény - mondta a hóri-horgas, még mindig Szantemit bámulva. - Akárcsak Ninkhureág istennő... vagy Istár a hold úrnője...

- Köszönöm részvételüket - felelte Lhalu feszült hangon, melyet azok nagy fájdalmanak tulajdonítottak. - De most arra kérlek benneteket, hogy hagyjatok magamra bánatommal, míg nővéremet el nem temetem... Azután majd utánaatok megyünk a táborba...

A tizedparancsnok megértően bólintott és intett katonáinak, hogy készüljenek. A küszöbön álltak már, amikor hirtelen visszafordult:

- Itt hagyok neked egy katonát, baru, hogy segítségére legyen a temetésnél. Legalább ennyivel háláljam meg neked csodálatos jövendölésedet, hogy fiam született... "Keserves dolog a gyászoló embernek sírt ásni..." így szól a mi közmondásunk is.

Hiába tiltakoztunk, a tizedparancsnok nem engedett és éppen Gibilt, a hosszú nyakú katonát bízta meg, hogy velünk maradjon és segítsen... Amikor mind elvonultak, Lhaluval egymásra néztünk. Láttam arcán, hogy minden perc halálos veszély Szantemire nézve, nemcsak a kezelés folytatása miatt, hanem ha felfedezik, hogy él...

A katona az ágy elé ült és lándzsáját térdeire fektette.

- Végezd csak a szertartást nyugodtan, ásipu! Velem ne törődjétek, csak azt mondjátok meg mikor kell ásni...

Mesterem egy darabig elgondolkozva meredt maga elé. Majd hirtelen a katonához fordult:

- Nos, hogy érzed magad, Gibil? Elszállt belőled a láz?

Én közben nagy elhatározásra jutottam és már az ágya felé oldalogtam, hogy egy jól irányzott csapással - bármennyire is fáj ez mesteremnek - tarkón csapjam a hideglelés asszurt. De Lhalu észrevette szándékomat és szigorúan intett szemöldökével.

- Nagyon jól uram! Hála legyen Marduknak és a te kezeidnek.

- Szeretnél örökre megszabadulni a bajodtól?

- Hogyan, baru? Lehetséges volna?...

- Maradj nyugodtan és ülj egyenesen - válaszolta Lhalu legnagyobb ámulatomra és keresztbe tett lábbal ő is helyet foglalt a katona előtt. - Most olyan kezelést adok neked, hogy nem leszel beteg soha többé... Nézz a szemembe... Úgy! Most kezdj el mélyen, lassan, egyenletesen lélegezni... Semmivel ne törődj, csak az én szemembe nézz... Felejtsd el a betegségedet, felejtsd el mindent... Hagyd, hogy gondolataid elszálljanak, mint a madarak... Úgy... Még mélyebben... még mélyebben vedd a lélegzetet...

Láttam, hogy ő is ilyen egyenletesen lélegzik, majd hirtelen visszatartja az ütemet és két erős felsőtüdő lélegzettel szinte elszívja előle a levegőt. Most, amikor a katona belélegzeni készült éppen, lassan, alig észrevehetően előrehajolt és visszalehelt rá.. Gihil, a lándzsás, már ekkor zavarosan nézett rá, majd lecsukta szemhéját és fejét ingatta, mint a részeg. A következő pillanatban az ágy lábának dőlt és mélyen elaludt.

- Gyógyulj meg, Gibil... és javulj meg... - súgta mesterem az alvó füléhez hajolva.

A következő pillanatban egy ugrással az ágy mellett termett és Szantemit, mint a pelyhet, gyengéden karjaiba emelte.

- Jöjj, Ti-Tonisz! Nincs vesztegetnivaló időnk...

Ilyen volt az én áldott emlékű mesterem! Nem fogott fegyvert, nem ölt soha embert, sem állatot - s még az ellenségétől is úgy szabadult meg, hogy meggyógyította....

XVI.

Miközben Lhaluék leégett tetejű háza felé siettünk, azon aggódtam: nem tért-e magához közben az asszur katona, akit ott leütöttem? Erről egészen megfeledkeztem, hiszen az öreg Csanpo-n fogja kitöteni minden dühét, ha felébred. De szerencsénk volt. A hű cseléd már ott várt a ház előtt és készen tartotta az öszvéreket... Beszaladtam a házba és megnéztem a katonát. Még mindig eszméletlen volt, de dobogott a szíve.

- Minél előbb el kell innen távoznunk, nehogy keressenek - szólalt meg mesterem. - Segíts, Ti-Tonisz, kössük Szantemit az öszvér hátára...

Amikor elkészültünk vele és útnak indultunk, Lhalu úgy lépkedett az öszvér mellett, hogy a még mindig eszméletlen leányka súlyát a vállán hordozza és karjaival egyenesen tartja.

- Nem térhetünk haza, a Kősziklába - mondotta, amint a szamdingi úton kapaszkodtunk fel. - Szantemi nem bír ki háromheti utat öszvérháton, alig járható veszélyes csapásokon... Itt kell maradnunk az üres jamgo-ban, míg sebe be nem forrad!

- A női kolostorban, ahol a halottak vannak? - kiáltottam elszörnyedve. - És az ellenség?

- Nincs más mód rá, arau... Ilyen súlyos sebesülten nem szállíthatjuk. Itt nem maradhatunk vele a faluban, a katonáktól... De Szamding üres, onnan már visszavonultak ide a völgybe. Tudhatnád, hogy az ellenség sohasem tér vissza arra a helyre amelyet már felprédált... Nem mondom, hogy nagy biztonságban vagyunk ott, de Szantemi szempontjából még mindig jobb, mint itt vagy az úton vándorolni...

Beláttam, hogy igaza van. Józan eszem is azt súgta, hogy a feldúlt, üres kolostorba már nem kapaszkodik vissza az ellenség, Szamdungon túl pedig egyetlen idegen katonával sem

találkoztunk. Minden jel arra vallott, hogy valóban visszavonulóban voltak és csakhamar elhagyják Böd-Jul-t.

Még szerencse, hogy eszméletlen volt Szantemi, amikor felértünk a hegyre és jambo udvarába bevonultunk. Én előre mentem, hogy kikémleljem a terepet, de a holttestek látása most is megborzasztott. Az öszvéreket az istállóba kötöttük, Csangponak helyet ke-restünk a konyha mellett, mely elég ép állapotban volt, sőt itt-ott még élelmiszer is akadt a polcon. Látszott, hogy a káldiknak nem élelem, hanem arany vagy nő kellett. Mi pedig kikerestünk egy épen maradt emeleti cellát, amelynek ablakából kilátás nyílt a magali völgybe. Innen mindig szemmel tarthatuk, nem közeledik-e ellenség a szurdokból...

Lhalu lefektette Szantemit és újra megvizsgálta a sebet. Most erősen vérzett, egészen áttört a fehér kötésen, úgyhogy kénytelen volt levenni és újat tenni rá. Kezeivel többször végigsimította az alvó lány alakját, majd jobbát homlokán hagyta egy ideig. Szantemi fellélegzett, nyöszörgött egy darabig, majd kinyitotta a szemét.

Sokáig bámult Lhalura, majd megkínzott kis arcvonásain leheletnyi mosoly suhant át.

- Köszönöm, hogy értem jöttél... súgta alig hallhatóan. - Köszönöm.... A szongdusz-od még mindig megvan ám...

Kezét, amelyben a talizmánját szorongatta megemelte mellén, de a vérvesztéstől rögtön vissza is ejtette. Lehunyta szemét és újra eszméletlenségbe süllyedt. Mesterem fölé hajolt és meghallgatta szívverését.

- Végre! - sóhajtotta boldogan. - Most már alszik... ez nem öntudatlanság többé...

Így folyt le Isten segítségével Szantemi, a kis Papnő megmentése a rabló asszur katonák elől. "A Nagy Káldi Háború Éve".... "Szantemi Megmentésének Éve".... Így fogok emlékezni majd ezekre is, és visszagondolni valamikor.

Egy hétig tartózkodtunk az üres jamgo-ban és Szantemi már olyan jól volt, hogy fent járkált és az udvarra is kinézett.

Amitől tartottam, nem következett be; a megfagyott merev tete-mek nem rettentették meg. Csak növendéktársai kis holtteste elött imádkozott sokáig és megkérte Lhalut, hogy temesse őket a kharlám melletti sziklák alá. Hogy megváltozott, amióta nem láttam! Karcsú, törekeny alakja alig nőtt valamit, most is olyan kislányos volt még, mint régen, csak arckifejezése változott meg. Nyugalom, báj, szűzi szemérem és bölcsesség sugárzott róla. Igen - bölcsesség, amit pedig olyan ritkán lehet találni nőknél. Szanteminek minden szava, minden mondata olyan volt, mintha valamelyik tanítóm mondta volna a Kősziklába. Az esti órákban nagyon sokat beszélgettünk hárman vallási, túlvilági, és egyéb dolgokról és csodálkozva állapítottam meg, hogy tudása nem csak az enyémet, de sok idős lámáét felülmúlja. Lhalunak csillogott a szeme, hiszen neki is csak most volt alkalma védencével annyi esztendő után először beszélni. Én pedig egyenesen olyan tisztelettel néztem rá, mintha nem egy nálam jóval fiatalabb leány, hanem oktatóm vagy feljebbvalóm lenne...

A tizedik napon már annyira jól érezte magát, hogy útra keltünk Tapol-Bori felé és magunkkal vittük az öreg Csang-pot is, akinek Lhalu megígérte, hogy beajánlja a trapá-k rendjébe házimunkára.

Fáradságos út után érkeztünk meg a Kősziklába, ahol már az a boldog hír várt bennünket, hogy az asszur hadsereg kivonult Böd-Jul nyugati vidékéről, mert a káldi vidék egyik tartományában lázadás tört ki és Hadad-Nirari fejedelem visszarendelte csapatait a különben is kalandozásnak szánt távoli portyázásról... A Nagy Láma már tudta, hogy Szamding papnőit elhurcolták és háromnapos gyászt rendelt el egész Böd-Julban. A rendkívüli helyzetre vontakozóan, megengedte, hogy Szantemi a Kősziklában maradjon, bár erre még nem igen volt példa a kolostor történetében. A háború azonban különleges helyzetet teremtett és mikor a Főpap első beszélgetését folytatta Szantemivel, maga is meggyőződött róla, hogy rendkívüli képességű papnővel áll szemben.

Felejthetetlen volt Papnónk első találkozása Szantemivel. Amikor a nagyteremben Lhalu bemutatta nekik, leszállt trónjáról és magához ölelte.

- Már vártalak, gyermekem - mondotta neki. - Tudtam, hogy jönni fogsz. Neked még nagy feladatod lesz Tampol-Boriban, ha még nem is sejtöd, mi az.... - Itt hirtelen elszomorodott a Papnó és fájdalmas tekintettel nézett maga elé. Majd újra a kislányhoz fordult és szeretettel megsimogatta arcát. - Szantemi, leányom! Soha ne felejtsd el, hogy az igazi papnó első kötelessége az engedelmesség, s hogy társát és parancsolóját a Nagy Lámát mindig híven és haláláig szolgálja...

E naptól fogva a Papnó vállalta azokat az oktatásokat amelyeket női oktatóknak kellett ellátnia. Szellemi vezetését pedig mesterem vette kezébe.

Telt-múlt az idő. A Nagy Háború után lassanként rendes kerékvágásban ment az élet. A méhkasként zsongó kolostorok lecsillapodtak, s a harcos-lámák hazatértek, s a Kősziklában minden úgy ment tovább, mint régen. Az a tudat, hogy Szantemi is itt van, nem tudom miért, - de igen nagy boldogsággal töltött el, nem csak engem, hanem a többi lámát is. Lhalut pedig mintha kicserélték volna, nyugodt, halk természete vidámmá, csevegővé változott.

Nagy erőfeszítés, szorgalmas ötévi munka után mesterem - sőt az egész kolostor - tudta, hogy a fiatal papnó olyan feladatok elvégzésére is képes mint a Papnó. Ekkor azonban ismét olyan váratlan dolog történt, mely teljesen felkavarta a kolostor életét és Szantemiről elterelte a figyelmet. A káldi háború utáni ötödik esztendőben, Főpapunk egy délelőtti összehívott bennünket a csang-ba azzal, hogy rendkívül fontos bejelentést kíván tenni. Mindnyájan csodálkoztunk, mert éppen egy héttel ezelőtt tartotta meg szokásos előadását, s csak egy hónap leforgása után beszélt volna újra hozzánk.

Épp a tűzvarázs kezdete előtt volt, amikor különben is imát szokott tartani. Megvárta míg a Papnó tömjénnel felszítja a

szent tüzet, majd a trónszék karfájára támaszkodva révületbe esik. Azután felállt:

- Gyermekeim! - mondotta. - Örömhírt kell közölnöm veletek a mai napon. Senki sem tudott erről közületek, csak én. De nekem sem volt jogom szólani, míg számomra az idők teljessége el nem érkezik. Holnap reggel meghalok. Magas égi vezetőm már hosszú évekkkel ezelőtt közölte velem az időpontot, amikor földi porhüvelyemből az isteni kegyelem kibont s én végre százharminc földi év után visszatérhetek igazi otthonomba....

A fájdalom és kétségbeesés tört hangjai hallatszottak sorainkból, amint három félkörben körülültük a nagy templomtermet. De a Nagy Láma egyetlen intésével elhallgattott.

- Nincs helye a szomorkodásnak, gyermekeim! Ünnepeketek kell, hogy Főpapotok hazatér. Tudom, az elválás mindig fájdalmas, mert nagyon ragaszkodik az ember kedvenc tárgyaihoz és barátaihoz. Ragaszkodik földi szüleikhez, atyjához... ami én mindig akartam lenni számotokra. De figyeljetek csak rám. Egy lakatlan szigetre verődve él egy kis csoport ember, ahol kezdetleges körülmények között, a hegyek és az erdő soha nem látott szörnyállataival viaskodva kell életüket tengetniük. Ez a Föld. Mármost ha valamelyikünk innen kiszabadul és égi hírnök jön érte, hogy visszavigye családjához, övéihez, saját hazájába, ahonnan egyszer hosszú vándorútra indult, nem örülni fog inkább a hátramaradott többi hajótörött? Sőt, irigyelnetek kellene, testvéreim, hogy számomra már eljött a szabadulás... elbúcsúzol hát tőletek és az ég áldását kérem minden lépésetekre. Holnap már nem leszek jelen, mert halva fekszem torony-szobámban.....

Hiába mondta, hogy örüljünk, szavai mégis megdöbbenettek és nem bírtunk felszabadulni a fájdalom alól, melyet lelkünkben keltettek. Eltávozva tőlük örökre, ő mindnyájunk atyai vezetője, aki a legfiatalabb lámájával is olyan szeretettel

bánt, mint a legöregebbel? Aznap délben mindnyájan szomorúan ültünk asztalunknál és délután nem tartották meg az előadásokat, mert a khapon és Lhalu utasítása szerint mindenkinek cellájában kellett maradnia, s a Főpapért imádkoznia.

Másnap reggel már korán fent voltunk, s mikor a tűzrévület szertartására gyülekeztünk, mindnyájunknak a szívébe nyilallott, mikor az ikertrónt üresen láttuk. Egyedül a Papnő ült rajta valami névtelen szomorúsággal arcán.

- Szeretett lámáim! - mondotta halk, de egyenletes hangon, amelyen az izgalomnak vagy fájdalomnak semmi nyoma nem volt. - Szeretett Főpapunk, Pa-tha Ripocse, az én lelkemnek égi mása, ma hajnalban visszatért otthonába, a V6 égi gyűrűbe. Imádkoztatok érte egész nap, és imádkoztatok értem is...

Le szeretünk volna borulni előtte, hogy díszpalástjának szegélyét csókjainkkal illessük és lelkünk minden melegével vigasztaljuk névtelen fájdalomában. De nem mertük, csak némán, lehajtottuk fejünket és imagépeinket forgatva, hangosan fohászkodtunk....

Másnap egybegyűltek a lámák, hogy az új Főpapot megválasszák. Nagyon körülményes szertartás volt ez: nem minden papnak jutott osztályrészül, hogy kolostori ideje alatt ilyesmit végigéljen. A hét legkiválóbb lámát jelölték és közöttük volt Lhalu is, mert a kiválasztott lámának a legtudatosabbnak, legerkölcösebbnek kellett lenniük, akiknek lelkét tiszta jószándék és jóakarát hatotta át. Ilyenkor a Papnő nyugalomba vonult, miután az új Főpapot megválasztották és eredeti női kolostorában töltött még el két-három évet, mert ennyinél tovább sohasem élte túl a Főpapot. A jelöltek, akik közül a főpapot megválasztják, az utolsó pillanatig nem tudja, hogy neve a hét között szerepel.

A jelöltek nevét titokban állították össze az öreg lámák, majd egyhavi szigorú böjtot hirdettek. Amíg böjtünk tartott, nem volt kihelyezkedés, nem volt hófejlesztés vagy fogadási nap. Minden kíváncsi embert elküldtek a kolostor elől. A trapák

bezárták a kapukat, mi pedig magunkban elméledtünk, imádkoztunk. Egyetlen egy személy sem vett részt csupán a böjtben, a Papnő. Ő vezette a kolostor életét mindaddig, míg az új Főpapot meg nem választjuk....

Az egyhavi, heti kétszeres böjt után megvártuk az első holdtöltét: csak ezen a napon történt meg a választás. Ezen a hónapon át is minden lámának a legszigorúbb kötelessége volt cellájában maradni... A nagy nap reggelén sorban felvonultunk. Először a kolostor körfolyosóján, majd a kolostoron kívül megkerültük az épületet és hangosan imádkoztunk. Utána a templomba mentünk, ahol a Tudás Istenének szobra volt most fehér lepellel letakarva. Mindnyájan itt voltunk most és a legnagyobb csendben vártuk a Papnő jövetelét. Amikor belépett és elárvult trónjára ült, mindenki felegyenesedett s az erre az időpontra elkészített tüzet két láma még nagyobbra szította. A szertartásmester az elhunyt Főpapunk kedves emléktárgyait kezében tartva, darabonként végighordta soraink előtt, - majd a tűzbe dobta. Nagy fejedelmektől kapott ajándékok voltak ezek, kis imagépe, tőre - melyet csupán hatalma jelképeként hordott - a gyümölcs, mely megmaradt toronyszobájában, s az összes porok, melyeket ő talált fel...Mindezek megsemmisültek a lángokban....

Most Lhalu elköltözött Főpapunk végrendeletét olvasta fel és rövid élettörténetét: hogyan dolgozott, minő tevékenységet fejtett ki a kolostor életében? Utána ismét hosszú ima következett.

Ekkor vette kezdetét a tulajdonképpeni választás. A templomteremben lévő nagy tára felírták a jelöltek nevét. Megdobbant a szívem, mikor mesteremét is megláttam. Bár őt rendkívüli mágikus adományokkal áldotta meg az ég, és egyike volt a legokosabb lámának, úgy suttozták a Kősziklában, hogy csak a második vagy harmadik lehet, mert Csan-Dug-Sza és Nami-Sze-King lámák sokkal idősebbek nála. Mindnyájan kötelesek voltunk szavazni. Egy kemény gyümölcsöt kaptunk

fejenként, amelyekbe pálcika volt szúrva. Ha letörtük, ez annak a jele volt, hogy nem kívánjuk az elsőszámú jelölt megválasztását. Utána ugyanígy szavaztunk egészen a hetedik jelöltig. Izgalmamban először nem néztem jól a táblát, most láttam, hogy Lhalu neve harmadiknak szerepel. A Papnő összegezte az eredményt, s az volt a szokás, hogy ha az eredmény nem tiszta, neki kellett eldöntenie, ki legyen az új főpap...

Amikor a Papnő elvonult, hogy a pálcikákat megszámlálja, olyan zsongás töltötte be a termet, amelyet még sohasem hallottam azelőtt. A feszültség olyan nagy volt, hogy szinte remegett a lelkünkben.

- A Kószikla új Főpapjának neve - kiáltotta csengő hangon - háromszázhusz pálcával tizennyolc ellen...Lhalu láma!

Ilyen üdvivalgást nemigen hallottak még a Tampol-Bori Kószikla öreg falai. Az indulatok évek hosszú során át begyakorolt fegyverzése egyszerre csődöt mondott. Mindenkinek legtitkosabb vágya teljesült be, amit pedig remélni sem mertek. Lhalu láma volt minden pap mintaképe, a Főpap után őt szerette minden láma a legjobban. Hát még én? Velem nem lehetett bírni: csak arra emlékszem, hogy torkomat görcsösen szorongatta a boldog sírás, mely akkor fog el minden halandót, mikor túl nagy ajándékot kap a sorstól....

Az örömujjongásnak azonban véget kellett vetni. A Papnő intett az új Főpapnak, hogy az ősi szokásokhoz híven foglalja el helyét a trónuson. Mesterem nagyon sápadt volt és megindult. Látszott rajta, hogy őt éppoly váratlanul érte a magas kitüntetés. A kolostor szabályai szerint most üdvözlő beszédet kellett tartania nekünk.

- Szent Tudás! - szólott megilletődött hangon. - Sivár és kopár a lelkem. Nem találom magamat méltónak, hogy a Te nagy tudásodat nekem átadd akár egy pillanatra is. Annyit kérek csupán, hogy a nagy és súlyos, felelősségteljes feladatot, amellyel lámatstvéreim bizalma a mai napon érdemtelenül megajándékozott, a legjobb tudásom szerint teljesíthessem....

Mindenki mélyen meghatódva nézett rá, mert a számára nagy és szent pillanatban, egyszerű lámák mindennapos kis imájával kezdte beszédét.

- Atyátok, testvéretek és barátotok akarok lenni egy személyben. Viselni kívánom minden terheteket. Elhordozom bajaitokat, meggyógyítom betegségeiteket. Lelki és testi fájdalmaitokkal jöjjetek bátran hozzám és engedjétek meg, hogy szolgálhassalak benneteket. Arra kérem a Hatalmas Tudást, hogy mindig szolgálja és segítő maradjon csupán... s mivel a szolgálja engedelmes, én is engedelmes leszek halálomig.

Két karját az ég felé emelte, a Nagy Ima legszentebb szertartása szerint és Isten nevében megáldott bennünket. Amikor trónjára visszaült, a Papnő intett a szertartásmesternek, hogy szedje össze a választásnál használt gyümölcsöket és helyezze el fent, a Főpap cellájában, hogyha majd meghal, éppúgy elégezzék, mint elődjénél. Ekkor a Papnő lelépett trónjáról és átadta Lhalunak a főpapi jelvényeket a sajátjával együtt. Majd háromszor mélyen meghajolt előtte és megfordult, hogy távozzon. Ezzel be is fejezte szerepét a kolostorban s a törvények szerint még aznap vissza kellett indulnia régi jamgo-jába. Lhalu meghatottan állt fel és lelépve a trónról, földre borult a Papnő előtt és ajkával palástja szegélyét megérintette végtelen tisztelete és hálája jeléül, majd kivezette a templomból. Amikor elmentek mellettünk, mindkettőnek könnyes volt a szeme. Mindnyájan a földre borultunk s csak akkor emelkedtünk fel, amikor új Főpapunk visszatért, hogy tónján újból helyet foglaljon.

A szertartásmester megkondította a gongot s tudtuk, hogy most kezdetét veszi a fogadalomtétel, mely mindig nagy ünnepség keretében zajlott le. Egymás után hosszú sorokban lépdeltünk el előtte s ő mindegyikönkre egy vesszőcsapást mért annak jelképeül, hogy mindent eltűrünk majd tőle. Most átvette főpapi köntösét a legidősebb lámától, s azt trónja karfájára tette. Addig nem vehette fel, míg mindnyájan körül nem álltuk és kezünket vállára nem tettük. Szép és felemelő jelenet volt ez -

szívem még most is megdobban ha rá gondolok. A szent tűz égett s az egész templom félhomályban volt. A legöregebb lámák, akik érezték már közeli halálukat, hozzáléptek és kedvenc tárgyaikat átadták neki, hogy ezzel is kifejezzék, mennyire ragaszkodnak hozzá. Lhalu ekkor - a szertartásmester segédkezése közben - felvette köntösét. A nagy lepel ebben a pillanatban hullott le az Istenség szobráról s ezzel minden, ami a gyászra emlékeztetett, eltűnt....

Minden rendben volt már, csak az új Papnő hiányzott. Ez azonban csak a hetedik napon jelenhetett meg, hét másik papnő kíséretében, akik közül a Főpapnak kellett kiválasztania azt, aki megnyerte tetszését.

Miután az oltárról lehullott a lepel, Lhalu a rajta álló Tudás szobra elé lépett és köszönetet mondott Istennek. Első ténykedése volt, hogy az Istenszobor előtt álló hatalmas fémgömbbe nézett s a többieket is felszólította erre. Itt kellett egész életének működését és leendő főpapi tevékenységét előre meglátnia. Nagyon sokáig állt a néző-gömb előtt, mereven szinte kővémeredten. Mi is a gömböt néztük, s most mindnyájunk jövőjének a Főpappal kapcsolatos egy-egy jelentős mozzanatát láttuk. Majd teljes egészében - ha nem is olyan részletesen - mindazt, amit az új Főpap lát. A szertartásmester akkor intett és rám mutatott. Hozzá siettem és meghajoltam.

- Te jegyezd fel a látomásokat, Ti-Tonizsa!...súgta fülemben. - Íme a tekercs és a vessző... Főpapunk téged választott a személye körüli szolgálattételre....

A meghatottságtól szólni sem tudtam. Némán vettem át az íróeszközöket és Lhalu mellé siettem. Még mindig merev és mozdulatlan volt, mint mindenki a teremben. Halk hangon, révületben mondott szavait mondatonként jegyeztem. Nem volt sok amit mondott, mert nagyon lassan, szótagolva beszélt. Bár a gömbbel nem láthattuk a jövőt, ez volt az egyetlen alkalom - a főpapi szentelés - amikor az égi őrszellemek ereje működött és nem saját sugallataink. Mivel azonban nem jó egy embernek

sem, mégha olyan tudós láma is, előre tudni jövődjét, ilyenkor mindig homályba burkolta a Szellem szót, s csak nagy általánosságban vetítette előre a jövőt....

- Papnőmet látom - sutogta Lhalu. Alacsony, világos hajú, okos.... Újra látom.... magas és fekete... majd megint alacsony. Mintha megnőtt majd visszaváltozott volna... Mindenki szeret bennünket... Kolostorunk felvirágzik... Sok szenvedés és gyógyítás... Két engedetlenkedés, de a kegyelem még mindig működik... Út, út hosszú távoli út... Sok tengerparti ország.... a király meggyógyul, de két veszély van... A Papnő találkozik arvá-jával... Hosszú élet, hosszú szenvedés... véred megmar... de virágzik Tampo-Bori... Forró a kör, ömlik az élet vize... és Ti-Tonizsa segíteni fog...

Elhallgatott és nem beszélt tovább, s én csodálkozva írtam fel szavait. Semmit nem értettem belőle, csak ennyit, hogy majd felvirágzik a kolostor és én segíteni fogok ebben... Nem töprenghettem tovább gondolataimba mélyedve, mert a fényes gömböket mereven néző lámák mellett kellett sorban megállnom s az ő látomásukat is feljegyezni. Végül pedig a magamét. Minden látomás csodálatosképpen megegyezett. Ugyanennyit és ugyanilyen homályosan mondtak el a lámák is, sőt jómagam is nagy általánosságban ezt láttam. Mintha ugyanazt a tájképet különböző színekben festette volna meg a festő - lényeg egy volt, csak a szín és az egyéniség változott. Nálunk természetesen ez csak közvetett látás volt, mert tulajdonképpen nem saját ihletünk alatt álltunk, csupán a Főpap látomásait fogtuk fel.

Jegyzőkönyvem a szabályzatok szerint az összes jelenlévő lámák aláírták. A Főpap látomásairól feljegyzett szöveget kifüggesztették a kolostorba, úgy hogy mindenki láthatta. Ha azután később ettől eltérés történt, ez a Főpap tekintélyét csökkentette. A mindenkori főpap szégyene volt tehát és az ő gyengeségére vallot, ha a szöveg és az eljövendő események között eltérés mutatkozott.

Amikor mindez megtörtént Lhalunak el kellett hagynia a

termet, hogy új lakásába térjen. Onnan a csillagvizsgáló toronyba ment fel egy rövid időre, ahol facsőves, hegyikristály lencsés, csodálatos távcső állt - hogy az elhalt Főpap szellemi fluidjait átadja a légnak. Utána ismét lejött a templomba s a maradékot a legidősebb láma vette le róla. Lhalu a szertartás szerint, hátradől trónusán s a láma a Nagy Delejt, majd a helyi delejezést végezte el rajta. Ugyancsak ekkor kapta meg a Beavatás Vizét, melyet az összes lámák kézfeltétellel delejeztek meg. Delejezés közben ezt az imát mondtuk fennhangon:

- Nagy a hatalmunk és sok a tudásunk, de mindent Tőled kapunk, Szent Tudás... És Te olyan kegyes voltál, hogy a mai napon a mi új nevelőnket és gondozónkat, miáltalunk akarod megerősíteni. Legyen erős, mint a Kőszikla, amelyen kolostorunk áll!

Ezután a delejezett vizet a Főpap megitta. Az egész szertartás alatt a jelenlévő lámagyülekezet mély összpontosításban maga elé meredt.

Már estére járt az idő, amikor a Fekete Parancsra sor került. Ez abból állt, hogy a teljesen sötét templomban Lhalu fehér köpenyben jelent meg az oltár előtt, s esküt tett Bőd-Jul, a nép, a lámák és az eszme fenntartására - lámák karának néma parancsára. Innen vette elnevezését a szertartásnak ez a különös misztikus része. Ennek megtörténte után új Főpapunk újra a csillagvizsgáló tornyába ment, hogy a csillagok állását megfigyelje. Rajta kívül ekkor már csak három öreg láma volt jelen Megfigyeléseikre a megfejtést az új Papnőnek kellett megadnia - ez tehát csak később történhetett meg. Mindezzel azonban még nem ért véget a Főpap felszentelése.

Első éjszakáját egyedül kellett töltenie az alsó földszinti kamrában, ahová az újoncokat szokták levinni. Itt maradt egész éjjel és imádkozott. Ez volt minden Főpap nagy próbája, mert még itt is elbukhatott. Volt rá eset, hogy a Nagy Láma ezt a próbát nem állta ki. Éjjel ugyanis,

amikor imádkozott, különféle hangokat hallott a folyosóról. E hívó hangokat kellett követnie, vagyis a több irányból jövők közül egyet. Ha eltalálta az igazit, boldognak mondhatta magát. Ha nem, elbukott. Nagyon nehéz dolog volt ez, s a Főpap itt teljesen sugallatára volt utalva. Ilyenkor mindig önmagának kellett ítélnie, hogy eltalálja-e az igazi hangot vagy tévedett. Választásának ugyanis az éjszaka folyamán álmódott látomásával mindenben meg kellett egyeznie. Ha próbát sikeresen kiállotta, reggel szolt a kharpon-nak, hogy háromszor három gongszóval hirdesse ki ébresztőkor az öröndetes eredményt...

Ez az egymásután megcsendülő sok gongszó égi muzsika volt fülemnek ébredéskor. Másnap reggel ünnepi fogadások következtek.

Seregestől jöttek az idegenek a kolostorba és előadták kívánságaikat. Mindez természetesen nem a templomban folyt le, hanem az udvaron. Mi is mindnyájan ott voltunk, mert valóban nagy nap volt ez mindenki számára. Nemcsak örömet, de kellemes dolgokat is jelentett. Ilyenkor megnyílt a kolostor borospincéje is - mert volt borunk is, amit a távoli déli vidékekről szerzett be a várnagy. Délután is folyt a nagy ünnepség és csak a harmadik napon tért vissza a látogatók tömege falujába, a lámák pedig rendes szertartásaikhoz.

Aznap este, amikor az ünnepség befejezése után a belső körfolyosókon cellámba igyekeztem az első emeletre - mert már én is a régi beavatottak közé számítottam - egy oszlop mellől apró kis kéz nyúlt ki és megfogta köntösöm szélét. Meglepetve ismertem fel Szantemít, aki a szertartások alatt nem volt jelen, mert helyzete csak kivétles volt a Kősziklában... Mélyen meghajoltam előtte, mert őt sohasem tudtam másként köszönteni.

- Ti-Tonisz láma!

- Parancsoljon az én úrnőm! Boldog vagyok, hogy

látlak... csak azt sajnálom, hogy nem vehettél részt e gyönyörű ünnepségen!

- Mindent láttam - felelte sugárzó arcal. - Felopakodtam az emeletre és a szellőzőnyíláson át benéztem a templomba... Mondd bűn ez?

- Nem... nem bűn - válaszoltam nevetve. - Igazán nem vehető rossz néven tőled, papnő, hogy látni kívántad a mi Lhalunk avatását!

- Ne szólíts engem papnőnek... Mondd azt, hogy Szantemi.. Láttad milyen gyönyörű volt?

- Kicsoda?

- Hát az új Főpapunk, te oktondi. Óh, be gyönyörű volt a palástja! És milyen fiatal volt! Nem olyan öreg mint az elhunyt Nagy Láma, a Szent Tudás vezérelje útját egyre feljebb! Ugye boldog vagy Ti-Tonisza?

- Ki sem tudom mondani - feleltem meghiúsultan. - Senki sem remélte volna, hogy ilyen nagy szeretetnek örvend és annyian rá szavaznak! Most már csak a Papnő hiányzik és ismét lesznek vezetői kolostorunknak. A Kőszikla újra világitani fog Bőd-Jul havasai közt...

- A Papnő?... - kérdezte kis kezét mellére téve. Olyan valószínűtlenül kicsi volt még most is fehér palástjában, mint egy gyermek. - Mit tudsz róla Ti-Tonisza?

Elpirultam. Hogy mondjam meg neki? Láttam, hogy szomorú.

- Úgy hallom, a Papnők már előre el vannak készítve hivatásukra. Mához egy hétre hét papnő jelenik majd meg Tapol-Boriban, akiket Bőd-Jul hét első kolostorából válogatnak össze... és legalább két éve felavatott papnők már. Ezek közül választ majd Lhalu...

- Szamdingból is választanak? - kérdezte mélyen elpirulva. - Hiszen Szamdingot feldúlták az asszurok és társnőimet lehurcolták...

- Nem tudom, Szantemi, hogy Szamdinget számításba

veszik-e... - ingattam csöndesen a fejem. - Nem tudom... Mert úgy tudom, bizottság járja végig a jamgo-kat és ők választanak... Márpedig Szamdingba hiába küldöttek... Úgy hallottam, Szamding kolostorát a délkeleti határ szélére teszik át, hogy ott nagyobb biztonságban legyenek majd papnői...

- És engem még csak tavaly avattak fel... - tette hozzá szomorúan.

E szavak után, hirtelen letérdelt és arcra borult a kövön. Hangosan imádkozott, mintha elfelejtette volna, hogy ott vagyok.

- Hatalmas Tudás! Bocsásd meg legkisebb szolgáló leányod hiú gondolatát. Ne haragudj rá, hogy fáj őt elveszítésem. Nemsokára el kell innen mennem egy ismeretlen jamgoba... De akkor is és örökké csak őérte fogok imádkozni...

- Kelj fel Szantemi!... - kiáltottam meghiúsultan. - Kelj fel, ha nem akarod, hogy egy beavatott láma sírjon előtted...

Letérdeltem és megcsókoltam köntöse szegélyét. Nem vette észre - s én gyöngéden felsegítettem.

- Most visszamegyek cellámba, a földszintre... - suttogta, szemét törölgetve. - Visszamegyek... és arra kérlek, imádkozz értem Ti-Tonisza!

Szemét eltakarva karjával, sarkon fordult és nesztelen léptekkel elsuhant. Olyan volt az egész jelenet, mintha álmodtam volna. Elgondolkozva, szorongó érzésekkel és fájó szívvel haladtam tovább, míg cellámba nem értem. Ott leültem kőágyamra és sírva fakadtam, mint egy gyermek. Ekkor sírtam másodjára a Kőszikla kolostorában.

A választás utáni harmadik napon Főpapunk gyűlésre hívott össze bennünket. Tudtuk, hogy nem a szokásos tűzvarázsra jövünk össze, mert Papnője még nem volt a kolostornak. Síri csend honolt a nagyteremben, s a várakozás feszültsége lebegett felettünk, amikor megszólalt:

- Testvéreim! Igen fontos ügyben óhajtom tanács-

tokat kikérni. Nem volt még talán rá példa kolostorunkban, hogy az új Főpap első beszédében lámáitól kérjen segítséget, mikor azok várják azt tőle. A Nagy Háború azonban különleges helyzetet teremtett és hatásai folytán sok mindent másként kell mérlegelnünk, mint azt törvényeink előírják. Amint tudjátok, négy nap múlva hét papnő jelölt érkezik hozzánk Böd-Jul hét legnagyobb kolostorából. Kihelyezés útján értesítettük már jó előre főnökeiket, hogy a legokosabb és legrátermettebb papnőjüket válasszák ki és indítsák útnak Tampol-Bori felé. A papnő választás tehát négy nap múlva venné kezdetét. Így szól a szabályzat... Én azonban épp e miatt fordulok most hozzátok. Amint mondtam, a háború kivételes helyzetet teremtett. Országunk legnagyobb női jamgo-ját feldúlták, papnőit mind elhurcolták. Egyetlen felszentelt fiatal papnője maradt életben... Szantemi, akit mindnyájan ismertek, aki elhunyt Főpapunk és Papnónk kedvence volt... Akinek megengedték, hogy a szabályzat ellenére a Tampol-Boriban maradhasson... Azt is tudjátok, hogy tudásban megközelítette volna Papnónket. Az én nézetem tehát a következő. A szamdingi kolostor nem tehet arról, hogy feldúlták az asszur katonák. Sőt, épp Szamdingot, az ország első kolostorát kellett volna előnyben részesíteni a bizottságának. Mivel azonban Szamding papnőit elhurcolták és csak Szamtemink maradt meg, így ragaszkodván a pusztá szabályhoz, ott nem választhattak a papnők közül, mikor csak egy maradt. Szamding tehát önhibáján kívül kiesett... Kérdem tőletek, megfelel-e ez az igazságnak? Ragaszkodhatunk itt a szabályokhoz?

- Nem felel meg! - kiáltották a lámák. - Igazságtalanság!...

- Háború volt! Nem lehet a merev törvényekhez ragaszkodni!...

- Szamding nem tehet róla, hogy megsemmisült!... -

kiáltottam én is. - Ha üres is és nem lehet választani, az ég jele, hogy egyedül Szantemi maradt meg!... Különb is tudjuk, hogy ő volt a legkiválóbb közülük!...

Lhalu felemelte a karját és mindnyájan elcsitultunk.

- Igen, ő volt a legkülönb közöttük - kiáltotta - és ő a legokosabb, legbölcsebb, legtöbb lelki adománnyal megáldott papnő Böd-Julban! Ezt nem én mondom nektek, új Főpapatok, mert ti magatok is tudjátok... A templomgömb nézésénél is egy alacsony világos hajú Papnő jelent meg látomásomban...

- Őt láttuk mi is! - kiáltották a lámák egymás után. - Ilyen gyermeki alak ritka Böd-Julban..

- Első éjszakámon, a földalatti barlangban is az ő hangját követtem főpapi beavatásom legnagyobb megpróbáltatásakor. Álmom is egyezett vele... De négy nap múlva megjelenik hét papnő, akiknek választásuk, Szamding kimaradása miatt, szerintem törvénytelen...

Ezért hát, a rendkívüli helyzetre való tekintettel, főpapi tudásom teljes birtokában a jóslatok alapján én Szantemit, volt Papnónk kedvencét, az ország legelső jamgo-jának legkiválóbb papnövendékét óhajtom magam mellé Papnőnek!... Tanácsotokat és hozzájárulásotokat kérem, szeretett testvéreim... hiszen tudjátok, hogy testi és lelki életét évek óta én irányítom... hogy mit mondjunk majd a papnők küldöttségének? Én úgy terveztem, hogy közlöm velük döntésemet és megkérem őket, a rendkívüli viszonyokra való tekintettel szentesítsék választásomat...

Ebben kérem segítségeteket és tanácsotokat, testvéreim! Szóljanak először kolostorunk legidősebb lámái.....

Csan-Du-Sza láma felállt.

- A Főpap őfelségének szavai rendkívüli benyomást tettek lelkemre és azt hiszem, mindnyájatokra, testvéreim!... A kis Szantemit mindnyájan szeretjük és tiszteljük. Ha a Papnőkkel érkező küldöttség beleegyezik, én boldogan fogadom Főpapom döntését....

A lámák kara helyeslően zúgott fel s csak jó idő múlva ült

el a zaj.

Most a kharpon emelkedett szólásra és ő is úgy nyilatkozott, hogy mindenben helyesli Csan-Dug-Sza láma szavait. Utána Szam-de-king láma kért szót.

- Főpapom! - hajolt meg Lhalu trónja felé. - Én is úgy vélem, hogy a háború rendkívüli helyzetet teremtett. Szantemit én is nagyon szeretem és boldogan hajolnék meg előtte a papnői székben. Mégis mint a gömbnéző lámák öreg főnöke, aki már évtizedek óta szemléli a távoli történéseket és részben a jövőt, az a nézetem, hogy a törvény rideg betűjéhez még rendkívüli esetekben is ragaszkodnunk kell. Nem hiába dúlták fel Szamdingot, a Szent Tudás akaratából történt ez. Talán éppen azért, hogy onnan ne választhassanak papnőt. Meg kell várnunk a hét jelöltet, hogy nincs-e közöttünk is alacsony termetű... De még ha nem is volna, kétlem, hogy a küldöttség beleegyezik törvényesen kiválasztott papnői hazaküldésébe?... Én is szívesen fogadom Főpapunk döntését, de nem hallgathatom el kételeyeimet, mert kötelességem őt figyelmeztetni. Várjuk tehát, ha még úgy is meg vagyok győződve látomásaink igazságáról, míg be nem teljesedik a Tudás akarata. Az Ő akarata pedig csak akkor teljesedik be, ha szent törvényeit az utolsó pontig betartjuk....

Amikor szavai elhangzottak, mély csend ülte meg a termet. Lhalu mélyen elgondolkodva, maga elé meredve ült trónján, majd lassan felállt, mintha most ébredt volna fel kábulatából és hálás szavakkal megköszönte öreg lámánk tanácsait. - Kíván-e még valaki szólni? - fordult az idős lámák felé.

Nam-gang, a harmadik legöregebb láma felállt és Lhalu választ helyeselve azt tanácsolta, hogy szavaztassa meg az egész gyülekezetet. Ám mielőtt Főpapunk szóhoz jutott volna, mindenki egyszerre emelte fel jobb kezét.

Így döntötte el Tampol-Bori háromszázhusz lámája, hogy még a törvény ellenére is csak egyet akar - Szantemit, a szamdingi jambo kis árváját: urának, parancsolójának és papnőjének.

A Gyülekezet széteszlott és Lhalu arca sugárzott az örömtől. A lámák is mind olyan boldogok voltak, hogy egész nap nem lehetett bírni velük. Az újoncok délelőtti kirándulásukon hegyi virágot szedtek gyógynövény helyett. És Lhalu, akinek lélekben kellett követni munkájukat, csodálatosképpen nem büntette meg őket érte.

Aznap este, mikor aludni tértem, mégis sírtam, pedig épp nekem kellett volna mindnyájunk közt a legjobban örülni...

XVII.

Végre eltelt négy nap. Soha ilyen izgatott napokat nem élt át a Kőszikla kolostora. A negyedik nap délutánján megszólaltak a kagylókürtök és dobpergés jelezte a karaván közeledését. Még lent a völgyben adott egymásnak találkozót a hét kolostor főnöke, akiknek mindegyike papnőjét hozta magával.

Nagy szertartással és díszkísérettel vonultak fel az udvaron. Hatalmas tömeg jött fel erre a napra a völgyekből és jövetelüket imával fogadta a nép.

Ekkor történt a váratlan fordulat. A titkos papi gyűlésen, ahol Lhalu előadta kérelmét, mind a hét kolostor vezetője tiltakozott és követelte, hogy a női újoncot, aki a szabály ellenére a Kősziklában tartózkodik, adja át egy női kolostornak és a rendes törvény szerint a hét jelölt közül válasszon. Futótűzként terjedt a hír a kolostorban és rendkívüli izgalmat okozott. A küldöttség elmenetele előtti utolsó ülésen, mely mindnyájunk jelenléte alatt folyt le a nagyteremben, Főpapunk szólásra emelkedett:

- Tiszteltreméltó Főpap, testvéreim és lámáim! Engedelmes szolgálja lévén a Szent Tudásnak, alázattal tudomásul veszem döntéseket. Kívánságokat, hogy Szantemít, a feldúlt szamdingi kolostor fiatal papnőjét egy másik női kolostorba küldjük vissza. Ám legyen! Ha ti a különleges helyzetet nem fogadjátok el és ragaszkodtok a törvény betűjéhez, főpapi rangomnál fogva én is kinyilatkoztatom kívánságomat. Írjátok ki új választást, a jelenlegit én nem fogadom el. Vigyétek vissza a hét papnőt kolostoraikba, Szantemivel együtt és tartsatok új vizsgát, válasszátok újra a Szent Hetet. Egy hónapi várakozási időt kérek tehát, ezalatt megejthetitek az új vizsgákat

minden jamgo-ban. Addig pedig vezéreljen bennünket az ég és világosítsa meg mindnyájunk elméjét...

A küldöttség nehezen, bár de mégis teljesítette Lhalu kérését. Másnap reggel ismét útnak indult a karaván, hogy a hét papnőt, közöttük Szantemít is nyolcadiknak visszavigye a maga kolostorába. Szavakkal le nem írhatom azt a fájdalmat és szomorúságot, ami az egész kolostort eltöltötte. Csak Lhalu őrizte meg nyugalmát, mint aki előre tudja, mi lesz a megpróbáltatás vége.

Három hét telt el a küldöttség elvonulása óta, amikor Főpapom egy este cellámba lépett. Olyan megtiszteltetés volt ez, ami ritkán ér egy egyszerű lámát, de ő úgy látszik, régi szokásait most is megtartotta.

- Ti-Tonisz!... szólt hozzám, helyet foglalva az alacsony széken, ágyammal szemben. - Ismét úgy jövök hozzád, mint a régi jó időkben, amikor meghitten beszélgettünk cellámban. Nekünk kettőnknek van a legtöbb közünk Szantemihez... Hiszen te voltál velem, mikor meggyógyítottam, te segítettél akkor is, midőn a háborúban Isten különös kegyelme folytán megmentettük... Én érzem... tudom itt a szívem mélyén, hogy vissza kell kerülnie a kolostorba egy napon.. Most azonban nagy bajban van és szomorú az én szívem...

- Mi történt, uram?

- A ribogi női kolostorba vitték, ahol mindennap büntetik és a jamgo pincéjébe zárják, mert azt mondják, a gonosz lélek szállta meg... Ezzel, azt hiszem, eleget mondtam...

Még a vér is megfagyott ereimben. Jól tudtam mit jelent a megszálló lélek kiűzésének Böd-Juli módszere! A legborzalmasabb az volt a dologban, hogy Szantemire mindezt csak ráfogták, mert őt tartották bűnösnek abban, hogy az új Főpapot megigézte. Az örülteket és megszállottakat, akik rendszerint kiabáltak és ugráltak, az illető főpap parancsára mindig földalatti cellába zárták három napra, utána felhozták és kezelésbe vették. Ez abból állt, hogy a Főpap egy külön erre a célra készített

folyadékban, amelybe szahab port keverték, megfürdette. A por a megszállt testét vörösre marta és nagy fájdalmat okozott neki. Utána a Papnő a Nagy Delejjel kezelte hét napon át. Ha ekkor sem nyugodott meg, tűz fölé helyzeték és bőrét égették. Ezt főképp azoknál alkalmazták, akiket hitbéli tévelygésük miatt szállt meg a gonosz szellem. Ezeknél aztán olyan állapotot idéztek elő, hogy a megszálltak teljesen magukon kívül voltak a fájdalomtól. Utána a szent vízben fürdették és megdelejezték őket.

- Atyám... - feleltem akadozva. - Csak nem gondolod, hogy a megszálltak kezelésének vetették alá?... Ezt nem bírom elhinni! Nem... ez rettenetes volna!....

- Szólíts csak aku-nak, mint régen, Tonisza... Én a te bátyád vagyok és az is maradok örökre... Sajnos, igazad van. Az a tény, hogy a jamgo pincéjébe zárták, magáért beszél. Látod, Toisza, milyen ki-csinyesek az emberek? Még a Főpapok is? De csak türelem... Imádkozzunk és kérjük a Hatalmas Tudást, hogy rövidítse meg szenvedéseinket. Jól tudod arau, hogy többféle arvát tartogatnak minden beavatott számára a magas vezetők. Aszereint, hogy a próbákat hogyan állod meg, kapod a nehezebb vagy könnyebb jövőt. Imádkozz te is érte arau, azért jöttem hozzád. Imádkozz, hogy megrövidüljön szenvedése és mégiscsak idekerüljön egyszer... akkor is, ha ennek minden ellentmondana...

- Én azóta imádkoztam érte, amióta legelőször megláttam... - mondtam fejemet lehajtva.

Végre eltelt az egyhavi várakozási idő is és LHALU útra készült. Abban egyezett meg ugyanis a Főpapok küldöttségével, hogy nem akarja ismét idejársztani őket, tehát jelöljék ki azt a jamgo-t ahová a hét új jelöltet összegyűjtik. Ő majd odamegy és választ közülük, hogy az új Papnőjét már rögtön magával is hozhassa. Előző nap érkezett Suhanó Futárral a hír, hogy melyik jamgo felé vezesse karavánját. Véletlenül vagy szándékosan éppen a ribogi kolostor került sorra, ahol Szantemi is

tartózkodott. Ez a hír felvillanyozott bennünket, mert mindnyájan azt reméltük - Főpapunkkal együtt - hogy ezzel akarták finoman tudomására adni: kívánságának végül mégiscsak eleget tesznek. Ez arra nézve is megnyugtatót engem, hogy a Szantemi büntetéséről és pincébe zárásáról szóló jelentés talán csak a választási próbának egy része volt, hogy meglássák, mit képes elviselni? Nagyon sok ilyen türelem és hiúsági próbát ismertek minden kolostorban.

Lhalu engem is magával vitt az útra, s mivel a ribogi jamgo a legközelebb feküdt a Kősziklához, egyheti út után meg is érkezünk oda. Rendkívüli ünnepséggel fogadtak bennünket és ünnepi vacsora után a legszebb fogadószobákban szállásoltak el. Másnap aztán igen nagy meglepetés érte Főpapunkat és küldöttségünket. Amikor a csang-ba elénk vezették az összes kolostorokból újból kiválogatott hét jelöltet- Szantemi nem volt köztük. Lhalura néztem és láttam, hogy arca egy árnyalattal sápadtabb lett. Azt is észrevettem, hogy azonnal tiltakozni szeretett volna, de rájött, éppúgy mint én, hogy hallgatnia kell, mert a Hét Szent kiválasztása a Főpapok Tanácsára - és nem órá volt bízva. Ha ők úgy döntöttek, hogy Szantemit ne jelöljék, ez ellen senki sem emelhette fel szavát. Elöntött a forróság és torkomat keserűség szorongatta arra a tudatra, hogy ebben az esetben a Szantemi büntetésről szóló hírek is mind igazak...

Nem lehetett ennél nagyobb fájdalmat elképzelni! Itt álltunk, nagy tisztességnek örvendezve és a számunkra rendezett hódoló szertartások között, ugyanannak a kolostornak a dísztermében, amelynek pincéjében mindnyájunk kedvence, a mi áldott kis védencünk sínylődött!. S a legborzasztóbb az volt a dologban, hogy nem tehattünk semmit az érdekében. Egyetlen Főpapnak sem volt joga más Nagy Láma vagy papnő kolostorának fegyelmi ügyeibe beavatkozni....

Lhalu tehát rámutatott a hét papnő közül az egyikre, mihelyt válaszra felhívták. Alacsony termetű, barna hajú, kiálló arccsontú nő volt, körülbelül huszonöt-huszonnyolc éves

lehetett. Azzal tűnt fel a többi hat között, hogy a feltett kérdésre gyorsan, szinte pergő nyelvvvel felelgetett.

Másnap, amikor az új Papnővel kis karavánunk hazafelé tartott, Lhalu az én öszvérem mellé léptetett. Nagyon szomorúan ülhettem állatom hátán, mert csak akkor vettem észre, amikor karomat megfogta.

- Ne búsulj, arau - mondta. - Nekem volna több okom a búsulásra. Azt is mondhatnád, az ég is ellenünk van. De ha imádkozunk és újra imádkozunk, még a rossz arvá-t is megtudjuk változtatni, mert Isten mindig könyörületes szívé... Egy a fontos: nem félni... sohasem félni... és minden kellemetlenséget elviselni. Hidd el, akkor a sorsszabta csapások is megváltozhatnak. Bamo, új Papnőnk, íme ott lovagol előttünk öszvérén... Jóindulatú, kissé bőbeszédű lány... De én már érzem, hogy baj lesz vele... Nagy baj lesz vele, ezért viszem szívesen magammal. Nem, Ti-Tonisz, még nem ért véget a mi megpróbáltatásunk....

- Uram! - súgtam neki, hirtelen ötlettől megkapatva. - Emlékszel még, mit mutatott a Fémgömb felavatásod napján? Alacsonytermetű, világoshajú papnőt, aki végül magas barnahajúvá változott... Ím, most beteljesedett...

- Nem egészen, Tonisz... nem egészen. Nekem is voltak látomásaim... tudtam, hogy egyszer magas helyre kerülök, sőt Papnőmet is láttam... De nem ilyen alakja volt, mint a tiszteletreméltó Bamonak. Erre az egyre határozottan emlékszem...

Amikor megérkeztünk, ismét összegyűlt az ünneplő tömeg az udvaron, de mikor a szokásos áldásosztás után bevonultunk a nagy csang-ba, s a lámák kara tiszteletadásra leborult, majd lassanként fel-egyenesedve - leírhatatlan meglepetést és zavart láttam arcukon. Halk suttogás kelt a teremben, ide-oda hajlongtak, mint a sás, fejüket összedugták.

A kharpon elmondotta a Papnő felavatásakor szokásos szép imát, majd a templomba vitték, ahol megtekintette helyét. Utána celláját mutatták meg a toronyszobában. Az új szertartás, a mindennapi kolostori élet, csak akkor vehette kezdetét, mert

Papnő nélkül nem lehetett sem előadásokat, sem gyakorlatokat tartani.

Így vonult be a Kősziklába Bamo, az új Papnő, mindnyájunk nagy szomorúságára. Engedelmesek voltunk azonban Isten törvényeivel szemben, s e naptól fogva éppolyan tisztelettel tekintettünk rá, mint eltávozott Papnőnkre. Szegény Papnő! Milyen szeretettel gondoltunk rá még most is! Amikor belépett a kolostorba, már tudta, ott fog-e meghalni vagy sem? Őneki is olyan megérzést adott az ég, amivel fellette állt a többi papnőnek. A jövőbe láttak, s midőn a kolostorba léptek, már előre tudták, ott fognak-e meghalni vagy sem - vállalták a legnagyobb áldozatot. Főként, ha azt is megérezték, hogy Főpapjuk fog előbb meghalni - mert ebben az esetben, mint Papnőkkal is történt, vissza kellett térnie a női kolostorba, ahonnan elindult, s ahol szürke hétköznapok vártak rá. Az elhalt Főpap azonban mindig felkereste régi Papnőjét és lélekben vele volt. A Papnőnek is megmaradt régi tudása, tehát nem kellett melléje senki a jamgo-ban. A visszavonuló papnő azonban mindig nagyon megtört lélekben és sohasem élt tovább három esztendőnél....

Mindez eszembe ötlött ismét, amikor új Papnőnk arcát néztem, aki annyira más volt, mint a régi. Igen, így történt Bamo Papnő beavatása - de hogy a távozása hogyan folyt le, az külön történetet igényelne. Rövid leszek azonban, mert nem érdemes sok szót vesztegetni reá. Tény az, hogy három hónap leforgása után egy reggel hiába vártuk megjelenését a tűzvaráznál. Feltűnt nekem már régebben, hogy milyen fátyolszerű ruhát viselt, amikor palástját a szertartás szerint levette a szertartásmester, s a tűz átvilágította alakját. Bizony sokszor nem tudtam mit gondoljak, mert le kellett sütni a szemem. Ezt az észrevételemet nem mertem társaimmal közölni, de észrevettem arcukon, hogy ők se tudják mire véljék a dolgot és igen nagy zavarban lehetnek. Hol odanézték, hol lesütötték a szemüket ilyenkor, s csak akkor lélegeztek fel, amikor az új Papnő ismét felvette palástját, s a trón karfáján elszenderedett... Mondom,

három hónap múlva hiába vártuk le a csang-ba. Már nagyon türelmetlen volt mindenki, amikor egy egyszerű trapa, a földéken dolgozó alsópapságtól lépett be félénken a templomterembe és arcra borult a Főpap előtt. Egy levéltekereszt nyújtott át neki, amit Lhalu átvett, majd intett a trapának, hogy elmehet. Nem tudtuk mire vélni a dolgot, hiszen ilyenkor semminek sem szabad megzavarni a szertartást, nem hogy egy trapának. Lhalu sokáig merdt a papirusztekercsre, amelynek igen rövid lehetett a szövege, mert hamar átfutotta. Ahogy olvasott, úgy komorodott el az arca. Megdöbbenés, szégyen és nemtudom még hányféle érzés suhanhatott át rajta egy szempillantás alatt. Ezután mintegy varázsütésre felengedtek vonásai és egyre szélesebb mosolyra vonta száját, amelyet mi önkéntelen utánoztunk. A végén hangos kacajra fakadt, mely különös módon visszahangzott a komor templomteremben. Egy Főpap, aki a tűzvarázs szertartása előtt nevet! A hátul ülő öreg lámák már felemelkedtek helyükről és aggódva figyelték Lhalut. Megvallom, én is. Dobogó szívvel pillantottam fel rá, de ekkor rettenetes dolog történt. A Főpap nevetése átragadt a lelkileg érzékeny lámákra és már itt is ott is görcsös kacaj fojtogatta őket, amit hiába igyekeztek elnyomni. Ám szerencsére akkor megszólalt Lhalu, s amint felemelte kezét, csend lett.

- Testvéreim! - kiáltotta különösen remegő hangon, amelyről nem lehetett tudni, a vidámságtól vagy a bánattól reszket-e? - Borzasztó dolog történt!... Legyetek elkészülve a legrosszabbra... Olyan szégyen érte a kolostort, amelyet ha jóvá nem teszünk, sokáig fognak emlegetni Böd-Julban... Képzeljétek! Papnőtök a tiszteltreméltó Bamo itthagya kolostorunkat! Elszökött egy egyszerű trapával, aki kertész volt a kharlám-on! Mit bizonyít ez testvéreim? Megbízhatunk-e továbbra is a kolostorok döntéseiben? Nem... Itt van már az ideje, hogy erős kézzel teremtsünk rendet Böd-Jul kolostoraiban! Íme, tudjátok most már miért kaptuk a Nagy Háborút nyakunkba! Ahol ilyen Papnő kerülhet a Hét Választott közé, ott nagyobb rendet kell

termteni... Most itt maradtunk ismét papnő nélkül...

Hangja elcsuklott és nem törődve a szentségtöréssel, ismét kacagásba tört ki. Már rég nem hallottam ilyen tiszta szívből nevetni. Nevetése átragadt a gyülekezetre és - ami még soha nem fordult elő a Kősziklában - a lámák kara görcsös, fuldokló hangokkal, harsogva kacagott a nagy csang-ban.

Én is nevettem a többiekkel együtt és tudtam, nem azon mulatunk, hogy a Papnő elszökött egy trapával, hanem boldogságunkban, hogy ilyenek bizonyult a Főpapok Tanácsa által kiválasztott Papnő, s hogy a kis Szantemi most talán mégiscsak bekerül a Hét közé...

Ettől kezdve nagyon meggyorsultak az események és még a vak is láthatta volna, hogy Isten keze rendezi ügyünket. Új választást írtak ki - ami természetesen nem jelentett semmi előnyt részünkre, mert a pincében tartott "megszálltat" csak nem jelölhetik a Hét Szent közé?... Ekkor azonban csodálatos esemény történt. Valami ismeretlen járványos betegség ütött ki a ribogi jamgo-ban, ahol Szantemit tartották bezárva. Mivel pedig a mi időnkben az összes lámakolostorok között Lhalu volt a legjáratosabb az orvosi tudományokban, a mi Főpapunkat hívták oda. Engem vitt ismét magával a ribogi jamgo-ba, ami mondhatom, mindkettőnknek nagy elégtételre szolgált. Néhány napon belül meggyógyította a Papnőt és a Főpapot, majd az összes női beteget. Ezek között azonban nem találtuk Szantemit. Hiába kérdezősködött, senki nem akarta tudni, hogy hol van. A harmadik napon aztán mesteerm elveszítette türelmét és azzal ment a kharpo-hoz, hogy minden a kolostor területén élő személyt köteles megvizsgálnia, mert ha egyetlenegy kezelés nélkül marad, a járvány ismét felüti a fejét és akkor mindnyájan elpusztulnak.

- Hol vannak még nők? - szólt a várnagyra. - Felelj azonnal, mert Főpapod még nem egészséges, s most én vagyok a te Főpapod!

- Fenséges uram... - dadogta a kharpon. - Nem tudok

senkiről....

- Az a te szerencséd, hogy az igazat mondod!... Gondolkozz csak! Nincs-e valaki a papnők közül fegyelmi büntetés alatt? Kihelyezéseink útján kaptuk a hírt, hogy a földalatti kamrában valaki méltatlanul sínylődik!...

A várnagy megsimogatta homlokát.

- Valóban, atyám... Most, hogy ezt mondod, emlékszem már... Egy megszálltat zártunk oda, akit a trapák táplálnak. Reménytelen volt a kezelése, így hát a Papnő már egy hónapja azt az utasítást adta, hogy ezentúl csak a trapák vihetik be neki még az élelmiszert is, mert tisztátalan és senki sem érintkezhetik vele... De azt hiszem, már meg is halt azóta, olyan rossz bőrben volt szegény, mikor utójára láttam...

Lhalu azzal a pillantással nézett rá, amely alatt az asszur katonák szemlátomást összezsugorodtak.

- Ember! Azonnal velem jössz! Hozdd a kulcsokat és ha valami baja történt a fogolynak, a Szent Tudás nevére mondom, nem leszel többé itt kharpon, de kolstorotok sem fog tovább működni!

A várnagy szinte nyöszörgött félelmében és földre borulva csókolta Főpapom köntösének szegélyét. Lhalu azonban felrántotta és lódított egyet rajta.

- Siess! Ne vesztegesd az időt! - ...

A remegő ember gyorsan előkereste a kulcsokat és nemsokára már lefelé haladtunk a mélybe vezető kanyargós, sötét lépcsőn, mely éppen olyan volt, mint a Kőszikla földalatti aknája, amelyen át a vízpróbara indultam.

A tavas barlang melletti kis ötlábnyi szűk cellában bukkantunk rá mindnyájunk szeme fényére. De milyen állapotban! Köntöse rongyos, piszkos volt, haja zilált, kis teste ösztövére, mint egy egéré. Csak két kerekre nyitott zöldes szeme világított most is ugyanolyan lobogó fénnel és sovány arcát a fájdalom mély barázdákkal rajzolta be. Amikor kinyitottuk az ajtót, Lhalunak kellett talpra állítania, mert jártányi ereje sem volt már.

- Szantemi!... - kiáltottuk szinte egyszerre. - Szantemi!... mi vagyunk itt!

Amikor felismerte mesteremet, nem sikoltott, nem ájult el, csak halkán, pihegve mondta:

- Tudtam, hogy eljössz értem... Tudtam, hogy kiszabadítás... Hála legyen a Hatalmas Tudásnak, akihez meg nem szüntem könyörögni soha...

Felvittük az udvarra, hogy levegőhöz jusson, majd Lhalu parancsára a Papnő szolgálólányai megfürdették és új köntöst adtak rá. Délután bevezettük a még mindig ágyban fekvő Papnő elé.

- Íme, ezt tettétek Böd-Jul legkiválóbb papnőjével, akit öt évig én magam neveltem a Kősziklában! - kiáltotta Lhalu tűzben villogó szemekkel. - Hónapokig gyötörtétek a földalatti üregben, minden törvény és szabály ellenére, azzal az ostoba ürüggyel, hogy megszállott. Én, Lhalu Főpap, Böd-Jul első orvosa, aki téged Papnő, Főpapoddal együtt visszaadtalak az életnek, ezenél ünnepélyesen kijelentem, hogy e leánynak semmi baja nincs, kivéve az éheztetést s a gyengeséget... Most tehát halld szavamat. Én ezt a papnőt parancsszerűen kikérem tőletek! Egy hónap múlva új választást írunk ki. Nem érdekel, hogy kit jelöltök még, add át szavaimat a Főpapok Tanácsának. De Szantemi a Hét között legyen!... Mivel pedig én máris őt választom, a mához számított második holdtöltére, őt fogjátok díszes kísérettel elhozni hozzám, mint a Kőszikla leendő Papnőjét!... A többi hat itthon maradhat, rájuk nem leszek kíváncsi! Az a jamgo, ahol olyan jelölteket gyűjtenek össze, akik közül a legjobb is három hónap alatt megszökik, nem érdemli meg a kolostor nevét! Így határoztam és parancsolom, én Lhalu, a Kősziklának, Böd-Jul legelső kolostorának Főpapja!

A Papnő rettenetesen megijedt, főképp azért, mert még két kezelése volt hátra és szent esküt tett mesteremnek, hogy parancsát az utolsó betűig teljesíteni fogja és ugyanilyen nyomatékkal adja át Nagy Lámájának és a Főpapok

küldöttségének. Legyünk nyugodtak, Szantemi - aki most egyszerre a legjobb, legokosabb növendék lett, s aki egy sajnálatos félreértésnek esett áldozatául - egy hónap múlva meg fog jeleni a Kősziklában....

Így érkezett el az a mindnyájunk számára oly szent és nagy pillanat, amikor rövid idő múlva a telehold fénye fürdette Tampol-Bori falait és Szantemi fényes kíséret mellett egyedül vonult be a Kősziklába...

Háromszor olyan nagy volt a tömeg, mint máskor, s az ima háromszor olyan hangosan szállt az ég felé. A borospince újra kinyílt, de ez egyszer nem a bortól, hanem örömben énekeltek a lámák. Másnap pedig, amikor a templomteremben ikertrónján ült Lhalu Főpapnővel, s az öreg lámák szószólója Csan-dug-sza elmondotta a Papnő Beavatási Imáját, mindenki sírt a meghatottságtól.

Az idős láma háromszor meghajolt a trón előtt és mindnyájunk nevében így köszöntötte az ősi szertartással:

- Fenséges Papnőnk, Anyánk, Gondozónk és Szent Sugalmazónk! Az életben te leszel a kolostor fénye. Te tudod, hogy a Nagy Teremtő mit engedett meg a földi ember számára. A te akaratod által nyerjük el az örök békességet és halljuk meg egykor azt a zenét, amelyet állandóan fülünkben szertnének hallani! A te szent szemed legyen a mi oltalmunk és tekinteted soha el ne hagyjon. Elmédet a Tudás Istene a legtökéletesebben világosítsa meg és adjon neked erőt, hogy mindezt amit sugallat által kapsz, hiba nélkül továbbítsd, azt érthetővé tedd, hogy az a mi javunkra váljék! Halálunkat világítsd meg a te örök fényeddel és tartsd nyitva számunkra állandóan a te isteni kapcsolatod révén, az Örök Szeretet otthonába vezető utat... Ezt kívánjuk tőled és ezt várjuk, hogy meg is add nekünk. Kérjük a Mindenható Nagy Bölcsességet és Tudást, hogy ebben is segítsen

neked!....

A szertartás szerint a Főpap az új Papnőjével mindjárt a kezdet kezdetén megtárgyalta a kolostor vezetését. Elkészítették az írásokat és a csillagfejtő könyveket. Amidőn már egy hónapot töltött a papnő a kolostorban, el kellett készítenie a Főpap csillagképét. Ezt azonban nem adta oda neki, hanem magánál tartotta, minden nap jegyezte a változásokat és figyelte a bekövetkező eseményeket. Ő felelt mindenben a Főpapért. A Papnőnek tehát ismernie kellett a Főpap tudásán kívül annak minden gondolatát, tervét, s az életét nagy arvá-ját. Sokszor olyan nagy lelki kapocs fejlődött ki közöttük, hogy haláluk után is visszajárt szellemük a régi kolostorba és befolyásolni tudták az akkori főpapot és papnőt. A Papnő semmi külön oktatásban nem részesült, mert ezt már a női kolostorban megkapta, ahonnan származott. Néha igen nehéz volt az élete, mert az új lámák közt könnyen elveszthette fejét - amire jó példa volt Bamo esete, vagy nem bírt kellően ügyelni nevelésükre. Ez különösen akkor fordult elő, ha túl fiatal volt a Papnő. Övé volt tehát mindenben a legnagyobb tudás és ezt a Főpapnak is el kellett ismernie. Nagyon nehéz volt az élete akkor is ha a Nagy Láma nem mutatkozott megértőnek vele szemben. Sokszor előfordult, hogy a Főpap három-négy papnőt is elküldött, mire megfelelőt talált. Az igazi Papnő tisztasága ezért mind lélekben, mind testben rendkívül magas fokon állott. Azért is részesült olyan nagy tiszteletben. Természetesen itt a gyakorlat is számított, mert nagyon hosszú évek kellettek ahhoz, hogy egy papnő a főpap irányítása nélkül önállóan cselekedhessen. A mi Szanteminknek itt nagy előnye volt, mert ő a felavatás után, amikor a háborúban megmentettük, egyenesen a Kősziklába került és öt esztendő alatt teljes papnői tudásra tett szert. Most úgy érkezhetett vissza régi kolostorába, mint aki hazatér.

Így került hát vissza Szantemi, Hor-kang leánya, a régi varázsló tanítványa, a Kősziklába papnőnek, hogy halálig vagy halálon innen, urát és parancsolóját a főpapot szolgálja...

Amikor a kolostor rendes életét így visszanyerte, minden folyt tovább, mint azelőtt. Kezdetét vette a tanítás, az imádkozás, a kihelyezési és hőfejlesztési gyakorlatok. A szokásokhoz híven a Papnőnek a tűzvarázs első szertartása után, amelyen részt vett, tanulságos történetet kellett elmondania a lámagyülekezet előtt, mert ebből ítélték meg tudását. Az, amit Szantemi Papnő mesélt el nekünk, fejünkben maradt halálunk napjáig.

- Testvéreim! - szólalt meg ezüstcsengésű hangján, trójáról felállva. - A kihelyezés veszélyeiről óhajtok nektek egy igaz történetet elmesélni, amit kolostorunk régi feljegyzései közt olvastam... Élt egyszer nagyon régen, hosszú, hosszú évekkel ezelőtt egy bőd-juli család. Az apa hirtelen meghalt és a három gyermeket az anya nevelte tovább. Erdőben éltek, mindenkitől távol. Egy napon az egyik gyermek elveszett, néhány hónap múlva a másik, majd a harmadik. Az anya egyedül maradt. Nem lakott senki a környéken, s így kénytelen volt visszatérni a faluba, amely félnapi járásnyira feküdt az erdőtől, ahol laktak. Sok-sok év telt azóta, míg egyszer az asszony álmot látott, amelyben első fia úgy jelent meg előtte, mintha kolostorban élt volna. Sokat töprengett az asszony és el akarta az álmot felejteni, de nem tudta. A környékbéli varázsló sem bírt kellő magyarázatot adni a dologra. Eltelt megint néhány év, s az álom megismétlődött. Az asszony gondolt egyet és a közeli kolostorba vándorolt, ahol egyenesen a Főpaphoz ment, aki fogadta, és meghallgatta az asszonyt. Majd kiadta Papnőjének a parancsot, hogy vizsgálja meg az esetet és járjon a dolog végére. A Papnő megnyugtatta az asszonyt és másnapra rendelte vissza a kolostorba. Gömbnézéssel kutatót és meglátta a három gyermeket, akik már nem is voltak olyan kicsinyek. Az egyik kolostorban élt és újoncidejét töltötte. A másik úton volt, mint kereskedő. A harmadik pedig hajósként járta a tengert. A Papnő tovább kutatót, de most már az előzmények után... Megtudta, hogy amikor az asszony férje meghalt, tulajdonképpen nem volt

halott, csupán családja tartotta annak. A varázsló is elvégezte rajta a tűzpróbát, de ekkor sem tért magához. Egy nagy kőszikla alá temették és felesége úgy tudta, hogy férje most is ott van... Azt azonban nem tudta, hogy férje valamikor nagy főpap volt, épp itt a Kőszikla kolostorban. Kitalálhattátok már eddig is szavaimból, hogy a Főpap törvényteleniséget követett el és ennek következtében találkozott arvajával. Az történt ugyanis, hogy a kolostorban egy napon kihelyezte magát a phömonda legnehezebb változatában: saját testével együtt, amihez mint tudjátok a szellemi vezetők legfelsőbb hozzájárulása szükséges, különben nagy bajnak teszi ki magát a kísérletező. A Főpap azonban saját felelősségére helyezte ki magát, minden ellenőrzés nélkül. Befeküdt saját sírjába és magára borította a kőlapot. A kolostorban úgy tudták, hogy eltűnt, azaz, mikor az egyik lámasírok között járt, úgy vélte a főpap is ott fekszik.. Jól látott, mert a Főpap valóban hat hónapig feküdt sírjában. Hat hónap múlva azonban lent a sírban olyan lelki változáson ment át, hogy nem tudott többé a kolostorba visszatérni. Vándorútra indult és így ismerte meg a nőt, akit később feleségül vett. Boldog azonban nem volt soha, mert valami rettentő lelki nyugtalanság kínoztta mindennap.

Több gyermeke született, de ezek közül csak három maradt meg. Fiai már tíz év körül jártak, amikor ő meghalt. Halála azonban csak elalvás volt, mert hiszen kihelyezett állapotban nem halhat meg a test. Most, hogy az asszony a Papnő által kerestette gyermekeit, s hogy álmát megfejtse, az nem akart nyilatkozni. Hiába kérlelte a Papnőt, az nem szólhatott a látotokról, s az asszony bánatosan ment vissza falujába.... Ekkor már az egyik gyermek a kolostorban volt, épp ott ahol apja volt Főpap valamikor. Idők folyamán a másik két gyermekkel is felvette a kapcsolatot az apa és életútjukon kísérte őket... Az asszony tehát abban a hitben volt, hogy férje meghalt. Amint azonban már tudjátok, az történt, hogy hat hónap múltán, miután felesége eltemette, ismét kilépett sírjából, s rájött arra, hogy ő

főpap és visszatért kolostorába, ahol addigra már új Főpap székel sok új lámával együtt. Nem ismerték fel a jövevényt. Sírja már rég üres volt. Így tehát mivel rendkívüli tehetségei voltak, az új Főpap bevette a lámái közé. Az öreg lámák gyanúsán figyelték és nem hittek neki. Egy napon a cellájában holtan találták, de a Főpap észrevette, hogy csak kihelyezte magát. Ekkor vitte el gyermekeit az asszonytól egymás után, rövid időközökben. Az új Főpap, amikor ezt a csodálatos eseményt látta, - hogy egy hétig is kihelyezve tud maradni - magához hívatta. Ám hosszú beszélgetés után sem jött rá a láma, hogy neki gyermekei vannak, akiket kihelyezése alkalmával elszöktetett az anyjuktól... Kihelyezéseit ugyanis mindig a Papnő figyelte meg és gondolatban jelentést tett ezekről a furcsa eseményekről a Főpápnak... Így jöttek rá végre, hogy a láma maga is főpap volt valamikor utána, mint közönséges férfi élt kint a világban, gyermekei születtek, majd megint visszakerült a kolostorba.....Ezt a történetet csak azért meséltem el nektek, hogy meglássátok, hogy a kihelyezés milyen veszélyekkel jár, ha azt felügyelet nélkül próbálnátok meg, és hogy azt is megértésétek, a kihelyezett testi munkát is képes végezni közben. A főpap egész családi élete tehát phömondá-ban játszódott le és kihelyezése akkor ért véget, mikor temetése után sziklasírjából visszatért a kolostorba, ahol már nem volt képes visszaemlékezni pontosan a történetekre, csak azt érezte, hogy neki három férfin segítenie kell... Bűne az volt, hogy megszegte a törvényt, büntetése pedig: hogy főpapi tudását elvesztette. Gondolkozzatok hát el ezen a történeten, s ha lényegét megértitek, vonjátok le belőle a tanulságot.....

Ilyen okos és nagy tudású Papnő volt a mi Szantemink a Kőszikla szemefénye, akit a naptól kezdve számos kolostor irigyelt tőlünk, mert híre csakhamar eljutott Böd-Jul határáig. Nagyon fiatal volt még, alig haladta túl a húszas éveit, de az első hónapokban még mindig nagyon meggyötörtnek látszott. A harmadik-negyedik hónapban járvány ütött ki a Kőszikla környékén

és Lhalu naponta a falvakat járta vele, hogy a lakosságot gyógyítsa. Mivel azonban a legtöbb helyre későn érkeztek, nagyon sokan meghaltak a nép közül és babonájukban az új Papnőt okolták. Maga Lhalu is megkapta a kórt és olyan tünetek vetek erőt rajta, hogy már mindnyájan lemondunk az életéről. Nem szeretek erre az időre még gondolni sem, mert emlékeim még mindig fájdalmasan remegtetik meg szívemet. Az a tudat, hogy őt elveszítjük, olyan rettenetes volt, hogy hónapokig félelemmel bénította meg lelkünket, holott tudtuk, hogy bűnt követtünk el, mert egy lámának nem szabad félni, s bármi történik is, meg kell nyugodnia Isten akaratában. A Szent Tudás azonban megkönyörült rajtunk és Szantemi által meggyógyította őt. Ekkor már olyan nagy volt Papnőnk ereje és tudása, hogy Lhaluéval vetekedett....

Isten kegyelmével dolgoztak együtt hosszú időn át és a Kőszikla életét felvirágoztatták. Ezek az évek rohamosan múltak el, s ha rájuk gondolok, úgy érzem: nincs is történetük. A Főpap egy lépést sem tett nélküle, pedig nagy útjai mindig veszélyesek voltak. Szantemi is nagyon ragaszkodott hozzá és atyjának helyettesét látta benne. Nem is volt soha vita közöttük. Lhalu tíz évvel volt idősebb nála, de sokkal többnek látszott. A kolostorokban mindenki ismerte történetüket és irigyelték őket....

Lassanként minden láma kívánsága az lett, hogy a mi kolostorunkban halhasson meg, mert akkor biztos lehetett benne, hogy szelleme a V5 szférikus körbe kerül. A második évtől kezdve olyan híre lett a Kősziklának, hogy egyszerű emberek már nem is merték megközelíteni, csak nagy fejedelmek. Gazdag lett a kolostorunk, a világ összes kincseit felhalmozták kamráiban. Nagyon sok beteget gyógyítottak meg és igen sok ember találta meg általuk Istent. Többek között nagy fejedelmek új kolostorokat építettek nekik, így róva le hálájukat Böd-Jul ősi Istenének a Főpap által eszközölt gyógyulásért. Ebben az időben ugyanis a világi emberek szemében egyedül az számított: a gyó-

gyítás művészete. Ezen keresztül ítélték meg a tudást. Ám Szantemi nem olyan volt, mint a többi kolostorok papnői, akik gyűjtötték az emlékeket és értékes ajándékokat, hanem mindent szétosztott. Nem vette semmibe a földi javakat és könnyelműen kezelte őket. Annyit dolgoztak, tevékenykedtek mind a ketten, hogy sohasem volt szabadidejük.

Tíz boldog esztendővel Szantemi papnői felavatása után az események már annyira torlódtak és annyi volt a munka, hogy Lhalu képtelen volt a kolostor életét rendes, régi rendjében megtartani. A kolostorok is annyira elszaporodtak már ekkor, hogy a Kősziklát főkolostorrá jelölték ki, ahova csak főpapoknak szánt lámák kerültek. Ezeknek nevelése nem volt olyan könnyű, mint a többi lámáké, mert napi tíz-tizenöt óra kihelyezést is kellett végezniük. Lhalu utasítására én is a főpapi kiképzőbe kerültem, ezért ebben az időben nem kövhettem közelebről mesterem életét és dicső tetteit. Egy héten két-két napon át a legszigorúbb böjtöt kellett tartanunk, és minden héten egy napon és egy éjszakán át földalatti cellában elmélkedtünk...

Ha most visszagondolok erre a boldog időszakra és megpróbálom Szantemit jellemezni, csodálatosképpen nem nagy tudásra, kedvességére, gyógyításaira emlékszem. Ő érezte leg-erősebben Isten jelenlétét a Kősziklában... Évek hosszú során át nagy gyűjteményünk volt már csillagászati feljegyzésekből, amelyet Lhaluval együtt készítették. Soha senki olyan nyíltan nem látott előre a jövőbe, mint a Főpapunk és Papnónk.... Szantemi, sok vallás megismerése után, egészen új nézeten volt Főpapjával. Ez volt a csodálatos dolog, ami most is a felkelő nap fényével villan át agyamon, ha Szantemire gondolok: ő sejtette meg először egy boldog ígélet beteljesülését, amiről akkor még nem is álmodtak az emberek. Hogy nyolcszáz esztendővel a mi korunk után Jé - Sesz, Bőd-Jul Istene, a Szent és Hatalmas Tudás - akinek neve legyen áldott - emberként születik le a Földre és szenvedésével váltja meg gyermekeit,.....

XVIII.

A tizennegyedik évet töltötte már rajongva szeretett Papnónk a Kőszikla kolostorában, amikor egy őszi alkonyatkor asszur követek érkeztek a kolostorba és a Főpapot keresték. Este volt már, vacsora után, s én éppen emeleti cellámba igyekeztem, amikor a kapuőrökkel találkoztam, akik jelentették a nagy eseményt. Én magam mentem ki az udvarra, hogy fogadjam az előkelő vendégeket. Díszes ruhájú asszur urak voltak Báb-iluból és négy öszvér ajándékot hoztak a kolostornak. Ebben az időben már régen béke állt fent országaink között, mert Lhalu tudását a legtávolabbi birodalmak is elismerték. Szantemivel többször tett nagy utakat, sokszor hajón is, hogy messze országok uralkodóit meggyógyítsa. Egy ízben Hadad-Nirari fejedelemnek is olyan jóslatot adott követe útján, hogy az örökre elkötelezettje maradt.

Közöltem velük, hogy Főpapunkkal ma este nemigen találkozhatnak, mert ilyenkor mindig a csillagvizsgáló toronyban tartózkodik, a Papnó azonban még fent van és bizonyára fogadja őket.

- A Főpap öfenségével óhajtanánk beszélni - erősködött Kudurri, az idősebb követ, s hogy nyomatékot adjon szavainak, azt is közölte velem, hogy ő a fejedelem népszámláló biztos.

Bevezettem őket a fogadótermbe, én magam pedig nyomban a Papnőhöz siettem, akiről tudtam, hogy ilyenkor mindig a toronyszobák alatti nagy könyvtárteremben dolgozik. Most is ott ült, a nagy papirusztekercsek fölé hajolva és ecsetjével sűrűn rózta a sorokat.

- Üdvözlégy Ti-Tonisz! - mosolygott rám, mikor beléptem és meghajoltam előtte. - Nos, mi járatban vagy ilyen kései órában? Történt valami?

- Bocsáss meg, hogy zavarlak, Papnó, de két követ

érkezett az asszurok birodalmából és Főpapunkkal kívánnak beszélni. Mondtam, hogy fent van a toronyban és csak holnap reggel találkozhatnak vele, de azt mondták, fontos hírt hoztak számára és minél előbb találkozni óhajtanának vele...

- A követeket nem várakoztathatjuk, Ti-Toniszta. Vezesd be őket ide, a könyvtárba... - Egy pillanatra maga elé meredt, szinte mereven bámult a papírra, majd hirtelen felkelt és keblére szorította mindkét kezét. Fel s alá járkált egy darabig és én csak bámultam, mert nem értettem mi történt vele. Hirtelen megállt előttem: - Nem, nem, Ti-Toniszta!... Mégsem fogadhatom őket!... Rossz előérzetem van.... Valami baj, nagy veszedelem fenyeget... Én még sohasem csalódtam érzéseimben! Menj tüstént vissza és távolítsd el őket valahogy! Mondd meg nekik, hogy a Főpapnak halaszthatatlan dolga van holnap is.... Én pedig beteg vagyok.... nem fogadhatom őket...

- De miért, Papnó? Miért e hirtelen változás?... Én nem érzek semmi bajt, nem vettem észre semmi ilyesmit a követek modorán....

- Nem, Ti-Toniszta! Tedd amit mondok... Nagy baj ér bennünket, ha Főpapunkkal találkoznak... és nagy baj ér engem is....

Ő, aki mindig maga volt a nyugalom megtestesülése, most egyszerre olyan izgatott lett, hogy nem ismertem rá. Az utóbbi napok fáradalmainak tudtam be a dolgot, hiszen hetek óta nagy csillagászati munkáján dolgozott. Tudtam azonban azt is, hogy a vendégjogot semmi szín alatt nem szabad ilyen durván megsértenünk....

- Gondold meg a dolgot, Szantemi... mondtam neki, azon a néven szólítva őt, amelyet csak nagy és ünnepélyes pillanatokban mertem használni vele szemben. - Nem küldhetjük vissza szégyenszemre Hadad-Nirari követeit, akik bőséges ajándékaikkal már épp eléggé lerótták a hazánk ellen valamikor elkövetett nagy bűnét! Nem haragíthatjuk magunkra újra....

Amikor láttam, hogy hajthatatlan marad, meghajoltam és elhagytam a könyvtárat, hogy parancsát teljesítsem. A sors

különös játéka folytán azonban az emeleti fordulónál Lhaluval találkoztam, aki épp ekkor jött le a csillagvizsgálóból.

- Mi történt, arau? - állt meg előttem, amikor látta, hogy el akarom kerülni.

Elmondtam neki a dolgot és azt is, hogy Papnónk minden áron el akarja utasítani a követeket. Lhalu nagyon csodálkozott és nyomban megparancsolta, hogy vezessem a követeket a fogadóterembe. Ez volt talán az első eset, amikor Papnője akaratának ellentmondott. Kétség és elbizonytalanodás érzései között siettem ki, de előbb közöltem Lhaluval, hogy már a fogadóteremben vannak és ő is siessen oda. A követek izgatottan várták érkezését és úgy látszott, hogy nagyon örülnek, hogy óhajításuk teljesedik, mikor még látták őt. Meghajoltak Főpapunk előtt.

- Nagy fejedelmünk, Hadad-Nirari öfenségének üdvözlését hozom fenségednek. Fejedelmünknek tudomása van róla, hogy a nagy háború idején katonái öcsédet elhurcolták a többi foglyokkal együtt, s hogy te, szentséges Főpap, már hosszú évek óta hiába keresed őt. Irántad való mély hálájának és elismerésének kifejezéseképp, már évekkel ezelőtt megbízott engem, legfőbb népszámláló biztosát, hogy egész birodalmunkban kutatásokat eszközöljek az elveszett után és megtudjam él-e vagy halott? Fejedelmem nevében örömmel jelentem fenségednek, hogy egy hasonló nevű, idegen származású férfit találtunk Kolbi-Atosszar városában. Asszur neve Zoszep, de amikor kikérdeztük elmondta, hogy Bőd-Juli és Lhalu láma öccse. Eleinte nem akarta elárulni magát, talán attól tartott, bántódása esik. Amikor azonban biztosítottuk a fejedelem jóakarataról, megmondta kicsoda.

Alig kezdett el a követ beszélni, Lhalu arca egyre nagyobb figyelmet árult el. Amikor pedig meghallotta, hogy öccse él, két karját az ég felé tárta és örömkönnyek folytak végig arcán. Megölelte az öreg Kudurt és azt mondta neki, hogy ez életének legboldogabb pillanata, s hogy soha életében nem fogja elfe-

lejteni Asszur fejedelmének e legnagyobb ajándékát.

- De miért nem hoztad őt magaddal?- kérdezte túláradó boldogsággal.

- Én felajánlottam neki fenséges uram, de azt mondta családi körülményei még nem engedik meg, hogy útra keljen. A kolbi-atiszuri iskola orvostanhallgatója és éppen most teszi le utolsó vizsgáját... Valmit még meg kell mondanom... - tette hozzá a követ zavartan. - Igen szegényes körülmények között él... Fenséged utólagos engedelmével, bizonyos összeget bocsátottam rendelkezésére, hogy ha majd útnak indítjuk, méltóképpen jelenhessék meg Böd-Julban a kolostor legnagyobb ura előtt....

- Nem baj - mosolygott Lhalu - majd én érte megyek és elhozom személyesen! Hadd lepődjék meg az ifjú! Igen nagy örömet szereztek nekem, főbiztos. Add át soha el nem múló hálámat Fenséges uradnak...

Így került meg Gonisza, Főpapunk elveszettnek hitt öccse, egyetlen megmaradt ivadéka a háborúban elpusztult családjának. Lhalu azonnal megtárgyalta az ügyet a Papnóval, akinek ekkorra már elmúlt különös ellenszenva a követek iránt. Úgy határoztak, hogy egy hét múlva Kudur főbiztos karavánjával indulnak vissza a folyamok közötti birodalomba. Kolbi-Atosszur városa a tazik-juli határon feküdt, úgy hogy háromheti karavánúttal elérhették. Lhalu természetesen engem is magával vitt az útra Szantemivel együtt, aki most csodálatosképpen nem idegenkedett a dologtól, sőt különös érdeklődést tanúsított az út iránt. Én nagyon örültem, hogy velünk jön - bár egy dolgot nem bírtam megérteni. Az öreg Csan-dug-sza lámával többször beszélgettünk már erről. Ő hozta fel a dolgot először. Ekkor már nagy híre volt a Kősziklának hetedhét országon át, és Főpapunk sok külföldi úton járt már a Papnóval. Emlékszem egy napon Csan-dug-sza láma szóvá tette kharpon-nak, hogy Főpapunk mindig magával viszi útjaira a Papnót is, holott a kolostorok szabályzata ezt határozottan tiltja. Úgy szólt az Ősi törvény,

hogy a Láma és a Papnó nem hagyhatták el együtt a kolostorokat, csak külön-külön, hogy valamelyik mindig helyettesítse a másikat. Főpapunk azonban Nam-gang-ra, a legöregebb lámára bízta ilyenkor a kolostort, mert azon a véleményen volt, hogy Nam-gang, aki a Főpapok Iskoláját vezette, teljes főpapi tudással rendelkezett és különben is, a Kőszikla főkolostorrá vált, amelyre már nem vonatkoznak a régi szabályok. Rendben is lett volna ez a dolog, és sem Can-dug-sza, sem Namu-sze-king lámák nem emeltek volna soha szót ellene, de egy baj volt csak, Nam-gang nem szerette a bort. Ő volt a legokosabb, legügyesebb láma Lhalun kívül, de kétszer előfordult már, hogy Főpapunk és Papnó távoli úton voltak, hogy Nam-gang apó - ahogyan egymás között hívtuk - bizony felöntött a garatra és ilyenkor Csan-dug-sza vette át a kolostor irányítását, nehogy az ifjabb lámák észrevegyék a dolgot és Nam-gang tekintélye csökkenjen.

Amikor az Asszur birodalomba megérkeztünk és Kolbi-Atosszur városában megtaláltuk Főpapunk öccsét, nagyon szomorú látványban volt részünk. Egy özvegyasszonnyal élt együtt, aki gyümölcsáros volt a piacon és kint a város szélén lakott egy egyszerű kunyhóban. Lhalu nem ismert rá, annyira lerongyolódott, olyan gondozatlan volt a külseje. Különben is teljesen megváltoztatták az évek az egykori gyermeki ifjút.

Hogyan írjam le Goniszát? Nehezen tudnám jellemezni őt egy-két szóval, mert rongyos asszur kaftánja ellenére rendkívüli jelenség volt. Középmagas fekete férfi volt, a harminchétharmincnyolcadik évében, de nem látszott többnek huszonnyolcnál. Arcvonásai után ítélve éppúgy lehetett böd-juli, mint káldi vagy khemti. Karcsú, izmos, arányos termete arra vallott, hogy nagy gyakorlata volt a harci tudományokban is - mint később megtudtuk, egy darabig szolgálnia kellett az asszur hadseregben is. Ha ránézett az ember, az volt az első benyomása, hogy rendkívül szép férfival áll szemben, akinek csak szemvágása böd-juli, de arca, termete, viselkedése inkább a dél

fiaira emlékeztetett. Főpapunk annyira meghatódott, mikor meglátta elveszettnek hitt öccsét, aki még szegényes öltözékében is büszke, délceg fejtartással fogadta az otthonába bevonuló nagy karavánt, hogy könnyezett és jó darabig nem bírt szóhoz jutni. Szantemi az ajtóban állt és onnan nézte. Én már bent álltam az alacsony szobában és láttam, hogy tekintetük egy pillanatra találkozik. Gonisza szeme tágra nyílt, csodálkozó pillantást vetett rá, a Papnő pedig csak állt a küszöbön és bámult rá, mintha nem akarna hinni a szemének... Hogy különbözhet ennyire Lhalutól, mikor az ő véréből ered. A következő pillanatban azonban már Gonisza bátyja karjában volt és összevissza szorongatta.

- Tudtam, hogy értem fogsz egyszer jönni, szeretett bátyám! - kiáltotta lihegve. - Én szegény voltam és sohasem tudtalak volna értesíteni... De mindig tudtam, hogy te, aki olyan tudós pap voltál, látsz engem phömondá-id alatt és bizonyára megtalálász majd...

Másnap Lhalu díszes asszur ruhát vásárolt öccsének és a karavánt útra készítette, hogy minél előbb otthon lehessünk. Óvatosan kikérdezte öccsét az asszonyról is, akivel együtt élt, de Gonisza csak nevetett. Mit törődött ő az asszonnyal, akit nem szeretett igazán, csak a kényelem kedvéért élt vele! Igen, ezt később is észrevettem Főpapunk öccsén, hogy nemcsak külsejében, de természetére is keleti volt: nagyon szerette a kényelmet és szívből gyűlölte a fáradságos munkát.

Miután hosszú, örömteljes út után hazaértünk a Kősziklába és Goniszát egy vendégcellában elhelyeztük - amelyet ő nagyon kényelmetlennek talált. - Lhalu megtárgyalta az ügyet a Papnőjével. Arra az elhatározásra jutottak, hogy Goniszát Khemtbe küldik a pheraók déli országába, mert útközben meggyőződött arról mesterem, hogy rendkívüli hajlama van az orvosi tudományokhoz. Az elhatározást tett követte, s mivel a kolostorban nem tartózkodhatott beavatatlan huzamosabb ideig, már a harmadik nap nagy karavánt és biz-

tosító kíséretet állított össze Lhalu, öccsének. Hatalmas összegű pénzt adott neki aranyban, felöltöztette úgy, amint az Böd-Jul Főpapjának öccséhez illik és nagy szeretettel útjára bocsátotta. Gonisza nagyon meg volt hatódva és láttam, alig bír elszakadni bátyjától, akit igazán és őszintén szeretett és csodált. Nekem egy este elmesélte, hogy bátyja volt mindig az eszményképe gyermekkorára óta. Nagyon félénk gyermek volt tíz-tizenkét éves korában. Lhalu, aki pedig csak három évvel volt idősebb nála, tanította meg bátorságra, mikor egyszer lecsúszott a szikláról és elbújt, mintha nem vette volna észre. Így feküdt ott szürkületig, a világ minden kínjait kiállva, mankótól és kísértetektől rettegve, keservesen zokogva, míg el nem szállt belőle a félelem. Csak ekkor ereszkedett le érte Lhalu, aki a magasból leste.

Gonisza elutazása után egy fél évvel az a hír érkezett attól az előkelő khemti családtól, akihez bátyja beajánlotta, hogy Khemtiben, a papi orvosi iskolában folytatja tanulmányait, majd a fővárosba, Pu-Basti-ba került a pheraó udvarába számtisztnek, ami igen előkelő állás volt és nagy jövedelemmel járt. Amikor Pi-Ankh-i Kheperra pheraó, a Magas Ház ura, megtudta hogy az előkelő külsejű orvos a híres Böd-Jul Főpap testvéröccse, azonnal magához rendelte és magas méltóságot adott neki kincstárában, az ezüst házban. Orvosi tanulmányait azonban itt sem hagyta abba, mert a papok iskolájába mindennap alkalma volt eljárni.

Az orvosi tudományokban én is ebben az időben nyertem el legfelsőbb beavatásomat. A mi orvostudományunk állt ekkor a legmagasabb fokon az egész világon, aminek igen különös és mégis természetes oka volt. Egyedül Böd-Julban volt ismeretes az ősi csöd eljárás, amellyel a halottat a bardo állapotából elhunytuk után három napon belül magához tudta téríteni a Főpap, aki ugyanakkor a legjobb orvosa is volt minden kolostornak. A mi főpapunk is nagyon sok halottat felboncolt, de előbb mindegyiket felkeltette néhány órára és kikérdezte mi volt a baja? Hogyan állt be a halál? Ezért ismerték oly tökéletesen a testet és

a lelket, s a lélek elválásának pillanatát, amikor a porhüvely egyedül marad, Lhalu Főpap, Böd-Jul legnagyobb orvosa, minden betegséget tökéletesen meg tudott gyógyítani. Általában a delejes kezelésre helyezte a fősúlyt, kivéve a tüdőbajt - amelyet légzéstorlasztással gyógyított - és a sebészeti eseteket. A mellkas és szívműtétekben utolérhetetlen művész volt. A beteget telejes simogatással, vagy pusztá ránézéssel elaltatta és késével felvágta mellkasát. A szívhez azonban sohasem nyúlt, csak a vizet engedte ki a környékéről, mert igen gyakori eset volt, hogy a szív valamely kór miatt felszorul a bordák közé. Az elhalt lámák mondták el neki évek hosszú során, hogy a szívet sohasem szabad elmozdítani helyéről, csak a környéket kell megszabadítani a nyomástól. Az ilyen orvosi csőd-szertartásnál csak a Főpap és a Papnő lehetett jelen. Ő jegyezte fel a szavakat, amelyet a halott mondott Lhalunak. Ilyenkor a Nagy láma nem köntösét viselte, hanem fehér leplet csavart magára, míg a Papnő hosszú fekete ruhában állt mellette. Ha olyan lámákat boncoltak akik fertőző betegségben haltak el, a Papnő fürdőt készített, melybe mirhát és egy bizonyos port kevert a Főpap. Mindig előzetes imája után tudta meg milyen port kell használnia. A porokat ők maguk készítették a szellemi vezetők által megadott gyógyfüvekből. A szívműtétek mellett szintén a halottaktól tudta meg Lhalu, hogy a nyakat a halál beállta után mindig a mellel és a vállal egy magasságba kell a kőlapra helyezni, mert ez a helyzet elősegíti a lélek gyorsabb kiválását a testből. Ha a halál beálltakor még nem eléggé részletesen kérdezte ki a holttestet és úgy látta, a csőd által előírt időpontot túl nem bírja életben tartani, ecetes mirhát tett a nyelvére, ami tovább konzerválta benne az életet, de ekkor is csak félóra meghosszabbítást nyert. Így érthető, hogy az orvostudomány és a sebészet még Khemt birodalmánál is sokkal magasabb fokon állott Böd-Jul-ban.

A varázslók, angaszpá-k is gyógyítottak, de csak ráolvasással és mérges főzetek kotyvalékával. Legtöbbször arra kérték sötét szellemeiket, hogy az általuk kezelt beteg baját

vigyék át annak ellenségére. Azért engedte meg mégis Isten működésüket - ahogyan a Kősziklában tanultam - mert ha negyedik szférabeli vezető szellemeik szigorúan lépnek fel velük szemben, a varázslók elvesztik képességüket, s azok akik hisznek bennük és üdvözlőnének, mert tudatlanságukban követik tanácsaikat, egyszerre hitetlenné válnának. Számtalan beteg kereste fel a Kősziklát, akik maradék erejüket a ngaszpá-k kezelése alatt vesztették el...

Lhalu és Szantemi nagyon sok beteget gyógyított meg naponta, nem csak előkelő idegeneket, hanem a nép gyermekeit is. Ezekben az időkben már annyira el voltak foglalva a gyógyítással, hogy főpapi tevékenységük csupán a kolostorok ellenőrzésére korlátozódott.

Ekkor történt ez az emlékezetes gyógyítása, amelyen én is jelen voltam a napsütötte Khemt-ben s amelynek leírása évszázadokig fennmaradt a Kőszikla feljegyzései között. Avagy elfelejthette volna valaki azt a napot, amikor Lhalu Főpap Hi-Ankhi Miam Khaperra fáraót megoperálta?

Egy napon Khemt-ből, a Gulák Országból követ érkezett a Kősziklába, s a nagy Fáraó sajátkezű levelét nyújtotta át Főpapunknak. Lhalu aznap délután nekünk is felolvasta a fejedelmi papiruszt. Jól emlékszem még milyen furcsán kezdődött:

“Én, Ozirisz fia, a Magas Ház ura, Ámen, Szept-Hat és Anubisz gyökere, a Felső és alsó Ország ura, atyámnak, anyámnak szülötte, kit neveznek Pi-Ank-hi Miamum Kheperra fáraónak, üdvözlőmet küldöm Thö-Böt nagy Főpapjának és Uralkodójának, Lhalunak....”

A hosszú bevezetés után a nagy fáraó arra kérte Főpapunkat, hogy szíveskedjék sürgősen meglátogatni és megvizsgálni, mert orvosai tönkreteszik és szíve máris olyan gyenge, hogy egész nap feküdni kell. A papiruszhoz a fáraó udvari orvosának levele volt csatolva, amelyben arról értesítette a Főpapot, hogy a Magas Ház urának olyan különös szív-

betegsége van, ami még sohasem fordult elő gyakorlatukban. Teljes körképet mellékelte írásához. Ugyanakkor öccse levelét is átadta a követ, aki nagy szeretettel kérte őt, hogy minél előbb induljon útnak, mert a fáraónak ő nagyon kedves embere és ő beszélt rá, hogy csak bátyja, a nagy Főpap és Orvos tudja meggyógyítani....

Lhalu azonnal határozott és megmondta a khemti követnek, hogy vele együtt indul vissza két nap múlva, mihelyt a karaván elkészül. Megint úgy döntött, hogy a Papnőt is magával viszi a hosszú útra - aminek én csak örülem, mert mondanom sem kell, engem is kíséretéhez jelölt ki, mint állandó orvosi segédjét... Huszonegy jakkal és lóval, s hetven láma-katonával indultunk útnak a Sárkány hónap negyedik napján... Több, mint egy hónapig tartott utunk Gyagar kincses birodalmán át, amelynek minden nagy városában megszálltunk a tartományi fejedelmek palotáiban. Egy délnyugati nagy kikötőben már vártak ránk a Fáraó vitorlás-evezős gályája, amelyen a követ is érkezett. Hosszú, viharos hajút után, amelyen nagyon beteg lettem, a szélcsendes Keskeny Tengeren felevezve kiértünk végre a Közép Tengerre, s nemsokára feltűntek előttünk Khem homokos, sík partjai. Kanopi-ban már díszes karaván várt ránk, amelynek emberei éppúgy megcsodálták a mi öltözékünket, mint mi a az övéiket. Ezek a khembeliek karcsú testű, barna vitézek voltak, hosszú póznákra tűzve az isteneik győzelmét hozó arany-szobraikat hordozták: az ibiszmadarat, macskát, krokodilt, sólymot. Vörös csíkos fehér kendőt viseltek, amit a nép is hordott. nekünk bizony melegünk volt a king-ször köntöseinkben.... Egyik főpapjuk, az iotu-neter-ek közül is megjelent Nagy Lámánk fogadására. Hieroglifekkel ékesített fehér vászonköntöst viselt, vállát párducbőr borította. Igen szívélyesen üdvözölték egymást Lhaluval. A Fáraó testőréségének harci kocsijaiba szálltunk, s így robogtak velünk végig a sivatagi úton egész a fővárosig Pu-Bastig, ahol a nagy Hapata-beli Fáraó székelt.

Sohasem láttam még ilyen ragyogást, ennyi pompát és fényességet. Amikor a pu-basti márványpalota lépcsőjén haladtunk fel, megvillant bennem a régi kép, amelyet Lhaluval való első találkozásomkor láttam. Épp akkor botlottak meg lábamban a gyanaki katokák, amikor révületemben ezt a jelenetet láttam. Itt volt íme ez a különös napsütötte ország, csillogó fehér márványpalotáival, a nyüzsgő tarkaruhás, meztelen testű tömeggel - és Lhaluval mellettem. A messze távolból pedig idelátszott a sivatag, Hórem-Khut-tal, az oroszlántestű nő óriás szobrával, mögötte az atlantiszi gulákkal!.... Valóban, a jövő benne van a múltban, s a múlt előrevetíti árnyékát a jelenen át!.... Csak abban tévedett a kép, hogy nem a nagy fejedelem jött le elént a márványlépcsőn, mert akit révületemben annak néztem, az első főpapuk volt. Az uer-maa, a NAGY LÁTNOK. Ez is ugyanolyan öltözetet viselt, mint a fogadásunkra kiküldött főpap, csak sokkal díszesebb volt fehér köntöse és mellét a legfinomabb művű aranszövés borította, amit valaha láttam. Ő és Főpapunk mélyen meghajoltak egymás előtt, majd a beavatottak köszöntésmódjával megfogták egymás könyökét.

- Izisz és Ozirisz nevében üdvözöllek, óh nagy uer-maa. Ta-Mehu és Ta-Szemaui egyesült földjén, Khemben! Adjon neked Ra-Papi éles látást, gyógyító erőt és biztos kezet, hogy földi helytartóját, a Magas Ház dicső urát, Pheraót visszavezesd az egészséges halandók sorába.

Az üdvözlés után Lhalu biztosította a Főpapot, hogy legjobb tudása szerint fog hozzá a Nagy Fáraó gyógyításához.

Most pedig vezess kérlek urad elé! - mondotta neki. - És tekintetek el minden szertartástól, mert most mint orvos vagyok itt és első a beteg állapota....

Másnap délben jelen voltam, amikor Lhalu a Papnővel megbeszélte az esetet. Valóban rendkívüli kórral állt szemben, mert a Fáraó már hetek óta nagyrészt önkívületben töltötte napjait, s amikor rövid időközökben magához tért, állandóan

nyögött és szívét fájlalta. Nem a szív alatt összegyűlt vízről vagy savóról volt tehát szó, hanem valami rejtett lappangó betegségről, ami a szívre hat. Mesterem még aznap kiadta a parancsot, hogy a főpapok és udvari orvosok készítsenek elő mindent a nagy műtetre, mert a Fáraón csak úgy segíthet, ha felvágja mellkasát. Az orvosok elszörnyedtek a hírre, de Lhalu ragaszkodott elhatározásához és azt mondta nekik, ez az egyetlen módja urunk megmentésének. Különben sajnálattal bár, de kénytelen lesz dolgavégezetlenül távozni, s visszatérni hazájába....

Mivel az operációt csak a legteljesebb nyugalomban végezhettem, úgy rendelkeztem, hogy a Fáraó piramisába fogja a műtétet elvégezni, ahol kőszarkofágja leendő múmiája befogadására már készen állt.

Parancsára a khemiek hatalmas kőasztalt vittek be a piramisba, mert Lhalu mindig ilyenén szokott operálni. Ide vonult be kora reggel Szantemivel, alighogy a kőasztalt elhelyezték és két napon s egy éjjelen át itt imádkoztak, hogy legyen ereje a nagy műtét elvégzéséhez. Az imádkozás alatt szigorúan böjtöltek, semmi táplálékot vagy italt nem vettek magukhoz. Utána mesterem bezárta Papnőjét a piramis alsó nagyterme melletti kőcellába, ahol a Fáraónak hozott áldozati ajándékokat szokták elhelyezni. Itt feküdt Szantemi két napon és két éjjelen át egyedül, merev testtel a szellemi síkba kihelyezett lélekkel.... Két nap után Lhalu a Papnő szájába lehelt, mire az rögtön magához tért. A Papnő akkor elmonta mi a Nagy Fáraó baja, hogyan nyissa ki mellkasát és melyik bordája alatt nyúljon be...Sem a phömonda, sem a böjtölés vagy a felébresztés idején nem volt jelen egyetlen khemi sem, mert e szertartásokat Lhalu mindig titokban végezte. A khemi papok s az aggódó udvari nép a piramistól tisztos távolságban helyezkedtek el és onnan figyelték a különös Böd-Juli Mágus rejtelmes viselkedését. Szantemi felkeltése után végre kilépett az alacsony temetkezési piramisból és intett a szolgálatára közel álló őrségnek, hogy a

kései használatára még előre a kamrába állított védetlen sírköveket hordják ki, a legutolsó porszemig seperjenek és tisztítsák ki az egész helyiséget. Miután ezt a khemi főpapok és orvosok legnagyobb csodálatára elvégezték a katonák - mert ugyan ki hallott olyasmit a Fáraók Birodalmában, hogy valakit leendő sírjában operáljanak meg! Lhalu hatalmas vörös szőnyeget terített fel mindenütt a sírkamrában. A piramisnak ez az arura-ja természetesen korántsem volt olyan szűk helyiség, mint egy Böd-Juli láma csörten-je húsz-harminc lábnyi tágas, négyszögletes terem volt, közepén a szarkofággal és szembe vele a Lhalu által bevitett operációs asztallal.

Főpapunk most kiment a piramis elé és intett a khemi papoknak:

- Nagy Látnok és égi Atyák! Tiszteletreméltó uermaak-k, iotu-neterek és ti is uer-kherp-hemti-uk! Imádkoztam, böjtöltem és erőt kértem Böd-Jul Istenétől. Minden előkészületet megtettem, hogy kezem biztos legyen és nagy uralkodókat megmenthessem. Kérlek benneteket, vonuljatok be a sírterember és álljatok fel körben, orvosaitokkal együtt, hogy tanuim legyetek Isten és ember előtt... Főpaptársaimat pedig felkérem, hogy míg a terem fertőtlenítettem, a Magas Ház urát hozzák ide palotájából.... Az uer-maak és az udvari orvosok feszes léptekkel, de felkészülten a sikertelenség megtorlására, végülis a falak mellett körben felálltak. Főpapom most felszólított engem, hogy a magunkkal hozott különleges füstölőket gyújtsam meg és tömjénünkkel telítsem meg a levegőt. Lhalu által feltalált böd-juli fertőtlenítő füvek égtek az ezüst tartóban és illatukkal lassanként betöltötték az egész sírkamrát. Utána a körasztalt mostam le gondosan, amelynek tetejét ekkor szagtalan böd-juli olajjal kentem be.... Alig végeztünk mindezzel, máris hozták Pi-Ankhi Fáraót díszes hordágyon, aranszegélyű, fehér leplekkel betakarta. Amikor a kőasztalra fektettük, felemelte a fejét és ijedten nézett Főpapunkra.... Ekkor azonban előlépett Gonisza, a Nagy Láma öccse, aki eddig a khemti orvosok csoportjából szemlélte

előkészületeinket és bátyjára mutatva, így szólt a Fáraóhoz:

- Óh, Ámon gyermeke! Ragyogó Nap, legkegyelmesebb uram! Bíz magad bátyámra, Böd-Jul Főpapjára, aki Gyagar fejedelmeit éppúgy meggyógyította, mint az Asszur-Káldi Birodalom nagy királyát! Bízzál benne, nem fogsz csalatkozni, uram!

A Fáraó hálásan nézett rá, de a következő pillanatban már fájdalomra torzult arccal a szívéhez kapott. Lhalu ekkor a kőasztal mellé lépett és merően rászzegezte a szemét. Egyetlen ujjal nem nyúlt hozzá, csak ennyit mondott:

- Feküdj és csendesedj...

A Fáraónak visszahanyatlott a feje és azonnal mély álomba merült. Láttam és hallottam, hogy a khemti papok és orvosok sorai közt mozgolódás támad. Egy lépéssel előbbre léptek, hogy jobban megfigyelhessenek mindent. Lhalu most lassan a khemti Főpap felé fordult:

- Testvéreim! Mielőtt nagy munkához fognék, fohászok, kérlek a ti Istenetekhez, és kérdd az ő segítségét is!

Tudtam, hogy ezt csupán udvariasságból teszi, ezért nagyon kínosan érintett az elől álló orvosok egyikének suttogó megjegyzése, aki társa füléhez hajolva annyit mondott csupán:

- Jobb lenne, ha a saját Istenéhez imádkozna az életben maradásáért, ha nem sikerül meggyógyítania Fáraónkat.

Azonban az Uer-maa már előállt, s a kőasztal felé fordulva égnek emelte szemeit. Valóban nagyon szép és magasztos imát mondott, ami el is felejtette velem a fiatal khemti orvos imént hallott csípős megjegyzését. Nagyon különösen éreztem magam. Ez volt az első szeretetlen hang, ami Khemtben megütötte a fülem.

- Ozirisz Atyánk, te szent fejedelem! - imádkozott az Uer-maa. - Te világunkat éltető valóság! Örökéletű, halhatalan, jöjj el fényvilágodból hozzánk, szállj beteg gyermeked alélt teste fölé, aki a te képviselőd itt a földön! Tiszta szemek ura, te kegyelmes meghallgató, vizenjáró, égi futó, gyorsan segítő,

szeleken szárnyaló nagyúr! Erősítsd meg lelkünket e nehéz órában, tárulj fel előttünk égi színedben, földi ábrázatodban, lelki nagyságodban. Segítsd hát Ámon gyermekét, Izisz és Hórus szolgáját, aki nagy bajban van most. Add rá áldásodat, úgy, mint te tudod adni, örökérvényű, múlhatatlan szerelmeddel!....

Alig hangzottak el a Főpap felemelő szavai, a Papnő levette köntösét mesteremnek, aki hófehér alsóköpenyben maradt. Csupasz karjait, melyek böd-juli szokás szerint tövig meztelenek voltak, az ég felé tárta és csak ennyit mondott: - Szent Tudás! Légy áldott segedelmedért! - Azután az aranytálca felé nyúlt, amelyen műszereit feléje tartottam és kivett egy hosszú, keskeny kést. Amint a szent edény füstje felé tartotta, másik kezével intett, hogy távolítsák el a sírteremből az összes udvari méltóságot, akik nem a főpapokhoz vagy az orvosokhoz tartoznak. Amikor az utolsó beavatlan is elhagyta a termet, a katonák bezárták a kőkaput, de egy osztaguk belül maradt és elállta a kijáratot. Főpapom kezében csillogó késével a Fáraó meztelen felsőteste felé fordult, majd Szantemire nézett, aki a kőasztal másik oldalán állt, szembe vele, és alig hallhatóan odasúgta neki:

- Láttad, hogy a katonák belül maradtak?

A Papnő magába mélyedve mozdulatlanul állt, ajkai alig mozogtak, így válaszolt: - Látom titkos tervüket. A katonák parancsot kaptak, hogy ha a Fáraó késeid alatt meghal, mindnyájunkat öljenek meg.. Légy ügyes Lhalu, s a Szent Tudás vezérelje kezéd...

Mesteremnek az arcizma sem rándult meg, sőt úgy vettem észre, mintha enyhén mosolyogna. Felmetszette a Fáraó bőrét a bordák felett, majd finom aranyfűrészelt vett le a tálcáról és elfűrészelte az egyik bordavéget. Amint később megtudtam, Szantemi előző utasításai alapján, amelyet lélekben nyert vezetőitől, egy megrepedt és meghajolt csontot kellett volna a Fáraó mellkasában kiegyenesíteni, amely a szívet nyomta. Egy fiatal korában elszenvedett zuhanás következtében ugyanis a szíve alatti bordája eltört és ferdén forrt vissza a helyér, úgyhogy

az idők folyamán egyre beljebb hajolt és tompa végével egyre erősebb nyomást fejtett ki a szív burkára. Ezt a görbe bordavéget kellett volna Lhalunak kiegyenesíteni és aransodronnyal rendes helyére erősíteni... Ekkor azonban olyasmi történt, ami engem éppúgy meglepett, mint a közelben álló khemti orvosokat. Főpapunk nem a bordát egyenesítette ki, hanem kiemelte az egészet, s mint egy darab követ a sarokba dobta nevetve.

Nagy félelem szállta meg erre a nézőket és beavatottakat. Ez szentségtörés volt az ő törvényük szerint. A Fáraó nem éledt fel, tovább aludt. Mesterem intett, hogy engedjem el a kampós ollót, amellyel a bőrt széthúzva tartottam, mire a seb rögtön összehúzódott a kivett bordarész felett. Majd kését letéve, kezét egy böd-juli szerrel kevert vizes tálba mártotta és nyugodtan letörölte, intett a Papnónak és nekem, hogy kövessük. Tudta, hogy elfognak és megölnék bennünket, mégis méltóságteljes, lassú léptekkel vezetett a kijárat felé... Ám most nagy zúgás támadt a teremben, majd éles parancsszó süvített végig a légen. A katonák előre ugrottak és Szantemit megragadva, ruháját kezdték tépdésni. Ugyanakkor két katona engem és Lhalut a sírteremből nyíló szomszédos helyiség felé taszítottak, ahová a fáraó kíséretét szokták temetni halálakor. Egyik katona valami emeltyűt nyomott meg, mire széjjel nyílt a bejárat két súlyos kötömbje. Mindkettőnk belöktek a tátongó nyíláson át és utánunk összecsucodott a kőlap.

- Lhalu!... Segíts!... - hallottam még Papnónk gyenge kiáltását, s mielőtt bezárult volna a kőajtó, annyit láttam még, hogy Gonisza Szantemi megmentésére igyekszik, de a katonák őt is megragadták....

Egy pillanatig síri csendben álltunk egymás mellett a félhomályban. Én nem szóltam, mert a kétségbeesés majd levert a lábamról.

Ezután mutatta meg Lhalu, a mi dicső Főpapunk, milyen tudásnak van birtokában a Szent Tudás hatalma folytán, aki Böd-Jul ősi Istene volt és marad is örökké, mindaddig, amíg csak

imagépek peregnek tiszteletére a Ti-Sze és Kangcsen ormain.. Az ég felé emelte szemét egy ideig, majd fennhangon egy soha nem hallott mágikus szót kiáltott és arany vesszejét, főpap jelvényét maga elé dobta a földre!... És íme, nyomban felpattant a bezárt ajtó és mi kiléptünk ismét a nagyterembe, ahol a Fáraó élettelen teste feküdt.....

XIX.

Üres volt a terem, a tömeg már kint tolongott a piramis előtti zárt udvaron. Végigsiettünk a termen és kiléptünk a verőfényre.

Kötözzétek meg a Böd-Juli Sem-at!..... rivallt a fülünkbe a kiáltás. - Meghalt a Fáraó! - Ő babonázta meg!.... Szentségtörő! Tépjétek le a köntösét!.... A krokodilok elé vele!...

Lhalu előreugrott és felemelte karjait.

- Megállj! - kiáltotta csengő hangon, mire megszűnt a zsvajgás és minden szem kővé meredve bámult rá. Ez volt az első lelki csapás, amelyet Főpapunk reájuk mért: nem bírták megérteni, hogyan jutottunk ki a lezárt sírboltból. A következő pillanatban Szantemi elé lépett, akit hirtelen elengedtek a katonák, s most mind az öten rátámadtak... De Főpapunk ekkor leengedte mindkét karját, s ugyanazt a szót kiáltotta amit egyszer a Kőszikla udvarán hallottam tőle, mikor a gyanaki támadóimat lefegyverezte... Egyetlen legyintésére úgy bukott fel az öt khemti katona, mintha villám sújtotta volna és holtan maradt az udvaron...

- Hekau!.... Hekau!.... Varázslat!... - kiáltották a papok dermedten és félelemtől megbénulva.

Lhalu sarkon fordult és intett nekünk, hogy kövessük. Métóságteljes léptekkel haladt végig az udvaron, be egyenesen a sírterembe. A kőasztal elé lépve Böd-Jul ereje szerint felkeltette Kheperra fáraót, mire az leszállt a köemelvénnyről és nyitott sebbel járkált népe között.... Az udvaroncok mind arcra borultak és sírtak örömben. Mások pedig magasztaló kiáltásokat hallattak és Főpapunk a Nagy Varázsló bocsánatáért esedeztek. A nagy khemti Uer-maa, minden ura és parancsolója előtt leborult, letérdelt Lhalu előtt is és homlokával köntöse szegélyét érintette. De csak a Magas Ház urát nézte mesterem, akinek arcán boldog

mosollyal, alvajáróként sétált népe között.

- Fáraó! - mondotta neki Lhalu. - Életerő, egészség neked!... Most térj vissza ágyas házadba, s mielőtt lefeküdnél, hogy üdítő álomra hajtsd fejed, adj hálát Istennek, Ámon-Rének!.....

- Él! Él!... kiáltották a khemtiék, szinte megbűvölve. - Nem ítélkezett felette a negyvenkét bíró!... Thot, az ibiszfejű, nem mérte le beteg szívét!... Nem helyezte az igazság tollait serpenyőjébe!..

- Hála neked, atyánk, Ozirisz, hogy nem kísértetted át a lángoló tavon!... Hála neked, hogy nem harsant még fel előtte hangod, mely az örökkévalóságé...

Hét nap múlva gyógyultan kelt fel a Fáraó, a khemti nép pedig nagy hódolója lett Lhalunak és imádták őt. Sohasem felejtem el azt a jelenetet, amikor az első fogadónapon Gonisza odalépett az oroszlánlábakon álló aranytrónus elé, és így szólt Khemt leghatalmasabb urához...

- Ugye megmondtam, dicső Pherao, hogy nincs még olyan orvos a világon, mint az én bátyám Lhalu Főpap?...

Amon-Ra gyermeke pedig jóságosan mosolygott rá, majd srucctoll legyezőjével Főpapunk és Szantemi kis alakja felé intett, mire szerencsére rabszolgák jelentek meg a trónteremben és aranyat, ezüstöt, meg elfántcsontot halmoztak fel előttük, - Khem ajándékát.

Így gyógyította meg Lhalu Főpap, Pi-Ankhi Kheperra fáraót, Rá gyermekét a Fénylő napkorongot, Alsó és Felső országok urát...

Két hétig tartózkodtunk még a Nagy Fáraó országában, és hosszú kirándulásokat tettünk a sivatagba, a nagy Jeter-o folyamon dél felé, egészen a sziklasírokig és Ozirisz barlangtemplomáig, ahol a nagy isten főpap lábnyoma is látható. Az a zarándok, aki rááll a Nagy Szent lábnyomára a keskeny sziklapadló tetején, ha igaz ember, többé nem vétkezik, s ha bűnös, leszédül a szakadékba. Itt és a nagy Piramisban tartották még

most is a khemti papok beavatását, amely bizonyos eltérésekkel hasonló volt a miénkhez. Azt azonban rögtön láttam, hogy Khemtben már leáldozott az ősi atlantiszi vallás, s bár a nagy Knunáten fáraó egy időre visszaállította a Napisten ősvallását, ekkor már merő szertartásokká és megszámlálhatatlan állatfejú istenné alacsonyult le a régi tiszta hit, amelynek már nem a lényegét, hanem szimbólumait imádta a nép... De élt még Izisz, Ozirisz és Hór, a Szent Háromság, s a főpapok még tisztán imádták az Istenséget...

Talán Izisz, Khem anyja, bontotta ki éjsötét haját, és bocsátotta le földigérő fehér fátylát, s a gyönyörű csillagos eget, a Nagy Folyamra, amikor bárkánk nesztelenül suhant tova a partokon... Szantemi álmodozva ült a hajó orrában és Gonisza előadását hallgatta, aki Khem szépeiről és udvari életéről mesélt neki. Nagyon levert voltam ezen az estén, magam sem tudom miért. Főpapunk a bárka túloldalán beszélgetett az Uer-maa-val. Többször észrevettem, hogy Szantemi Böd-Jul-ban állandóan került Lhalu öccsének társaságát, itt meg mindig szívesen fogadta közeledését és felderült az arca, ha látta... Nem sokat jártam kint a világban és nem igen ismertem a férfiszív útjait, de nem sokat kellett törnöm a fejemet, hogy kitaláljam: Gonisza titokban vonzalmat érez a Papnő iránt... De hát ki ne szerette volna őt? Nem volt a Kősziklában olyan láma a legfiatalabbtól kezdve a legöregebbig, aki ne rajongott volna érte.

Elutazásunk napja előtt történt valami, ami bár jelentéktelen eseménynek látszott, mégis a végzet lavináját indította el: Apró követ a havas csúcsok tetején, hogy csakhamar dübörögve száguldjon alá a mélybe. A következmények vasszigorú törvénye egyszer indul el csupán, de évezredek át követheti azt, aki az első követ eldobta, míg adott pillanatban porrá zúzva nem dönti a semmibe... Gonisza az utolsó este bátyja elé járult és arra kért, hogy vigyük őt is magunkkal Böd-Julba. Nem találtam semmi különöset kérésében és meg voltam győződve róla, hogy mesterem, - aki annyira szerette őt, hogy a Fáraótól kapott kinc-

seket mind neki ajándékozta - szó nélkül teljesíti azt. De csalódtam. Ezúttal Főpapunk mutatkozott éppoly érthetetlenül ma-kacsnak, mint Szantemi annak idején, mikor az asszuri követeket minden ok nélkül el akarta küldeni a Kősziklából.

- Itt maradsz, Gonisza! itt a helyed. Semmi okod nincs rá, hogy ilyen nagy utat tegyél, mikor még egy évig kell látogatnod az Imhotep Orvosiskolát Mempiben.... Maradj itt nyugodtan. Szükség van itt rád, míg el nem végzed a legfelső orvosi iskolát....

Nem értettem sehogy sem Gonisza hirtelen utazási vágyát, hiszen Lhalu amióta Főpap lett, nem egyszer meglátogatta Khemtben. Különbö is azt hallottam, a Fáraó egyik udvarhölgyétől, hogy a fiatal Böd-Juli orvos mindig együtt látható egy tizenéves khemi lánnyal, akinek apja az Ezüt Házban szolgál. Igen benső viszony alakulhatott ki közöttük, mert már köztudomású volt a dolog, csak azon csodálkoztam mindenki, hogy nem veszi el feleségül. Ezért nem értettem, hogy most egyszerre haza vágyik, holott a szigorú kolostori élet nem neki való...

- Óh, bátyám, engedd meg, hogy haza menjek veletek, erősködött. - Majd befejezem itt az iskolát később. Egy hónap a te kezéd alatt, többet ér, mint itt, Mena negyvenkét orvosi szent könyve!

- Itt maradsz, ha mondom! - szólt rá Lhalu kissé nyersen. - Ez a megmásíthatatlan akaratom.

Gonisza, pedig ekkor már közel járt negyedik évéhez - bár harmincnek sem látszott - olyan kétségbeesett arcot vágott, mint egy gyerek. Elsápadt és dadogott valamit, majd lehajtotta fejét és lassú léptekkel elhagyta a tat-sátrat. Egy darabig még hallottam a fedélzet deszkáján kongó saruját.

- Tudom, most a Papnőhöz megy panaszkodni - fordult felém mesterem, - de hiába! Semmi keresnivalója még Böd-Julban. Nem tudom mi ütött bele, hogy egyszerre ilyen csökönys lett!

Ezután Lhalu a sátor alatt hűsölő khemti papokhoz lépett és nyugodtan társalgott velük tovább, mintha semmi sem történt volna.

Mégiscsak egy hét múlva utaztunk el, mert a Fáraó káprázatos búcsúünnepséget rendezett tiszteletünkre, mely egybeesett az Epiká hó 30. napján tartott Izisz ünnepséggel. Utána egyenesen a vörös-fehér csíkú vitorlás bárkába szálltunk kíséretünkkel, ugyanabba, amely Khembe hozott bennünket és búcsút mondtunk a Fáraó birodalmának, ahol oly váratlan és nagy veszélyben forgott az életünk, de még nagyobb volt a tisztelet és hála, amelyben később részesítettek. Ahogy a sárga, homokos parttól távolodtunk, lelki szemeim előtt Horem-Khut, a nőarcu oroszlán jelent meg, mely a Nagy Piramis mellett emelkedik az égnek, a Virágzó Föld hajdani nagyságát hirdelve. Mintha mozogtak volna ajkai és ezt mondta volna:

- Én vagyok, Hórem-Khut, a Titokzatos, az Örökkévaló, a Feltámadás és a Sors, a Törvény és az Intelem... Vigyázzatok!....

Hosszú vitorlázás és fáradságos karavánút után a végnélküli gyagari folyóvölgyek mentén végre megpillantottuk hazánk határait, a Nagy Havas hegláncot és szerencsésen megérkeztünk Bőd-Julba. A Kősziklában semmi különös nem történt elutazásunk óta, csak Csan-dug-sza láma panaszkodott, hogy az öreg Nem-gang, akire a kolostor vezetése volt bízva, megint zavart okozott. Két napig teljesen használhatatlan volt a borozás miatt, és alig lehetett elpalástolni a dolgot a lámák előtt. Ha ő, Csan-dug-sza, át nem veszi az irányítást, a legkomolyabb fennakadás történik a kihelyezés veszélyes gyakorlatai alatt. Különösen az ifjabb lámáknál, akiket phömondában a Főpap lelki ereje vezet... Lhalut nagyon bántotta a dolog és rögtön meg is mondta az öreg lámáknak, hogy többé nem viszi magával a Papnót.

Telt-múlt az idő, a hónapokból év lett és minden ment a régi kerékvágásban. A Kősziklának, mint főkolostornak, egyre

nagyobb lett a híre és mind több és több ember látogatta meg távoli világrészekből. Ez az időszak volt életem kiteljesedése, ekkor ragyogott legfényesebben Lhalu Főpap és Szantemi Papnó dicsősége: ekkor álltak legközelebb Istenhez. Egyszer álmomban találok őrszellemmel, Uparnisszurral, aki megmutatta nekem a Főpap és Papnó otthonát, a hatodik égi gyűrű sugárzó kertjében, s az örök boldogság hazájában, amit áldozatos földi életükkel érdemelt ki maguknak.... De úgy teremtette a Hatalmas Tudás ezt a sötét világot, hogy amikor a legragyogóbban süt a nap, akkor a legélesebb az árnyék. Szadág, az alvilág fejedelme, megirigyelte a nagy boldogságot és Isten úgy határozott, hogy hatalmat ad neki a Kőszikla felett...

Másfél évvel khemti utunk és Pi-Ankhi Kheperra Fáraó meggyógyítása után, Főpapunk levelet kapott Pu-Bast-ból, Imhotep orvosi iskolájából, hogy öccse Gonisza, az Ezüst Ház számtartója a beavatott papok legfelsőbb orvosi kiképzését elnyerte. Lhalu azóta nem kapott hírt öccséről, sőt most sem ő értesítette erről az örömdetes eseményről, azonnal levelet írt Goniszának és szerencsét kívánva neki a sikerhez meghívta Bőd-Julba, úgy amint azt neki a folyami bárkán akkor éjszaka megígérte....

Két hónap múlva karaván érkezett Gyagarból és Gonisza leszállt jakjáról a Kőszikla kharlám-ján. Amikor az idegenek érkezését jelző kürt megszólalt és a Főpap toronyablakán kitekintve felismerte öccsét, saját maga sietett le az udvarra. Rendkívül csodákoztam rajta, hogy mesterem ilyenkor minden főpapi méltóságát elveszti. Nem Bőd-Juli szertartás szerint üdvözölte, hanem érzelmesen, mint déli népek szokták. Egymás nyakába borultak, mikor összetaláltak és ha jól láttam Lhalu még sírt is... Ennyire szerette öccsét, ezt a könnyelmű, kedves beszédű, nagy gyermeket, aki éppúgy rajongott érte, mintha apja volna.

Így került vissza Gonisza a Kősziklába és így dobta közénk Szadág a Szent Tudás akaratából azt a követ, mely az

oromról indult el a legverőfényesebb nyári napon, és nemsokára lavinaként zúdult alá. E naptól kezdve maga a Főapunk vette kezébe öccsét, hogy kolostorunk vendégeként az orvostudományokban saját maga oktassa tovább. Azt akarta, hogyha ő meghal, Gonisza legyen a leghíresebb orvos Khemtben. A szokástól eltérően nem a földszinti vendégszobában szállásolta el, hanem az emeleten, toronyszobája alatt, egy kényelmesen berendezett helyiségben, a nagy könyvtárral szemben, ahol csillagászati feljegyzéseit tartotta. Ez természetesen szabályba ütköző cselekedet volt, de a Kőszikla ekkor már olyan magasan állt a többi kolostor fölött, és Lhalunak olyan hatalma volt az egész országban, mintha Böd-Jul uralkodója lenne. Gonisza nagyon hamar beletalálta magát a kolostori életbe: ugyanolyan köntöst viselt, mint mi, ami pompásan állt karcsú, nyúlánk alakjához. Lhalu még azt is megengedte neki, az öreg lámák nagy fejcsóválásai ellenére, hogy a reggeli istentiszteleten részt vegyen. Vidámságával felélénkítette a Kőszikla életét és minden láma őszintén megszerette, mert okosan és szórakoztatóan tudott mesélni a távoli birodalmak életéről, az asszurok és khemtiek vallásáról - ez pedig nagyon érdekelte papjainkat, mert első forrásból hallhattak hírt minderről... A napnak javarészt a boncolóteremben töltötte, vagy könyvei mellett: bátyja sohasem ment egyetlen gyógyítótra sem, ahová őt magával ne vitte volna. Mindenbe beavatta az orvosi tudományok terén, csak a halottak felkeltésébe és kikérdezésébe nem, mert a csőd szent főpapi titok volt, ami még mielőttünk sem tárulhatott fel soha.

Történt egy napon, hogy Lhalu éppen beteget látogatott egy száz mérdföldnyire eső kolostorban. A Papnót, akinek sohasem volt baja, hirtelen múló rosszullét fogta el és azt kívánta, hogy Gonisza vizsgálja meg. Én vezetem be hozzá a toronyszobába, ahová pedig idegeneknek szigorúan tilos volt a bemenet. Alig vetett egy pillantást Szantemire, rögtön megállapította, hogy viharos villamosfeszültséggel telített időjárás miatt van fejfájása. Azt mondta, pillanatok alatt meggyógyítja

egyszerű érvágással. Átadta nekem műszereit és megkért, hogy főzzem ki valahol. Mivel az olajforraló a szomszédos szobában volt, odamentem. Így önkéntelenül fültanúja voltam beszélgetésüknek.

- Nem is tudod, hogy aggódtam érted, amikor meghallottam, hogy beteg vagy... - szól hozzá Gonisza lágy, behízelt hangján. - A kolostor szeme fényének nevezett tédeg, óh Papnó, de te lettél az én szemem fénye is, amióta Khemtben meglátalak... Nem, nem Khemtben - tette hozzá gyorsan - hanem az első naptól fogva, amikor legelőször pillantottam meg isteni alakodat....

- Ne beszélj így, Gonisza... - hallottam Szantemi hangját, s a gyors elhalkulásról tudtam, hogy most lehajtja fejét. - Nem illik így beszélni egy Papnóhoz... És különben sem hiszek neked, mert te minden nőnek csak szépet mondasz.... Mi van azzal a khemti lánnyal, a Fáraó udvarában?

- Óh, ne is beszélj róla, kérlek! Az Ezüst Ház kincstartójának a lánya és sokszor dolgom van velük az elszámolásnál... Apja szeretné, ha elvinném, de ebből semmi sem lesz. Annyi a szép nő Khemtben és úgy hízelegnek nekem! Hidd el, ha akartam volna, megnősülhettem volna százszor is...

- És miért nem tetted? - kérdezte Szantemi. - Hiszen már javakorabeli férfi vagy! Meddig akarsz még várni?....

- Nem tudom - hallottam Gonisza válaszát és hangja elmélázó csengéséről tudtam, hogy most őszintén beszél. - Nem tudom Papnóm... Éreztem mindig, hogy nem született számomra még meg az a nő, aki nemcsak testemet, de lelkemet is rabul ejti... Negyven éves vagyok, de a lelkemmel még egy nő sem törődött... Egy éjjel álmodtam, még mikor Asszruban laktam, s ez az álom azóta is vissza-visszatér... A Szent Tudás trónja elé vitték fényes szellemalakok, s én leborultam előtte, mert szemem nem bírta el ragyogását... Mint távoli vizek zúgása, úgy dörgött ekkor felém hangja a magasból. - "Mi a kívánságod, fiam? Bátyád kedvéért, kedvelt főpapoméért, teljesítem, ha

Törvényemmel nem ellenkezik!...” Nem mertem felnézni, úgy rebegtem szikrázó Trónja lépcsőjére borulva: “Uram, vezesd elém a lelkem mását! Mutasd meg a nőt, akit szerethetek!...”

Elhallgatott és bármennyire nem akartam odafigyelni, a nagy csendben megállt kezemben a kés, nem tudtam tovább folytatni munkámat.

- És mit felelt a Szent Tudás? - hallottam Szantemi halk hangját.

- Ezt felelte: “Jobb neked, ha nem találkozol vele! Régi életedben, az Elsüllyedt Föld virágzása idején, nagyot vétettél a szerelem ellen, te, akit más néven hívtak akkor. Ember, vigyázz! Kerüld el őt, vagy tiszta szívvel segítsd csak, ha elébed kerül az úton! Ebben az életben nem adja meg őt neked kegyelemem, mert érdemtelen vagy rá... Ölj ki szívedből minden vágyat, és tanulj meg, hogy csak az önmagát legyőző szerelem tesz boldoggá. Akkor boldog lehetsz valóban, és ti, akik szeretitek egymást, találkoztok majd az én országomban is...” Igen, így szólt hozzám a Szent Tudás - folytatta Gonisza halk hangon - megjegyeztem magamnak szavait. Elhallgatott egy darabig, majd szinte panaszos hangon folytatta, mely úgy meghatott, hogy a szívem is megfájdult bele.

- A másik álmomban megint a Nagy fényesség előtt álltam... és újra kérleltem, hogy mutassa meg lelkem mását... Mennydörgő hangon, szelek zúgásával, tenger mormolásával hallottam válaszát, mely mégis mintha a lelkemből szólt volna: “Mondottam, ember tűrj és ne vágyakozz utána!... Mert jaj neked és jaj mindnyájatoknak, ha nem a havas csúcsok felé tekintetek. Aki lenéz, idő előtt megpillantja sorsát és elpusztul az én kegyelemem nélkül!...”

- Hogy mondta? - kérdezte Szantemi izgatottan. - Aki lenéz, idő előtt pillantja meg sorsát?... Igen. - tette hozzá elmélázva. - Mint a Papnő, aki régi élete arva-jával találkozott....

- Nem értem, Papnő....

- Semmi, semmi... - válaszolta Szantemi gyorsan. - Szólj,

kérlek Ti-Toniszának, hogy hozza műszereidet...

Félrehúztam a függönyt és meghajolva tálcán tartottam elé a késeit...

Amikor e sorokhoz érek, nagyon nehezen bírom csak folytatni e történetet, mert öreg szívem fájdalmasan összeszorul és úgy érzem, meghalok. Nem is időzöm soká e szomorú történetnél, hiszen ember szava és emlékezése halk sóhaj csupán a hegyi lavina dübörgése mellett. S a lavina rombolását, ha egyszer lezúdult, nem építheti többé fel sem szó, sem emlékezés.

Ekkor már tudtam, Szantemi nem viseltetik közönnyel Főpapom öccse iránt...

Történt egy napon, hogy Lhalu, aki Feb-Sze lámát operálta a kórházteremben, boldog sóhajjal vette le köpenyét és intett nekem, hogy menjünk a nagy csang-ba hálát adni Istennek a sikeres műtétért. Amikor a templom homályában lassan lépkedtünk, mesterem hirtelen megállt, mintha villám sújtotta volna. Egy oszlop mellett ott állt Szantemi és Gonisza, szorosan összesimulva. Bal karjukkal átölelték egymást, jobb kezüket szerelmük zálogául, egymás homlokára tették...

Lhalu melléből fájdalmas sóhaj tört fel: sohasem fogom ezt a hangot elfelejteni. Megfordult és köntösének ujját arca elé tartva, kisietett a teremből. Utána rohantam és majdnem beleütköztem két lámába, akik épp akkor léptek be, hogy az áldozati mécsesek olaját feltötsék...

Így zuhant le Szadág-nak, az alvilág fejedelmének lavinája a Kősziklára és temette el mindnyájunk boldogságát. A fiatal lámák is tudomást szereztek az esetről, és a Papnő tekintélye megingott. Lhalu egy szóval sem tett szemrehányást öccsének, de már másnap visszaküldte Khemtbe. Szantemi pedig, aki megszegte a Törvényt, szigorú büntetésben részesült...

Szantemi! Szantemi!... Mindnyájunk szeme fénye és bálványa, Főpapunk szent sugalmazója! Íme, találkozta te is arvád-dal, mert letekinttéll a völgybe, s egy pillanatra elfordí-

tottad a szemed az égről! Most is előttem van szerény alakod, tiszta szemed, mely e naptól fogva sohasem sugárzott. Látom szégyenpirban égő arcodat, érzem szíved fájdalmát, hogy te, aki istennőnk, halandó lettél és elvesztetted lámáid becsületét. Szomorú és búskomor lettél e naptól kezdve, és papnői tudásod is lehanyatlott... Csak Főpapod tartott ki melletted, minden szégyene ellenére és soha nem érezte teled, mit tettél... Talán rájött, hogy ő is megsértette a Törvényt, mert nem lett volna szabad mindig magával vinnie az utazásai során....

Hogyan meséljem tovább, mikor a szívem vérzik és gondolataim összekuszálódnak? Hiszen, ha a tört kihúzzák a sebből, vérzik a seb! De nem, meg kell tudnotok mindent, hogy kiürítétek a keserűség poharát, úgy ahogy én is kiürítettem egykoron...

Nem múlt el egy fél esztendő sem, újabb követ érkezett Khemtből, a Fáraó nevében, aki ismét beteg lett. Kérte a Főpapot, hogy utazzon azonnal hozzá, mert csak ő segíthet rajta...

Lhalu ekkor már nagyon megváltozott. Régi kedélye eltűnt, arca lefogyott, s csak a legnagyobb erőfeszítéssel tett eleget hívatásának. De bármilyen rossz emlékei voltak Khemtből, orvosi kötelessége nem hagyta nyugodni és végül úgy határozott, hogy útnak indul. Nem tudom, hogy mi jutott eszébe, hogy a Papnőt ismét magával vitte az útra, mikor egyszer már drága árat fizetett érte. Lehet, hogy nem bízott többé benne és nem akarta magára hagyni. Vagy hozzászokott már, hogy idegen országokban mindig mellette ül, vagy tisztánlátásával észrevesse, ha valamit Főpapja ellen terveznek. Ki tudná megmondani? Tény az, hogy ismét útra keltünk egy napon és Gyagarban felszálltunk a khemti hajóra, amely ugyanabban a tengerparti városban várt ránk...

A Fáraót ismét csodával határos módon gyógyította meg mesterem. Szanetemi tudása utolsót lobbant, s a háromnapos kihelyezés után, ugyanabban a sírkamrában elmondotta

Lhalunak, hogy segíthet a Fáraón minden beavatkozás nélkül... Egyetlen zsineg segítségével, melyet torkán lebocsátott és mágikus kezének erejével húzta ki a Fáraó nyelőcsővéből a megakadt ékköves gyűrűt... A nép ujjongott és Lhalu fejedelmi ajándékot kapott, kíséretét napokon át ünnepelték... Megtudtuk, hogy Gonisza is Pu-Bast-ban van, de nem mert bátyja előtt mutatkozni...

Amikor látogatási időnk letelt és felkészültünk, hogy hajóra ülünk, - Szantemit nem találtuk sehol. Minden helyiségben kerestük, ahol csak megfordultunk, még a piramis-kamrában is, de nem került elő. Lhalu kénytelen volt közölni a Fáraóval a dolgot, aki nyomban katonákat küldött szét a városban, hogy nyomára bukkanjanak. De a katonák is dolgavégezetlenül tértek vissza, - a Papnő eltűnt.

Lhalu sápadtan állt a hajó korlátjánál. Ekkor láttam mennyire szerette őt. Majd intett kíséretének és kivonult velük ismét a partra. Megkérte az Uer-maat, hogy még egy napig visszatérhessünk a polotába, hátha reggel kedvező hírt kapunk valahonnan... A hír még aznap megérkezett. Nafkrit, az Ezüst Ház kincstárosának leánya, akinek életét úgy összekuszálta Gonisszáéval a sors, váratlanul fel-keresett bennünket. Sírva panasolta el, hogy legjobb barátnője, Kupti, Izisz templomának papnője felelős a nagy Böd-Juli Papnő eltűnésért... Nyöszörgő hangjára és szipogására Lhalu félrehúzta a függönyt és kinézett. Nafkrit térdre borult előtte.

- Mit mondtál a Böd-Juli Papnőről? - kiáltott rá remegő hangon. - Beszélj gyermekem, ne félj....

- Óh, Nagy Netertua, nem is tudom... hogyan mondjam meg neked... Öcséd, Gonisza elhagyott engem.. Megszöktette szent Papnődet... És épp az én legjobb barátnőm volt segítségünkre, Kumpti, Izisz papnője!... Már két napja lefelé hajóznak a Jetero-n....

Hangja elcsuklott a zokogástól. Csak Lhalu állt egy helyben és üres tekintettel meredt reám. Mintha egy vaskéz ragadta

volna meg a torkomat, szó sem jött ki a torkomon. Úgy álltunk ott mind a ketten, mint a hegyi vándorok, akiket talpukon lepett meg a lavina, s a hóréteg halálos csendjében most használják el utolsó lehelletüket....

Hogyan érkeztünk vissza hazánkba, nem emlékszem. Az elutazás, a hajóút, a Gyagaron át való hosszú vándorlás, mind-mind összerosódott előttem. A történetek olyan hihetetlennek tűntek számomra, hogy most is hátra tekintettem, jól ül-e nyergében Szantemi, s hogy nincs-e valami kívánsága. De most hiába néztem hátra, csak a kísérő katona-lámák és az öszvérhajcsárok szomorú arcát láttam. Olyan volt ez a karaván, mint az elkárhozottak útja bardo állapotban a köd országán keresztül; az isteni fény hirtelen kialudt és mi vezérlő csillag nélkül bolyongtunk életünk útvesztőin át. Kialudt a Kőszikla csillaga, a nagy kolostor elvesztette szeme fényét, hűtlen lett hozzánk a remény és hitünk keserves megpróbáltatást szenvedett....

Ám még mindig nem volt elég a csapásokból. Papnőnk, úgy látszik előre számított mindarra ami történt, mert elutazása előtt elégetett mindent, a feljegyzéseket, minden csillagászati és orvosi könyvet, amiket Lhaluval együtt évtizedek alatt készítettek! A kisebbik könyvtárterem kőszikla teraszán még ott maradt egy-két elszenesedett könyvtekerecs... Ekkor sírt Főpapom másodszor életében. Reszkető kézzel simogatta meg az elégett, kormos papírokat, de nem bírta tovább visszafojtani lelke nagy fájdalmát, s a kőkoralátra támaszkodva, csukló zokogásban tört ki. Letérdeltem előtte, úgy kérleletem:

- Ne sírj, aku.... Ne sírj, bízz Istenben! A Szent Tudás kegyelme végtelen! Te Főpap vagy és töviskoszorút viselsz palástodra hímezve éppúgy, mint Szantemi. Ez a ti főpapi jelvényetek és előző életetken át szerzett jogotok... Megtántorodott a mi Szent Sugalmazónk, mindannyiunk szeme fénye, mint kiang a havas csúcsok ormán, s a szédítő mélységbe zuhant... De fel fog ismét kerülni az oromra, ha nem ma, egy eljövendő élet hajnalán... és akkor ismét találkozunk kell vele!

Én, a te leghívebb tanítványod, az életemet ajánlom fel a Mindenható Tudásának. Lejövök Szantemiért a földre, ha meg is szűnne számomra az újjászületés körforgása, hogy segítsek rajta és rajtad, mesterem!....

Ahogy beszéltem, egyre feljebb emelte fejét, majd egészen felém fordult és csodálkozva nézett rám. Mintha a múlt hirtelen megvilágosodott volna előtte, s a jelen fátylán át tisztán látná a messze jövőt. Aztán felém nyújtotta kezét és keblére ölelve azt mondta:

- Áldjon meg Jé-Sesz a Hatalmas, vígasztaló szavaidért.
- A te hűséged a mentő horgonyom, hogy el ne vesszek....

Telt-múlt az idő, - mely nincs - csak boldog vagy keserves lelkiállapotunk vetülete. Íme, most hogy annyira szenvedett lelkünk, egy Böd-Juli hét esztendőnek számított. A Főpap minden nap visszavárta Szantemit és minden szabadidejét a toronyszoba erkélyén töltötte, ahonnan messze tájra tiszta kilátás nyílt dél felé. Így várhatja a termékeny völgyekben a havas föld a tavasz érkezését, a szomjas part a dagály áradását, a vándormadarat a régi eresz. De hiába nézett dél felé, ahol a messze Khemt feküdt sok ezer mérföldre a Ramgcseu egetverő csúcsaitól, Izisz és Ozirisz országa elnyelte a Kőszikla papnőjét. Csak Hórem-khut, a rejtélyes nőoroszlán mosolygott titokzatosan a csillagokra a sivatagi éjben, mozdulatlanul és kissé gúnyosan, mint sok évezrede már, mióta nagy birodalmak és nagy férfiak bukását szemléli....

Hosszú ideig várt Lhalu, s a végén a kolostorok követelésére kénytelen volt másik Papnőt keresni, - ezzel azonban nem tudott többé dolgozni. Le akart mondani tisztségéről, de a lámák ezt nem fogadták el. Ötvenhat éves volt már ekkor mesterem - és egyedül folytatta munkáját. Csak úgy maradt meg főpapi állásában, ha nem kényszerítik arra, hogy újabb Papnőt vegyen maga mellé. Egyedül azonban nagyon nehezen tudott csak boldogulni. Nem volt többé Papnője, akit a szellem szárnyán messze utakra küldjön és ő maga is hiába helyezte ki

magát, nem látott többé tisztán a szellemi síkon, nem olvasott a jövő isteni krónikájában. Hiába nézett a templomi fémgömbbe hosszú órákon át, csendes, holdvilágos estén - amikor nagyobb a szellemvilág és a föld közötti kapcsolat - nem látta meg többé Szantemi eltűnő alakját... Ekkor testvére után kezdett kutatni, mert már mindent megbocsátott neki és boldog lett volna, ha legalább ő róla hall hírt. De hiába volt minden, tudománya hűtlen lett hozzá - és nem is találta meg őt tizenhat éven keresztül sem...

Hetvenkettedik esztendejében járt már ekkor, de ötvennek sem látszott. Ha meg is törte a nagy lelki fájdalom, a kolostori misztikus élet, a sok kihelyezés őt megfiatalította és szinte nyomtalanul repült el felette az idő. Ezekben a napokban történt, hogy egy khemti kereskedő érkezett Böd-Julba déli selymekkel megrakott karavánjával és a Kősziklát is útba ejtette, mert fontos híre volt Főpapunk számára. Tőle tudta meg Lhalu, hogy öccse egy évvel ezelőtt Khemt déli részén, Ta-Szeman-ban meghalt. Az idegen papnőről azonban, akit korábban még társaságában láttak, nem tudott semmit....

Sok-sok idő múlva, egy téli reggelen, Lhalu a kharpa-nal üzent értem. Egészen ősz volt már a haja, csak arca és termete volt még mindig férfias: korát csak szája körüli két mély ránc árulta el, mely sok szenvedéséről és álmatlan éjszakáról beszélt. Amikor magunkra maradtunk, vállamra tette a kezét.

- Ti-Tonisz... gyermekem... tudod-e, hová megyünk ma? Beteghez hívtak és én megígértem, hogy meggyógyítjuk őt...

Hangja elcsuklott és én úgy éreztem, hogy egyszerre rám szakadt a világ. A régi, kedves emlékek rajta, elriasztott madárseregként szállt fel elcsitult lelkemből. Egy pillanatra fiatalnak éreztem magam én is, és láttam magam mesterem oldalán, amint ruganyos léptekkel sietünk be Hor-kang alacsony tetű házába, ahol Szantemi élet-halál között vívódott a lázzal... Igen, ott láttam most is magam előtt, amint nagy, zöldes szemét tágra nyitotta, midőn beléptünk és halk sutgó hangon

szólt: - nem te vagy akit vártam... nem te vagy... Mégis melletted fogok élni, s téged szolgálni... A felszakadt emlékek összeszorították a torkomat, Lhalu hangja térített magamhoz, aki látta, hogy könnyeimmel küszködök.

- Igen, arau... A Csumber völgybe megyünk ismét... Hány éve már?... Ötven vagy hatvan?... Ki tudná megmondani?...

Másnap útnak indultunk két jakkal és újholdra meg is érkezünk a völgyi falucskába. Hor-kang háza már romokban hevert, s mikor elhaladtunk mellette, Lhalu megállt egy pillanatra. Azután lehajtotta a fejét és utánam indult.

- Áldassék a Szent Tudás neve... mormolta magában, s e rövid sóhajtás az én lelkemet is megremegtette, mint templomi csengettyűk a csang tömjénes levegőjét. Igen, áldassék szent neve... most és mindörökké, a világ és az idők végezetéig...

Amikor a falu végén lakó földbirtokost, aki egyik lámánk apja volt, rövid kezeléssel meggyógyította mesterem, visszaindultunk a hegyek felé. Ekkor egy elhagyott ösvénye, amidőn a kersztúthoz értünk, rongyos ruhájú, ősz hajú koldusasszony jött velünk szembe. Közelünkbe érve tisztelettudóan félreállt, s én pénzdarabot hullattam kötényébe. Azután továbbmentünk... Jó húsz lépést haladtunk már, mikor mesterem megállt, mintha vilám sújtotta volna. A keze reszketett és ajkán nem jött ki szó. Nem értettem, mi történt vele, ijedten bámultam rá. Ekkor lassan egész lassan megfordult és hátranézett... A koldusasszony még mindig ott állt egy helyben és merően nézett utánunk. Mesterem pedig, mint egy alvajáró, elindult és kinyújtott karral, gépies léptekkel haladt feléje az úton. Én is visszasiettem és megállottam a háta mögött...

És ekkor Lhalu Főpap leborult a koldusasszony előtt a földre és megcsókolta rongyos köntöse szegélyét.

- Szantemi!... - kiáltotta könnyezve. - Én Szent Sugalmazóm!... Áldassék a Szent Tudás neve!...

Többet nem bírt mondani, mert hangját elfojtotta a han-

gos sírás. Én is leborultam a fagyos útra és sírtam, sírtam keservesen...

- Lhalu!... - hallottam Szantemi hangját, mely most is éppúgy csengett, mint régen. - Tudtam, hogy találkozunk még egyszer... Nézd... visszavezérelt hozzád... a talizmánod....

Amikor könnyes szemét felemeltem, láttam hogy reszketve tartja fel kezét és kékre fagyott sovány csuklóján ott csillog Lhalu arany szongdusz-a....

Így találkozott Lhalu Főpap Szantemivel, aki a Kőszikla szeme fénye volt egykor, harminc évvel azután, hogy Khem-ben elszakította tőlünk a végzet...

Mit mondjak még, hogy szavakba tudjam önteni azt, amit csak érezni lehet? Leáldozott a napunk és ebben a szent pillanatban megtaláltuk egymást mind a hárman, - lent a lavina mélyén, ahol fagyos halálunkból rövid időre magunkhoz térített a kegyelem verőfénye. Ha Gonisza látott bennünket az égből, bizonyára megérezte, hogy mindketten megbocsátottunk neki, s hogy ő is hozzánk tartozik mindörökre...

Elkísértük szegényes kunyhójáig Szantemit, a falu szélre, ahol életét tengette. Megtudtuk tőle, hogy egy esztendeje visszatért már és koldulva járta végig Gyagar mérhetetlen birodalmát, míg föltűntek előtte a Nagy Hófehér Királynő ormai. Vissza szeretett volna térni a kolstorba, ahonnan egykor elindult, de nem fogadták be, csak a konyhában kapott ebédet, mielőtt útjára bocsátották. Így zarándokolt vissza falujába, ahol valamikor Lhalu meggyógyította, ahol annyi betegen, annyi szegényen segített egykoron.... Apja háza már romokban hevert, s így nem volt hova mennie. Egy elhagyott kunyhóban húzódott meg és kegyelemkenyéren élt azóta is...

Három hét múlva két megrakott jak élelmiszerral és ruhával tértünk vissza a Csumbi-völgybe, hogy Szantemi ne szenvedjen többé szükségét. Lhalu minden hónapban meglátogatta és elbeszélgettek egymással, mint hajdanában. Mindent elmondtak egymásnak, ami elválásuk óta történt, - de szemrehányó szó

nem hagyta el ajkukat.... Főpapom ismét boldog volt és hálát adott a sorsnak, hogy ilyen nagy kegyelemben részesítette....

Tizennégy évig élt még Szantemi a Csumbi-völgyi kis kunyhóban és Lhalu karjai közt halt meg. Én az élelmiszeres jakkal később érkeztem meg, s amidőn beléptem a kunyhóba, ott láttam őt térdelni az ágy előtt... Türelmetlenül fordult hátra a zajra.

- Csitt!... Csendesen, Ti-Tonisza... Ne zavard álmát a bardo szent pillanatában, mikor felragyog előtte az örök fény...

- Mi történt, mester?.... - suttogtam megilletődve.

- Méddó... - idézte halkán a halotti ima kezdetét. "Ő már nincs itt ... eltávozott..."

Csendesen melléje léptem és letérdeltem, s a Papnő sovány, kihült kezére hajtottam a homlokomat. Így imádkoztunk, némán, szótlánul, mígy el nem múlt a sötétség, s a hajnal fölpiroslott a Kangesen hótól szikrázó orma felett....

Időm lejárt. Én, Ti-Tonisza láma, aki ma Isten kegyelméből itt élek újra a Földön és neked Főpapom, e sorokat diktálom, visszatérek ismét testembe, mely mereven és élettelelenül fekszik Egyiptomban, a Királyok Völgyének rejtett kis kolostorában. A hosszú phö-ba véget ért és kihelyezett szellemem, mely négyezer kilométer távolságra cellámtól láthatatlanul jelen volt otthonotokban, elbúcsúzik most tőletek....

Hála legyen a Szent Tudásnak, dicsőség Jé-Sesznek, s a Szent Háromnak, magasztalás és dicséret az égi vezetőknek, akik a Világok Örök Urának kegyelméből mindezt lehetővé tették!

Üdv a Mesternek és a Főpapnak a Nagy Tudás és Tibet nevében! Szanteminek, a Papnőnek is, a Szent Sugalmazónak, akit mellette megtaláltam, üdv, béke, reménység úgy ma, mint egykoron!...

Boruljatok le az Úr Nagysága előtt és adjatok neki hálát, hogy kétezer-hétszázkilencvenkilenc esztendővel böd-juli életek után, mely hét pillanat az örökkévalóságban, ismét összevezérelt benneteket a sors.

Mesterem! A te életed szürke egyhangúságban telt el, akkor is, nem találtál többé örömet napjaidban. Magányos ember maradtál minden életeden át. Szférákon, csillagokon, földi vándorutakon át örökké Papnódot kerested... Nagy tudásod töredéke minden földi életedben megmaradt, de nem tudtál soha visszajutni a Kőszikla égi kolostorába, ahol dicsőséges ragyogással vár régi helyed azóta is. Nem bíztál többé a nőkben, s mert lelkedben benne marad a túske, nem találkozhattál vele mindaddig, míg ő, aki egykor vétkezett ellened, saját maga nem vezet vissza Istenhez....

Szantemi! Te is sok életeden át szenvedtél és nem kerülhetél fel többé abba a dicső égi gyűrűbe, mely otthonod. Nehéz sors volt mindig a tied, úrnőm! Két embert kutattál kétségbeesve a földön és az égben: A Főpapot és Goniszát! Ám nem találhattad meg az elsőt addig, míg a másik iránt, aki hajdan szerelmesed volt s a Nyílegyenes Ösvényről eltántorított, ugyanolyan tiszta szeretetet nem érzel, mint régen Főpapoddal szemben. De tovább élt benned mindig Isten adománya: lelked nyitott kapu maradt a másik világ felé és az vagy most is ami voltál, Szent Sugalmazó, aki Goniszát és Főpapodat visszavezetted a Nyílegyenes Ösvényre... Légy áldott érte Szantemi és légy boldog! Az Úr ígését és kegyelmét hirdetem neked én, a te hajdani lámád, ím tiszteletet teszek előtted és meghajtom fejemet, mint halálos ágyad előtt a Csumbi-völgyben, amikor homlokomat kihúlt kezedre hajtottam....

Gonisza! Emlékszel még régi álmodra, eltűnt Bőd-Juli életedben? Amikor a Kősziklába visszakerülve Szantemit gyógyítottad és látomásodat elmesélted neki?... A Szent Tudás trónja elé vitt őrszellemed, s te leborultál előtte, mert szemed nem bírta a nagy ragyogást. "Uram, vezesd elém a lelkem mását... mutasd meg a nőt, akit szerethetek"... Emlékszel-e még, mit felelt neked Bőd-Jul ősi Istene?... "Ölj ki szívedből minden vágyat és tanulj meg ember, hogy csak az önmagát legyőző szerelem tesz boldoggá!.... Akkor boldog lehetsz valóban és ti,

akik szeretitek egymást, találkoztok majd az én országomban is!"... Te nem figyeltél Isten parancsára és hajlottál Szadág kísértésére, hogy véred véred, saját testvéredet, a hajdani dicső Főpapot szégyenbe és fájdalomba taszítsd!... Sohasem győzted le magadban a Szent Kígyót, egy nő ha rád mosolygott, elfeledkeztél még lelked üdvösségéről is!... Így csábítottad el Szantemit a Nyílegyenes Ösvényről, hogy idő előtt találkozzék karmájával, - te veled! Holott, akkor még nem lett volna szabad szeretned őt... Te jöttél le a legtöbbször a Földre, Gonisza, mert nagy volt a te vétked! Észak havasain, dél sivatagain, távoli tengereken kerested, kutattad őt, - de nem ismerted fel akkor sem, mikor eléd hozta a végzet. Ám most, utolsó földi életedben - a Szent Tudás kegyelméből - megérintette a te szívedet is Szent Fiának keze, akinek eljövételéről a te bátyád Lhalu Főpap és papnője, Szantemi tudtak először Bőd-Julban... Most, hogy annyi élet szenvedése után, szívedet felajánlottad a Szeretetnek, - a Szeretet téged is megváltott....

Fogjátok meg egymás kezét és el ne engedjétek többé. Ti hárman egy családot képeztek. Tibet szült benneteket és Atlantiszban kaptátok neveteket. Megtántorodtatok egyszer a ködös múltban és elveszítettétek régi tudásotokat. De annyira, hogy régi dicsőségetek emléke a mennyben és jámborságaitok szerzett erényei a Kőszikla ősi kolostorában valaha is elhomályosultak volna legbensőbb énetek rejtekén!...

Boruljatok le Isten előtt nagy kegyelméért, hogy hidat épített számotokra az ég és föld közé és úgy beszélhettek magas vezetőitekkel, mint valamikor mi a Kőszikla kolostorában... Maradjon a híd életedek utolsó napjáig nyitva előttetek, hogy mint a tibeti szivárvány, mely a Kangesen és a Ti-Sze hófölte ormai közt feszül, örökké összekössön benneteket a Teremtő Kegyelmével és meg hozza nektek az új tavaszt...

Most pedig imádkozzatok. Karmátok beteljesedett, s a Szeretők Könyvét, amelyet te, Papnó, Gonisza miatt megsemmisítettél, Isten kegyelméből visszaadtátok a világnak.

Nézzetek továbbra is a Kangesen orma felé és ne lássátok meg a viharfelhőt, mely kelet felől tör világotokra. A sírkövek megfordulnak, s eljő egy hatalmas férfiú, aki magasra emeli szellem kardját és int a Vízöntőnek, hogy a csillagok magasságában fordítsa meg az élet vizének korsóját, és zúdítsa e bűnös világra. Hadd tisztuljon meg végre zuhogó áradatában e Föld, hadd mossa ki belőle mindazt, ami salak!... Jaj a rossz pásztoroknak és jaj a kosoknak! Így mondta ezt Jé-Szesz, Tibet Istenének, az Örök Egynek szent Fia, a megtestesült Isten, a Háromból az Egy és az Egy a Háromból...

És most, mielőtt elbúcsúznék tőletek, tehozzád szólok, Szantemi! Én, ti-Tonisza láma, aki magas vezetőd nevében az Úr ígéretét hirdetem neked e percben, parancsot kaptam, hogy megjutalmazalak munkádért és hitedért. És Főpapod helyett én, a te öreg szolgád mondom el most neked új beavatásod imáját. Az ősi Böd-Juli imát, melyre ismét érdemesnek talált az Úr:

- “Üdvözlégy Szantemi, a Szent Tudás nevében! Légy már ebben az életedben az égi Kőszikla szeme fénye. Te tudod, hogy a Nagy Teremtő mit engedett meg a földi ember számára. A te akaratod lesz az, mely nagyvá és híressé teszi tesvériségünket. A te akaratod által nyerjük el az örök lelki békességet és halljuk meg egyszer azt a zenét, amelyet állandóan fülünkben szeretnénk hallani. A te szemed legyen a mi oltalmunk és tekinteted soha el ne hagyjon! Elmédet a tudás Istene a legtökéletesebben világítsa meg és adjon erőt neked, hogy mindazt, amit sugallat által kapsz, hiba nélkül továbbítsd, azt érthetővé tedd és az a mi javunkra váljék! Halálunkat világosítsd meg a te örök fényeddel és tartsd fenn velünk halálon túl is isteni kapcsolatod az igazi és tiszta szeretetet, mely örök életű. Ezt kívánjuk tőled és azt várjuk, hogy meg is add nekünk. Kérjük a Mindenható

Nagy Bölcsességet, hogy ebben segítsen is neked!.....”

Téged pedig Mesterem és Főpapom, aki a Kőszikla kolostorát nagyvá tetted, s akire újra rátaláltam, - mert megígértem, hogy sohasem hagylak el - áldjon meg Böd-Jul ősi Istene, az Örök Egy! Az Atya, a Teremtő, s a Trónonülő, a Törvényadó és a Könyörületes.... aki így szól hozzád is, mint ahhoz, ki a Parancsolatokat kőbe véste:

“Íme, van hely énnálam: állj a Kősziklára!”

E P I L Ó G U S

Ti-Toniszta lámának ez a munkája, melyet szellemi hagyatékként bízott ránk, az Előszobában általa leírt módon: a tibeti phö-ba útján jutott el hozzánk, távoli rokonaihoz.

Amidőn a Láma kívánságának eleget teszünk, - hogy ezt az igaz történetet kellő időben a nyugati világgal megismertessük - részünkről nem mondhatunk egyebet, minthogy szerény és passzív közreműködésünkkel, mely inkább technikainak volt nevezhető, éppoly kevésbé állíthatjuk, hogy szerzői vagy társszerzői vagyunk e könyvnek, ahogyan a hegedű és a készítő sem vallhatja magáénak a zeneszerző opusát.

Két szeretett társam - a regény Lhaluja és Szantemije nevében hadd mondjak hát köszönetet e helyen Ti-Toniszta lámának, az új korszak emberiségének adott ajándékáért.

Kívánsága így teljesült, műve eljutott Nyugatra. Áldja meg az ég, hogy minden olvasója, aki a Nagy Megpróbáltatást átélte, örök reményforrást találjon benne, menedéket a világ gondjai elől és álmai "Shangri-Lá"-ját, ahonnan, mint a régi Kőszikla lámái hajdanában nyugalmat, lelki békét és bátorságot meríthettek.

Naggar-Jul, 1949.

བཀྲི་ལྷ་མཚན་པའི་མཚན་ལྷོ་མཚན་ལྷོ་མཚན་

Dr. Balogh Barna